

विषय	पा	पृ	विषय	पा	पृ
योग्यतादर्शक प्रस्तावना.	१	१	अवधुनिरपदविरलाकोडपदअर्थ	६९	१
न्याय संदर्भित अस्मि शिक्षा.	१	२	सहित	७१	१
सद्भाव स्तुति (स्तवन)	२८	१	नवपद महात्म्य (मागधी)	७१	१
” जावार्थ.	४९	१	श्रीपद्मविजयजीकृत श्रीसिद्ध-		
श्रीमद् यशोविजयजीकृत			चक्र स्तवन	७३	२
समाधिशतक	५२	१	नवपदमहात्म्य जावार्थ.	७७	२
श्रीमद् यशोविजयजीकृत			श्रीसिद्धचक्र आराधन विधि	८५	२
समताशतक	५६	२	आत्म प्रबोध प्रबंध.	८८	१
परमात्म उन्नीशी	६१	२	सद्गज समाधि विचार.	८८	१
शत्रुंजय महातीर्थ कल्प	६३	१	समता संबंध.	१०४	२
श्री सीमंघर जिन स्तवन.	६५	१	सिद्धचक्र स्तुति.	११७	२
श्रीश्रुजितजिनपदजावार्थमहित	६६	१	शुद्धिप्रक्रिया.	११८	२

योग्यતા दर्शक प्रस्तावना,

श्रीजिनेंद्र आगमने तथा परोपकारैक निष्ठ श्री वृद्धिचंद्र गुरुना चरण कमलने सा-
 वर प्रणाम करीने नव्य प्राणियो रूपी नूतने विद्ये योग्यतारूपी सद्वीज वपन
 करवानो हुं अल्पमति पण श्री गुरु रूपाश्री स्वपर उपकारार्थ वचनद्वारा प्रयत्न करुं हुं.
 तेमां विद्वक्तो प्रत्ये मारी नष्ट विनंति ठे के प्रस्तुत विषय उपर जे में मारी स्वल्प बु-
 द्धनुसार विवेचन कर्युं ठे ते हुं पोतेज अल्पमति होवाश्री बहुश्रुतीनी परे सम्यग् केदेवाने
 समर्थ नथी; तोपण तेवढे माराश्री अल्पमति वालाने उपकार थशे, एवी आशाश्री आ
 प्रयास कर्यो ठे. तेमा जे कांइ विरुद्ध दीसे ते ते कृपा करी जणावी आत्तारी करशो,
 अथवा गुणग्राही जनो गतां पण दोषोनी उपेक्षा करी हंसनी परे विवेकधी गुणमात्र
 भद्रपण करशो एवुं इहुं हुं.

लिप क०

ॐ अहं श्री सिद्धचक्राय नमः

न्यायसंदर्भित आत्मशिक्षा.

“ मंगलाचरण. ”

सर्व दोष रहित, अबाध्य सिद्धान्त, अमर्य पूज्य, अनंत विज्ञानादि अनंत गुणग-
 शांकृत श्रीवर्द्धमान जिन तथा वासी चंदन कट्य, सम सुख दुःख, सम रंक राय,
 शास्त्रोक्ताचार कर्ता, शास्त्रज्ञ, शास्त्रदेशक, अने शास्त्रिकटक्, एवा निर्ग्रन्थ वर्ग प्रति, तथा
 स्याद्वाद महामुश मुद्रितानि प्रमेय सहस्रोत्तुंग रंगतरंग जंगि संग सौभाग्य भाजन
 एवा सिद्धान्त महोदधि प्रति, तथा उपशम रस जरी सर्वजन शंकर, सकल अग्रहरी,
 सकल सुखकरी, शान्त सुधारसर्वर्षिणी, त्रिविक्रजन मन आच्छादजननी, अनादि मिथ्या-
 न्ननिमिगपहारीणी. सर्वसंपत्करी, सुरेश्वर, नरेश्वर, तेमज सुनिश्चरान्यर्दिता, एवी तथा

કુમતિ વિધ્વંસકરી, સુમતિ સંજીવની, જગ્યકુમુદવનને ચંદ્ર જ્યોત્સ્ના સમાણી, સાક્ષાત્
 અનુજવ પ્રવીણિકા એવી, તથા રાગ હેય મોહાવિકના પ્રત્યક્ષ ચિન્હ સ્ત્રીશાસ્ત્રાદિક વર્જિતા,
 એવી નિર્દોષ જિનમુદ્રાપ્રતિ, નમસ્કાર કરીને મંવમતિ એવો પણ હું શ્રીમત્તીર્થકરાવિકના
 પરમોદાર ચરિત્રો જોઈ, પરોપકારૈક રસિક થઈ શ્રી વીતરાગ ધર્મની વૃદ્ધ્યર્થે જગ્ય
 પ્રાણીયોરૂપી જગ્ય જ્ઞમિને વિષે “ યોગ્યતા ” રૂપી સદ્ગુણ વાવવા તુલ્ય પ્રસ્તુત વિષય
 પ્રપંચવા રૂપ આ મારો શ્રમ સફલ થાય એવી બુદ્ધિથી પ્રેરાઈને આ પ્રસ્તુત આરંભ કર્યો
 છે, તેવને મારાથી પણ અદ્યક્ષો તદ્વિષયિક જ્ઞાન સંપાદિત (પ્રાપ્ત) કરી સર્ક્મની યોગ્ય
 જ્ઞમિ જૂત થાન ! એમ અંતઃકરણથી મ્હારી ચાહના છે. તથાસ્તુ.

વિવેકી જનોએ યોગ્ય માણસને વિદ્યા દેવી. વિદ્યાર્થિ જનોએ પણ યોગ્યતા પામીને તેવા
 દ્વિતકારી પંક્તિ પાસેથી અતિ નમ્રતાપૂર્વક વિદ્યા પ્રદર્શન કરવી.

યદ્યપિ વિદ્યાનું વિવિધ પ્રકારની છે અને તે સર્વ વિદ્યાનું ઉત્તમ પાત્રમાં પડી બતી
 ગુણકારી થાય છે, કેમકે તેવા સુદ્ધ જનો જગ્ય ક્ષેત્ર કાલ જાવને સમ્યગ્ વિચારીને તે-
 માણના માત્રાન માટે અત્યાપુર બતાવતા તના પલ્લવાન લાગ જાપાજ કરતા હતા, તે-

॥ ६ ॥

उत्तो उपयोग करेहे, तथापि अध्यात्मिक विद्या सर्वोपरिपणुं बजावे हे; कारण के ते परमार्थश्री अत्यंत हितकारी हे; अथवा तत्त्वश्री विद्यानुं योगाचार्योए आहुं ज लक्षण हे कहुं हे के “तत्त्वधीविद्या” एटले जे तत्त्व बुद्धि ते विद्या अने तेथी विपरीत लक्षण हे जेमां ते अविद्या. ते अविद्यानुं आहुं लक्षण वतावामां आहुं हे के “नित्यशुभ्यात्मता-ख्यातिरनित्याशुभ्यनात्मसु अविद्या” एटले के अनित्य अशुचि अने अनात्मिक (जे तत्त्वधी पोतानी नहीं एवी) वस्तुने विषे जे अनुक्रमे नित्यपणानी, पवित्रपणानी, अने पोतापणानी बुद्धि ते अविद्या जाणवी. तेथी उलटा लक्षणवाली विद्या जाणवी. एटले के नित्य एवी आत्मादिक वस्तुने विषे नित्यता बुद्धि, पवित्र एवा ब्रह्मचर्यादिकने विषे शुचिता बुद्धि अने सम्यग् ज्ञान दर्शन अने चारित्रादिक आत्मिक गुणोने विषे आत्मिक बुद्धि, तेमज अनित्य एवा माता पिता पुत्र कलत्रादिक संबंधि संयोगादिक जावने विषे अनित्यता बुद्धि, अशुचि एवा देहादिकमां अशुचिता बुद्धि, अने पर एवा धन कण कंचनादिकमां परता बुद्धि, ते विद्या तेज सद्धिया.

हेवे अध्यात्मनुं लक्षण जिनो (समस्त रागेष्टे मोहादिक रहित) आ प्रमाणे

न्याय०

॥ २ ॥

કહે છે કે, -

ગતમોહાધિકારાણા, માત્માનમધિકૃત્ય યા ॥

પ્રવર્તેતે ક્રિયા શુદ્ધા, તદધ્યાત્મં જગુર્જિનાઃ ॥ ૧. ॥

અર્થ:-મોહને બંધીને આત્માનિ શુદ્ધિનીનિમિત્તે તેવા મોહ રહિત જનોની જે શુદ્ધ ક્રિયા પ્રવર્તે છે તેજ અધ્યાત્મ એમ કેવલજ્ઞાનીયોએ કહ્યું છે.

ઉપર બતાવેલા અધ્યાત્મના લક્ષણથી સ્પષ્ટ જણાશે કે કેવલ વિદ્યા, સદ્વિદ્યા એને અધ્યાત્મ વચ્ચે એટલો તફાવત છે કે નુકત વિદ્યા જ્ઞાન વિષયિક છે, એટલે તેમાં મુખ્યપણે જ્ઞાનનો જ સમાવેશ થાય છે, અને અધ્યાત્મ સમ્યગ્ જ્ઞાન અને ક્રિયા એ બન્નય ગોચર છે, એટલે તેમાં બન્નેનો સમાવેશ થઈ જાય છે. સમ્યગ્ જ્ઞાન અને ક્રિયાનો સમાવેશ અવાધીજ એટલે તેમાં બન્નેનો સમાવેશ થઈ જાય છે. સમ્યગ્ જ્ઞાન (તાત્વિક મોક્ષ) સાધવાનું મુખ્ય

વિનયેન ગુરોસ્તોપઃ, - હિ મશ્શન તદિદાધનને સાપેક્ષ છે, એટલે કે સાધક માણસ પ્રાપ્તિ માટે અત્યાતુર બતા તના પઠવાન લાગ જાયાજ કરતા હતા, ૧. ૧. ૧

॥ १ ॥

नूनो उपयोग करेते, तथापि अध्यसीद्ध विद्या सद्धे ॥ १ ॥

(श्री ज्ञानसार)

प्राप्तं न दिनकुर

त्यारे एम स्थित एटले नक्की श्रयुं के योग्यता पूर्वक ग्रहण कराती विद्या ग्राहक अने विद्यादाता ए बन्नेनो उद्यम सफल करे ते, केमके ते विद्या स्वपरने हितकारी थाय ते, ते एवी रीते के नुक्त उद्यमवर्मे परार्थ एटले मोक्ष ते फल जेनु एवो स्वपरनो उपकार सिद्ध थाय ते; केमके विद्यादाता निवा योग्य जिज्ञासुने पामीने खेद रहित तेने सम्यग् अवबोध नुत्पन्न करी शके ते. जे दाताना उद्यमनु अनंतर फल ते, तेमज तेवो ग्राहक पण सडु-द्यमवर्मे तेवा अवबोधने पामीने तेथी सदसद् विवेचनरूप विवेकनु अनंतर फल पामे ते, अने आ प्रमाणे परार्थ ते साध्य जेमने एवा ते उन्नयने परंपराए मोक्ष फल थाय ते, तेमां कांइ संदेह नथी. कह्यु पण ते के—

गुणानां विनयो राजा, गीयते जिन शासने ॥

यं विना निष्फलाः सर्वे गुणाः शमदमादयः ॥ १ ॥

પક્ષોન્નયી વિશુદ્ધાત્મા, વિનયેં કુરુતે યતઃ ॥

ચક્રવર્તી નમત્યુચ્ચૈર્ન મુનિઃ પ્રાકૃતો યત્તિમ્ ॥ ૬ ॥

વિનય પ્રધાન યોગ્યતાએ કરીને ગુરુ મહારાજની કૃપા સંપાદન થાય છે, તેથી સમ્ય-
ગ્ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય છે. તેથી સમ્યગ્ દર્શન અને તેથી શ્રેષ્ઠ એવા ચારિત્રની પ્રાપ્તિ થાય
છે. ચારિત્ર ધર્મી સંવર તેમજ સંવરથી તપનો લાઝ, તપ ધર્મી નિર્જરા અને નિર્જરા ધર્મી
કર્મનો કપ થાય છે. કર્મના કપથી ઝજ્જલ કેવલજ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે. કૃત્ત્વ એટલે સ-
મસ્ત કર્મના કપથી મુક્તિશ્રીનો સંગમ થાય છે અને તેથી અનંત સુખની પ્રાપ્તિ થાય છે.
એ પ્રમાણે પૂર્વોક્તિ સર્વ પ્રકારના કલ્પ્યાણોનું મૂલ કારણ વિનય છે માટે આત્મહિતે વિનય
સર્વ શ્રેયઃ નિમિત્ત એવા વિનયાદિક ગુણોનો સર્વ પ્રકારે લેખ કરવો. વલ્લી પણ કહ્યું છે કે-
સીસસ્ત સોદ્ધા વિણયે પવિત્રી. આ પ્રમાણે રીતિ તથા ક્રમ શ્રોતિવત્તમા દેખાય
છે. તેના અનુવાદક શ્લોકો શ્રીવિચારામૃત ગ્રંથમા કહ્યા છે કે-

વિનયેન ગુરોસ્તોષઃ, સમ્યગ્જ્ઞાનં તતો જ્ઞેવત્ ॥

માણના પ્રાપ્તન માટે અત્યાતુર હતા તના પછવાળ લાગ જાપાજ કરતા ૨૨૧, ૨૨૨

सुदर्शनमतः सम्यग् चारित्रं परमं ततः ॥ १ ॥
 तस्माच्च संवरस्तस्मात्, तपस्तस्माच्च निर्झरा ॥
 ततः कर्मक्षयस्तस्मात्, केवलज्ञानमुज्ज्वलं ॥ २ ॥
 मुक्तिश्श्रीसंगमस्तस्मात्, तस्मात्सुखमनंतकं ॥
 सर्वेषां श्रेयसामेवं, विनयो मूलकारणम् ॥ ३ ॥

हवे तेज वातनी पुष्टि माटे श्रीधर्मरत्नग्रंथमां जयदेवनुं दृष्टांत वताव्युं ते ते नोच मुजव.

जयदेवनुं दृष्टांत.

कृतिप्रतिष्ठित नगरने बिषे महा घनाढ्य एवा नागदेव श्रेष्ठीनो महा गुणवंत जय-
 देव नामे पुत्र इतो. तेमना घरमां ऊयेरातनो व्यापार इतो. जयदेव पण योग्य वय
 पामीने रत्न परीक्षामां निपुणता मेलववा माटे बार बरों सुधी तेवा ग्रंथोनो अज्यास
 करी रत्न परीक्षामां अत्यंत कुशल पयो. ते ते ग्रंथोदारा तेणे चिंतामणि रत्नना पण

लक्षण जाएयां. इवे सर्व रत्नोमां श्रेष्ठ एवा ते चिंतामणिने मेखववाने तेथे ते नगरमां
 घणी शोध करी पण ते उपलब्ध (प्राप्त) थयुं नही. तेथी साहसीक एवा ते जयदेवे
 ते चिंतामणिनी प्राप्तिमाटे देशान्तर जवा माटे विनय पूर्वक मात पितानी आज्ञा मागी,
 तेउए ते वात मांही बालवाने तेने घणुए समजाव्यो, पण चिंतामणि प्राप्त करवामा दृढ
 निश्चय ठे जेनो एवो ते जयदेव अत्यंत आग्रहथी तेउनी रजा मेखवी जाले मूर्तिमान्
 जय ज होयनी एवो साहसिक ते देशान्तर जवा निकड्यो मार्गमां कडक ग्राम नगर
 खाणोने खंद रहित नुंदघतो ते आगळ चाड्यो, पण चिंतामणि प्राप्त नहि प्रवाथी कंडक
 विषाद पाम्यो ठतो किंदिशीक (दिगमूढ)नी परें विचारवा लाग्यो तेवामां वयालु एवा
 कोइ वृद्ध पुरुष मेघावृत चंडनीपेठे शोकावृत एवा ते महात्माने जोडने तेना लक्षण उप-
 रथी योग्य जाली तेने खेदनुं कारण पूठयुं. ते उपरथी जयदेवे पण पोतानी सर्व इकी-
 कत कही संजलावी. ते उपरथी परोयकार झील (परार्थ वृत्ति) एवा ते वृद्ध ते जयदेव
 प्रते केटलेक दूर एक खांण बतावी जणाव्युं के कोडक जाग्यवंतने ते खाणथी तेवा रत्ननी
 प्राप्ति आय ठे, ते सांजली वीर रसथी सुजट जेम तेम ते पण ते वृद्धनो उपकार मानी

माथानी प्राप्तिन माट अत्थापुर वता तणा पञ्चपाण लाग जापाण पयसप वता, १५५५

બચ્ચકદ્ધ (તૈયાર) થઈ નમ્મોખાગ (આકાશ પ્રદેશ) ને વિષે જેમ આવરણ રહિત શારદ
 ચંદ્ર હોય તેમ શોખતો (પ્રસન્ન થયો હતો) શીઘ્ર માર્ગને કાપતો હતો. ઇષ્ટ સ્થાનને
 પહોંચ્યો. ત્યાં જઈ જુલે છે તો કોઈ એક વકરાના ગોચાલને તેના હાથમાં કોઈ એક વસ્તુ
 રાખીને ઝગાલતો देख्यो. તેની પાસે જઈ તે વસ્તુને તેના લક્ષણ ઉપરથી આજ ચિંતામણિ
 રત્ન છે, એમ તેણે નિર્ધાર્યું. હવે તેની પ્રાપ્તિ માટે જયદેવે તે ગોપ પ્રત્યે કહ્યું કે ખાસ તે
 વસ્તુ મને આપ પણ તેણે તે નહિ આપતાં જણાવ્યું કે આ જાણમાં ઘણા એવા પથરા છે,
 તેમાંથી જોડાયે તો લે. વલ્લી તોરે તેનું શું પ્રયોજન છે? એમ પૂછતાં કહ્યું કે ખાસ મારા
 બોકરાને રમવા જોડાયે છે, તોપણ તેણે તે વાત નહિ માનવાથી પરોપકારશીલ એવા જય-
 દેવે “આ ચિંતામણિ રત્ન છે, તેને જેમ તેમ ગુમાવી દેતો ના” એમ કહી તે ચિંતામણિના
 ગુણો તેને કહેવા લાગ્યો, અને ટુંકામાં તેને જણાવ્યું કે તે ચિંતામણિ જે જે ચિંતિયે
 (ધારીયે) તે તે આપે. આ વાત તે શ્રેષ્ઠી પુત્ર પાસેથી સાંજલી તેની જાત્રી કરવા માટે
 તે અદ્ધ (મૂર્ખ) તે રત્ન પાસે રાત્ર (ઘેંસ) વિગેરે માગવા લાગ્યો. આ ઉપરથી તે શ્રે-
 ણિપુત્રે “આ કોઈ જાગ્યદીન છે. તેની પાસે તે રત્ન રહે એમ લાગતું નથી.” એમ જાણ-

तां बतों पण तेने तेना (रत्नना) गुणो आश्री विप्रतिपत्ति (गेरविश्वास) न थाय
 एवा हेतुथी फरी कहुं के झाड़ जो ए चिंतामणिनी तुं त्रण उपवास करी पूजा सत्का-
 रवेदे सम्यग् उपासना करीश (सेवीश) तो पढी ते जरूर फलीज्जुत अशे. एवा ते अ-
 ष्टिना बोल सांजली पोताना बकरां लइ चालतो अयो. चालतां चालता मूर्ख एवो ते
 चिंतामणि प्रति एम केदेवा लाग्यो के दे चिंतामणि ! जो तारामां एटली बबी शक्ति ठे
 तो मने कोइ वार्ता के जेथी मारी वाट खूटे. ज्यारे चिंतामणि थकी कंइयण उत्तर
 मेलवी शक्यो नहि त्यारे बली पोते केहवा लाग्यो के, जला ! जो तुं वात न कहे तो
 रहुं पण हु वात कहुं तेनो हुंकारो तो दइश के नहि ? आनो पण कंइ प्रत्युत्तर नहि मि-
 लवाथी ते अष्टि पुत्र उपर एकाएक खीजाइने (रीसथी) एम बोलतो हवो के दा, जाण्यु !
 जाण्यु ! ए बाणियानुं कावतरुं, में तेने आ पंहर न आप्यो तेथी तेणे मने लांघण क-
 रावीने मारी नाखवानुं बताव्युं, पण हुं एवो मूर्ख नथी, के एम कर्मोते मरुं, एम
 कही रीसथी पोताना आग्यनी साथे ते रत्नने दूर फेकी दीधुं. हवे ते अष्टि पुत्र ते चिंता-
 मणिनी प्राप्तिये माटे अत्यातुर बतो तेनी पठवारुं लाग जोयाज करतो हतो, तेवामां

बड़कड़ (तैयार) थुद उन्ने-
तेने एकाएक ते रत्न मुख्याने जेम धेवर, तृषावतने जेम अमृत, तेम प्राप्त थवाथी अ-
त्यानंदित थतो हवो. साक्षात् जाले पोताना प्राण ज होय नहि तेम ते चिंतामणिने
हर्षभर लइने तेने प्राणथी अधिक साचवतो गतो पोताने स्थानके गयो. आवी अमृत्य
वस्तुना लाभथी ते मोटी प्रतिष्ठानुं प्राजन थयो अने तेवढ तेणे अनेक प्राणियोनां दुःख
दूर करी. एम स्वपरने अय्यन्निचारी लाभनो हेतु स्वनिष्ठ योग्यता जाणवी.

उपर दर्शविलुं दृष्टांत लौकिक उतां लोकोत्तर मार्गना साधक पुरुषाने योग्यता
आदरवामां उपयोगी जाणी कहेलुं ठे. त्यारे एम सिद्धांत थयो के धर्मरत्ननी प्राप्ति माटे
योग्यतानी खास जरूर ठे, केमके ते विना जेम मलीन वस्त्रने रंग तेमज खद्वचनी
प्रीति उपर जेम चित्रामण तेम धर्म तेने घटतो नथी. पण योग्यता प्राप्त थये वते धौत
वस्त्रने जेम रंग तेमज घवारी मठारी नीति उपर जेम चित्रामण तेम धर्म आवेहुब
खीली निकले ठे. तेवी योग्यता सर्व आत्मार्थि जनोए मेलवया खास प्रयत्न करवो. के-
मके आत्तागमनो आशय लेइ श्रीयशोविजयजी महाराजे कह्युं ठे के, - एकवीस गुण परी-
षामे, जास चित्त नित्यमेव ॥ धर्म रत्ननी योग्यता, तास कहे तुं देव ॥ १ ॥

तेज एकवीस गुणोने वर्णवता ठता कदे ठे के,--

हुइ नहि वली रूप निधि, सौम्यजन प्रिय धन; क्रूर नही नीरुवली, असठ सदस्किन. ॥२॥

लज्जालुन दयालुन, सौमदिदि मज्जळ; गुणरागी सतकठ सु,--पस्क दीर्घदर्शि अज्ज ॥ ३ ॥

विशेषज्ञ वृक्षानुगत, विनयवत कृतजाण; परदितकारी लब्ध लख, एम एकवीस प्रमाण. ४

१. तेमा पदेलो गुण अक्षुब्धता एटले क्षुब्धता रदितपणुं पारका छिडने नहि जोवा-

पणुं अर्थात् नमदी नजरथी गान्धोय युक्ता. २. रूपनिधि एटले देइनु पंचेडिय संपूर्ण सुभि-

मितपणुं. ३. सौम्य एटले सुप्रसन्न अन्यजनोने शरव ऋतुना चंडनी पेठे नीतलताकारक.

४ जनप्रीय-एटले सर्व लोकोने द्वालो लागे. ५ अक्रूर एटले निर्द्वयस परिणामे कोइ पण

काम न करे, कोमल हृदय, निष्ठुरता रदित ६ नीरु एटले आ लोक तेमज परलोक

एम नमय लोक विरुद्ध कार्य करवाथी मरवा वालो अर्थात् पापथी बीकण ते पाप नीरु.

७ अशठ एटले अवंचक-कपट रदित. ८ सदस्किन-एटले दाक्षिण्य युक्त. ९ लज्जालु-

लज्जामुक्त मर्यादशील. १० दयालु-सदय-दयावंत. ११ सौमदिदी मज्जळ-समदृष्टि

प्रमाण-अनीतिवंत एवा पोताना बाधवोनो पण पक न करे, अने नीतिवंत एवा शत्रुनो

૧૩ બહુકૃત્ (ત્રૈગુણ્ય) ગુણરાગી-જ્યાં ગુણ દેખે ત્યાં રાગ ધરે એટલે શત્રુ મિત્રના પ્રેર વિના પશ્ય પેક્ષ કરે. ૧૪ ગુણરાગ ધરનાર. ૧૫ સત્કલ્હ-પ્રાણાન્તે પણ અસત્ય નહિ બોલનાર-સત્ય યાવત્ ગુણી નપર રાગ ધરનાર. ૧૬ સત્કલ્હ-પ્રાણાન્તે પણ અસત્ય નહિ બોલનાર-સત્ય પ્રતિજ્ઞાવંત. ૧૭ સુપક્ષ-ધર્મકાર્યમાં વિઘ્ન ન કરે એવું સારું પક્ષુ એટલે કુટુંબ વર્ગ જે જેને. ૧૮ દીર્ઘદર્શી-નુત્તર કાલનો વિચાર કરી કામ કરવાવાલો એટલે આનો શું પરિણામ આવશે એમ પક્ષો વિચાર કરી કાર્યકારી. ૧૯ વિશેષજ્ઞ-સારાસારનો જાણ નુચિ-તાનુચિતનો જાણ, હિતાહિતનો જાણ, ગુણદોષનો જાણ. ૨૦ વૃક્ષાનુગત-જ્ઞાનવૃક્ષોને-શિષ્ટાચારવંતોને અનુસરવાવાલો એટલે તેમના વતાવેલા માર્ગે ચાલવાવાલો. ૨૧ વિનય-વંત-નમ્રતાયુક્ત. ૨૨ કૃતજાણ-કર્યા ગુણનો જાણ, બીજાએ પોતાની નપર કરેલા નપ-કારને નહિ વિસારતાં તેનો બદલો વાલવાની તક જોવાવાલો. ૨૩ પરહિતકારી-પરો-પકારશીલ-બીજા પાસેથી નપકારના બદલાની અર્થાત્ પ્રત્યુપકારની ઇચ્છા નહિ રાખતો એટલે કેવલ નિઃસ્વાર્થ વૃત્તિથી પરોપકાર કરવાનો જે ઠાલ જેને. ૨૪ લંબ્ધલક્ષ-પૂર્વોક્ત વૃક્ષોની સહિષ્ણા પામીને સર્વ બાવતમાં પ્રાપ્ત કરી જે કુશલતા જેણે, એવા એકવીસ ગુણો-બદે પ્રાણી ધર્મ રત્નને સંપૂર્ણ લાયક થાય છે. તેવા નુત્તમ ગુણો અર્થાદિક (અમ્મથ વગેરે.) વિના

प्राणी धर्मरत्नने अयोग्य जाणवो. हवे जो के मोटा प्राग्यने योगें करी पंचेंद्रिय मनुष्य-
 पणुं, आर्यक्षेत्र, उत्तम कुल, उत्तम जाति, प्रमुख मामग्रीपामी शकायेबे, तेमां वलीपूर्वोक्त
 धर्मरत्ननी योग्यता घटक गुणो पण महा प्राग्ययोगें मिले. ठे. तो पण जेमां उत्तम प्रका-
 रना चित्र काढवा निर्धार्यो ठे एवी श्रौत गमे तेढली उत्तम प्रकारे घठारी मठारी हाय
 तो पण ते धारेलुं काम तथा प्रचारना उत्तम चित्रकारादिक सामग्रीवमे करीनेज सफल
 थाय ठे, तेम आदिं प्रस्तुत विषयमां पण समजवुं. अर्थात् धर्मयोग्यता घटक गुणो सते
 पण तथा प्रकारना उत्तम धर्म बोधक सद्गुरु प्रमुख उत्तम सामग्री विना इष्ट सिद्धि अ-
 र्थात् तात्त्विक धर्म प्राप्ति प्रायः अइ शकती नथी. अहि प्रायः शब्द मुकवानुं प्रयोजन
 एबुं ठे के कोइक जीव नैसर्गिक सम्यक्त्व पण पामे ठे, तोपण प्रायः प्राणीजने उत्तम
 बोधनो पुष्ट हेतु सद्गुरुज ठे. अहि पण प्रायः शब्दनो प्रयोग मरुदेवी मातानी पेरें को-
 इरु जीवने सहज तेवो बोव धवामा विरोध परिहरवा मोटे समजवो. जो के गृहा-
 ति तत्त्वान्यसौ गुरुः एवी व्युत्पत्तिथी तत्त्व एटले वस्तु स्वरूप कथकज गुरु कहेवाय, उता
 मत एवं विशेषण मुकवानुं प्रयोजन ए ठे के कोइ तत्त्व कथक उता तथाप्रकारना क-

બહુકદુષ્કૃત (નૈરાશ્રય) આધાર રાખીને કરતા નથી, માટ અઢાર સદ્સ શોલાંગ રથના ધારી જેમની કેદેણી રહેણી એક સરખી છે અર્થાત્ જેવો શુદ્ધ માર્ગ પોતે પ્રરૂપે છે તેવાજ શુદ્ધ માર્ગનો પોતે સ્વપ્ન કરે છે, એવા સદ્ગુરુ કહેવાય, અને એવા સદ્ગુરુનીજ મુખ્યતાથી સેવા કરવી. કારણ કે એવા સદ્ગુરુના વચનો જ્ઞાન્ય શ્રોતાનીના મન ઉપર વહુજ સરસ અસર કરે છે. અર્થાત્ મુખ્યતાથી સદ્ગુરુનીજ સેવા કરવાની જણાવ્યાથી મૌણતાથી તથા પ્રકાર-ક્રયોપદેશમાદિકના અજ્ઞાને પૂર્વોક્ત સદ્ગુરુની પરે શુદ્ધ ક્રિયા કરવા અસમર્થ છે તો જ્ઞાન-વન્નીરુ હોઈને પોતાના દોષ ગોપવવાના યા પૂર્વોક્ત સદ્ગુરુ ઉપરના મત્સરના યા પોતાની પ્રતિષ્ઠા વધારવાદિકના લાજથી શ્રી આસાગમથી બલદું ન પ્રરૂપે એવા અને શુદ્ધ યતિ ધર્મના સેવનારના અત્યંત રાગી, યાવત્ તેમના દાસત્વને કરનારા એવા સંવિક્ષિત પદ્ધતિની પણ સેવા કરવી શ્રી ઉપદેશમાલા જેવા પ્રમાણિક ગ્રંથો મધ્યે કહી છે. એટલે તેનું નો પણ અનાદર નહિ કરતાં યોગ્ય સત્કાર કરવો; શાસ્ત્રી જે તેનું પણ શ્રીજિન માર્ગના પ્રજ્ઞાવક છે, તેમજ તેવા ઉત્તમ મુનિરાજોના રાગી યાવત્ દાસ હોઈને તેનું પોતાને વિનયપદિક ઉચિત પ્રવૃત્તિથી હુસ્તર એવા જ્ઞાનોદ્વિધિથી તારવા સમર્થ થાય છે; કેમકે તેનું તેવી ઉચિત

પ્રવૃત્તિથી પોતાના અંતરંગ ક્રોધ માનાદિક શત્રુને દૂર કરીને તત્પ્રતિપક્ષીઞ્ચુત એવા ઇશ-
 મ દ્વામા માર્ગવાદિક ગુણોને સંપાદન કરી અનુક્રમે કેવલશ્રીને વરી શકે છે; માટે એવા
 પણ શુદ્ધ સંવિદ્વપક્ષી પુરુષો નિદવા યા અનાદરવા યોગ્ય નથી પણ પૂર્વોક્ત ન્યાયે પ્રશંસવા
 તેમજ આદરવા યોગ્ય છે. પૂર્વોક્ત સદ્ગુરુનું પ્રધાનતાથી વંદન સત્કાર યોગ્ય હોવાનું કારણ
 એ છે કે તેનું શુદ્ધ જ્ઞાન તથા ક્રિયા એમ ઝનયના સેવનથી વિશિષ્ટ ગુણ જ્ઞાનને છે, અને
 તદન્ય શુદ્ધ માર્ગના પ્રત્યક્ષાદિક ઝત્તમ ગુણોના ધારક એવા ગુરુને વિષે જ્ઞાનનીજ મુ-
 લ્યતા છે, તો પણ અવસર ઝચિત યત્નનાંત દોવાથી તે વસ્ત્રે પરમાર્થ એટલે મોક્ષ સાધક
 હોઈ શ્રીજિનાજ્ઞાના આરાધક હોઈ શકે છે; અને તેથીજ મોક્ષાવલંબી જનોને અવશ્ય માન-
 નીય છે. યદ્યપિ લૌકિક અને લોકોત્તર જ્ઞેવે કરી ગુરુ વે પ્રકારના છે તો પણ અહિં લોકો-
 ત્તર ગુરુ પ્રદર્શ કરવા. તેવા પણ સુગુરુ કુગુરુ જ્ઞેવે કરી વે પ્રકારના છે. તેમા જે જિનાલિ-
 ગધારી શ્રીજિનાજ્ઞાથી બહિર્મુલ્લ વર્તે વે, એટલે કેવલ પ્રાજીવિકા નિર્મિતે વેપ ધારણ ક-
 રી વિપરીત આચરણ આવેરે વે, એટલે વંઝ વૃત્તિથી જોવનાર એવાને લોકોત્તર કુગુરુ સમજી-
 ને પરિદરવા; અને શુદ્ધ બુદ્ધિથી પરમાર્થ પંથને અપ્રમત્તપણે સેવનારા એવા લોકોત્તર સુગુરુ

આત્મ હિતૈષિનુએ અવશ્ય આદરવા. પૂર્વોક્તિ સદ્ગુરુને પરમાર્થ બુદ્ધિથી આરાધ્યા થકા ક-
લ્પવૃક્ત વા કામગવીની પેરે સત્ ફલને આપે છે, અર્થાત્ પરમાર્થ પંથ બતાવે છે, કેમકે
પરાર્થવૃત્તિ મહાશયો સમ્યગ્ જ્ઞાન ક્રિયાનુસ્રયવદ્ને પરમાર્થ પંથને સાધે છે અને મુખ્યપણે
પરોપકાર પણ તેનથી શકે છે. કહ્યું પણ છે કે—

જ્ઞાની ક્રિયાપરઃ શાન્તો, જ્ઞાવિતાત્મા જિતેન્દ્રિયઃ ॥

સ્વયંતીર્ણો જ્ઞવામ્જ્ઞોધેઃ પરંતારયિતું ક્ષમઃ ॥૭॥ (જ્ઞાનસાર.)

જ્ઞાની ક્રિયામા તત્પર શાન્ત (સંવેગ) રસથી જ્ઞાવ્યો છે આત્મા જેણે તથા જીતી
હે ઇન્દ્રિયો જેણે એવો મહાત્મા જ્ઞવોદધિથકી પોતે તર્યો સતો અન્યને તારવા સમર્થ થાય છે.
(જ્ઞાન.)

જ્ઞાન એ સમુદ્ગ્રી નહિ નુત્પન્ન થયેલું અમૃત છે, શ્રોષઘ વિનાનું રસાયણ છે અને
અનેરી હસ્ત્યશ્વાદિ વસ્તુનું નહિ અપેક્ષા રાખતું શ્રૌશ્વર્ય છે. એમ પંક્તિ જનો કહે છે.

તથા—પીયુષમસમુદાહ્નં, રસાયનમનોષધં ।

अनन्यापेक्षमैश्वर्यं, ज्ञानमाहुर्मनीषिणः ॥८॥ (ब्रानसार)

बली-ज्ञानी पुरुषो तेवा ज्ञानमा राजहंसो जेम मान सरोवरमा तेम मग्न धाय ठे. अने मूढ (मूर्ख) जनो सुकर जेम विष्टामां तेम अज्ञानमां मग्न धाय ठे. अनादि राग द्वेषरूप घन (निविन्) ग्रंथि (गांठ) ने जेदनां सस्यगू ज्ञान जो प्राप्त थयुं तो पवी विचित्र मंत्र तंत्र यत्रोए करी सयुं अर्थात् तेमनुं कांइ प्रयोजन नथी. तेज वात दृष्टान्त-थी सिद्ध करे ठे के जो दृष्टि ज अंधकारने दूर करनारी पइ तो पवी (कुत्रिम) बी-वास्तुं शुं प्रयोजन पने. तत्त्व दृष्टिथी विचारतां अनादि राग द्वेषादिक दोषोने दूर करे तेज ज्ञान कहेवाय. तेथी विपरीत अज्ञान. (क्रिया)

ज्ञान पूर्ण एवो पण पुरुष पोताना आत्माने अनुकूल एटले हितकारी क्रिया यांग्य अवसरे करे ठे, शुं पोतेज पोताने प्रकाश करनारो दीपक पण, तेल वाट प्रमुखनी अपे-ज्ञानथी राखतो? क्रिया विनानुं एकलुं ज्ञान नकामुं ठे शायी के मार्गने जाणता ठता पण गति एटले गमन क्रिया विना इष्ट स्थानके पहुँची सकातुं नथी. जे मूढ लोको क्रि-याने बाह्य भाव रूप गलीने व्यवहारथी निषेध करे ठे, ते मुखने विषे कवल रूप कर्षा

विनाज तृप्तिने इच्छे ठे.

यतः ॥ बाह्यज्जाव पुरस्कृत्य, ये क्रिया व्ययहारतः ।

वदने कवलक्षेपं, विना ते तृप्ति कांक्षिणः ॥ ए ॥ (ज्ञानसार.)

हवे ते क्रियानुंज महात्म्य कहे ठे—गुणवतनुं बहुमान करवादिक क्रियानी नित्य स्मृतिथी ए सत् क्रिया उत्पन्न थयेला शुभ्र ज्ञावने पारुती नथी, एटलुंज नहि पण नहि उत्पन्न थयेला एवा शुभ्र ज्ञावने उत्पन्न करेठे. क्षायोपशमिक ज्ञावने विषे जे शुभ्र क्रिया न कराय ठे तेथी पतितेने पण पुनः ते शुभ्र ज्ञावनी वृद्धि विशेषे थाय ठे. माटे गुणो-
नी वृद्धि माटे अथवा ग्रहण करेला व्रतादिकमां अतिचारादिक दूषण मटारुवा माटे तेवी शुभ्र क्रियानुं करवी. एम क्षयोपशमनी तीव्रताए अनुक्रमे क्षायिक ज्ञाव पामी क्षकाय ठे. त्यारे एम स्थित (नक्की) थयुं के श्रीवीतरागना वचनानुसारें स्वाधिकार परत्वे नि-
ष्कपटपणे ज्ञान पूर्वक क्रिया सेवन करवाथी अनुक्रमे अंते असंग क्रियानी प्राप्ति सुखे
अइ आवे ठे. अने ते असंग क्रियानी संगतिज ज्ञानंद पूर्ण एवी ज्ञानक्रियानी अनेव भू-
मि ठे. वली एम पण सिद्ध थयुं के ज्ञान विनानी एकली क्रिया तथा क्रिया विनानुं एक-

लुं ज्ञान नकासुं ठे. एटले एक बीजानी सहाय त्रिनाना ते एकला सहज एकान्तिक अने
 आत्यंतिक एवा शिव सुख साधी शकता नथी. माटे तश्वे गवेधिने ए उन्नयनीज सहायथी
 साधवा योग्य एवा परमार्थ एटले मोक्ष अवश्य साधवो. त्यारे एम सिद्ध थाय ठे के प्र-
 थम आत्म हिताजिज्ञाषिए पूर्वे कहा मुजब धर्मरत्न पामवा योग्य योग्यता मेलववी.
 ते मेलव्या पवी क्षमादिक उन्नम गुण धारक सद्गुरु आदिकनो योग पामी तेवा महा-
 शयोना वचनो अत्यादरथी सांजलवा. सांजलीने ते वचनोने रत्नोने प्रभारमा जेम तेम
 हृदयने विधे धारवां. धारीने ते वचनोनो यथा अवसर स्वशक्यनुसार अवश्य अमल कर-
 वो. अर्थात् तत्तत् आचरण करवुं, एम करवाथीज पोताने ज्ञाननो लाभ मली शकें ठे,
 अन्यथा पोतानो तेमज महाज्ञाग्ययोगे प्राप्त अपेक्षा एवा सद्गुरुनो प्रयास सफल पतो
 नथी अदि कोइ शंका करे के ज्यारे आम उपदेश करवामा फलनो व्यभिचार आवे ठे,
 एटले के फल धाय के न पण थाय, त्यारे महाशयो एवा सद्गुरुने पोताना आत्म सा-
 धननो अमूल्य वखतशामाटे परोपदेशमा गुमाववो जोइये ? तेनुं समाधान एम समजवुं
 के-पूर्वोक्त महाशयो स्वपरनुं हित इच्छावाला होय ठे, माटे धर्म रत्नोने योग्य एवा जि-

જ્ઞાસુને પામીને તેને તેને યોગ્ય દ્વિતાપેદશ પણ આપે છે, વલી પરાર્થતા એટલે પરોપકાર તે પણ તેવા આત્મ સાવકોને મોક્ષ સાધનનું એક અંગ છે, કેમકે તે ઉપદેશથી શ્રોતા જનને દ્વિત થાતે વા ન થાતે પણ પોતાની સદ્બુદ્ધિથી અથેલા સ્પીતાશયવસ્તે યોગ્ય એવા તે સદ્ગુરુઆદિક ઉદાર વક્તાને મહા નિર્જરાજ કરે છે, તેમજ સર્વ જગજંતુનેની જ્ઞાવ દયને ધરતા થકા મહોદય નિવંધન એવા તીર્થંકર નામ કર્મને પણ ઉપાર્જન કરે છે. તીર્થંકર પદ પ્રાપ્ત કરી કમલ ચંદ્રને જેમ સૂર્ય તેમ તે મહાનુજ્ઞાવ અનેક પ્રગ્ન્ય જંતુને વિવોધ કરી અધ્યાત્મ જ્ઞાવનારૂપ જ્ઞાવ સુગંધ યુક્ત કરી પરમ પદ યોગ્ય કરે છે. તેમજ પોતે પણ તેવીરીતે અજ્ઞાન પણે સદ્વોધવસ્તે પ્રગ્ન્ય જંતુને વિવોધિ તીર્થંકરપણના ફલને વેદી સાદિ અનંત એવા અવ્યાવાધ સુખરૂપ ફલને પ્રાપ્ત કરે છે. તે નિઃસંદેહ વાત છે.

પ્રસ્તુત નિવંધ મુખ્યતાથી યોગ્યતા વિચયિક હોવાથી તેને જ કેટલાં એક દૃષ્ટાન્ત ધારા દૃઢ કરે છે. ઉત્તમ એવું સ્વાતી નક્ષત્રનું જલ ઠીપમાં પદ્મવાથી મુક્તાફલ નિપજાવે છે, અને સર્પના મુખમાં પદ્મવાથી વિપરૂપ આય છે, તેમજ સમુદ્રમાં પદ્મવાથી અક્ષય ધાય છે અને ધગધગતા અંયોગોલ (તપાવેલો અગ્નિમય લોઢાનો ગોલો તે) પર પદ્મવાથી તે

સમૂલગું નાશ પામે છે, તેમજ કાલી ખૂમિમાં પરવાથી પુષ્કલ અન્ન નિષ્પત્તિમાંટે આવે છે અને સુખર ખૂમિમાં પરવાથી તેજ નિઃફલ આવે છે. એમ પાત્રાપાત્ર વિચાર વિવેકથી કરવો.

યતઃ ॥ પાત્રાઽપાત્ર વિવેકોઽસ્તિ, ધેનુપન્નગયોરિવ ।

તૃણાત્સંજાયતે દ્વીરં દ્વીરાત્ સંજાયતે વિપમ્ ॥ ૧ ॥

અહિં યોગ્યાયોગ્ય વિજ્ઞાન મધ્યસ્થતાથી કરવો. અન્યથાસ્વાર્થ મૂઢહોદ્ધ મતિ મોહવને વિપર્યય થાય છે. જેમકે વાઘણ પોતાના વાલક વાઘને અન્નદાતાં ગતાં જાણે અને અસોમ્ય ગતાં સોમ્ય માને છે.

શ્રીનંદીસૂત્ર વૃત્તિની પ્રસ્તાવનામાં યોગ્યાયોગ્યના કેટલાક દૃષ્ટાંતો સુખ્યાં છે. જેમ કે ખેંસ જેવા અયોગ્ય અને અજ (વકરા) જેવા યોગ્ય શિષ્ય વતાવ્યા છે. તે એવી રીતે કે જ્યારે ખેંસો પાણી પીવા જલાશયમા જાય છે, ત્યારે માહિ પમ્હીને પાણીને ફોલી નાખે છે. અને વકરુ કાઠે ઝાંઝુ રહી ધીમે ધીમે પાણીને ફોલ્યા વિના પીયે છે. તેમજ

कुशिष्यो वाचना लेतांज कुतर्कादिकश्री पाठने मोली नाखे ठे; अने सुशिष्यो तो गुरु महाराजनी प्रसन्नता पूर्वक अने बहुमानधी वाचना प्रदण करे ठे. वली श्रीसुनिखुंदर सरि महाराज रचित “ उपदेश रत्नाकर ” मां योग्यायोग्य उपर अनेक दृष्टांतो ठे. विशेष अर्थोनि ए त्यांश्रीज जोवां. श्री आवश्यक वृत्तिमां योग्यायोग्यपर चार ब्राह्मणोनां जे दृष्टांत कहां ठे, ते पण जरूर ध्यानमां राखवा योग्य ठे. एकदा कोइ एक यजमाने चार ब्राह्मणो वचे एक गाय दानमां आपी. ते लेइने चार ब्राह्मणो वाराफेर तेनो लाज लेवो ठरावी पोतामांना एक ब्राह्मणेने घर पेहेले दिवसे तेने राखी पोतपोताने स्थानके गया. ते ब्राह्मणे विचार्युं के बीजे दिवसे दुग्धादिकनो लाज तो बीजोज लेइ तो गायनुं पोषण करवा शा माटे व्यर्थ खर्चमां उतरूं? एम बीजा ब्राह्मणेनो वारो आब्यो, त्पारे तेल पण ते- बीज रीते ते गायनी उपेक्षा करी. एमज बीजाए अने चोथाए पण करवायी ए गाय मृत्यु पामी, जेथी ते ब्राह्मणो ते गायथी शाकात् दुग्धादिकना लाजथी चूक्या, तेमज यजमा- नोए पण ते ब्राह्मणेने दुष्ट निर्दयी समजी तेआने—गौवानादि देवुं बंध कयुं. इवे तेबीज रीते एकदा कोइ यजमाने चार ब्राह्मणेने गौवान कयुं ते गायने प्रदण करीने पुर्वनीपरे

पहिले दिवसे एकने घेर राखी सर्वे पोतपोताना स्थानके गया. अहिं एटलो विशेष के प-
 हेलाए ते गायनुं सारी रीते पोषण करतां विचार्युं के आ गायनुं पोषण करवामां मने घ-
 ला फायवा ठे. ते ए के मारो दाखलो जोइने बीजाओ पण ते गायनुं सारी रीते पोषण
 करडो. जेथी उन्नरोन्नर दुग्धादिकनो विशेष लाज थरो. तेमज गौदान दाता एवा यजमा-
 नोने पण तेम जोइ तेवा दानने बिषे विशेषे प्रवृत्ति थरो, अने तेथी परंपराए सारो लाज
 थरो. बीजे दिवसे बीजाए पण तेमज कर्युं. त्रीजे दिवसे त्रीजाए अने चतुर्थ दिवसे चो-
 धाए पण तेमज करवाथी ते गायद्वारा तेओए घणा दिवस सुधी इष्टलाज मेळव्यो.

आ बने लौकिक दृष्टांतोनो उपनय एम समजवो के दुष्ट एवा चार ब्राह्मणोनो स्था-
 नके कुशिष्यो तेमज वयाळु एवा पाबला चार ब्राह्मणोनो स्थाने सुशिष्यो समजवा. गा-
 यने स्थाने आचार्य महाराज समजवा. जे कुशिष्यो ते आचार्य महाराजनी विराधना
 एटले आशातना करेठे ते पुर्वली परे दुःखी धायठे; अने जे सुशिष्यो आचार्य महारा-
 जनी आराधना एटले सम्यग् सेवा करेठे ते उन्नयथा (बने रीते) घणा सुखी धायठे.
 वळी श्री उपदेशमालाने बिषे श्री धर्मवास गणी महाराज कहेठे के-

यद्वा छिद्वपेही, अवन्नवाद् सयंमद् चवला,
 वंका कोहणसीला, सीसा उधेअगगा गुरुणो ॥ १४ ॥
 जस्स गुरुंमि न जत्ती, न य बहुमाणो न गउरवं न जयं,
 न वि लज्जा न वि नेहो, गुरुकुलवासेण किं तस्स ॥ १५ ॥
 रूसद् चोइज्जंतो, वहइ अहियएण अणूसयं जणिउ,
 न य कम्हि करणिज्जे, गुरुस्स आलो न सो सिस्स ॥ १६ ॥

स्तब्ध, निशान्वेपी, अवर्णवादी, स्वेच्छाचारी, चपलस्वप्ताव, वांका, क्रोधवंत,
 एवा शिष्यो गुरुने उद्देगकारक हे. १४. जे शिष्यने गुरुविषे भक्तिभाव नथी एटले
 गुरुने देखी (पोते) उज्जा श्रुं, आसन दानादिक विनय करतो नथी, जेने अश्रय-
 तर भक्तिरूप बहुमान नथी, जेने गुरु-गौरव नथी, गुरुनो जय नथी, गुरुनी लाज
 नथी, गुरुने विषे स्नेह नथी, एवा दुर्विनीत शिष्यने गुरु समीपे रहेतां उतां शुं फल

आय ? किंचिदपि न आयः ३५. वली जे (कुशिष्य) गुरुए (सन्मार्गमां) प्रेयां ठतो रोष
करे, तेमज हृदयेने विषे कोध (जयों) राखे अने बोलाव्यो ठतो गुरुना कइ पण काम-
मां न आवे; आवो दुर्विनीत गुरुने आल रूप समजवो, पण शिष्य नहि, शायी के गुरु-
नी शिक्षा (शिखामण) अंगीकार करतो नथी. ३६.

उविद्वरण सूअण परिजवेहिं, अइअणिय डुठ जणिणहि,
सत्ताहिया सुविहिया, न चेव जिदति मुहरागं ॥ ३७ ॥

उद्वेग प्रापण, वचने करी दोषनुं प्रगट करवुं, तर्जना करवी, अने शिक्षा माटे करे-
नां कर्कश जायणाविके करी कोथादिक जय करवा समर्थ एवा सुशिष्यो, पोताना मुख-
नो रंग बदलता नथी, एटले कानुं मुख करता नथी. ३७. वली इडादिकथी पण मानीत
उतां, अपराधकारी प्राणीनुं पण अपमान, वंचनादिक, सुख दु.ख (पुण्य पाप) ने कय
करना माटे समुद्र पेरे गंजीर एवा साधुओ, करता नथी. तेमज अदंकार रहित शान्त स्व
भावी शास्य अने इर्ष्या तथा विकथा रहित एवा साधुओ असंख्य एवं अतिग्रणु विना

पुण्या बोलता नया, अन पुण्या ठां पण परने हर्ष उत्पन्न आय एवुं मिष्ट चातूर्य सहित स्वल्प प्रसंगोपात गर्व रहित तुंगारादिक रहित पूर्वे मतिश्री संकलना करेलुं एवुं महापुरुषो धर्म संयुक्त वचन कहेवे. सिंहगिरि आचार्य महाराजना विनीत शिष्योनं कळयाण धात्रो ! जेओने गुरु महाराजना वचनपर दृढ आस्ता हती; जे वखत आचार्य महाराजे बाळवय एवा वज्रक्रपिना आगम विषयिक विशाल ज्ञान विषे ते शिष्योने ज्ञापन करवा मोटे पोते ग्रामान्तर जातां, ते शिष्योए पोताना वाचनाचार्य मोटे प्रार्थना कर्ये सते फरमाव्युं के वज्र तमोने सिद्धान्त वाचना आपशे. ते वखत ते शिष्योए तद्वत्ति कही ते वचन अति नम्रता पूर्वक माथे चढाव्युं. पण आ बालक (मुनि) आपणने शु वाचना आपशे ? एवुं मनमां पण न आण्युं. अर्थात् गुरु महाराजनुं वचन सत्यपणेज अंगीकार कर्युं. तेमज गुरु महाराज कोइ वखत शिष्य परीक्षादिक कारणे शिष्योप्रते कहे के आहंसना टोळामां अमुक हंस कालो ठे, तथा आ कागदाओना समूहमां अमुक कागदोला ठे, ते वखत विनीत शिष्यो एम समजे के कारणना जाण एवा गुरु महाराजा स हेतुज कहेता दशे. तेमज गुरु महाराज प्रति पण एम कहे जे हे स्वामिन् ! जे आप फरमावगे

ते तेमज्जे ठे. तेना रहस्यनी शिष्योने खबर न पदे तो अवसर पामीने अति नम्रता पूर्वक
 तेवी उक्तिनुं रहस्य गुरु महाराज प्रते पूढे वते गुरुमहाराज जणावे के हे वत्सो ते हेस
 बद्धारथी श्वेत वर्ण उतां महा मलीन परीणामी दोवाथी तेने श्याम कह्यो तेमज्जे ते काग
 बद्धारथी कृष्णवर्ण उता शुभ्र परिणामवंत दोवाथी तेने श्वेत कह्यो, ए परमार्थ समजवो.
 वली योग्य एवा सुविनीत शिष्यो गुरु महाराजनी आराधना विद्या साधकनी पेरे अप्रमत्त
 पणे करे. पोताने सुशिक्षा देता एवा गुरु महाराजनुं वचन पोतानो अनधिकालनो जन्म
 जरा मृत्यु रूप अहित ताप मटारुवा परम अमृत रस उठा तुल्य माने. एवीज रीते
 वाचक मुख्य श्री उमास्वाति महाराज प्रशमरतिने विषे कहेवे के-

धन्यस्योपरिनिपतत्यहितसमाचरणधर्मं निर्वापी इत्यादि

गुरुवदनमल्लयनसृतो वचनसरसश्वंदनस्पर्शः

गुरु महाराजने विषे आवरवंत शिष्योज खरेखर स्वहित स्वेदाश्ची अने शिष्य साथी
 शकेवे. वृद्ध अवस्थाने विषे चालवानी शक्ति घटी जवाथी (नव कडप) विधिपूर्वक एकज

क्षेत्रमा रहैला अथवा ग्लान्यादिक कारणथी एक क्षेत्रनेविषे स्थिति करता एवा गुरु महा-
राजनी दत्तनीपेरे धर्मविचारणाए पण जे अवज्ञा करेते ते पण दुष्ट शिष्याचरण समजवुं-
अत्र उपयोगी जाणीने दत्तबुं दृष्टान्त कहेते—

कुक्षपुर नगरने विषे संघ मध्ये स्थिविराचार्य विराजे ते. तेओए ज्ञाने करी मोटो
डुकाल पम्बवानो जाणी सर्व साधुओने अन्य देशमां विहार कराव्यो. पोते वृद्धताथी वि-
हार करवाने अशक्त होवाथी तेज नगरमां वसतिमां नव प्राग कल्पीने स्थानवासीपणे
रह्या. एकदा गुरुसेवा निमित्ते दत्त नामे शिष्य त्यां आव्यो. जे वसति प्रागमां गुरुने सु-
कीने पूर्वे गयो हतो तेज वसति प्रागमां विहारना क्रमथी वसता गुरुने जोइने शंशय
पाम्यो ततो विचारवा लाग्यो के गुरु पासस्था उन्मार्ग गामी थया (लागे) ते. स्थान प-
रावर्त पण कयों लागतो नवी. एम विचारी जुदा उपाश्रयमां उतर्यो. त्रिका माटे गुरु
साथे निकड्यो. गरीब तेम तालेवरना धरोमां परिभ्रमण करतो ततो थाकी गयो. गुरु
महाराज तेना इंगित आकारथी तेम जाणी कोइ एक मद्देश्यने त्यां गया. तेना घरमां
व्यंतर प्रयोगे रोता एक बालकने “मारुदिदि” एटले रुदन करीशनहि एम कही गुरुए

चपटी बगानी, तेथी व्यंतरी नाशी गड. बालकने शांति थड बालकना माबापे खुशी
 थड मोदक आप्या. ते मोदक दत्तप्रत आपी तेने उपाश्रये मोकड्यो. हवे दत्त विचारे ठे
 के आवा स्थापनाकुल ठेते मने बहुवार प्रमाम्यो. पठी गुरु पण सामान्य कुलमां जड
 नीरस आहार लेइ वसतिए आवी आहार कर्यो. पठी पत्तिकमण वेलाये दिवस संवंधि
 अतिचार आलोचवाने अवसरे गुरुए कहुं के हे महानुभाव ! आज तें धात्रीपिंद नक्षत्र
 कर्यो ठे, माटे सम्यग् आलोच. ते सांजली दत्त विचारतो हवो के गुरु मारा सूदम दोषने
 देखे ठे, पण पोताना मोटा पण दोषने जोता नथी. एम गुरु उपर मत्सर धारण करवा
 लाग्यो. पठी प्रतिकमण करी पोताने स्थाने जेवो जाय ठे तेवामां गुरुने वश अएली
 शासनदेवी आ डुष्ट शिष्यने गुरु पराभवनुं फल वतावुं; एम चिंतवी महायकार विस्ता-
 रीने तेने व्यामोद पमाम्ती हवी. हवे दत्त कंइ पण देखतो नथी त्यारे आकुलयाकुल
 थड पोकार करवा लाग्यो. गुरु महाराजे कह्यु अहि आव. दत्ते कह्युं केम आवुं ? हुं वारणुं
 (घर) पण देखतो नथी गुरु महाराजे अगुली थुंकयुक्त करी उंची करी दीपकनी पेरें
 वलती वतावी. दत्ते विचार्युं के गुरु बहु पापयुक्त दीपक पण राखे ठे. एम तेने अवगुण-

ज ज्ञासबा लाग्या. त्यारे शासन सूरी कहेती हवी के, रे डुरात्मन् ! रे पापी ! गौतम जेवा गुरुनो पराज्व करेढे ? केम तारे दुर्गति जवुं ठे ? इत्यादिक बहु कर्कश वचनो वने तेने शिक्षा दीधी. पश्चात्ताप करतो ठतो गुरुना चरणमां पद्मी वारंवार पोताना अपराध खमावतो हवो. ठेवटे सम्यग् आलोच्यां ठे पाप कर्म जेणे एवो ते सदृगति जतो हवो. एम दत्तनी पेरे गुरु महाराजनी अवज्ञा न करवी. ए उपदेश ठे.

उत्तम एवा जीवोने आचार्य जगवंत उपर भक्तिराग सुनकृत्र नामा महर्षि जेवो होय ठे. सुनकृत्र मुनिवरे पोताना प्राण त्यज्यां, पण गुरुनो धतो तिरस्कार न सह्यो. ते सुनकृत्र मुनिराजनो संबंध आ प्रमाणे—एकवार श्री वीरप्रभु सावध्द्री (श्रावस्ति) नगरीमां समवसर्या. त्यां गोशालो आव्यो. नगरमां एवी बात चांदी के आज आ नगरमां बे सर्वज्ञो आव्या ठे. एक श्री वीर अने बीजो गोशालो. गोचरी गयला श्री गौतमे ते बात सांजली आवीने जगवंतने पुठ्युं हे जगवन् ! जे लोकोने विषे सर्वज्ञविरुद्ध धारण करेढे एवो गोशालक कोशेढे ? जगवंते कथुं के हे गौतम ! सांजल--सरवणनामे ग्राममे विषे मंखली नामे मंखनी जडा स्त्रीनी कूले उत्पन्न भयेलो गोबहुल ब्राह्मणनी गोशालमां जन्म्याथी

गोशालक ने नाम जेनुं एवो ते यौवन पाम्यो. ते बलत हुं उदमस्य अवस्थामां राजगृहमा
 चतुर्मास हतो. ते पण जमतो जमतो त्यां आढ्यो. में चार मासखंमणोना पारणां कीरथी
 कर्यां तेनो मंदिमा. (पंच दीव्यो) जोइ तेले चिंतव्युं के जो आमनो शिष्य थानं तो ह-
 स्मशां मिष्ट भोजन करु. एम विचारीने हुं तमारो शिष्य ठुं एम कहि मारी पठवानी
 फरवा लाग्यो. ब वर्ष मारी साथे जम्यो. एकवार कोइ योगीने देखी आ यूका शय्यातर
 एम कंढी तेनी हासी करवा लाग्यो. क्रुद्ध एवा ते योगीए तेजोलेइया मूकी. में शीत ले-
 द्या मुकी तेने बचाव्यो. त्यारे तेले तेजोलेइया उपजवानो उपाप पूढ्यो. में पण जावि-
 जाव जाणीने कह्यो. पढी मारथी जुवो पढ्यो. ब मास कष्ट करी तेणे तेजोलेइया साथी.
 आष्टांगनिमित्तइ थयो एम लोकोनी आगत सर्वज्ञपणुं स्थापेठे, पण ते मिथ्या ने. ए
 जिन नथी, सर्वज्ञ पण नथी, एवुं जगवंतनुं वचन साजलीने त्रिकमार्ग, चतुष्कमार्ग,
 राजमार्ग लोको कदेवा लाग्या के--आ गोशालो सर्वज्ञ नथी, ए आदि कोइना मुखथी
 आ संवं गोशाले साज्जव्युं. क्रोध उत्पन्न थयो. ते अवसरे गोचरी जतां आणंद नामा सा-
 धुने देखीने तेने बोलावीने कहतो हवो, हे आसंद, ! एक दृष्टात साज्जल--केटलाक वणिको

किरीयाणां गानां त्ररी चाढ्या. ते अटवीमां आव्या, तृषातुर अया सता जल गवेषवा
 लाग्या. तेओए चार राफमानां शिखरो देख्यां. एक शिखर तोम्युं, तेमां गंगोदक जेजुं
 जल निकळ्युं. पी पीने संतुष्ट थया. बीजा शिखर तोमतां तेओने कोइक वृद्धे वार्या,
 पण न रह्या. बीजाने जेदवाथी सोनु नीकळ्युं. त्रीजुं जेदवाथी रत्न नीकळ्यां. चोथुं जेदवा
 जतां वृद्धे बहु वार्या बतां अति लोन्नथी जेथुं, तेमांथी अति प्रयंकर दृष्टिविष सर्प नि-
 कळयो तेणे सूर्य सन्मुख जोइने तेओने प्रस्मसात् कर्या. वृद्ध शिखामणदाता वृद्धशि-
 कने फक्त वचाव्यो. तेम हे आणंद तारो धर्माचार्य पोतानी रुद्धित्री अतृप्त बतो मारी
 इष्यां करे ठे. पण हुं तेने वालीने प्रस्मसात् करीश. वृद्धवणिकनी पेरे हितोपदेशक एवा
 तेने वालीश नहि. एम सांजली उत्पन्न थयो ठे प्रय जेने एवो आणंद पण प्रगवंत पासे
 आवी सर्व वात कहेतो हवो. प्रगवंते पण ज्ञानथी ते गोशालाने आवतो जाणी गौत-
 मादिकने दूर रहेवा जणाव्युं. सर्वे पण डुर रह्या. गोशालो त्यां आव्यो बतो कहेवा ला-
 ग्यो के हे काश्यप ! तुं मने पोतानो शिष्य कहेठे ते असत्य ठे. ते तारो शिष्य मरण
 पाम्यो, हुंतो तेना वलवंत शरीरने अधिष्टीने रह्यो हुं. एम सांजलीने गोशालाने प्रग-

र्धतनी अवडा करतो जाणी गुरुनकिरागथी सुनकत्र साधु त्यां आवी गोशालाने एम
 रुहेतो द्यो, अरे पोताना धर्माचार्येनं शुनिदेवे ? तेज तुं गोशालोवे. एम साजली कोथना
 वडाथी तेणे तेजोनेश्याथी बाढ्यो उतो ते सुनकत्र मुनि समाविथी काल करी आवमे
 स्वर्गे देवपणे उत्पन्न थयो. विवेकी जनो जेम जेम अच्युदय पामेठ, तेम तेम (अववृ-
 द्धादि) आवानीपेठे अत्यंत नम्रता धारण करेठे, अने नीच जनो जेम जेम ज्ञान लदम्या-
 त्रिक पामेठे, तेम तेम तान्नादिक वृद्धोनीपेठे अदंकृतिथी उंचुं माथुं राखेठे. नीतिशास्त्रमा
 गान्नलिये वीए के गाणा माणसे ऊंचु जोबु नहि तेम नीचुं जोबुं नहि तेमां परमार्थ ए
 ठे के गाणा नीतिज्ञ जेने पातानी अवस्था उचित वेथ द्ययादिक राखवो कोइ वखत कु-
 लाड जवु नहि, तेमज कोइ वखत दीनता पण धारण कस्वी नहि. माह्या माणसे विप्रय
 कथायने वडा थवु नहि. पण तेथोने पोताना वडावर्ती कस्वा. संयमीआथी पण कह्येठे के-

संयमाखं विवेकेन. शाणेनोत्तेजितं मुनेः॥

धृतिठारेण्ड्यण कर्म, शत्रुवेदकम नवेत् ॥ २ ॥ (ज्ञानसार)

अर्थ-मुनिनुं संयमरूपी शस्त्र विवेकरूपी शराणथी सज्युं ठतुं धैर्यरूपी धारथी ती-
क्षण थयुं ठतुं कर्मरूपी शत्रुओनो ठेद करवा समर्थ थायठे. तेमज वली कह्युं ठे के--

॥ १९ ॥

राग जुजंगम विष हरन, धारो मंत्र विवेक;
प्रववनमूल उछेदकुं, विलसे याकी टेक. ॥ १ ॥
रविदूजोत्रीजो नयन, अंतर प्रावी प्रकाश;
करो धंध सव परिहरी, एक विवेक अज्यास. ॥ २ ॥

ज्ञानीपुरुषोए सर्व योगोमां पण मनने संवरवाने खास सूचव्युं ठे, केमकेअन्यथा
ते (मन) अत्यंत दुःखनुं कारण ठे. माटे कह्युं ठे के--

मन एव मनुष्याणां, कारणं बंध मोक्षयोः इत्यादि. तेमज--

विषय ग्रामकी सीममे, इच्छाचारी चरंत; जिनआणा अंकुश करी, मन गज वश करो संत.
एक प्राव मन पौनको, जूठ कहे ग्रंथकार; याते पवनहिते अधिक, होत चित्तको चार. ॥ १ ॥

सर्व इंद्रियोमां पण रसनैडियेने जीतवा विषे विशेष सूचना करी ठे, केमके तेने
पारवश्यथी जीव जख (मत्स्य) नी पेरे अत्यंत दुःखी थायठे. वली पण कह्युं ठे के

न्याय०

રસમલાશ્વ વ્યાધય:--રસની લોલુપતાથી વ્યાધિઓ उत्पन्न થાય છે. સર્વ વ્રતમાં પણ
 બ્રહ્મચર્યને ઉત્તમ વલાણું છે, કેમકે જલાદિકથી નાદો તો ફક્ત કણમાત્ર હ્રય વા બાહ્ય
 શુચિ છે, પણ ઉત્તમ એવા બ્રહ્મવ્રત ધારક તો સદા જાવ વા અન્યંતર શુચિ છે. જીવને બ્ર-
 હ્મમાં પ્રવૃત્તિ અનાદિ મૈથુનસંજ્ઞાથી થાય છે. સ્ત્રીઆદિકો તે વાસનાને નિવૃત્તિ કરવામાં
 મુખ્ય હેતુ જૂત છે, માટે આત્મહિતૈવિઓએ તેવાંની સંગતિ ત્યજવી; અને શમપ્રધાન મુનિયો
 અથવા પ્રશમરસ નિમગ્ન જિનમુદાઓની સંગતિ મજવી; કેમકે કહ્યું છે.--નારીચિત્ત દેખના
 વિકાર વેદના, જિનદ ચંદ દેખના, શાંતિ પાવના;--પણ તેથી વિપરીત એવા મિથ્યામંત્રી
 કુગુરુઓની તેમજ અંતઃસ્ફુરાયમાન કામ ક્રોધાદિક સૂચક સ્ત્રી શસ્ત્રાદિક ધારક એવી
 અન્યદેવોની મૂર્તિયો નેત્રથી પણ ન જોવી, કેમકે તેવી વિકૃતિ ધારકોની સંનિધિ પણ
 પ્રાયઃ વિકારનેજ ઉત્પન્ન કરે છે. માટેજ સદૃશાસ્ત્રોમાં સ્ત્રિયોનું ચિત્રામણ પણ જોવું નિ-
 વેધ્યું છે વળી પણ કહ્યું છે કે--

હાસ્યફૂલ પહાવ અષર, કુચફલ કઠિન વિશલ;

નારી દેહી મત રાષ તું, યા ત્રિષેવલિ રસાલ ॥ ૧ ॥

चरम (चर्म) मढित हे कामिनी, प्राजन मुत्त पुरीप;

कामकीट आकुल प्रये, परिहर सुनी गुरु शीख ॥ १ ॥

आत्म परिणतिनो अनादर करी विषय प्रोगादिक वरु परपरिणतिनेज पुष्ट
करवासां झूरा, खरेखर शाकर जेवा उत्तम पदार्थने त्यजीने विष्टामात्रमां मग्न
थता एवा मूढ भ्रुंम जेवा मूढ, अथवा स्वलातामिश्रित हारुकाने खावाने श्रममात्र
करता एवा श्वानजेवा, अथवा तथाप्रकारना स्वप्नावधीज सारी वस्तुओंनी उपेक्षा
करी दुर्गंधी एवां विष्टा अने मृतकदेवरादिकनेज चूंथता, कागादिकनीज उपमाने
धारणे, बलके तेथी वधारे पण कदेवाय. केमके आवा मनुष्य प्रव जेवा श्रेष्ठ अव-
तारने ते मूर्ख प्रमादथी चिंतामणि रत्ननी जेम तेम आनागम (जिनागम) थी
विपरीत आचरणा वरु गुमाची दे वे. जेम कोइ एक मूर्ख सूचर्णशालमां रज जरे, अ-
मृतथी पाद शौच करे, अंगवण जेवा प्रवरदाथी पासे इंधन बदेवरावे, अने चिंतामणि
रत्नने काग उन्हाफवा माटे फेंकी दे, तेना जेवो तेने मूर्ख समजवो. बली ते मूर्ख घरना
आंगणे उगेला कटपवृहने उन्मूली नांखी धनुरा धाववा जेवुं करे, अंगवण जेवा उत्तम

હાથીને સાટે ગર્દનને સ્વરીયવા જેવું કરેલું, પ્રવહણને ત્યજી પછથરના આધારથી વરીયો
 તરવાની બુદ્ધિ ધરાવેલું એ જે મૂર્ખ કણિક તે પણ હુ.લ. મિશ્રિત એવા સુખ માટે એ-
 કાતિક અને આત્મિક એવા સહજ આત્મિક સુખની ઉપેક્ષા કરેલું, તે બીજીને માટે
 અમૃતને ત્યજીને હાલાહલ ફેરને પીયેલું, જરૂરીયામા એક ફલક (પાટીયા) માટે ત-
 રવાને મુખ્ય સાધન ખૂત એવું જાણ નાણેલું, એક દોગને માટે મુક્તાફલનો દાર
 ખોદેલું, તેમજ એક સ્ત્રીને માટે આણે મહેલ પાંદેલું સમજવું જોઈએ કે આ અમૂલ્ય
 મનુષ્ય દેહ પુરુષાર્થ માટેલું. તે પુરુષાર્થ ધર્મ જ છે. અદ્વિજનાર નિશ્ચયાર્થ તે પણ અન્યયોગ
 વ્યવહારને માટેલું કેમકે લોકોમાં અર્થ અને કામ પણ પુરુષાર્થ તરીકે પ્રસિદ્ધ છે તે અર્થ
 અને કામ પરમાર્થથી પુરુષાર્થપણે ઘટી શકતા નથી. કેમકે ધર્મ તે એકાતિક અને આ-
 ત્મિક સુખલેતુક છે. અને અર્થ અને કામ ફક્ત ઐહિક તેમજ કૌણિક સુખના સાધન
 છે આ વિષય ૧૪૪૪ ગ્રંથોના કર્તા શ્રી હરિભટ્ટ સૂરિ મદારાજે અનેકાંત ત્રયપનાકામાં
 તેમજ તેની ટીકામાં સારી રીતે ચર્ચ્યાં છે. વિશેષરુચિ જનોએ ત્યાંથી જોઈ લેવું બલી
 પણ કહું છે કે,-

બુદ્ધેઃફલં તત્ત્વવિચારણં ચ, દેહસ્ય સારં વ્રતધારણં ચ;

અર્થસ્ય સારં કિલ પાત્રદાનં, વાચઃફલં પ્રીતિકરં નરાણામ્; ॥૨૧॥

બુદ્ધિનું ફલ તત્ત્વનો વિચાર કરવો એ છે, એટલે શું મને જાણવા યોગ્ય છે, તેમજ જાણીને શું શું આદરવા યોગ્ય છે, શું શું ત્યજવા યોગ્ય છે, એટલે શું શું ઉપેક્ષા કરવા યોગ્ય છે, इत्यादि દેહ પામ્યાનું સાર વ્રત ધારણ કરવાથી છે. એટલે અશુભમાર્ગથી નિર્વૃત્તિરૂપ અને શુભમાર્ગમાં પ્રવૃત્તિરૂપ અહિંસા સત્ય શીલ સંતોષાદિક વ્રત નિયમો સમજીને યથાર્થ રીતે આદરવાથી જીવ સર્વ ઉપાધિ મુક્ત પરમપદ આશ્વર પામે છે. જો ભ્રોગાદિક ભ્રોગવવા વ્રમેજ દેહની સાર્થકતા માનીયે તો હાથી ઘોડાનું ગંધેન્નાદિકમાં તે ચોરાકની અધિકતા ઠતાં ઝનનયથા હુઃલૌધની આધિક્યતાથી પ્રત્યક્ષ વિરોધ માલમ પમે છે. તેમજ પરમાગમ સાથે પણ મોટો વિરોધ આવે છે. મોટે ઝત્તમ એવો મનુષ્ય દેહ પામીને પ્રજ્ઞા-પ્રજ્ઞ પેયાપેય ઝચિતાનુચિતનો વિવેક અવશ્ય ધારવો, નહિ તો અજાગલસ્તનની પેરે તેનો જન્મ નિષ્ફલ સમજવો. લક્ષ્મી પામ્યાનુ સાર ચેરેલ પાત્રમાં વાવબું એજ છે. અહિં પણ

जकार पूर्वनी परेज समजी लेवो. केमके लोकोमां दाननी पेरे जोगधी पण लक्ष्मीनु
सार्थक मनायेलुं ठे, तेनो अहिं व्यवहेद कयों. केमके आ जीवे अनंती वखत अज्ञानक-
ष्टादिक बदे तेवी लक्ष्मी पामीने तेनो जोगादिक औदिक कृत्योमा उपयोग कयों पण
तेनाथी कंइ सिद्धि नहिं थइ. माटे तेवो तेनो गेरउपयोग त्यजी सझायथी घननुं उपा-
र्जन करी वीतराग प्रणीत सत्केवोमां स्वपरहितार्थे तेनो व्यय करवो उचित ठे, पण
स्ववदताथी मात्साशनादिक व्यसनादिकमा लुब्ध थइ तेनो गेर उपयोग करवो, ए तदन
विरुद्ध ठे केमके तेवदे जरूर ते प्राणी मद्दामोटी आपदाना दावमा आवी पदे ठे, माटे
तेमां पण अवश्य विवेक राखवो. वाणीनुं सार वीजाने प्रीतिकर वचन बोलवुं ए ठे. ए-
टले पूर्वे विवेकी सत्तम एवा मुनियोने बोलवा योग्य ज्ञाया जेवी यखाणी ठे, तेवी मि-
ष्टादिक विशेषणो विशिष्ट ते समजी लेवी. सहज सहज बाबतमां पण वीजाने अप्रीति
उपजे एवुं कर्कशादिक वचन नहिं बोलवुं. केमके कहुं पण ठे के 'वचने का इरिइता.'
केमके एक तेवा प्रकारना वचनथी बैरी मित्र थइ जायठे, अने बीजा तथाप्रकारना व-
चनथी मित्र पण शत्रु बनी जायठे. माटेज शाल्वकारे कहुं ठे के—“वचनरूप कांटा उ-

बरवा बहुज मुश्केल ठे. बीजा घा लूजाय ठे, पण वचनना घा लूजाता नथी. " बीजा
 बाणादिक शस्त्रो सुखे करी उद्धरी शकाय ठे, पण कोइ तथाप्रकारनुं वचन ते जीवने
 जीवता सुधी साले ठे; माटे बोलवामां बहुज विवेक राखवो. निर्विवेकपणे बोलातुं वचन
 उन्नयलोकमां दुःखदायक थायेठे, माटे विचारी बोलवुं. शास्त्रकारे यथार्थ कह्युं ठे के उ-
 न्तम जनोनी जीह्यामांज अमृत वसेठे; तेथीज तेनां वचन अमृत जेवां मिठां लागेठे, अने
 दुर्जनोनी जीन्नामां ऊर वसे ठे. केमके तेना मुख कोदंभथी निकलता वचनो खरेखर श-
 रोनीज आचरणा करेठे; अर्थात् ते ऊर जेवां लागेठे. कार्य उपरथी पण कारणनो नि-
 र्णय करवामां आवेठे. माटे तेवी उदताइ परिहरी अत्यंत नम्रताथी विवेक पूर्वकज
 प्रसंगोपात प्रापण करवुं. प्रापण करवा योग्य अवसर पण चुकवो नहि. केमके ते वखत
 धोना पण अक्षरो स्वाति नक्षत्रमां जलना कशिया ठीपमां जेम तेम बहुमूला श्रद्धे परे
 ठे. तेमज विना अवसरनुं प्राप्पुं नकासुं थइ जायेठे, एतलुंज नहि पण अवसर विना
 वरसेला मेघ (मावगां) नी परे कांइ प्रंजवान पण करे ठे. माटे विवेकी जनोए धर्मने
 बाधा न आवे तेवुंज हित मित प्रापण अवसर जोइने करवुं. वली उत्तम जनो स्व पर

उपकार, करवाया कुशल होय ठे. कह्युं ठे के,—

(मालिनीवृत्त.)

मनसि वचसि कोय, पुण्यपीयूषपूर्णा, त्रिभुवनमुपकारश्रेणिभिः प्रीणयंतः ॥
परगुणपरमाणून् पर्वतीकृत्य नित्यं, निज हृदि विकसंतः सति संतः किंयंतः ॥ १ ॥

अर्थ—मन वचन अने कायाने विषे पुण्य रूपी अमृतशी जरेला त्रण भुवनने उपकार परंपराशी प्रीति उपजावता, परना जरा जेटला गुणोसे पर्वत जेवना करी मानी पोताना हृदयमा खुशी अता एवा कोइक उत्तम जनो ज होय ठे. उत्तमजनो शक्य एवी पर प्रार्थनानो जग करता नथी कह्युं ठे के—

याचमान जन मानसवृत्तेः, पूरणाय बत जन्म न परय ॥

तेनै नैमिरतिभारवतीयं, न दुर्मेनै गिरिभिर्न समुद्रैः ॥ २ ॥

जेठ आ पृथिवी पर जन्म लही याचना करता जनोना मनोरथ ठती शक्तिये पूरता नथी, तेठथी ज आ पृथ्वी भार भूत समजवी पण वृद्ध पर्वत समुद्रोये करी नहि.

શ્રમણને આ પાંચ વાનાં ગુણ રિત્ત (ગુણરહિત) કરી નાખે છે. ૧ આપ વચ્ચાણ, ૨ પર ત્વી ચિન્હ ના વિષયની અનિલાશ, ૫ ક્રોધાધિક કથાયો. ૪ પુરુષ નાખે છે તેથી ફલ પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી, જો તું ગુણ પૂર્ણ નથી તો ફોકટ શા માટે કરવાથી નવો ગુણ મેલવવાનો નથી. પોતાના ગુણ રૂપી દોરમાં અન્યથી પ્રદાતાં બતાવે છે, માટે આપ છે, પણ જો તેને પોતેજ પ્રદાણ કરે તો આશ્ચર્યનો વાત છે કે પોતે પામે છે, પરપરિવાદ રસિક જે જે વચનોથી પરને દુષણો લે છે, તેથી તે તે લોચો પોતેજ પામે છે, એવો નિવૃત્ત અપેક્ષ્ય (અવર્ણનીય) છે જટલે અવિદ્ય કલ્યાણ છે.

૩ જે રસનેંડિય પરવશ છે એટલે તે ઘારા વારંવાર રસ ગૃહ હોઈ સુખ મેલવવા મથે છે તેમજ પરાંપકર્ષકારી તથા સ્વોત્કર્ષ આપ તેવું સ્વચ્છંદતાથી જે અહોનિશ લેવે છે તેવા માણસોના મત્સ્યાવિકની માફક બેહાલ થાય છે.

૪ વિષયરસ વિષ કરતાં પણ દુઃખદાયી છે, કેમકે વિષ તો खाधું થકું એક વખત પ્રાણ હરે છે અને વિષય તો સ્મરણ માત્રથી પણ ઝવ સંતતિ (પરંપરા) આપે છે.

૫ કથાયોમાં પ્રથમ ક્રોધ કોટી પૂર્વે સુધો કરેલા તપને વે ધનીમાં બાકી નાંખે છે. અને અત્તિમાનથી જીવ પ્રત્યક્ષ લઘુતા પામે છે કપટ દૃતિવાનને જગતનું વાસ્તવ કરવું પડે છે. અને લોભ તો સર્વ અનર્થનું મૂળ છે કહ્યું પણ છે—અગર સબહિ દોષકો, ગુણ ધનકો બન ચોર; વ્યસન વેલિકો કંદ દે, લોભ પાસ ચિહ્ન ઓર. ॥૧॥ લોભ મેઘ ઝવત ઝમે, પાપ પંક બહુ હોત; ધર્મ હંસ રતિ નહુ લહે, રહે ન જ્ઞાન ઝયોત. ॥૨॥ મોટે આત્મ હિતૈષિનું કથા શત્રુનું જેવા એ પાંચે પરિહરવા, તેથી ઝલટા ચાલતા જીવો પોતે જ પોતાના વૈરી-નું સમજવા.

“ ગુરુ કુલ વાસ ”

ઘાટલા ગુણો સમુદાયમાં વસતા રહેલા છે. એક વીજાનો સંબંધ, સ્વેચ્છાદિ વર્તન રૂપ

સુખની વા ઇંદ્રિય જન્ય સુખની તુદ્ધતા, મધુર કર્કશાદિ વચનો વને પ્રેરણા, ગુર્વાધીનતાદિ જન્ય અનેક ગુણોની પ્રાપ્તિ થાય છે. તેમજ સ્વેચ્છાએ એકાકી વસતા પ્રકા દોષોની બહુલ-તા દર્શાવે છે.

સ્વચ્છંદ વૃત્તિથી એકલા રહેવાની મતિવાલાને ધર્મ ક્યાંથી ? એકલો શું તપ જપાદિક ક્રિયા કરે અથવા શી રીતે અકાર્ય પરિહરી શકે ? માટે ગુરુ કુલવાસમાંજ વસવું યોગ્ય છે. સૂત્રાર્થની પ્રાપ્તિ, સંદેહનું પૂર્ણ, પ્રમાદ પતિતને પ્રેરણા, વિનય, વૈયાવૃત્ય, એટલા લાઝ એકાકીને શી રીતે થાય ? તેમજ મરણાંત વચ્ચે પણ આરાધના (નમસ્કાર અનશનાદિ રૂપ) એકાકિને ક્યાંથી થાય ? એકલો કદાચ અશુદ્ધ (આહારાદિ) ગ્રહણ કરી લે, વલી એકાકીને સ્ત્રીલોકથી નિરંતર જ્ઞપ્તિ હોય છે. ઘણા સાધુ સમુદાય વિષે તો અકાર્યાચરણ મનવાલો પણ અકાર્ય કરી શકે નહિ, માટે એકાકિ વિદ્યાર સ્થવીર કલ્પીયોને અયુક્ત છે.

વમ્નીનીતિ, લઘુનીતિ, વમન, પિત્ત, મૂર્ગ, વિશુષ્ણિકાદિક રોગે પીડિત એકલો સાધુ પાણીનું જાજન હાથમાં લઈ એકલો જતો વ્યગ્રહસ્ત થકો તે વાસણ પામી નાંખે તો સંયમ વિરાધના થાય અને તેમ બતાવે વમ્નીનીત્યાદિક કરે તો બદ્ધાદિ કહેતાં શાસન લઘુતા થાય.

एक दिवસने विषे जीवना गुणाशुभ परिणामो (अध्यवसायो) अनेक पाये ठे. तेमां
 एकाकी साधु अशुभ परिणाम परिणत सतो कारण पामीने संयम त्यजी दे ठे, माटे सर्व
 जिनोए एकाकी विचरवु निषेधुं ठे, केमक अन्यथा अनवस्था (एकने देखी बीजो ए-
 कलो विचरे बीजाने देखी बीजो एम) दोष आवे. तेमज स्थवीर कढपनो जेद (जंग) धइ जाय.
 एज माटे एकलो साधु घणोज आचार युक्त होय तो पण शोभाज कालमां तंप संय-
 मने इणे ठे, तेथी शरदःपणे एकनुं रहेवु केवल : अघटित ठे; माटे आत्म कल्याणार्थी
 मुनिजनोए युक्त विचार दृढ ग्रही हृदयमा राखी तेनो अवश्य अमल करवो, पण जेम
 तेम जेवां तेवा पोतानी मति कल्पनाथी कल्पेला कारण ग्रही पवित्र (बहु गुण युक्त)
 गुरु कुलवास त्यजी देवो नहि जुठ जलधि (समुद्र) ना कोत्रने अश सदतां जे मीनो
 (माछां) सुखनां अर्थी थइ बहार निकली आवे ठे तो ते (बद्दरना) ठंक कंकादिक
 पंखीनुना जोग (बलिदान) थइ पमे ठे. वली पण एकला रहेवाथी पूर्वोक्त दुस्तर अन
 वस्था दोष चने लोकोनां मन पण जुदा पमे ठे, केमके पूर्वोक्त स्वच्छंदीनु पोत पोताना
 दोष ठांकवा माटे स्वकपोल कल्पनाथी मिथ्या ज्ञापणादिक करी वांञ्जिक वृत्ति चलावे

હે. તેમજ ધર્મિષ્ઠ જનોને તો આ થતો સ્થવીર કલ્પનો પ્રેદ વલ્લપાત્ત જેવો ડુઃખ દેહે, માટે ગુરુ મહારાજ આદિકો જ્યારે સારણાદિક કરે ત્યારે તેથી ઘોટું (અપમાન) નહિ માનતા ધન્ય માની બહુ હિત કર્તા એવા તેમને પવિત્ર ગણવા. સુસાધુ સમુદાયને પ્રાણાન્તે પણ ન ત્યજાય એવો દૃઢ નિશ્ચય કરવો, પરંતુ તે સારણાદિકને બલદા અપમાન રૂપ સમજી પવિત્ર સારણાદિથી વિશિષ્ટ ગુણોના કારકને ત્યજી દેવા નહિ. કહ્યું છે--

સહસા વિદધીત ન ક્રિયા, મવિવેકઃ પરમાપદાં પદં ॥

વિંટતે હિ વિમૂઢ્ય કારિણં, ગુણલુબ્ધાઃ સ્વયમેવ સંપદઃ ॥ ૧ ॥

અર્થ--કોઈ પણ કામ સહસા (બગર વિચાર્યું) કરવું નહિ. અવિવેક પરમ આપદાનું સ્થાન છે. વિચારીને પગલું ઝરવાવાલા (સજ્જન) ને ગુણ લુબ્ધ એવી સંપદા પોતાની મેલેજ વેરે છે. માટે ગુર્વોદિકથી પૃથક્ પૃથક્ વિયે જે જે વોયાદિકો સમાયલા છે, તે જરૂર રૂપાલમાં રાખવા.

રુપી રીતે તપ સંયમમાં નિયમવંત એવા ચારિત્રિયાનું જૂઠું પ્રણામ સત્કાર રૂપ

વિનયાદિક કાર્યમાં તત્પર એવો પુરુષ બાંધેલા પણ અશુભ કર્મને કૃષ્ણ વાસુદેવની પેરે શિ-
 શિલ કરે છે તેવા મુનિરાજોની સન્મુલ જવાથી, તેઓને વંદન નમસ્કાર કરવાથી, શરીર
 નિરાવાધકાદિક પૃથ્વ્યાથી ચિર સંચિત પણ કર્મ ક્ષણ વારમા પણ ક્ષય પામે છે. કેટલાક
 સુશીલ સર્વોપરી મૈત્રીજ્ઞાવ ધારતા એવા સુશિષ્યો ચંદ્રશાચાર્યના શિષ્યની પેરે ગુરુ મ-
 દારાજને પણ વિશાલ શ્રદ્ધા उत्पन्न કરે છે. અતઃ અવસ્થા (વૃદ્ધાવસ્થા) મા પણ સાધુ
 સંપૂર્ણ (બારે બેઠે) તપ અને સર્વ જીવ રક્ષા રૂપ સંયમને સેવે છે તે પણ અણિકાચાર્ય-
 (અણિકા પુત્ર) ની પેરે થોડાજ કાલમા પોતાનું કલ્યાણ કરે છે. ઇત્તમ ગુરુ મહારાજની
 રૂપાથી સહર્મ વાસના વડે મહા ધોર કર્મ કરવા વાલા દૃઢપ્રદારી, ચિલાતીપુત્ર, પ્રદેશી
 રાજા જેવા પણ સદ્ગતિ યોગ્ય થાય છે. હુલ્લી-માણસની પેરે સુખી માણસ કામ ખો-
 ગને નથી ત્યજી શકતો એમ જે લોકો કહે છે, તે લોકવાક્ય મિથ્યા છે, જા માટે જે
 ચિકણા કર્મથી અવલિપ્ત એવો હુલ્લી જેમ કામ ખોગ નથી ત્યજતો તેમ સુખી પણ ન-
 શી ત્યજતો માટે કર્મલઘુતાથી (હલવા કર્મથી) જ ખોગોને ત્યજવાને પ્રાણી સમર્થ
 થાય છે. જે પ્રકારે પટ સંભાધિપતિ એવો ચક્રવર્તી ક્ષણવારમા અતિ વિશાલ એવી રાજ્ય

लक्ष्मीने निर्ममत्वपणे त्याजी देवे, ते प्रकारे पुन्य विमानो डुबुडि धारक एवो हुमक (मीखारी) निविम कर्मावलित होवाथी एक पोताने मागी खावाना रामपात्र (श-कोरा) ने त्याजी शक्तो नथी.

नरकादिक रूप पापना फलने जाणता एवा पंढितो प्राणान्ते पण श्री जिन मार्गना अजाण एवा अने प्राणान्त उपसर्गने करनारा उपर पण पाप बुडि धरता नथी. वध, बंधन, मारण, कलंकदान, परधनापहरण आदिक पाप कर्मो (सामान्य रीते) एकज वार करवाथी पण (तेथी) दस गुणा (कटुक) फलने आपे ठे, अने विशेषपणे अति क्रोधादिक वने पूर्वोक्त वधादिक करवाथी तो शत गुणुं फल तेथी तीव्रतर द्वेव वने लक्ष गुणुं फल, अने तीव्रतम द्वेष करवाथी क्रोमगणुं, क्रोमाक्रोम गणुं, वा तेथी पण अधिक महा कटुक रस युक्त फल मले ठे. तात्पर्य के जेवा कषायथी कर्म करेठे तेवो विपाक (फल) पामेठे; माटे जवनीरु सज्जनोए कर्म करतां पहेलांज तेनो जावी कटुक विपाक विचारवो; केमके कह्येठ के:-

“ बुधैरायतिर्विचार्या ” एटले माह्या माणसोए अनो शो परिणाम आवशे तेनो

विचार करवो. केटलाएक दुर्विदग्धो रत्नकुक्षि श्री मरुदेवा मातानुं उहुं लेइ देइने धर्म
 विषे अत्यंत मंदता धारण करे ठे, ते केवन तेउनुं अज्ञान विलसितज समजवुं. आत्मा-
 नो निष्कपाय धर्म ते परम शत्रु भूत राग द्वेष आदि उते प्रगट थइ शकतो नथी. कह्युं
 पया ठे के.-

राग द्वेष परिणाम युत, मनही अनत संसार;
 तेहिज रागादिक रहित, जाण परमपद सार ॥ १ ॥

मोटे जेम बने तेण राग द्वेषादिकनुं उन्मूलन करवा जणी प्रयत्न करवो ते रागा-
 दिक प्रशस्त अप्रशस्त भेदे करी बे प्रकारना ठे तेमाथी प्रथम अप्रशस्त रागादिक दूर
 करवा, प्रशस्त रागादिकनो अत्यंत आदर करवो तत्त्वथी आत्माने नहि हितकारी एवी
 वस्तुनुं उपर रागादिक करवा ते अप्रशस्त (रागादिक), अने आत्माने एकात हितकारी
 शुद्ध देव गुर्वादिक पर जे राग करवो ते प्रशस्त राग समजवो. तेमज आत्माना अंतरंग
 शत्रुभूत मोहादिक कर्म वा तेनी पुष्टिनां निमिच्चो उपर द्वेष या कटाक्ष करवो ते प्रश-
 स्त द्वेष समजवो. बहु फलदायी शीलादिक व्रतोनो अनादर करीने सुखनी अजिलाया

કરવા વાલો એવો અને સંતોષ રાખવા અસમર્થ એવો વાપનો કોટિ મૂલ્ય વને કાંગિણી
 ચરીદેઢે. આ (સુખનો લાલચુ) જીવ જીવતાં સુધી પણ નિરંતર અનુભૂત વિષય સુખથી
 તૃપ્તિ પામતોજ નથી.

સ્વપ્નમાં દેખેલું સુખ જેમ જાગૃત અવસ્થામાં નથી હોતું તેમ આ પણ પ્રત્યક્ષ મો-
 ગવાતું પંચિંદ્રિય જન્ય વિષયસુખ મોગવાડ ગયું. ઘટું સ્વપ્ન સદૃશ થાયઢે. એ હેતુ માટે
 એવા ક્ષણ પ્રંગુર વિષયોમાં આદર કરવો ડચિત નથી. જુઢે કે પતંગ, મૃંગ, મીન, (મ-
 ત્સ્ય), ઇન્દ્ર, (હાથી) અને સારંગ (હરણ) ચઢુ, ઘ્રાણ, રસના, સ્પર્શ અને શ્રોત્ર, એમ
 અનુક્રમે એકેક ઇંદ્રિયના પારવચ્ચથી ડર્દેશા (મરણાંત કષ્ટ) પામે ઢે, તો ડુષ્ટ એવી પાંચે
 ઇંદ્રિયોને પરવશ પર્મેલાનું તો શું કહેવું? જુઢે! શ્રુતજલનિધિ એવા પણ મંગુ આચાર્ય
 સુખ લંપટ થઈને મહા ડુર્ગંધ મય નગરખાલની પાસે ચઢાયતન માંદે ચઢપણે ડત્પત્ર થયા
 તો ઢીજાનું શું કહેવું? અર્થાંત ડુર્જય એવી ઇંદ્રિયોનોજ જય કરવા સર્વથા યત્ન કરવો.
 તેજ શૂરો સમજવો, તેજ પંડિત સમજવો અને અમે તેનીજ પ્રશંસા કરીએ ઢીએ કે
 જે મહાત્માનું ચારિત્ર ધન, ઇંદ્રિય ચોરો અપહરવા શક્તિવાન થયા નથી. પ્રથમાધિક અ-

वस्थामा विषय रसमा मग्न अयेलो अंत वखते पोताना आत्माने शाचंठे क हा (इति खेदे) ! हुं कांइ पण चेल्यो नहि. ज्या सुधी मन पंचेंद्रिय जन्य विषय सुखास्वाद माटे आत्माने प्रेरेठे, त्या सुधी ते सुग्धात्मा आत्महित करी शकतो नथी जे कांइ करेठे ते प्रायः शून्यपणेज घवाथी तत्त्वथी हितजनक थतुंज नथी; माटे जे महात्मान आ फानी दुनियामा रहेलां घर बार त्यजी कुटुंब कवीला उंमी यावत् सर्व वस्तुन पर मूर्खा त्यजी दुर्जय एवा मन इन्द्रियादिकनो निग्रह करी एकान्त आत्महित साधेठे, तेज खेरखर धन्य ठे. आ जीव जाणेठे के जोग संपदान सर्व धर्मनुंज फलठे, तोपण अत्यंत मूढ एवो ते पाप कर्ममा रमेठे. जाणतो ठतो अजाणायानी जेम प्रवर्त्तेठे. आ जीव जन्म जरा मृत्युना दुःखने (गुरु उपदेशाथी) जाणेठे, वली मनमां तेने विचारेठे, पण महाश्चर्य ठे के मोहग्रंथिथी ते वापसो विषयथी विरक्त थइ शकतो नथी. जाणेठे के सर्व जीव आयु. कये मरण पामेठे, जीवताने पण जरा विनाशे ठे, तोपण लोक संसारथी उद्देग पामता नथी. छिपद, चतुष्पद, अने अपद, सर्वनी हणीठे आशा जेणे एवो काल खेद रहित ते सर्वने अप हरे ठे. जीव सर्वने अवश्य मरवुं ठे एम जाणेठे. पण मुकरर कये दिवसे मरवानुं ठे एम

નથી જાણતો, તો પણ હજુ મૂઢ આત્મ હિત કરતો નથી. જેવો સંધ્યાનો રંગ, જેવો જલનો પરપોટો, જેવું કુશાય સ્થિત જલ બિંડુ, તેવું મનુષ્યનું જીવિત છે. નદીના પૂરના વેગ જેહું જોવન છે. હે પાપ જીવ જીવિત યૌવનાદિક અસ્થિર જાણીને કેમ બુઝતો નથી? જે જે સ્ત્રી જયનાદિ વસ્તુ અશુચિ તેમજ જે દેશવાથી લડ્યા આવે છે તેમ જે જે જુગુપ્સનીય છે તે તે સ્ત્રીના અંગાદિકને મૂઢ અનિલયે છે, કેવલ અહિં કંદર્પજ પ્રતિકુલ (શત્રુ) દીસે છે કે જેથી જુગુપ્સનીય વસ્તુ પણ રમણીક માને છે. સર્વ ઝનમાદનું મૂલ સર્વ (પરસ્ત્રી ગ-મનાદિક) દોષોનો પ્રવર્તક કામગ્રહ મહા દુષ્ટ છે. જેણે આણું જગત્ પરાત્રવ્યું છે તે કામગ્રહજ ત્યાજ્ય છે. વિષય સેવાકારી માણસ વીર્યહાનિથી નિર્વલ થાય છે અને વૈમન-સ્ય (ચિત્તોદ્દેગ) પ્રતિ પામે છે. તેમજ પોતાના જ દોષ (અપરાધ) થી હયરોગાદિકથી રોગગ્રસ્ત થાય છે. જેમ શાજાનું શાજને નલાપ્ર વદે લણતાં દુઃખને પણ સુલ માને છે તેમ મોહાતુર જનો કામ દુઃખને સુલ માને છે. વિષય સંજમ રૂપ ત્રાવ પ્રાણાપહારી દોષાથી હાલાહલ ઝેર જેવો છે. એવું ડત્કટ વિષયાન કરવાથી બહુ આહારથી અર્જીર્ણનો પરે તેનું અર્જીર્ણ થાય છે. અને તેથી અનંત જન્મ મૃત્યુ પ્રતિ પ્રાણી પામે છે. એમ પંચેવિધેયે કરી

વા પ્રાણાતિપાતાદિક પાંચ અવ્રતોયે કરી પ્રતિ સમય પાપકર્મને પ્રદ્વેશ કરી દુઃખદાયી ચતુર્ગતિ રૂપ સંસારમા પરિવ્રમણ કરેલે. એમ જે જિન વચનને સાંજીવતા નથી અને સાંજીવીને પણ જે સ્વદિતમા પ્રમાદ કરેલે તે એવા અકૃતપુણ્યો મદા ગહન સંસારાટવીમાં પરિવ્રમણ કરેલે.

બાધ્યા હે નિકાચિત્ત' કર્મ જેમણે એવા મિથ્યાદૃષ્ટિ (સમ્યગ્ જ્ઞાન રહિત) અશ્રમ મધ્યમ નરો સ્વજનાદિકની પ્રેરણાથી ધર્મ સાંજીવે હે લેરા, પણ તેને આદરતા નથી મોટે કલુકર્મિ જીવજ જિનોક્ત ધર્મને સુલે પામી શકે હે. જારેકર્મો (જૂરિકર્મો) ને તો તે સુચતો પણ નથી. દિસાદિક પંચાશ્રવો ત્યજીને, અને અદિસાદિક પંચ વ્રતો આદરીને કર્મ રજથી વિપ્રમુક્ત થયા થકા કેડ નુત્તમ જનો પ્રધાન એવી સિદ્ધિગતિ (પંચમગતિ) પ્રતિ પ્રાપ્ત થયા. જ્ઞાન (સમ્યગ્ શ્રવબોધ) દર્શન (તત્ત્વ શ્રદ્ધા લક્ષણ) ચારિત્ર (આશ્રવ નિરોધ લક્ષણ) બાર પ્રકારે તપ, સત્તર પ્રકારે સંયમ ઇર્ષ્યા સમિત્યાદિક પંચ સમિતિ મનો ગુરુધ્યાદિક ત્રણ ગુણિયો, પાપ ક્રિયા નિવૃત્તિ રૂપ વ્રત પ્રકારે પ્રાયશ્ચિત, પંચેન્દ્રિય દમન, શુદ્ધ માર્ગાચરણ રૂપ નિર્સર્ગ, રોગાદિક કારણ નુત્પન્ન થયે વિવર્જિત વસ્તુ પ્રદ્વેશ રૂપ અ-

પવાદ, હવ્ય ક્ષેત્ર કાલ જાવ પ્રેદુ ત્રિત્ર અત્રિગ્રહ એ સર્વેને વિષે શ્રદ્ધા પૂર્વક આચરવે કરીને સંયમારાધનને વિષે નુજમાલ નિર્દોષ આહારથી વૃત્તિ કરનારો એવો વિશિષ્ટ ગુણવાલો પુરુષ યા સ્ત્રી અગાધ એવો પણ જવ સમુદ્ધ તરી શકેકે. પણ પૂર્વોક્ત ગુણ રહિતનાં દોહા અને જન્મ બંને નિર્થકજ છે. જે ઘર સજ્જ કરવાદિક આરંભમાં વર્તતા હતા હ કાયનો વિરાધના કરેકે, તેવા પરિગ્રહધારી અસંયતોએ શું કર્યું? કેવલ ઘર મૂકી વેષના મિષે કરી સાધુવેષ ધારક એવા તે અસંયતોએ ઘર સંક્રમણ કર્યું (નવીન ઘરમાં પ્રવેશ કીધો) બીજું કાંઈ પણ (કલ્યાણ હિત સાધન) કીધું નહિ. નત્સૂત્ર (સૂત્ર-આગમ, શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ) આચરતો શકો જીવ ઘણાં ચીકણાં કર્મ બાંધેકે. સંસારની વૃદ્ધિ કરેકે. તેમજ માયા મુખાને સેવેકે. જેથી અનંત સંસાર વૃદ્ધિ થાય છે. જેવું નત્સૂત્ર પ્રરૂપણ (ત્રાષણ) મહા જો-શ્વમ કારી (દીર્ઘ સંસાર કારક) છે, તેવુંજ અનંતરોક્ત નત્સૂત્ર આચરણ પણ સમજવું; કેમકે તેથી અનેક જીવોને વિપ્રતિપત્તિ (વિપરીત શ્રદ્ધાન) થાય છે. જેથી મિથ્યાત્વાદિક દોષોની વૃદ્ધિજ થાયકે અને તેથી સંસારની અવશ્ય વૃદ્ધિ થાયકે. માટે વિવેકી સજ્જનોએ શ્રી વીતરાગ પ્રણીત વાક્યોથી વિપરીત ત્રાષણ તેમજ વિપરીત આચરણ કરવું નહિ. ક-

દાન અનાત્રોગે થઈ ગયું, તો શ્રી સંઘ સમક્ષ તે અપરાધ કવૂલ કરી શ્રી સંઘ વા શ્રી
 આચાર્યોદિ કોઈ વિશિષ્ટ પુરુષ જે પ્રાયશ્ચિત આપે, તે ંગીકરી તે પ્રમાણે વર્તવું, પણ
 અન્યથા વર્તવું નહિ તેમ કરવાથી લલમણા સાધ્વી, રૂપી રાજાદિકની પરે દુરંત સંસારની
 પીડા વેદવી પડે નહિ, માટે રોગી જેમ નિપગૂં વરું (વૈદ્યનું) તેમ આત્માર્થિજનો એ ગુરુ મહારા-
 જનું જાવ રોગ નિવૃત્તિ માટે અવશ્ય ડારણ લેવું. લેઈને નિઃશલ્યપણે પોતાનો અપરાધ
 આલોચીને તે મદ્દાજાય જે પશુ (હિતકારી આચરણ) વતાવે તેનું સર્વથા પ્રમાદ ત્યજી
 સેવન કરવું, એમ કરવાથી ઝગ્રયથા દ્વિતજ રહેલું છે. અન્યથા ઝગ્રય પ્રકારે (આ લોક
 તથા પરલોકમા) અદ્વિતજ સમજવું જેટલો વલત શ્રી વીતરાગ પ્રણીત શુદ્ધ ધર્મ સે-
 વ્યો તેટલોજ વલત સફલ સમજવો તેથી વિપરીત નિષ્ફલ સમજવો પરંતુ સંયમાદિ-
 ક વિરાધિને અસંયમાદિકથી જીવવું તે તો મદ્દા અનર્થકારી સમજવું કહ્યું પણ તે કે
 અગ્નિ વિષે પ્રવેશ કરવો સારો, વા-વીજા તેવી કોઈ પણ રીતે (દ્વય) પ્રાણ ત્યજવા સારા,
 પણ પ્રહણ કરેલું વ્રત કદી પણ ત્યજવું નહિ. કેમકે સ્વલિત શીલ પણે જીવવું ધણુંજ
 અનુચિત છે. હીણાચારી (પાસઢાદિક લક્ષણ યુક્ત) ની સાથે આલાપ સંવાસ (એકત્ર

वान्, जे कांई आरंजादिक करे ते पण शंकातोज पण निःशंक पणे निर्द्वैत परिणामथी नहि. जिनेश्वर महाराजनी दीक्षा ज्ञान, निर्वाण, तेमज जन्म ज़मीउने वंदन करे, तेमज इय्यादिकनो घणो लान्न भतो होय उतां साधु विहार रहित देशमां वसे नहि. अन्य दर्शनीयाने प्रणाम, तेनुनी प्रशंसा, स्तुति, जक्तिराग, सत्कार, सन्मान, दान, विनयादिक बर्जे अने सन् मार्गने अनुसरतो राज्यादि विरुद्ध आचरण (जेथी शासनने हानी पहाचे ते) दीर्घदृष्टीये विचारी त्यजे. पहेलां इंडियदमन यत्नवंत साधुनेने प्रणाम पूर्वक अशनादिक आहार देइ पढी पोते भोजन करे; कदाच गुरुनो भोग न बनेतो थोमो बखत क्यांकथी कोइ साधु मुनिराज पधारे तो सारुं एम जावना जावतो पढी भोजन करे. साधुनेने कढये एवी शुद्ध कोइ वस्तु ज्यां सुधी तेनुना पात्रमां न पढी होय (अर्थात् पोते नहिं आपी होय) त्यां सुधी धीर तथा विवेकी श्रावको ते वस्तु पोताना भोगमां लेता नथी. जो के पोते संपूर्ण धनवान नहिं होवाथी मुनिराजने योग्य सर्व वस्तु (वसति, आसन, शय्या, पाट, अन्न, पाणी, औषध, वस्त्र, पात्रादिक) संपूर्ण आपी शंके नहि तो पण थोमामाथी थोमुं अवश्य दीधा विना रहे नहि. संवत्सर चातुर्मासिक तेमज अठ्ठाइ

તિથિઓ વિશે જિનેશ્વરની પૂજા, અષ્ટમાદિક તપ, જ્ઞાનાદિક ગુણાર્થે પોતાથી બનતો ક-
 યમ કરે. સાધુઓના, શ્રી જિન પ્રતિમાઓના, ડપડ્ડવ કરનારા તથા અવસરવાદ બોલના-
 રાઈને તથા શ્રી જિનજ્ઞાસનનું અહિત (શત્રુતા) કરનારાઓને સર્વ યત્નથી નિવારે. પ્રાણાતિ
 પાત, (પ્રાણિવચ) મૃશવાદ, ધૌર્યવૃત્તિ, પરવારા ગમન, (પરત્વી સેવન.) ધન ધાન્યાદિક
 નવ ત્રિવ અરિમિત વહુ દોષ સંકુલ, તથા અનંત લોખજનક પરિગ્રહથી નિવૃત્ત ઐયેના,
 મૂકી છે ડુર્જન સંગતિ જેમણે, પ્રદ્ધણ કરી છે શ્રી તીર્થંકર દેવના વચનની ખલી પ્રતિજ્ઞા
 જેમણે, સુશ્યું છે પરના અગ્વાદનું વદલું જેમણે તથા પ્રદ્ધણ કર્યો છે જિનેક્ત માર્ગ જે-
 ઓએ એવા, તપ (બારે ઝેદ) નિયમ, (અનંત ક્રાયાદિક પ્રત્યાખ્યાન) અને શીલ (સ-
 વાચાર) યુક્ત એવા જે સુગુણ શ્રાવકો હોય છે તેનું સ્વર્ગાપવર્ગ સુલ્લ ડુર્જન નથી સ્વર્ગ
 સુલ્લ પામી પરંપરાએ મોકલસુલ્લને પામે છે. આ અનંતરોક્ત શ્રાવ (શ્રાવક) ધર્મ તે વદ્ય-
 માણ અતિ ડુઝ્કર યતિ ધર્મનો યોગ્યતા સંપાદક છે.--

હવે પ્રસંગાગત યતિ ધર્મને કિંચિત્માત્ર વલણે છે.

बीजाश्रोत्रे तो जरूर ते राखवी युक्त ठे.

४ मुक्ति=(मुक्ति) कहेतां निर्वोजता, संतोष, बहिर्वस्तुश्रोपर लोभ त्याज्या विना
आत्मसंपदा हाथ थती नथी.

कह्युं ठे के--

बहिर्दृष्टि प्रचारेषु, मुक्तिषु महात्मनः ॥

अंतरेवावज्ञासंते, स्फुटाः सर्वो समृद्धयः ॥ १ ॥ (ज्ञानसारे)

अर्थात् बहिर्दृष्टि प्रचारो बंध श्रेये सते महात्माने आत्मानेज विषे सर्व समृद्धियो
स्फुट (प्रगट) मालुम पम् ठे. वली--“नहि तृष्णापरो व्याधिर्न तोषात्परमं सुखम्”
तृष्णाथी उपरांत कोइ व्याधि नथी अने संतोष उपरांत सुख नथी. मोटे ते महान् गुण
साधुजनोने अवश्य आदरणीय ठे.

तव (तप) तप ए चारित्र्यं मोटुं जूगण ठे. केमके--सुमुहुजनोनी केवल मोहन
मोटेज प्रवृत्ति ठे अने तेने मोटे ज एवो सिद्धांत ठे के--“धर्माधर्मकयान्मोहः” एटले

પુણ્ય અને પાપ વેનેનો અત્યંત કૃપાળુથી જ મોક્ષ (કર્મ મોક્ષ) આપે છે. સાધુએ સંયમ (અર્નતર વહ્યમાણ) વડે કરી આવતા કર્મને રોકે છે. પણ પ્રાચીન કર્મનો કૃપા તો શા-સ્ત્રોક્ત નીતિયે છાવડા વિષ તપ (વાહ્યાન્યંતર જૈવજિન્ન) વડે જ કરી શકે છે, માટે તે મુમુક્ષુજનોને અવશ્ય આવરવા યોગ્ય જ છે.

"સંજમ (સંયમનં=સંયમઃ) સંયમ સત્તર પ્રકારે છે--તે એવી રીતે કે પંચાશ્રવો (પ્રાણાતિપાત, મૃયાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ,) સર્વેશ્રા ત્યજવા યોગ્ય જાણી ત્યજવા અને તત્પ્રતિપક્ષીજૂત ગુણોને આવરવા.

પંચેન્દ્રિય દમન અર્થાત્ તત્કાલ્ય વિષયોમાં ગૃહિ, આસક્તિ, રાગ અનિષ્વંગ, અપલક્ષ-ણી હૃદય પણ પરિહરવો. કષાય વિવેક=ક્રોધ, માન, માયા, અને લોભ, એ ચારે કષ-કંદેશ્તાં સત્તર તેનો આપ કહિપે હાજર તે છે જે અક્ષી તેનું નામ કપાય અર્થાત્ આ ચાર ગતિ રૂપ સંસાર મહાવૃક્ષના મૂલ રૂપ તેને ત્રેલેખવા અને તત્ પ્રતિપક્ષીજૂત અપશમાદિ-કર્મની પુષ્ટિ કરવા મથવું. યોગ--મન વચન અને કાય એ ત્રણ યોગ કંદેશ્તા વ્યાપાર, તેઓમાં અપશસ્તનું અનુવીરણ અને પ્રશસ્તનું ઉદીરણ એટલે શુભ યોગોમાં પ્રવૃત્તિ અને અશુભથી

निवृत्ति करवी. सच्चं--(सत्यं) पूर्वोक्त संयम मध्ये तेनो अंतर्भाव थया ठतां तेनुं पृथक्
 उपादान ते वितथ प्ररूपण दिक (अ-दि शब्दथी अग्निनिवेश वितथ आचरणादिक लेवां)
 वरु ते महाव्रतनुं विराधन करनारने डुंत संसार वृद्धिनुं निदान होवाथी सार्थक ठे; अ-
 थवा संयमने विषे सामान्य रीते कथा तेज विवरी देखामे ठे; अथवा स्वपरने अहित न
 आय तेम आत्मानुं संयमन करवुं “अप्पा एव दमेयधो,” इत्यादिक वचनात् एटले
 आत्मानु ज दमन करवुं अर्थात् तेमां ज्ञावदया सूचवी. हवे तेना साधन भूत यमोनुं सं-
 सूचन करे ठे. सच्चं इत्यादि. सोअं (शौचं) अदत्तादान परित्याग ते तीर्थकर अदत्त, गुरु
 अदत्त, स्वामी अदत्त, अने जीव अदत्त एम चार प्रकारनुं ठे. जे इव्य क्षेत्र काल भावे
 जेवी रीते विधि निषेध ठे तेथी अन्यथा वर्तवाथी तीर्थकरअदत्त लागे, ते इव्य क्षेत्र काल
 भावे ते ते वस्तुजनी शास्त्र आज्ञा ठतां गुरु महाराजनी आज्ञा विना स्वहृद पणे वर्त्त-
 वाथी गुरुअदत्त लागे, एटले शास्त्रने अविरोधे गुरु परतंत्रनेज तत्त्वथी हित अइ शके,
 अन्यथा नहिं. शयनासन आदारादिक वस्तुओना मालिकनी रजा जिना ते वस्तुओ ले-
 वाथी स्वामीअदत्त लागे, केमके “वंत सोहण मिचंणि” इत्यादि वचन प्रामाण्यथी वांत

शुद्ध करवानो सली पण घषीनी रजा विद्या लेवी कही नथी. सखिन (उपलक्षणी
 मिश्र पण) वस्तुनुं ग्रहण करवुं ते जीवग्रवत्त समजवुं तेनो गणानो मालीक कदाच
 खुशीथी ते लेवा रजा आपे पण ते जीवे पोतानो जीव आप्यो नथी मोटे. शाश्वो जे
 “ सखे जीवावि इच्छंति जीविजं न मरिञ्जिनं.” इति वचनात्. अथवा शौच कहिये पवि-
 त्रता ते अहि प्रस्तावथी अंत.शुद्धि ग्रहणी. पापवृत्ति त्यजी जेम कर्ममल न लागे तेम
 (निर्द्वेष प्रवृत्ति ते आत्मार्षिनेने अत्यंत हितकारिणी ठे.) अकिंचन (अकिंचन) नि-
 वरिग्रहता, मूर्खाराहित्य, निर्ममत्त्व, बाह्यथी घन धान्यादिकं नवविध परिग्रहनो सर्वथा
 त्याग तेमज मिथ्यात्वादिक चतुर्दश (चौद) विध अंतर परिग्रहनो त्याग. बाह्यपरित्याग
 मात्रथी सर्प जेम कंचुक मात्रना त्यागथी निर्विष नथी थइ जतो तेम ते पण आत्माने
 निर्विष (कर्मविष रहित) करी शकतो नथी. ज्यारे ते आतर परिग्रह त्याग पूर्वक बाह्य
 परिग्रहनो विवेक (त्याग) करे ठे, त्यारे तखावनी पाल फोरवाथी जेम सर्व जल नि-
 कली जाय ठे तेम तेना आत्माथी पण सर्व कर्मोनो अपगम (नाश-निकाल) थाय ठे.
 वज्र (ब्रह्म वा ब्रह्मचर्य) ते मन वचन अने काया वरुं देव मनुष्य अने तिर्यंच संबंधी

વિષય જ્ઞોગ નહિ કરવા, નહિ કરાવવા, અને નહિ અનુમોદવાથી પછાય છે. તે મહાવ્રત મહાવિશુદ્ધિ સંપાદક છે, ચારિત્રનું મૂલ છે, સમ્યક્ત્વની વૃદ્ધિનું નિદાન છે, સંતોષની મોટી નિશાની છે, તે વ્રમે મંત્રો ફલે છે, જગતમાં યશ વધે છે, દેવો તેનું સાનિધ્ય કરે છે, યાવત્ સ્વર્ગપિત્રગં સુખનો રાજમાર્ગ છે; માટે મુમુક્ષોને અવશ્ય આદરણીય છે. અનંતરોક્ત દશ ત્રિધ યત્તિધર્મ તે શિવ સુખ પામવાનો મુખ્ય રસ્તો છે અને તેથી જ હલુકર્મા જીવો પૂર્વે પુણ્ય વ્રમે આર્ય ક્ષેત્ર, મનુષ્યસ્વાદિક હુર્લેપ સામગ્રી પામીને આવો હુત્તમ વીતરાગોક્ત નિર્જ્નેય માર્ગ સેવન કરી પોતાના જન્મને સફલ કરે છે. ચ્વરેચ્વર તેજ પ્રાણિયો ધન્ય છે, તે-
 ઠની જ માતાનું રત્નકુક્ષિનું છે. તેટલું જ કુલ ઇત્તમ છે. તેનથી જ આ પૃથ્વી રત્ન-
 ગર્ભી કહેવાય છે કે જેમાં આવા અનર્થ મહારત્નો પાકે છે. જે લોકો અનંતરોક્ત જિનમાર્ગ
 જાણતા નથી તે શોચવા યોગ્ય છે. પણ જે જાણ્યા હતાં તેનો પ્રમાદથી આદર કરતા નથી
 તે વધારે શોચવા યોગ્ય છે. જેમ કોઈ રંકને પહેલાં રત્નાલિકનો નિધાન બતાવી પછી તેની
 આંખો ઝાંખી લીધે તેવી વિમંબનાના પાત્ર ધર્મને જાણ્યા હતાં નહિ આદરનારા જાણવા.
 હવે વિરાધકનું સ્વરૂપ કહે છે—૧. એકાકી (ધર્મ આન્ધવ યા શિષ્ય રહિત વસતો) ૨. પાસઢો,

૧ સહ્ચંદો-(ગુરુ આજ્ઞા રહિત) ૪ સ્થાનવાસી (એકજ ઠેકાણે રહેનારો પ્રમાવી) ૫ ડસન્નો (પ્રતિ-
 ક્રમણાદિ ક્રિયામાં શિશિલ) ૬ પાંચ દોષો મધ્યે દ્વયાદિ સંયોગો અર્પાત ૭-૩-૪-૫ દોષો
 મદ્ધ્યા બતાં જે પુરુષને વિષે જેમ જેમ વધારે તેમ તેમ તે ગુરુ (વંધારે) વિરાધક થાય છે.
 હવે આરાધકનું સ્વરૂપ બતાવે છે ૧ ગહગત (ગહ વિષે રહેનારો) ૨ અનુયોગી (જ્ઞાનાદિક
 ગુણો વિષે નિયમવાન) ૩ ગુરુ સેવાકારક. ૪ અનિયતવાસી (માસકલ્પાદિક ક્રમે વિદ્વા-
 રકારી) ૫ પ્રતિક્રમણાદિક ક્રિયામાં નિયમવાન જેને વિષે ૬ પાંચ ગુણો અધિક તે
 વિશેષે આરાધક સમજવો. વલો કોઈ ગાઢ કારણ પામીને એક સ્થાને રહેવા માટે કહે
 છે. નિર્મમ, નિરંદ્રકારી, જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, વિષે નિયમવાન એવા એક ક્ષેત્રને વિષે પણ
 રહ્યા થકા પુરાણ (પૂર્વે સંચિત) કર્મને લેવાવે છે જીત્યા છે ક્રોધ માન માયા જંશે, જીત્યા
 છે લોભ અને જીત્યા છે પરિપ્રહો જેમણે એવા ધીર (સત્ત્વવંત) સાધુનું વૃદ્ધાવસ્થામાં એક
 સ્થાને રહ્યા બતા ચિર સંચિત કર્મ લેવાવે છે. પંચ સમિતિ તથા ત્રણ ગુણિનું વિષે સાવ-
 ધાન તથા તપ સંજમને વિષે નિયમવાન એવા મુનિયો પુણ્યલક્ષને એક જગાએ સો વર્ષ સુધી
 પણ રહેતા બતા આરાધક કહ્યા છે. માટે જિનજ્ઞાસન સ્યાદ્વાદ રૂપ હોવાથી તેમાં સર્વ

વસ્તુનનો વિધિ (આ આમજ કરવું તે) તેમજ નિષેધ (આ આમ ન જ કરવું તે) નશી (કહ્યો), પણ લાજાકાંઠી વણિકની પરે લાજા અને હાનિ વિચારીને જેમાં જે વલ્લત વિશેષ લાજા દેખાય તેમાં તે વલ્લત નિર્દેષ પણે પ્રવૃત્તિ કરે. અહો નત્તમ જનો ? સત્ય ધર્મને વિષે માયા નથી (કેમકે માયા અત્રે ધર્મને અત્યંત વૈરજાવ છે) તેમજ સત્ય (વીતરાગોક્ત) ધર્મમાં પર વંચન નશી (કેમકે તેનું બીજાનું વંચન કેળવવાનું કાંઈ પ્રયોજન નથી.) માટે હે નત્તમ ? ધર્મ વચન સ્ફુટ, પ્રકટ, અકુટિલ, સરલ મોહકારણ જાણ. શ્રી તીર્થંકર દેવે જ્ઞાવશ પર્વદા મધ્યે એવો નિષ્કપટ ધર્મ કહ્યો છે. “સર્વ સાવજ્ઞ જોગં પચ્ચસ્કામિ—એમ સર્વ સાવધ યોગનું પચ્ચસ્કાણ કરીને જે સર્વવિરતિ પાલતો નથી એવો તે સર્વ વિરતિ વાદી પ્રતિજ્ઞા કરવાવાલો અથવા હું સર્વ વિરતિ હું એમ પ્રલાપી તે સર્વ વિરતિ તેમજ દેશવિરતિ નત્તમ હોય છે. જે જેવું બોલ્યું તેવું પાલતો નથી તે થકી બીજો કોણ મિથ્યાદૃષ્ટિ છે અપિ તુ તેજ મિથ્યાત્વધારી છે. શા માટે જે તે અન્યલોકને શંકા નપજાવતો સતો મિથ્યાત્વની વૃદ્ધિ કરે છે. શ્રી જિનેશ્વરની આજ્ઞા પાલવી તેજ ચરણ (ચારિત્ર) છે. તેનો જંગ કયે સતે હે શિષ્ય જાણ કે શું ન જાણ્યું અપિ તુ આજ્ઞા જંગ કયે સર્વ જંગ કર્યો,

જ્યારે શ્રી જિનાકા મહાંચી ત્યારે હવે શેષ અનુષ્ઠાન કોના આદેશથી કરે છે. આકાશ વિના અનુષ્ઠાનાચરણ વિમ્બના રૂપ જ છે. લોપ્યું છે ચારિત્ર જેણે અને લિંગ (મુખવસ્ત્રિકા રજો-હરણાદિ રૂપ વેદ) વડે આજીવિકા-ચલાવવા વાલો, પ્રેયો છે પંચ મહાવ્રત રૂપી નુંચો કોટ જેણે એવા નિર્ભાગ્ય શેઠરત્ને અનંત સંસાર પ્રમવાંનું છે ન કરેમિ ન કારવેમિ--ઇત્યાદિ નવ કોટિ સહિત પચ્ચસ્કાણ કરી તેજ પાપ પરી સેવે છે તે પ્રત્યક્ષ માયા મૃયાવાદને સેવવા વાલો જાણવો. લોકને વિષે પણ જે સશુક (પાપપ્રીરુ) હોય છે, તે સદ્ગતા (વગર વિચાર્યું) કાંઈ પણ અલીક (અસત્ય) જાપતો નથી. જો વીક્ષિત સતો પણ અસત્ય વોલેતો પઠી વીકાર્યે કરીને શું? મૂલ ઉત્તર ગુણ રૂપ નિયમોનો પ્રાર જીવતા સુધી વહન કરવા જો (નિપુણ સૂદ્ધમ બુદ્ધિથી વિચારતાં) પોતે સમર્થ નથી તો પઠી પર ચિત્ત રંજનકારી વેપ માત્રથી શું? હુર્ગતિ પમતા વેપ કાંઈ આધાર થતો નથી. વેપમાત્રનું ધારવું હુર્ગતિ જતાં શરણ થતું નથી, અર્થાત્ પોતે પ્રથમ જ વ્રત ગ્રહતી વલ્લતે જ પોતાની શક્તિ વિચારવી જોઈએ. પોતાની શક્તિ અનુસારે જ વ્રતાદિક ગ્રહવાં. તે પણ પ્રથમ તેની તૂલના કરીને: તે પણ પ્રાય: ક્રમે કરીને જ, તેમ ઠતાં કદાચ વ્રતો લેફને તે હુક્કર લાગવાથી તેનો નિર્વાહ

जीवता सुधी सर्वथा थइ नहिं शकशे एवो निपुण मतिथी निर्धार (निर्णय) आय तो पढी व्यर्थ पर मन रंजनमात्रकारी वेप राखवाथी सयुं; अर्थात् वेपनो त्याग करी स्व-दीक्षा स्थानादिक परिचित क्षेत्रनो त्याग करी ज्यां देव गुरु विगरे सारी सामग्री मली शके एवा अपरिचित देशने विषे रहि आवकना वार व्रतो (स्थूल प्राणातिपातादिक) पालवा. यथाशक्ति दान शील तप ज्ञावना रूप चतुर्विध धर्मेने विषे प्रवृत्ति करवी. न्यायथी धर्मेने वाधा न आवे तेम (वृत्ति) आजीविका चलाववी. मिश्यामंवर न करवो. पण जे वेप उपर दृढ रागवान् ठे तेम तथा प्रकारना कयोपशमादिकने अज्ञावे यथार्थ यति धर्म पाली शकतो नथी, तेने बहुवार पण गीतार्थोए हितशिक्षा आप्ये ठते पण वेप मू-कतो नथी एवो वेप राखवामां गाढ आग्रहवंत ठे—“उक्तंच श्री उपदेशमालायां” सावळ जोग परिवर्ज्जणान्, सव्वुत्तमो जइ धम्मो॥वीनि सावग धम्मो, तइउ संविग पक्कपदो॥१॥ तेने माटे ज्ञानी महाराजाओए संविज्ञ पक्क नामे त्रीजो मार्ग आत्मशुद्धिहेतुक दर्श-व्यो ठे. ते एवी रीते के—सुज्ज जइ सुचरणो, सुज्ज सु सावगोवि गुण कलिओ ॥ नसन्न चरण करणो, सुज्ज संविग पक्क रुइ ॥ एटले जला चरण (चारित्र) ने सेवनार यति

आत्मशुद्धि करे, सुश्रावक पण ज्ञानाविक गुण सहित सतो आत्मशुद्धि कर, तेमज शि-
 धिल ठे चरण (मूलगुण) तथा करण (उत्तरगुण) जेना एवो पण संविद्ध एटले मो-
 क्षाभिलाषि मुनिजनो तेउना पक्ष कहेतां क्रियामा ठे रुचि अभिलाषा जेने एवो संविद्ध
 पक्षरुचि-पण आत्म शुद्धि करी शके. इवे प्रसगागत संविद्धपक्षीना लक्षण दर्शवे ठे
 शुद्ध (निरवय) यतिधर्म (क्रांत्यादिक वशविष) लोकोनी पासे कहे (प्ररूपे) पोताना
 शिथिलत्वादिक आचारनी पोते निंदा करे. सुसाधुन पासे सर्वथी नानो थाय. अथ
 (आजनो) विदित साधुश्री पण पोताने लघु माने. लघु (दीक्षापर्याये) पण सुसाधुन
 (संविद्धो) ने पोते वंदन करे, पण तेउनी पासे पोसाने वंदन करावे नहि. पोताने अश्रे
 आवेला शिष्यने पोते दीक्षा न दीये. तेने प्रतिबोध करी सुसाधु पासे तेने दीक्षा अपावे
 पण पोते न आपे पोते शिथिल सतो पोसाने निमित्ते शिष्यने दीक्षा दीये. तो ते (शि-
 ष्य) ने पोते दुर्गतिमां नांखे ठे, अने पोते पण संसार समुद्रमां वुंठे ठे जेम शरलागत
 प्राणीनुं कोइ मस्तक कापी नांखे तेम उत्सूत्र प्रापतो तेमज कुमार्गे प्रवर्त्तविनारो एवो
 (कोइ) साध्वादिक विश्वासघातक समजवो. मदाअटवी, दुर्गेरोध, (राजविग्रहादौ)

વિષમ માર્ગમાં ચાલવું, ડુઃકાલ, અને ગ્લાનિ, ઇત્યાદિક કાર્યોને વિષે સર્વ શક્તિ એ કરી
 યતના પૂર્વક સાધુને કરવા યોગ્ય (તે) કરે. માનથી ખરેલા એવા સંસારને વિષે અત્યા-
 દરે કરીને સુસાધુજનોનું સન્માન કરવું એ શિથિલાચારીને ઘણુંજ ડુષ્કર છે. નત્તર ગુણ-
 માં હીન પણ વિશુદ્ધ પ્રરૂપક એવા સંવિક્ષપક્ષીયોની જે જે જયણા વહુ દોષ વર્જન અને અ-
 દ્યપદોષાસેવનરૂપ હોય તે તે તેમને નિર્જરા કારીણી થાય. ઇતિ. મારી કર્મા જીવોને
 આ ઉપદેશ હિતકારી પ્રશે નહિં, માટે આ શ્રમ તેને માટે નથી. જે હલુકર્મા જીવો મા-
 ગની સન્મુખ છે અને જેનું શુશ્રૂષ્યાદિક લક્ષણ લક્ષિત છે તેને માટે આ અમારો પ્રયત્ન છે.

આ ગ્રંથ રચનામાં ઉપદેશમાળાદિક ઉત્તમ ગ્રંથોની સહાય લીધી છે, અને તેના કે-
 ટલાક જ્ઞાવો અમારી બુદ્ધિ સુજવ સમજાવ્યા છે. તે જ્ઞવ્ય પ્રાણીયો એ આદર પૂર્વક વાં-
 चीने या सांजळीने पोतपोतानું कर्तव्य अवश्य विचारवું કેમકે તેજ જ્ઞાનનું ફલ છે અને
 તેજ પરમાર્થનો રસ્તો છે. મારા મતિમાંયાદિક દોષોથી જે કંઈ શ્રી જિનાગમ વિરુદ્ધ
 જાણણ થયું હોય તેનું ડુષ્કૃત મને મિથ્યા થાનું એમ હું અંતઃકરણથી ચાહું.

ઇત્યલમ્

શ્રી કલ્યાણમસ્તુ

ઠ

ઠ

॥ ૩૮ ॥

भव्य आत्महित शिक्षा.

खरेखर आत्मार्थि श्रावक जनने नीचेनी ज्ञावना जरूर निरंतर ज्ञाववा योग्य है.
दुःखना स्थामरूप, कारागृह तुल्य अथवा नारक तुल्य-दुःख दावानलथी व्याप्त आ महा
घोर ज्वाटवीथी हूं क्यारे वीतराग महासारथि चाहित सधर्मरूप महारथ उपर आरूढ
पड़ ते जगवंतनी-आज्ञामां स्थित रही, मार्गमा नजरे पकता अनेक उपद्रवोनो तिरस्कार
करतो अथवा तेमा केवल साक्षी रूपे रहतो, ते महारथमा बैठला तत्त्व ज्ञानीयो साथे अति
नम्रता पूर्वक तत्त्व निर्णय करतो, तेमज स्वशक्त्यनुसार पोतानी खास फरजो वजा-
बतो अने निर्जयपणे विचरतो एम आ कार्य करतो जव अटवीने ठेके रहेला मनोदर सं-
जम बगीचा पासे आवी समतादिक अनेक सुगंधी महा लताओना निर्दोष पवनवने करी
हूं क्यारे पावन यज्ञ. अर्थात् हूं क्यारे समय सामायक निरंतरने माटे सेवोश. श्री ती-
र्थकर महाराजनी आज्ञानुसार पूर्वोक्त संजम बगीचामां विचरी स्वभाविक आनंदमा
मस्त रहेनार विवेकी संत पुरुषोनो समागम करी तेओनो बहु मानपूर्वक विनय करी

हुं सम्यक् श्रुत अज्ञ्यासी क्यारे गीतार्थे थइ तेओनी पंक्तिमां आवीश. अर्थात् हुं पण क्यारे तेवो उत्तम विवेक प्रकटपणे प्राप्त करी श्री तीर्थंकर महाराजनी पवित्र आज्ञानुसार प्राप्त अयेला सदबोधना फलभूत तप जप संयमादिक क्रियाने सम्यग् रीति प्रज्जीश.

बली अंत संक्षेपणा (कपाय, उपधि, देह, आहारादिकनां त्याग रूप) सेवी हुं मारा आत्मने क्यारे पंडित (समाधियुक्त) मरण प्राप्त करावीश. एम उत्तम ज्ञावना ज्ञावित मति सुश्रावक विवेकशी स्वश्रेयः साधी शके. आ विपम अथवा दुषम काल विवेकी तत्त्व ज्ञानी प्राणीयाने तत्त्वज्ञानामृतना आस्वादशी सुषम एटले सुखमय नवो लागे ठे पण अविवेक अज्ञानी जीवोने तो तेज तेवा ज्ञानामृत अने विवेकज्ञानुने विरहे तेमज अज्ञान विष तथा अंधकार विशेष दुषम एटले दुःखमय ज्ञासे ठे, कारण के अनेक कंटको (दुःखो) श्री व्यापी आ विपम काल-मार्गमां सम्यग् ज्ञान रूप ज्ञाव नद्योतशी रहित एवा ते अज्ञ जनों बहु वार अने बहु रीते स्वतना पांमे ठे-तत्त्वतः दुःखज अनुभवे ठे. केमके ते ज्ञान धनशी रहित बापभा रंक दयामणा कंडक सुखाज्ञासे उन्मन तेमज दुःखाज्ञासे दीन बनी जइ मोहादिकनी प्रवतताशी बालचेष्टाओ करी अमूढ्य पण आयुष गमवी

પર પદમાં બહુ હુ.લ માત્ર કરે છે

શ્રી તીર્થંકર ગણધરાવિક પ્રણીત શ્રુત જ્ઞાનરૂપી અંજનશલાકાવરે અનાદિ પણ મિથ્યાત્વ તિમિર રોગ નટ શ્વાથી જેઓનાં સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શનરૂપી નયણ યુગલ ઉઘડી ગયા છે, અને તેથીજ સંસારનું સ્વરૂપે યથાર્થ નિહાલી-નિર્ધારી તેમાં કયારે પણ લગારે મગ્ન થઈ જતા નથી, તેવા વિવેકી સજ્જનોને આ હુયમ યા વિપમ કાલના વિપમ યા વિપમય બાંણો લાગતાંજ નથી; કેમકે તે તો મોહના નિસ્સાથી શુદ્ધ બુદ્ધિ ધોવાઈ ગઈ છે જેઓની એવા અજ્ઞાન વિમંદિત પ્રાણિયોપર જ વિશેષે ફાવી શકે છે. જેઓની ઉપર ત્રણ જગતના ઠાકુર (નાયક) શ્રી તીર્થંકર મહારાજની દૃષ્ટિ (નજર) છે એટલે જેઓ શ્રી તીર્થનાથના પરમ પવિત્ર શાસનને રુચિથી આદરે છે, આરાધે છે, તેઓને કશો ખય નથી. તેઓ લોક સંજ્ઞા (ગરૂરીયા પ્રવાહ) ને દૂર નાંખી દે છે. અફ્ફ લોકોના કહ્યા કે કર્યા સામું જોતા નથી. સ્વભાવિક સુખમાંજ અહોનિશ મગ્ન રહે છે “ જગ જાણે ઝનમત્ત છે, ન જાણે જગ અંધ; જ્ઞાનીકું જગમેં રહ્યો, યું નહિં કોઈ સંવંધ.”

પરતુ જેને પ્રભુની પવિત્ર આજ્ઞાને માન્ય કરતા નથી-આદરતા નથી તે ઝનમહો

બાપના ત્રર વજારમાં ધોલે દહાને લુંટાય છે અને સ્વતંદ્ર પ્રવર્તનથી ઘણા હુઃખના ત્રાગી
 ધાય છે. માટે સર્વ શ્રેયસ્કરી શ્રી જિન આજ્ઞાનું સ્વરૂપ સમ્યગ્ જાણી તેને નિરંતર અ-
 નુસરવા લખ કરવો યોગ્ય છે. જેથી સર્વ સુખ સંપત્તિ સહેજે મીલી આવે. તે પારમેશ્વરી
 આજ્ઞા ટુંકાણમાં સમ્યક્ત્વ મૂલ્ય સર્વ વિરતિ તેમજ દેશવિરતિરૂપ છે. સર્વવિરતિ પાલવા
 અસમર્થ-અનધિકારીને માટે વ્રીજી દેશવિરતિરૂપ છે. તે તે માર્ગમાં દૃઢ અફ પોતપોતાનો
 અધિકાર સાવધાનપણે સાચવતાં આગલ વધવા યોગ્ય ગુણો સહેજે પ્રાપ્ત અફ શકે છે, જેથી
 પ્રબલ ક્યોપશમ બલે વિવેકી પ્રાણીયો સર્વ સુખ નિદાન સાક્ષાત્ અનુગ્રવરસ ચાલે છે.
 વિષય સ્વાદ તો તેમને વિષોપમ (હાલાહલ ઝર જેવો) લાગે છે. તેથી વિષય સુખમાં
 કદાપિ મુંઝાતા નથી. તેવા મહાત્માનનાં દર્શન-સ્પર્શન સેવાદિક મહા લાભ હેતુક ધાય
 છે. તેવા મહા પુરુષોને વિચિત્ર ક્યોપશમ યોગે એવી તો લલ્લિયો ઝપજે છે કે તેમના સર્વ
 મલો પણ ઔષધિરૂપ અફ જાય છે. વિગેરે સર્વ શ્રી જિન આજ્ઞાને સમ્યક્ સાવધાન
 પણે (સર્વ પ્રમાદ પરિહરીને) આદરવાથી ધાય છે, તો સર્વ ધર્મપ્રીય બંધુનું ને પણ પોતાના
 આત્મહિતને માટે ઝુકરીતિયે આચરવું ઝચિત્ત છે. તેમ આચરી તેઝ સર્વ પ્રકારની હુઃખ

जालोथी मुक्त थइ शाश्वतानंदना जोगी थाय ए इष्ट ठे, पण तेदला माटे तेओए पोतानां प्राण करता पण धर्म ते वधारे वहालो करवो जोइये, एटले प्राणनो पण नाश थता धर्म सावधानपणे साचवो जोइये. परम पवित्र निष्कथाय (वीतराग) धर्मनो एज परम रहस्य ठे. ते वावत सपूर्ण लक्ष्यमां राखी साम्य अवस्था (समताप्ताव) धारी स्वशक्ति गोपव्या विना श्री जिन आज्ञा स्वशक्त्यनुसार पालतां ठता अवश्य परम श्रमूत धाम पामी शकाशे. आत्महितैपियोये वैराग्य अर्थे निरंतर महा पुरुषोनी प्रावना करवी ते एवी रीते के, धन्य ठे ते महाशयोने के जेओए षट्खंनदिकनी रुद्धि तृणनी पेरे ठंमी केवल आत्महित साधवा सिंहनी पेरे महा व्रतो अंगीकार करी. सिंहनी पेरे पाडयां, पाले ठे. धन्य ठे ते महात्माओने के जेओए उत्तम जोग सामग्री स्वाधीन ठते सर्प कंचुक न्याये (एटले सर्प जेम काचलीने ठंमे तेम) ठंमी केवल आत्म कल्याण निमित्ते सद्गुरुना चरणकमल सम्यग् उपात्ती परमागम रहस्यरूप मकरदनुं अहोनिश पान कर्युं-करे ठे धन्य ठे ते स्फीताशयो (उदार-उमदा परिणामवंतो) ने के जेओ इंडनी जेवा स्वतंत्र रमणिक अने प्रिय पण जोगोनं रोगो जेवा लेखीने अथवा जोगीजोगोपम (सर्पनी

ફણા જેવા વિષમ) લેખીને તેમને તજી સદ્ગુર્વાધીન રહી સત્ શાસ્ત્ર નીતિયે મહા હુ-
બ્કર તપ જપ સંયમને સમ્યક્ આરાધી અનાદિ સંચિત કર્મ મલને દૂર કરી સ્વ સ્વપ્નાવને
શુદ્ધ કરતા-કરેહે.

તત્ત્વજ્ઞાનીયો વસ્તુ સ્વપ્નાવ જાણી-જોડને પર ઉપાધિમાં છુત્તા નથી. યતઃ-સંપદો
જલ તરંગ વિલોલા, યૌવનં ત્રિ ચતુરાણિ દિનાનિ ॥ શારદાદ્વમિવ ચંચલ માયુઃ, કિં ધનૈઃ
કુરુત્ત્વધર્મમનિધયમ્ ॥૧॥ પુનઃ-દ્વદં શરીરં પરિણામદુર્વલં, પતત્યવશ્યં દ્વલત્યસંધિજર્જરં ॥ કિ-
મૌષધૈઃ ક્લિષ્ઠ્યસિ મૃદુ દુર્મતે, નિરામયં ધર્મ રસાયનં પિવ ॥૨॥ સંજોગ મૂલા જીવેન, પત્તા
હુઃખ પરંપરા ॥ તમ્હા સંજોગ સંવંધ, સંઘં તિવિદ્દેશ વોસિરે ॥૩॥ સ્વ સ્વપ્નાવનું રક્ષણ કરવા જ
વનતો યત્ન કર્યો કરેહે. જેનું સારી રીતે સમજે છે કે સંયોગિક પ્નાવનો અવશ્ય વિરહ
થવાનોજ છે, દેહ વિનાશી છે, કેવલ વીતરાગ પ્રણીત ધર્મજ જીવેને પરપ્રવ જતાં શરણ
પ્રૂત છે. એમ સમજી સાવધાનપણે તેનેજ સરલ ચિન્તથી સેવવા યત્ન કર્યો કરે છે. રાગા-
વિક અંતરંગ અનુર્તનો પરાપ્રવ કરવા સમર્થ જ્ઞાન ધ્યાનનો સદા સ્વપ કરે છે.

તત્ત્વ જ્ઞાનીયો તત્ત્વતઃ જ્ઞાન તેનેજ કહેહે કે જેને અદ્યે રાગાદિક પરાપ્રવ કરી શકે

નાદિ 'एटले' रागादिक उत्पन्न याय तवा वस्तु सामग्री संनिहित (नजीक) ठतां रागादिक
 उत्पन्न थाय नहि केमके सूर्य (तपते) ठते अंधकार पराप्ताव करी शके नहि. अमृत सेक
 (सिंचन) श्री तापनो व्याप सप्तेज नहि तेमज सत्य (सम्यग्-अध्यात्मिक) ज्ञानधी
 प्राणीने विविध (मन वचन अने कार्याने) तापो सप्तेज नहि. ज्यारे मूढ-अज्ञ जीवो पूर्वो-
 पार्जित कर्म योगे सुख दुःख पामे ठे त्यारे अज्ञानतावेने ते सुख दुःखनुं मूल कारण
 नहिं समजता बहिर्वस्तु (उपाधि जन्य) मा खोटो आरोप करी बेसे ठे अने तेथी भ्रममां
 पड़े ठे, पण ज्ञाव ज्ञानीयो तो तेम नहि करतां सिंढनी चाल पकनी तेओनुं मूल कारण
 समजी-शोधी-लक्ष्यमा राखी कदी झूला भ्रमता (परुता) नथी अने अज्ञानी तो श्वान बु-
 चिज अंगीकार करे ठे ते एवी रीते के ज्यारे सिंढने कोइ माणस वाण विंगेरे दूरथी मारे
 ठे त्यारे ते वाणादिनो अनादर (उपेक्षा) करी ते वाणादिक मूकनारने (मारनार) समजी
 शोधी मारे ठे, अने कुतरो तो तेने मारवामां आवता पहरादिकेनेज खावा धाय ठे, तेम
 तत्त्वज्ञानी पुरुषो सुख दुःख समये कर्म (शुभाशुभ) नोज अनुज्ञाव (प्रज्ञाव) समजी
 तेमां नहि मुऊता समता-धैर्यथी पोતાंनुं हितज जालववा यत्न करे ठे अने अज्ञानी ते-

वी रीते पोतानुं खरुं हित नहिं समजतो ते समये मुंजाइ मरे ठे. हर्ष (उन्माद), खेद (दीनतादिक) करी जव संतति वयारे ठे. आ हेतु माटे आवा उत्तम ज्ञान-विज्ञान-विवेकने ज्ञावज्ञानीयो एक अजिनव सूर्य समान गणो ठे.

ज्ञानी पुरुषो उक्त नीतिये समता जावथी जे अनुजव रस चाखे ठे तेने तजी मिथ्या क्लेशजन्य दालादल ऊर ते केम वंठे-पीये ? अपितु नहिंज.

जो तमने शोकादिक क्लेशोथी दूर रहेतां कोइ अंशो हित अयुं लागतुं होय तो आत्महितने इछता एवा तमोए तेज्जथी तइन दूर रवेया सदा यत्न करवो युक्त ठे, केमके ते शोकादिक शत्रुते तेज्जना सेवनाराजुने महा मोद उत्पन्न करीने पामर प्राणियोने दुःख दरियामां फेंकी देवे; माटे महा निर्दय पातकी एवा ते शोकादिकनी संगति करवी नहिं. माता पिताने एक उत्तम पुत्रनो के कोइ मुनिने एक गुणी शिष्यनो अत्यंत वियोग (देह त्याग) थये ठेते केवल मोद मूढ थइ तेना देहना संबंधी हरकोइ स्वार्थने लेइने थतो शोक कदी अटकावी केवल तेना पवित्र गुणो सामे दृष्टि देइ-राखी तमनुं अनुमोदन अने बनतां सुधी तेमनुं अनुकरण करवुं घटे ठे. आ तथा प्रकारना मोहने जीतवानो एक ठ-

नम उपाय ठे. केमके गुणीजनोनी सारी चाल (सारा वतन) उपरथा पण गुणमाही
 जीवोने बहु शिखवानु ठे. अर्थात् गुणमाही प्राणीने तेवानी सारी चालज बहु शिखवे
 ठे वळी तेवा उत्तम जीवो परलोक गया उता (आहिं) जीवता जेवाज समजवा, के-
 मके तेनु पाठळ सदगुणोवने यश कीर्ति विस्तारी जाय ठे, तेमज परलोकमा पण वि-
 शेष सुखना जागी आय ठे, तो तेवा सदगुणी पुत्र वा शिष्यादिकनो केवल बहिंदह
 संबंधी स्वार्थ बुद्धिणी शोच करवो ते केवल मोह विलसितज ठे, अन्यथा एवो कोण
 मूर्ख होय के हर्पने स्थाने खेद करे एटले पुत्रादिकना सुखकारी उत्तमव वखते खेद क-
 रवो जेम अनुचित ठे तेम तेमले पोते उपार्जित सुकृत (पुण्य) वने स्वर्गोदिक सुख
 विलसवानो मगलिक वखत (अवसर) आव्ये उते केवल स्वार्थ बुद्धिणी हर्पने बदले
 (ठेकाणे) खेद करवो, अत्यंत शोक क्लेश करवो, ते तो एक जातनी (मोहजन्य) उ-
 न्मत्तताज ठे. घणे दरजे (प्रायशः) तेवी मोहांधताथी दूर रहेनारने, दूर रहेवा सतत
 उद्यम करनारने, तेम दूर रहेवा अन्य ज्ञव्योने युक्त उपदेश देनारने खरेखर धन्यवाद घटे
 ठे. तेवा जीवोमा पण जे अंशे इजु मोहबुद्धि रहेली होय तेने पण निर्मूल करवामां

જ તાત્ત્વિક હિત સમાયેલું છે. અધિકારી પરત્વેજ આવો નિપેદશ હિતકારી હોવાથી તેવા આત્મહિતૈષીયો મોટે આ લખાણ છે. બીજા મુઘ્ધ જીવોને પણ ઠાંતિ જનક વ-
 ચનોવેરે ઠાંતિ પમાડવા, જેથી તેનું વાપડા પણ કર્મબંધ કરે નહિ, કરતા ઘટકે, સુખ
 પામે અને સુખી થાય. અઠાતા વેદનીયના નુકર્યે પણ માહ્યા માણસે ધીરજ રાખી સ્વકર્તવ્ય
 ન મૂલવું. આ પુદગલ (દેહ) ને ગમે તેટલું પોષ્યું હોય તો પણ તે શાસ્ત્રોક્ત ત્રણ મિત્રો
 (નિત્યમિત્ર, પર્વમિત્ર અને જુદારમિત્ર) માંદેલા પહેલાના જેવું ડુર્જન છે. કુટુંબી (સગાં
 સંબંધી) વર્ગ બીજા મિત્ર જેવા સ્વાર્થી છે, તેથી જીવને પરત્નવમાં સહાયક થતાં નથી.
 કેવળ ધર્મજ જુદાર મિત્રની પેઠે આપણને સર્વત્ર ડુઃખથી વચાવે છે. મોટે આત્મહિતૈષી
 જીવોએ જગતંવત્સલ શ્રી જિનવર પ્રાપિત ધર્મનું જ શરણ કરવું યોગ્ય છે. અજ્ઞાન વશે
 અથવા જાણતાં તતાં પ્રમાદ મહાવેરી વશવર્તી જીવે કૃત કારિત અને અનુમોદિત, મૂત
 પ્રવિષ્ય તેમજ વર્તમાન કાલ સંબંધી, કુષ્કતોને નિંદવા ગર્દવા યોગ્ય છે. તેમ સ્વપ્નાગ્નો
 વ્યે ત્રિકાલવર્તી સર્વ સુકૃતો અનુમોદવા યોગ્ય છે. સવા તેવી જાવના કરવી ઘટે છે.
 શાસ્ત્રોક્ત અનિત્ય, અશરણ, સંસાર, એકત્વ, અન્યત્વ, અશુચિત્વ, આશ્રવ, સંવર, તેમજ નિર્જરા,

लोकस्वप्नाव, बोधिवृद्धि (लोकस्वप्नाव धर्मकथक) त्रिकालवेदी श्री अरिहंत ज्ञानना, एम
 छादश (बारे) ज्ञाननाते तेमज मैत्री, प्रमोद (मुदिता), करुणा अने माध्यस्थ्य एवं
 चारे ज्ञाननाते अदोनिश ज्ञावी पोताना आत्माने वैराग्य वासित करवो युक्त ठे. नित्य अ
 न्यासप्री वधती (प्रबल) वैराग्य वासनाना वले ममत्वज्ञान विघटी जाय ठे (नाश
 पामेठे) अने स्वतः स्वगुण वृंद जागृत थाय ठे यतः॥ ममता विष सुवर्तित जये, अंतरंग
 गुणवृंद; जागे ज्ञाव निरागता, लगत अमृत के विंद॥ तेमज, परिणति विषय विरागता, ज-
 वतरु मूलकुमार; ता आगे क्युं करी रहे, ममता वेली पचार॥ तथा, टाले वाद तृषा हरे,
 गालै ममता पंक; लहरी ज्ञाव वैराग्यकी, ताकुं जजो नि.शंक॥ एम ममता विष नष्ट थये
 स्वप्नाविक गुणवृद्ध युक्त चैतन्यज्ञाव जागृत थये ठेते आत्म संपत्ति वशीकारजूनत औ-
 दासिन्य वृत्ति प्राप्त थाय छे जेनुं समासमां (संक्षेपश्री) आबुं लक्षण छे. अनासगमति
 विषयमें, रागद्वेषको छेद; सहज ज्ञावमें लीनता, उदासीनता जेद ? पुनः. ताको कारण
 निर्ममता, तामें मन अन्निराम; करै साधु आनंदधन होवत आतम राम. ७. ममता धिर
 सुख शाकिनी, निर्ममता सुख मूल; ममता शिव प्रतिकूल है, निर्ममता अनुकूल. १

आत्मार्थी जीवोए ए याद राखवुं जोइये के आ मानव जवनो जे एक क्षण पण जाय छे ते अमूल्य ठे तेने विकथादिक प्रमादमां नहि गुमावतां पोतानो खरो स्वार्थ (हित) साधी लेवा खप करवो युक्त ठे. अपराधी उपर पण बनतां सुधी रहेम नजर राखी रहेवुं. ए-टले तेनुं खोटुं न चाहवुं के करवुं. पूर्व कालीन के वर्तमान (विद्यमान) गुणी पुरुषोना गुणोनुं यथाशक्ति सदा अनुकरण करवा यत्न करवो दीन दुःखीयाने बनती सहाय आ-पवी, धर्महीन तेमज पतितने धर्म पमानवा यथाशक्ति उद्यम करवो तेमज पूर्व पुण्ययोगे पामेला सुखमां नहिं मुझातां तेमज पूर्व कृत पापयोगें पमतां दुखोथी नहि मरतां आ गामी कालनो विचार करी हितकारी मार्गेज चालवुं, केमके अत्र (आ जवमां) बनी शके तो अल्प कालमां बहु साधी लेवानुं ठे; (कुंमामांथी रत्न काढी लेवा जेवुं ठे); ते जो पूर्व विधि (दैव, कर्म) योगे प्राप्त थयेलां सुख दुःख सामु जोइ तेमां मुझाइने बेसी रह्यो तो आगल (जव) माटे संबल (जातुं) मेळवी शकाय नहिं, तेमज मोह जाळमां फसाइ जइ महा संकट स्थान प्राप्त थाय; माटे सुख दुःख तेमज तेवां निमित्तो आव्य ठेते सिंहवृत्ति भजी तेनो जय करवा सदा सावधान थइ रहेवुं; एज आत्मार्थी जीवोन

નચિત્તે છે; વઢી પણ પાઠલી અવસ્થામાં વિશેષે જાગતા રહેવાની જરૂર છે તેમો સુધયો
 તો વધું સુધયું તે ન્યાય અનુસરવા યોગ્ય છે. પૂર્વ પુરુષવિશેષો પોતાની પાઠલી વચ્ચે
 જેમ બને તેમ અપોધિ ઠમી પોતાનું સ્વં દિત તપાસી સમ્યક્ સાધન કરવા ખૂલતા
 નહિ, તેમ નાહ્યા માણસોએ અત્યારે પણ આચરવું યોગ્ય છે ધન અને પ્રાપ્તિ અશ્રીર છે,
 ઠતા અજ્ઞાની જીગે તેમને સ્થીર બુદ્ધિ પ્રજે છે (સેવે છે) અને ગફલતમા પોતાનું
 સ્વં મુલગું (પુણ્ય) ધન, ગમાવી ચાલ્યા જાય છે પણ નાહ્યા માણસો પહેલાશ્રીજ જે-
 તતા રહે છે, અને સાવધાન રહી જેટલો બની શકે તેટલો લાભ લેવા ચૂકતા નથી.

આત્માર્થિ જીવોને પોતાના સ્વં રક્ષણાર્થે કેવલ “ શુદ્ધ આત્મ ક્ષય તેજ હુ અને
 શુદ્ધ જ્ઞાન ગુણ તેજ મારું, તે સિવાય અન્ય હું નહિ અને મારું નહિ, એજ મોહ મહા અ-
 રિને ફણવાનું અતિ તીવ્ર શસ્ત્ર છે ” સર્વ પરજાવથી વિરમણ અને શુદ્ધ સ્વજ્ઞાવથીજ
 અદોનિશ રમણ એજ તત્ત્વથી ચારિત્ર સર્વ સુખદાયી છે તેજ પરમાર્થ છે. ફોપ અને અર્થ છે.
 એમ સમજી પર વસ્તુથી વિવેક પૂર્વક ચિત્ત વિરમાવી સ્વજ્ઞાવ સન્મુલજથું યુક્ત છે. અંત
 વચ્ચે (અવસાને) કોઈ કોઈનું અર્થ નથી-થતું નથી-પડે નહિ. સાથે તો કેવલ પુણ્ય-પાપ

रूप भुज के अशुभ संबल (ज्ञातु) ज आवे ठे, तो कोण विवेकी सज्जन अल्प (क्ष-
णिक) सुखने माटे घणुं (घणाकालनुं) सुख हारे ? एक पछ्यरने माटे कोण रमणिक
कोट (किछलो) तोरे ? एक फलक (पाटीया) माटे कोण सुंदर निगुब्बिड जाऊ तोमी
नांखे ? एक खीलीने माटे कोण महेल पारे ? एक सूत्रना दोरा माटे कोण नवसरो
हार तोरे ? एवा कोण मूर्ख होय के चिंतामणि रत्नने फेंकी देइ एक तगतगतो काच-
नो कटको अंगीकार करे ? अथवा कामित फलदायी कल्पवृक्षने मूलथी नखेमी नांखी
कोण आकम्भो वावे ? अथवा अरावण जेवा उन्नत हाथीने वेची कोण गर्दन्न खरीदी ले ?
अथवा अमृत ने केवल पाद शौचमां कोण गुमावी दे ? अथवा सुवर्णना आळमां कोण
घूळ नरे ? एवो कोण बुद्धि नो आंधळो होय के जे जब्बर दरीयो तरवा माटे सुंदर जा-
ऊने अवगणी पछ्यरनुं आलंबन लेवा मन करे ? जेम मूर्ख अइ चिंतामणि रत्नने के-
वल कागमाने ठगानवाने फेंकी दे तेम एवो कोण मूर्ख होय के जे अपूर्व चिंतामणि सह-
श दुर्लभ मनुष्य भव निष्फळ (एळे) गुमावे ? ' निष्कपाय ' आत्माना सत्यधर्मेन
अवगणी विषय रसमां माचता, कथायोधी नरपूर एवा, अइ लोको सुंदर सोनाना था-

લમાં રજ ખરવા બરાબરજ કરે? તેવા વ્યામણા જીવોની ફી ગતિ થશે? અથવા શ્રી કા-
પુંજય મહાત્મ્ય અને શ્રી ધનેશ્વર સૂરિ મહારાજે યુક્તજ કહ્યું છે કે-

॥ધર્માદધિમતૈશ્વર્યો, ધર્મમેવ નિહતિયઃ, કથંશુભોયતિર્જાવી, સ સ્વામિદોહપાતકી॥-અ-
ર્થાત્ ધર્મ ધર્મ ધર્મ રિદ્ધો પામીને પાઠો ધર્મનેજ જે (મૂઠ) અવગણે છે, હણે છે, તે (પોતાનાજ)
સ્વામીનો દોહ કરનારો (પાપી) જાવિકાલમા શુ ખલું (હિત) સાધી શકશે? અર્થાત્
તેવાનું ખલું થવું અતિ અતિ દુષ્કર છે એમ સમજી અવસર અનુકૂલ વિચારી જે જાગ્ય-
વંત બ્રહ્મચર્યાદિક ઉત્તમ વ્રત શુદ્ધ મન વચન અને કાર્યાયે કરી સેવે છે, તેનો મનુષ્યખવ
સફળ થાય છે; સારી બુદ્ધિ પામીને તત્ત્વજ્ઞાન સંપાદન કરે છે, તેની બુદ્ધિ સાર્થક છે. જે
પૂર્વ સુકૃત યોગે લક્ષ્મી પામીને શ્રી વીતરાગ દેવ દર્શિત શુભ ઉત્તમ દેવોમા તેને શુભ
જાવે વાવેરે છે તેની તે સફળ ગણાય છે તેમજ ઉત્તમ વાગ્બલ (ચાતુરી) પામીને તેનો
પરમાર્થિક રીતે નુપયોગ કરે છે તેને તે નિ.સંશય શુભફલ દાયી થાય છે નિરાશીજાવે
(મોક્ષ વિના બીજી તુલ્ય દશાનુભવો અનાદર કરી) પૂર્વોક્ત વ્રતાદિકનું સેવન રાગાદિક
અંતરંગ શત્રુનના પરાજય માટે થાય છે, અર્થાત્ તેથી રાગાદિક પાતળા પડી અતે ક્ષય

પામે છે; તો જે શુભોદય પ્રાણી સાવધાન થઈ અષ્ટ મહા કર્મ અરિહતા જય-ક્ષય કરના-
રા-સંપૂર્ણ જ્ઞાન, શુભ સ્વરૂપ જોક્તા શ્રી અરિહંત મહારાજા તથા સર્વ ઉપાધિશ્રી સર્વશ્રા મુક્ત
શાશ્વત અવ્યાવાધ સુખના વિલાસી શ્રી સિદ્ધ મહારાજા તથા શમ્ભરસમાં લીન સત્તા શ્રી
વીતરાગનો આજ્ઞા આરાધવા તત્પર એવા શ્રી મુનિવંદ અંને શ્રી સર્વજ્ઞ પ્રણીત હુર્ગતિ પ-
દતાં ધારી રાખવા સમર્થ તથા સદ્ગતિમાં સ્થાપન કરવા સમર્થ સસ્યક શ્રુત ચારિત્ર
ધર્મ એ ચાર મહા બળીયાનું શરણ લેઈ વિવેક (સ્વપરની યથાર્થ વહેંચણ) પૂર્વક જે આ-
ત્માર્થી પ્રાણી, પરવસ્તુ-લક્ષ્મી, દેહ, ગૃહાદિકમાં નહિ મુજાતા-તેહમાં મમતાનાવ નહિ
ધારણ કરતા-જે પોતાનુ (શુદ્ધજ્ઞાનાદિ) છે તેને જ વળગી રહે છે તેને જ સારજૂત માને
હે-તે રૂપ નિત્ય નુધામી આંશ્વર્યે જાગતા એવા તે શુભાશય-મહાશયને કોણ પરામ્નવ
કરી શકે ? અપિ તુ કોદ્વજ નહિ.

પ્રાયઃપ્રાણધારી જીવોને પ્રાણમુક્ત થતી વેલાયેં અસહ્ય વેદના સહન કરવી પડે છે,
તે વચ્ચે પોતાના સ્વરા હિતને માટે આ આગલ કહેવામાં આવતી વાત (હિતશિક્ષા)
લક્ષ્યમાં રાખવી યોગ્ય છે. શરીરમાં થતી આધિવ્યાધિ જન્ય અજ્ઞાતા તે પૂર્વે સંચિત અશુભ

कर्म धर्मीज आय ठे, तेनो खरो ज्वाय समता जाव घारी शुभ्र परिणाम (शुभ्र जाव-
नामय-शुभ्रविचारो) नो संग्रह करवो ए ठे. जे के महाज्जाग्योदये सपावन करेला स-
म्यक् ज्ञानना फळरूप ठे अने जेनो आस्वाद खरे अवसरे करवो जरुरनोज ठे.

शरीर पूर्व कर्मोदये असतायोगे कीण थइ जाय, पनीजाय, विणसी जाय, ते तस्व-
तः (खरीरीतें जोता) शोचवा योग्य नथी. पण जो तेवे वखतें आत्म- (पोतानी)
पणिति हाथ न रहे-लक्ष्य चुकी जवाय-केवल असतामांज जुगी मराय तेज खरेखर
शोचवा योग्य ठे. (जेम जळार्थी माणस जळ भरवाना जाजनने दोर साथे जळाशय-
मा नांखे ठे पण ठेवट चार तसु जेटलो पस दोर बरावर सावधानताथी हाथमा सा-
चवी राखे ठे तो जलना लाज साथे पूर्वे तदर्धे जळाशयमा प्रक्षेपेली वस्तुज पणहाथमा
अवे ठे नहितीो सर्वना विनाश साथे केवल शोकनोज जागी आय ठे तेम प्रस्तुत बावत-
मां पण समजनु. अर्थात् पूर्वे नित्य अभ्यासथी सेवायेला तेमज अत वखतें पण जा-
ग्योदये स्मृति गोचर आवेला के केवल ते वखत ज शुभ्र निमित्ते लक्ष्यी भूमी अयेला
पूर्वोक्त श्री अरिहतादिक चारनु प्रमाद परिहार पूर्वक वारंवार शरण, डुकृत निंदना तथा

સુકૃતાનુમોદના કરવામાં આવે તો અવસાને પણ સારો લાઝ હાથ કરાય (હાંસલ કરાય). નુકતનીતિથી નુલટા ગફલતથી વર્તતાં હુવારી પણ તેવી સંપ્રવે માટે તેવે સમયે સહેજે તેવી સારી પરિણતિ ટકી રહે માટે નિત્ય નુકતનીતિ-રીતિ સાવધાનપણે આદરવી યુક્ત છે. આ દાવાનલ સરખા નપતાપ જનક અસાર સંસાર થકી સદા નિર્વેદ (વૈરાગ્ય-પ્રાવ) ધારવો જરૂરનો છે. તેને નિત્ય અપ્યાસના બલે તીવ્ર સંવેગરંગથી પોતાના શુદ્ધાંતઃ કરણને રંગી દેઈ પઢી સંશુદ્ધ જ્ઞાનદર્શન ચારિત્રાદિક આત્મગુણોમાંજ અહોનિશ રમણ કરું ઘટે છે. તેવા ગુણ કામી-ગુણ અપ્યાસી-ગુણ કર્તા અને પ્રોક્તા મહાશયો જે સદજાનંદ પામે છે, વિલસે છે, તે તો તેનુંજ કે સાતિશયો (અતિશય જ્ઞાનયુક્ત જીવોજ) જાણી-જોઈ શકે છે. આવી નિરુપચરિત સુલ મોહને ત્યાગેજ શરૂ શકે. તે મોહાતુર-મોહમસ્ત મોહમૂઢ જંતુનને કેમ હોઈ શકે? (અસાતાદિક) અસાતાદિક વેદનીયને નુદયે મોહાવિક મલિમ્લુચો (ચોરો) તેનાં બિડ જોવા તાકી રહ્યા હોય છે, કેમકે કહ્યું છે, કે આ (મોહ મ-હાચોર) અચરમાવર્તને વિષે (અર્થાત્ હજુ જેને ચરમાવર્તથી પણ વધારે સંસાર પરિવ્રમણ કરવાનો છે તેનું) ધર્મધન જોતાં જોતાંમાં (સોનીની પેઠે) ફરી લે છે અને ચરમાવર્તી સાધુનુ

तो वि० जोड़-तपासी [तेने ठेठरी] (जिम समरागलमा एक मोटामीरने माथों दोप तेम.)
 खुशी थाय ठे. ते नखत खरो वाणावली (शरवीर) ज तेना खरा मर्मस्थानमा मारी
 तेने नि.मत्ताक [करी] (सत्तारहित-निर्मूल) करी नाखे ठे जेथी ते (बापनो) पवी ते
 महात्माने वधारे वखत पीमा करी शकतो नथी एटलुंज नदिं पण पूर्वोक्त महाशय-महा-
 त्माने आथीने (अवलंबी) रहेलाथी पण ते नरतो ज रहेठ, एम समजी निरंतर विवेकरूप
 शास (शराण) वने विरति (सर्व के वेश) तीक्ष्ण- (निर्मल) परिणाम धारावने,
 युक्त विरतिरूप शस्त्राथी कर्म सुजटोनी सन्मुख रही-अदोलपणे-निर्भयपणे तेनुनी साथे
 एक तारथी लनी तेमनीपर संपर्ण जय मेळवतां सुधी सुधीयेयें (सबुद्धिवतोयें) वि-
 रमवुं नदिं.

‘सद्भाव स्तुति’

वीर मने तारो महावीर मने तारो, अवजळ पार न्तारोने रे—ए वेशी
 दया वारिथी स्नान करीने, संतोष चीवर धारियें रे,
 विवेक तिलक अति चंग करीने, भावना पावन आशयें रे. ॥ १ ॥

प्रकृती केसर कीच करीने, श्रद्धा चंदन प्रेलियें रे;
 सुगंधि सद्व्य मेळीन, नव ब्रह्मांग जिन अर्चियें रे. ॥ २ ॥
 कृपा सुगंधि सुमनस दामे, डुविध धर्म होम युग वरें रे;
 ध्यान अग्निनव नूषण सारे, अर्ची अमे घणुं हर्षियें रे. ॥ ३ ॥
 आठे मदना त्याग करण रूप, अष्ट मंगळ आगे आपियें रे;
 ज्ञान हुताशन जनित (ज्वलित) गुप्ताशय, कृष्णागरु नखेवियें रे. ॥ ४ ॥
 शुद्ध अध्यात्म ज्ञान वहिद्री, प्रागधर्म लवण नुतारियें रे;
 योग सुवर्त्युद्धास करंतां, नीराजना विधि पूरियें रे. ॥ ५ ॥
 आत्म अनुभव ज्ञान स्वरूपी, मंगळ दीप प्रज्जालियें रे,
 योगत्रिक गुप्त नृत्य करंता, सहज रत्न त्रयी पामियें रे. ॥ ६ ॥
 सत्पर्याय सुघोषा बजावी, रोम रोम उद्धासियें रे;
 ज्ञाव पूजा लय लीन हावंतां, अचल महादय पामियें रे. ॥ ७ ॥
 ज्ञाव पूजा अग्नेद नपासक साधु निग्रंथें अंगीकरी रे;

इयं पूजा त्रैलोक्योपासक, गृहमेधीने नित्य वरी रे ॥ ७ ॥
 इयं शुद्धि ज्ञान शुद्धि कारण, जिन आम्ना अत्रवारिण्यै रे;
 ध्याता ध्येय ध्यान रूप एके, अजर अमर पद पामियै रे ॥ ८ ॥
 सालवन निरालवन त्रैलोक्य, ध्यान हुताशन जलात्रियै रे;
 काचनोपलने न्यायै करीने चैतन्यता अजालियै रे ॥ ९ ॥
 कर्म कठिन धन नाश करीने, पूर्णानंदता पामियै रे;
 रमता नित्य अनंत चतुष्के, विजय लिला नित्य जामियै रे ॥ ११ ॥

सद्भाव स्तुति रहस्य.

भावार्थ -- हे प्रभु मयारे अमे निर्मळ-निष्कलंक-निपुण दया रूप स्वहृ जळ वने स्नान
 करी निर्मळथइ, संतोष रूपी उत्तम वस्त्र धारीने श्रेष्ठ विवेक रूप तिलक करी उत्तम आवना
 वने अंतःकरण सुधारी (१) चोळ मजीठ जेवी नुमदी शक्ति रूप केसरनो कीच (घोळ)
 करी अनादिना प्रवतापने हरी शांति-शीतलता उपजावनारी श्री जिनेश्वर प्रभु प्रणीत
 तत्त्वो विषे पूर्ण-शुद्ध प्रतीति धारवा रूप शब्द रूपी सरस चंदन मांदि जेळी सुवासना ज-

नक अनेक सद्गव्यो-कस्तुरीका प्रमुख साथे मेलनी नवविध ब्रह्म(चर्य) गुप्ति रूप नव अंगे शुद्ध आत्मा एवा देवने ज्ञावथी अर्चियें (पूजियें), जेथी अमारो अप्रशस्त रागादि जन्य त्रिविध ताप उपशमे अने शुद्ध गुण रसास्वादथी अमने ज्ञाव शीतलता वळे. (२). वळी हे प्रभु ! क्यारे अमे, उत्तम प्रकारनी वासना युक्त सदज स्वप्नाविक क्रमा रूपी सुगंध पुष्पोनी माला वने उत्सर्ग अने अपवाद अथवा निश्चय अने व्यवहार रूप निर्ग्रथ सुनिना के गृहस्थ श्रावकना वने प्रकारना धर्म रूपी उत्तम वस्त्र युगल वने करी, अने प्रशस्त एवा धर्म अने शुक्ल ध्यान रूप उत्तम श्रेष्ठ अलंकारोथी शुद्ध आत्मा एवा देवने अर्ची-पूजी अंगो अंगे-रोमे रोमे दर्पथी नट्सित अदशुं (३). हे प्रभु ! क्यारे अमे जाति, कुल, बल, तप, ज्ञान, लाज, अश्वर्य अने रूप एम आठ प्रकारना मयो (स्वोत्कर्ष)नो त्याग करीने लघुता-विनीतता धारवा रूप श्रेष्ठ गति-मोक्ष प्रस्थान प्रति हेमकारी श्रेष्ठ मंगल क्यारे आगल स्थापशुं-करशुं ! अने मिथ्या वासना वारक, सम्यग् ज्ञान रूप अग्नि योगे प्रबलित-देदीप्यमान अयेला शुभाशय (शुभ परिणति) रूपी कृष्णाग्रह धूप (दशांग) क्यारे नखेवी मलीमस मलीनता दूर करशुं ? (४). हे प्रभु, मोक्ष विदारक-विनाशक-नि-

મેલ અધ્યાત્મ-જ્ઞાન વહ્નિથી પૂર્વ સંગ્રહીત અશુદ્ધ-વિજ્ઞાવ ન્પયોગ લક્ષણ વિપરીત માર્ગ
 રૂપી લવણ (લૂણ) નતારી, સ્વજ્ઞાવ રમણ લક્ષણ સમર્થ યોગ સાધન રૂપી અનાદિ મિ-
 છ્યા તિમિર હરવા, દેદિપ્યમાન-પ્રગટેલી આરતિ ક્યારે નતારશું અને અમે સ્વજ્ઞાવિક
 સુખ સંપદાને ક્યારે પામશું? (૫). હે દેશ ! અમને અમારા આત્માના સાક્ષાત્ અનુભવ કરાવે
 એવા નિર્મલ (શુદ્ધ સ્ફટિક રત્ન જેવા) નિષ્કયાય આત્મધર્મનું પૂર્ણ જ્ઞાન કરાવે અને તે-
 માંજ રમણ કરાવે. એવા અનુપમ સદ્બોધ-જ્ઞાન રૂપી મંગલદીપને પ્રગટી ક્યારે અમે શુદ્ધ
 આત્મ-અનુભવ પ્રકાશ મેલવશું? અને મન વચન અને કાયા રૂપ ત્રણે યોગોની શુભ્ર,
 શુભ્રતર અને શુભ્રતમ વર્તનાથી સહજ (સ્વજ્ઞાવિક) આત્માના અક્ષય સુખના મુલ્ય
 સાધન રૂપ સમ્યગ્ જ્ઞાન, વર્ણન અને ચારિત્ર રૂપ રત્ન ત્રયી ક્યારે પ્રગટ કરશું (પામશું)?
 (૬) ચારે ગતિમા પરિવ્રમણ કરવાના કારણરૂપ વિજ્ઞાવ ન્પયોગરૂપ આત્માના વિજ્ઞાવ
 પર્યાયના પરિહારથી પંચમ ગતિ પમામવા દૃઢ પ્રતિજ્ઞાવાળા (સમર્થ) સ્વજ્ઞાવ ન્પયોગ
 કારક અથવા સ્વજ્ઞાવ ન્પયોગ રૂપ આત્માના શુદ્ધ (સત્) પર્યાયના દૃઢ અવલંબન રૂપી
 સુધોષા ઘટા વજાવી દે શકર-દેશ ! હું રોમે રોમે કલ્કીયે કલ્કીયે ક્યારે સ્વીતી રહીશું? આ

प्रमाणे हे नाथ ! कपट रहित बनी प्रसन्न चित्त धर्मे अंतर्मेल धोड जाव पूजामां लयलीन (एकाग्र) श्रवाश्री अविनाशी सुख हस्तगत करी शकिये एम अमने आपना पवित्र आगसा फरमावे ठे अने ते साचे साचुं ठे (७), पण आ उपर वर्णवेली केवल जाव पूजा तो हे नाथ ! तारी अग्नेइ उपासना-भक्ति-सेवाने प्रजनारा निर्ग्रथ-साधु-अणगारोज अंगीकार करी शके केमके तेउ मिथ्यात्व, विषय, कथायोधी रहित होइ, सर्व सावद्य योगो (व्यापारो) श्री सर्वथा विरमी उक्त नीतियें चालवा पुरती पोतानी शक्ति तपासी उक्त नीतिनो अंत सुधी निर्वाह करवा पोतानुं पूरतुं धैर्य विचारी, सात्विक शिरोमणि श्रद्धा, वित्तयादिक उत्तम उचितता साचवी, विवेक संपन्न एवा आवा उत्तम महर्षियोज उक्त हुक्कर पण मार्ग सेवी शके अने ते द्वारा अप्रतिम अने अमूढ्य लाभ हांसल पण करी शके, अने पूर्वे जाव पूजा साश्रज सूचवेली इव्य पूजा विविध प्रकारना उत्तम इव्यो वने परम देव बीतराग परमात्मानि ते द्वारा अनुक्रमे जावनी विशुद्धि जावपूजा (परम पूज्य महादेवनी दृढ आकांक्षालंबनना लाभ मोटे, साक्षात् जाव पूजा करवा असमर्थ-अनधिकारी मलिनारंज्री गृहस्थ सोपाधिक श्रावक धर्मेने सेवनारा आवरे ठे, (८). जेम जेम

उक्त इव्य पूजानो विशेष आदर कराय ठे तेम तेम तेमां दृढ आदरवंत अधिकारी (आ-
 वक जन) ने ज्ञानविशुद्धि द्वारा उक्त इव्य पूजा जाव पूजा (अज्ञेद उपासना-निर्ग्रंथ पंथ)
 ना लांजने वधारे दुकम्हा करे ठे अने आम ध्याता-अंतरात्मा-परमात्म पदाभिजात्री
 सज्जन, ध्येय-परमात्मा अने ध्यान-परमात्म स्वरूपमा चित्तनी एकाग्रतानु श्रु, ए अशेनी
 अज्ञेदता एकरूप अता जन्म जरा अने मरण, उपलक्षणथी आवि व्याधि रोग शोक स-
 योग वियोग जन्य अनंत दुःख रहित अविचल अजरामर स्थान उक्त महात्माने सहज
 प्राप्त भ्याय ठे १० साटांवन अने निराखवन ए वे प्रकारना उच्चम ध्यानथी उक्त सिद्धि आय
 ठे श्री जिनपन्निमादिकनु आखवन करी-लेइ चित्तनी समाधि मेलववा उच्चम करिये ते
 सालवन ध्यान कहेवाय अने वहुज उच्चो-अग्रमत्त गुणस्थानादि रूप-अधिकार पामी
 उक्त आखवन विनाज सहज समाधि लीनता वनी रहे ते निराखवन ध्यान कहेवाय.
 सालवन ध्यान निराखवन ध्याननुं कारण होवाथी अधिकारी परत्वे (पोत पोताना प्राप्त
 अधिकार मुजव) वने ध्यान ध्याताने सुखदायी ठे उक्त ध्यान कर्म इंधनने दहन करवा
 हुताशन-अग्नि समान ठे. उक्त ध्यान रूप प्रबल साधन वने जेम अग्नियोगें कचन-सुवर्ण

શુદ્ધિ કરાય છે તેમ આત્મ-વિશુદ્ધિ થાય છે. આત્મા કર્મ મલ રહિત-નિર્મલ-સિદ્ધ સ્વરૂપ નિત્ય સહજાનંદી થાય છે. આમ આત્માને તદ્દન કર્મ મલ રહિત કરવામાં ઝત્ત ધ્યાન કેટલું બધું ઉપયોગી છે અને તેથીજ પવિત્ર શાસ્ત્રો દ્વારા તેનું યથાર્થ જ્ઞાન સંપાદન કરવું કેટલું બધું જરૂરનું છે તે સુમુક્ષુ-મોક્ષાન્નિલાષી ત્રવ્યાત્મા આથી સહેજે સમજી શકશે. કહ્યું પણ છે કે ‘નાણું સુઝાણું ચરણસ્સ સોદા’. એટલે જ્ઞાન અને તે દ્વારા ઝત્તમ ધ્યાન એજ ચારિત્રની સ્વર્ણી જોખના છે (૧૦). મહા આકરાં એવાં જ્ઞાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય, મોહનીય, અને અંતરાય-આ ચોરે ધાતી કર્મોનો ઝહેદ-અત્યંત કય કરીને પૂર્ણાનંદ સહજ અનંત સ્વત્તાવાનંદ સુખ પામી, સંશુદ્ધ-કાયિક અનંત-જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અને વીર્ય રૂપ અનંત ચતુષ્ટય-સ્વત્તાવિક અનંત આત્મિક સુખમાં રમણ કરતાં અંતે અવશિષ્ટ (વાકી) રહેલાં, આયુષ, નામ, ગોત્ર અને વેદનીય રૂપ અધાતી કર્મોનો પણ સર્વશ્રા અંત-વિનાશ કરી નિત્ય-શાશ્વત એવો, સર્વ ધાતી અને અધાતી કર્મોનો સર્વશ્રા પરાજય કરવા રૂપ, વિ-જય વાવટો પરકાવી આવો વિશુદ્ધ-સિદ્ધાત્મા સહજ અનંત આનંદ વિલાસમાં મશગૂલ રહેશે; સર્વ ઉપાધિથી સર્વથા મુક્ત થઈ અનંત શાશ્વત સુખ સાક્ષાત્ અનુજનવે-વિલસે છે.

आपण सर्वने णज कामना, इतर सर्व अशुभ कामनांना अत्यंत विरह पूर्णक, कायमने
मोटे दो ! तथास्तु ! (११)

॥ श्री जिनाय नमः ॥

॥ अथ श्रीयशोविजयजीनपाध्यायजीकृत श्रीसमाधिशतक प्रारंभः ॥
॥ दादरो ॥ समरी जगवति जारती ॥ प्रणमी जिन जग वंधु ॥ केवल आतम बोवको ॥
करशू सरस प्रबंध ॥ १ ॥ केवल आतम बोध है ॥ परमारथ शिव पंथ ॥ ता मे जिनकूं
मगनता ॥ सोइ ज्ञाव निगरंथ ॥ २ ॥ जोग ज्ञान ज्युं बालको ॥ बाह्य ज्ञानकी ढोर ॥
तरुण जोग अनुभव जिस्यो ॥ मगन ज्ञावं कहु और ॥ ३ ॥ आतम ज्ञाने मगन जो ॥
सो सब पुजल खेल ॥ इच्छाल करि लेखवै ॥ मिलै न तहुं मन मेल ॥ ४ ॥ ज्ञान बिना
अनद्वारको ॥ कदा बनावत नाच ॥ रत्न कहौ को काचकुं ॥ अंत काच सो काच ॥ ५ ॥
राचे साने व्यानमे ॥ जानै विषय न कोइ ॥ नाचै माचै मुगति रस ॥ आतम ज्ञानी
सोइ ॥ ६ ॥ बाहिर अंतर परम ए ॥ आतम परिणति तीन ॥ देहादिक आतम भरम ॥
बाहिरात्म बहु-दीन ॥ ७ ॥ चिच्छोय आतम भरम ॥ अंतर आतम खेल ॥ अति निर्मल

शुद्ध कराया ॥ नाहि कर्मको जेल ॥ ७ ॥ नर देहादिक देखिके ॥ आत्मज्ञाने दीन ॥ इ-
 नित्य बल वहिरातमा ॥ अहंकार मन लीन ॥ ए ॥ अलख निरंजन अकल गति ॥ व्यापी
 केटबो शरीर ॥ लखै सुज्ञाने आतमा ॥ खीर लीन ज्युं नीर ॥ १० ॥ अरि पुत्रादिक क-
 ष्टपना ॥ देहातम अजिमान ॥ निज पर तनु संबंध मति ॥ ताको दोत निदान ॥ ११ ॥
 देहादिक आतम ब्रमी ॥ कळपै निज पर जाव ॥ आतम ज्ञानी जग लहै ॥ केवळ शुद्ध
 स्वप्नाव ॥ १२ ॥ स्व पर विकल्पै दासना ॥ दोत अविद्या रूप ॥ तातें बहुरि विकल्प मय ॥
 भ्रम जाल अंध कूप ॥ १३ ॥ पुत्रादिककी कल्पना ॥ देहातम ब्रम जूत ॥ ताकूं जन्म
 संपत्ति कहै ॥ हवा मोह प्रतिकूल ॥ १४ ॥ या ब्रम मति अव गंनि दो ॥ देखो अंतर
 दृष्टि ॥ मोह दृष्टि जो गोनिये ॥ प्रगटे निज गुण सृष्टि ॥ १५ ॥ रूपादिकको देखियो ॥
 कहन कहावन कट ॥ इंडिय जोगादिक बलें ॥ ए सब लूटा लूट ॥ १६ ॥ पर पद आतम
 इयकूं ॥ कहन सुनन कठु नाहि ॥ निदानंद घन खेलही ॥ निज पद तो निज मांहि
 ॥ १७ ॥ ग्रहण अयोग्य ग्रहे नही ॥ ग्रहो न गेनै जेह ॥ जानै सर्व स्वप्नावेन ॥ स्वपर
 प्रकाशक तेह ॥ १८ ॥ रूपके ब्रम सीपमं ॥ ज्युं जन्म करे प्रयास ॥ देहातम ब्रमंतं ज-

यो ॥ तू तुज कूट अभ्यास ॥ १९ ॥ मिटे रजत ब्रम सीपमे ॥ जन प्रवृत्ति जिम ना
 हि ॥ नरमे आतम ब्रम मिटे ॥ तू देहादिक माहि ॥ २० ॥ फिर अवोधे कंठ गत ॥
 चामीकरके न्याय ॥ ज्ञान प्रकाश मुगति तुज ॥ सहज सिद्ध निरुपाय ॥ २१ ॥ या
 विन तू सुतो सदा ॥ योगे योगे जेणि ॥ रूप अतींद्रियतूं ठते ॥ कदी शकै कहु केशि
 ॥ २२ ॥ दैये जाले ओ करै ॥ ज्ञानी सबदि अवंचन ॥ व्यवहारे व्यवहारसू ॥ निश्चयमे
 धिर अन्न ॥ २३ ॥ जग जाले उन्मत्त औ ॥ न जाले जग अघ ॥ ज्ञानीकूं जगमे रह्यो ॥
 यू नहि कोइ संबंध ॥ २४ ॥ या परब्रह्मी ज्ञानकी ॥ व्यवहारै जु कदाइ ॥ निर्विकल्प
 तूज रूपमे ॥ द्विधाभाव न सदाइ ॥ २५ ॥ यू बहिरातम ठामिके ॥ अंतर आतम होइ ॥
 परमातम मति ज्ञाव इ ॥ जहा विकल्प न कोइ ॥ २६ ॥ सोमै या दृढ वासना ॥ पर-
 मातम पद हेत ॥ इलिका जमरी ध्यान गत ॥ जिन मति जिन पद हेत ॥ २७ ॥ ज्ञार
 ज्ञय पद सोइ हे ॥ जेहे जगमूं वीसास ॥ जिनसु न मरतो फिर ॥ सोइ अज्ञयपद ताल
 ॥ २८ ॥ इंद्रिय वृत्ति निरोध करी ॥ जो खिनु गलित विजाव ॥ देखै अंतर आतमा ॥ सो
 परमातम ज्ञाव ॥ २९ ॥ देहादिकें जिनमे ॥ मोधे न्यारे तेहु ॥ परमातम पथ दीपि-

का ॥ शुद्ध ज्ञान एह ॥ ३० ॥ किया कष्टनी नहु लहे ॥ जेद ज्ञान सुखवंत ॥ या बीन
 बहु विध तप करै ॥ तोत्री नहि जव अंत ॥ ३१ ॥ अग्निनिवेश पुजल विषय ॥ ज्ञानी कूं
 कहु होत ॥ गुणकोत्री मद मिट गयो ॥ प्रगटत सहज उद्योत ॥ ३२ ॥ धर्म कर्मादि-
 क नी मीटै ॥ प्रगटत धर्म संन्यास ॥ तौ कल्पित जव जावमें ॥ क्युं नहि होत उदास
 ॥ ३३ ॥ रज्जु अविद्या जनित अहि ॥ मिटे रज्जुके ज्ञान ॥ आत्मज्ञानें त्युं मिटे ॥ जाव
 अवोध निदान ॥ ३४ ॥ धर्म अरूपी द्यके ॥ नहि रूपि पर हेत ॥ अपरम गुण राचै
 नही ॥ युं ज्ञानी मति देत ॥ ३५ ॥ नैगमनयकी कढपना ॥ अपरम जाव विशेष ॥
 परम जावमें मगनता ॥ अति विशुद्ध नय रेख ॥ ३६ ॥ रागादिक जव परिहरी ॥ करै
 सहज गुण खोज ॥ घटमें नी प्रगट तदा ॥ चिदानंदकी भोज ॥ ३७ ॥ रागादिक प-
 रियाम युत ॥ मनहि अनंत संसार ॥ तेहज रागादिक रहित ॥ जानि परमपद सार
 ॥ ३८ ॥ जव प्रपंच मन जालकी ॥ बाजी जुगी मूल ॥ चार पांच दिन सुख लगै ॥
 अंत धूलकी धूल ॥ ३९ ॥ मोह बागुरी जाल मन ॥ तामें मृग मत होत ॥ यामें जे
 सुनि नहि परै ॥ ताकूं असुख न कोत ॥ ४० ॥ जब निज मन सनमुख हुए ॥ चितै न

परगुण दोष ॥ तब बहुराइ लगाइये ॥ ज्ञान ध्यान रस पोष ॥ ४१ ॥ अहंकार परमें ध-
 रत ॥ न लहै निज गुण गंध ॥ अद ज्ञान निज गुण लगे ॥ ठुटे परहि संबंध ॥ ४२ ॥
 अर्थ त्रिलिगी पद लहै ॥ सो नहि आतम रूप ॥ तो पद करि क्युं पाइए ॥ अनुभव
 गम्य स्वरूप ॥ ४३ ॥ आतमगुण अनुभवत भी ॥ देहादिक ते भिन्न ॥ भूले विघ्नम वा-
 सना ॥ जो रहि फिरै न खिन्न ॥ ४४ ॥ देखै सो चैतन नही ॥ चेतन नाहि दिखाय ॥
 रोष तोष किनसुं करै ॥ आपहि आप बुझाय ॥ ४५ ॥ त्याग ग्रहण बाहिर करै ॥ मूढ
 कुशल अतरंग ॥ बाहिर अंतर सिद्ध ॥ नही त्याग औ संग ॥ ४६ ॥ आतमज्ञाने मन
 धरै ॥ वचन काय रति गोनि ॥ तो प्रगटे शुभ्र वासना ॥ गुण अनुभवकी जोनि ॥ ४७ ॥
 योगारत्नीकुं असुख ॥ अंतर बाहिर सुख ॥ सिद्धयोगकुं सुख है ॥ अंतर बाहिर दुख
 ॥ ४८ ॥ सो कहिये सो पुढिये ॥ तामें धरिये रंग ॥ यातें भिटे अवोधता ॥ बोध रूप
 नै चंग ॥ ४९ ॥ नहि कतु इच्छिय विषयमें ॥ चेतनकू हितकार ॥ लोप्ती जन तामें रस ॥
 अंधो मोह अंधार ॥ ५० ॥ मूढातमसू ते प्रबल ॥ मोहि गोनी शुद्धि ॥ जागत है ममता
 जेरे ॥ पुजलमें निज बुद्धि ॥ ५१ ॥ ताकुं बोधन श्रम अफल ॥ जाकुं नहि शुभ्र योग ॥

आप आपकूं वृत्तै ॥ निश्चय अनुत्तव भोग ॥ ५२ ॥ परको किशो बुझावनो ॥ तूं पर
 ग्रहण न लाग ॥ चाहै जे में बूझवो ॥ सो नहि तूझ गुण भाग ॥ ५३ ॥ जबलौ प्रानी
 निज भूतें ॥ ग्रहै वचन मन काय ॥ तबलौ हे संसार थिर ॥ जेदज्ञान मिटि जाय ॥ ५४ ॥
 सूखम घन जीरन नवै ॥ ज्युं कपरे रंग देह ॥ तातें बुध मानै नही ॥ अपनी परिणति
 तेह ॥ ५५ ॥ जैसे नाश न आपको ॥ होत बल्लको नाश ॥ तैसे तनुके नाश तें ॥ चेतन
 अचल अनाश ॥ ५६ ॥ जंगम जग आवर परें ॥ जाकूं ज्ञासै निच ॥ सो चाखै समता
 सुधा ॥ अवर नही जम चित ॥ ५७ ॥ सुगति डरि ताकूं नही ॥ जाकूं थिर संतोष ॥
 दूर मुगति ताकूं सदा ॥ जाकूं अविरति पोष ॥ ५८ ॥ होत वचन मन चपलता ॥ ज-
 नके संग निमित्त ॥ जनसंगी होवै नही ॥ ताते मुनि जग मित्त ॥ ५९ ॥ वास नगर व-
 नके विषे ॥ मानै डविध अबुद्ध ॥ आतमदर्शीकूं वसति ॥ केवल आतम शुद्ध ॥ ६० ॥
 आपन्नावना देहमें ॥ देहंतर गति हेत ॥ आपबुद्धि जो आपमें ॥ सो विदेह पद देत ॥ ६१ ॥
 भवि शिवपद दे आपकूं ॥ आपहि सनमुख होइ ॥ तातें गुरु है आतमा ॥ अपनो और
 न कोइ ॥ ६२ ॥ सोवत है निज ज्ञानमें ॥ जागे जे व्यवहार ॥ सूतो आतम ज्ञावमें ॥

सदा स्वरूप आधार ॥ ६३ ॥ अंतर चेतन वेलिके, बाहिर देह स्वभाव ॥ ताको
 अंतरज्ञानते ॥ दोइ अवल दृढभाव ॥ ६४ ॥ जासै आतमज्ञान धूरि । जग जनमन समान
 ॥ आगे दृढ अभ्यासते ॥ पढर तृण अनुमान ॥ ६५ ॥ भिन्न देहते भाविये ॥ त्यूं आप-
 हिमें आप ॥ ज्युं स्वपनहिमें नहि हुए ॥ देहातम ब्रमताप ॥ ६६ ॥ पुण्य पाप व्रत अ-
 व्रते ॥ सुगति दोउके त्याग ॥ अव्रतपरै व्रतनी तजै ॥ ताते धरि शिवराग ॥ ६७ ॥ परम
 भाव प्रापति लगै ॥ व्रत धरि अव्रत ठोनि ॥ परम भाव रति पायके ॥ व्रतनी इनमें
 जोनी ॥ ६८ ॥ वहन समै ज्युं तृण दही ॥ त्यूं व्रत अव्रत ठेड़ि ॥ क्रियाशक्ति इनमें नही
 ॥ जागति निश्चय जेद ॥ ६९ ॥ व्रत गुण धारत अव्रती ॥ व्रती ज्ञानगुण दोइ ॥ परमा-
 तमके ज्ञानते ॥ परम आतमा दोइ ॥ ७० ॥ लिंग देह आश्रित रहे ॥ भ्रवको कारण देह
 ॥ ताते भ्रव ठेदे नही ॥ लिंग पक्षरत जेह ॥ ७१ ॥ जाति देह आश्रित रहे ॥ भयको
 कारण देह ॥ ताते भ्रव ठेदे नही ॥ जाति पक्षरति जेह ॥ ७२ ॥ जाति लिंगके पक्षमें ॥
 जिनकूं है दृढ राग ॥ मोहजालमें सो परै ॥ न लहे शिवसुख भाग ॥ ७३ ॥ लिंग इय
 गुण आदरै ॥ निश्चय सुख व्यवहार ॥ बाह्यलिंग दृढ नय गती ॥ करे मूढ अविचार ॥ ७४ ॥

सावलिङ्ग जातें ज्ञये ॥ सिद्धा पनरस भेद ॥ तातें आत्मकूं नही ॥ लिङ्ग न जाति
 न वेद ॥ ७५ ॥ पंगु दृष्टि ज्यं अंधमें ॥ दृष्टिजेव नहु देत ॥ आत्मदृष्टि शरीरमें ॥ त्यूं न
 धरे गुण हेत ॥ ७६ ॥ स्वप्न विकलतादिक दशा ॥ ब्रम माने व्यवहार ॥ निश्चय नयमें
 दोष क्षय ॥ विना सदा ब्रमचार ॥ ७७ ॥ ठूटे नहि बहिरातमा ॥ जागतन्नी पढी ग्रंथ ॥
 ठूटे भवथें अनुभवी ॥ सुपन विकल निगरंथ ॥ ७८ ॥ पढी पार कहे पावनो ॥ मिट्यो
 न मनको चार ॥ ज्यं कोलूके बैलकूं ॥ घरही कोस हजार ॥ ७९ ॥ जिहां बुद्धि थिर पु-
 रुषकी ॥ तहै रुचि तहै मन लीन ॥ आत्म मति आत्म रुची ॥ कदो कोन आधीन ॥
 ८० ॥ सेवत पर परमातमा ॥ लहे भविक तस रूप ॥ बतियां सेवत ज्योतिकूं ॥ होयत
 ज्योति सरूप ॥ ८१ ॥ आप आपमें स्थित हुए ॥ तरुधे अगनि उद्योत ॥ सेवत आपहि
 आपकूं ॥ त्यूं परमातम होत ॥ ८२ ॥ एहि परम पद ज्ञावियें ॥ वचन अगोचर सार ॥
 सहज ज्योति तो पाइयें ॥ फिनि नही भव अथतार ॥ ८३ ॥ ज्ञानिकूं दुःख कटु नदी ॥
 सहज सिद्ध निर्वाण ॥ सुख प्रकाश अनुभव जये ॥ तत्रही गोर कटयाण ॥ ८४ ॥ सुपन
 दृष्टि सुख नाशतें ॥ ज्यं दुःख न लहे लाक ॥ पागर दृष्ट विनष्टमें ॥ हूं बुधकूं नहि शाक

॥ ८५ ॥ सुख जावित दुःख पायके ॥ कय पावे जग ज्ञान ॥ न रहे सो बहु तापमें ॥
कोमल फूल समान ॥ ८६ ॥ दुःख परितापमें न वि गल ॥ दुख जावित मुनि ज्ञान ॥
बल गले न वि वहनमें ॥ कंचनको अनुमान ॥ ८७ ॥ तांत दुख सू जाविये ॥ आप शक्ति
अनुसार ॥ तो हठतर हट उल्लसे ॥ ज्ञान चरण आचार ॥ ८८ ॥ रनमें लरेते सुभट ज्युं ॥
गिने न बान प्रचार ॥ प्रभु रजनके हेत त्यू ॥ ज्ञानी असुख प्रचार ॥ ८९ ॥ व्यापारी
व्यापारमें ॥ सुख करी माने दुःख ॥ क्रिया कष्ट सुखमें गिने ॥ त्यू वाढत मुनि सुख ॥
९० ॥ क्रिया योग अन्यासदे ॥ फलहे ज्ञान अवय ॥ दोनुकूं ज्ञानी जै ॥ एक मती ते
मग ॥ ९१ ॥ इहा शाल समर्थना ॥ त्रिविध योगदे सार ॥ इहा निज शक्ति करी ॥ वि-
कल योग व्यवहार ॥ ९२ ॥ शाल योग गुणताणको ॥ पूरन विधि आचार ॥ पद अतीत
अनुभव कह्यो ॥ योग तृतीय विचार ॥ ९३ ॥ रहे यथा बल योगमें ॥ गहे सकल नय-
सार ॥ जाव जैनता सो लहे ॥ चंदे न मिथ्याचार ॥ ९४ ॥ मारग अनुसारी क्रिया ॥
वदे सो मतिहीन ॥ कष्ट क्रियाबल जग रंग ॥ सोजी भवजल मीन ॥ ९५ ॥ निज
निज मतमें लरि परे ॥ नयवादी बहु रंग ॥ उदासीनता परिणसे ॥ ज्ञानीकुं सरचंग ॥ ९६ ॥

दोन लरै तिहां इक परै ॥ देखनमें दुःख नाहि ॥ उदासीनता सुख सदन ॥ पर प्रवृत्ति
 दुःख गांढि ॥ ए७ ॥ उदासीनता सुरलता ॥ समतारस फल चाख ॥ पर पेखनमें मत
 परै ॥ निजमे गुण निज राख ॥ ए८ ॥ उदासीनता ज्ञानफल ॥ परप्रवृत्ति हे मोह ॥ शुभ्र
 जानो सो आदरो ॥ उदित विवेक प्ररोह ॥ ए९ ॥ दोधिक शतके उधर्युं ॥ तंत्र समाधि
 विचार ॥ धरो एह बुध कंठमे ॥ जाव रतनको हार ॥ १० ॥ ज्ञान विमान चारित्र पवि ॥
 नंदन सहज समाध ॥ मुनि सुरपति समता सची ॥ रंगे रमे अगाध ॥ ११ ॥ कवि जश-
 विजये ए रच्यो ॥ दोधिक शतक प्रमाण ॥ एह जाव जो मन धरे ॥ सो पावे कल्याण
 ॥ १२ ॥ इति समाधि तंत्र समाप्त ॥

॥ श्रीमद यशोविजयजी कृत समता शतक ॥

॥ दोहा ॥ समता गंगा मगनता, उदासीनता जात ॥ चिदानंद जयवंत हो, केवल
 जानु प्रजात ॥ १ ॥ सकल कलामें सार लय, रहो दुर श्रिति एह ॥ सकल योगमें ज्ञी स-
 कल, लय दे ब्रह्म विदेह ॥ २ ॥ चिदानंद विधुकी कला, अमृत बीज अनपाय ॥ जानि के-
 वल अनुजबी, किनही कही न जाय ॥ ३ ॥ तो ज्ञी आश्रव तापक, उपशम करण निदान

॥ वरयत हुं ताके बचन, अमृत विंड अनुमान ॥ ४ ॥ उदासीनता परिनयन, ज्ञान ध्यान
 रंगरोल ॥ अष्ट अंग मुनि योगको, एहि अमृत निचोल ॥ ५ ॥ अनासंग मति विषयमे,
 रागद्वेषको डेढ़ ॥ सहज ज्ञावमे खीनता, उदासीनता जेढ़ ॥ ६ ॥ ताको कारन अममता,
 तामे मन विसराम ॥ करे साधु आनदधन, होवत आतमराम ॥ ७ ॥ ममता शिर सुख
 शाकिनी, निर्ममता सुख मूल ॥ ममता शिव प्रतिकूल है, निरममता अनुकूल ॥ ८ ॥ म-
 मता विष मूर्तित जये, अंतरग गुणवृंद ॥ जागै भाव निरागता, लगत अमृतके विंद ॥
 ९ ॥ परिणति विषय विरागता, जब तरु मूल कुंठार ॥ ता आगे क्युं करि रहे, ममता
 बेदी प्रचार ॥ १० ॥ हहा मोहकी वासना, बुधकुं जि प्रतिकूल ॥ याकेवली श्रुत अंधता,
 अहंकारको मूल ॥ ११ ॥ मोह तिमिर मनमे जगै, याके उदय अवेह ॥ अंधकार परिणाम है,
 श्रुतके नामे तेह ॥ १२ ॥ करे मूढ मति पुरुषकुं, श्रुतजी मठ जय रोप ॥ ज्युं रोगीकुं खीर
 घृत, सन्निपातको पोष ॥ १३ ॥ टाले दाह तृग हरे, गाले ममता पक ॥ लहरि भाव वैराग-
 कि, ताकुं जजौ निशंक ॥ १४ ॥ राग जुजंगम विष हरन, धारो मंत्र विवेक ॥ जब बन
 मूल उवेदकुं, विलसै याकि टेक ॥ १५ ॥ रवि दूजो तीजो नयन, अतर ज्ञावि प्रकाश ॥

करौ धंध सब परिहरी, एक विवेक अन्यास ॥ १६ ॥ प्रथम पुष्कराचनेके, वरषत हरख
 विशाल ॥ द्वय हुतास बुझाइये, चिंता जाल जटाल ॥ १७ ॥ किनेके वश प्रव वासना,
 होवे वैसा धृत ॥ मुनिनि जिनके वश प्रये, हाव प्राव अवधुत ॥ १८ ॥ जबलू प्रवकी
 वासना, जगै मोह निदान ॥ तबलू रूचै न लोककुं, निर्मम प्राव प्रधान ॥ १९ ॥ विषम
 ताप प्रव वासना, त्रिविध दोषको जौर ॥ प्रगटे याकि प्रबलता, काथ कषाये घोर ॥ २० ॥
 तातैं डुट कषाय के, ठै हित निज चित्त ॥ धरौ एह शुभ प्रावना, सहज प्रावमे नि-
 च ॥ २१ ॥ सिद्ध औषधी इक कमा, ताको करौ प्रयोग ॥ ज्युं मिटि जाये मोह घर,
 विषम क्रोध ज्वर रोग ॥ २२ ॥ चेतनकुं कोमल ललित, चिदानंद मय देह ॥ सूक झूक
 जुर जात है, क्रोध लुकते तेह ॥ २३ ॥ कमा सार चंदन रसै, सीचौ चित्त पवित्र ॥ दया
 बेल मंमप तले, रहौ लहौ सुख मित्त ॥ २४ ॥ याकों प्रासै समबधु, कमा सहजमें जौर
 ॥ क्रोध योध क्युं करि करै, सो अपना बल सौर ॥ २५ ॥ दत्त खेद वर्जित कमा, खेद
 रहित सुखराज ॥ इनमें नहि संदेह कलु, कारन सरियो काज ॥ २६ ॥ पर्वत गर्व शिखर
 चरयो, गुरुकुं नि लघुरूप ॥ कहे तिहां अचरज किस्या, कथन ज्ञान अनुरूप ॥ २७ ॥

आठ शिखर, गिरिराजके, ठामें विमला लोक ॥ तौ प्रकाश सुख क्युं लहे, विषम मान
 वश लोक ॥२७॥ मान महिधर देव तुं, कर मृडता पविधान ॥ ज्यु सुख मार्ग सरल-
 ता, होवे चित्त विख्यात ॥२८॥ मृडना कोमल कमल ये, बलसार अहंकार ॥ वेदत है
 एक पलकमें, अचरिज एह अपार ॥२९॥ विकसित माया येतीधर, जव अटवीके बीच ॥
 सोवत है नीत मूढ नर, नयन ज्ञानके मोच ॥ ३१ ॥ कोमलता वाहिर धस्त, करत बक्र
 गति चार ॥ माया सापिणि जग रुसै, ग्रसै सकल गुणसार ॥३२॥ ताके निग्रह करन-
 कु, करौ जु चित विचार ॥ समरो कजुता जगुली, पाव सिद्ध निरधार ॥ ३३ ॥ लोभ
 महातरु शिर चढी, बढी जु तृष्णा बेली ॥ खेद कुसुम विकसित भद्र, फलै दुःख अंतु
 मेली ॥३४॥ आगर सबहि-दोषको, गुनघनको वरुचोर ॥ व्यसन बेलीको कंदहू, लोभ
 पास चिट्ट उर ॥ ३५ ॥ लोभ मेघ उन्नत जये, पापपक बहु होत ॥ धर्मदंस रति नहु
 लई, रहै न ज्ञान उद्योत ॥३६॥ कोन सयभ्ररमनको, जे नर पावे पार ॥ सोझी लोभ
 समुद्रको, लहै न मध्य प्रचार ॥३७॥ मन सतोष अगस्तिरु, ताके शोष निमित्त ॥ नितु
 सेवो जिन सो कियो, निज जल अजलि मित्र ॥३८॥ याकि लालच तुं फिरे, चितै तुं म-

ममोल ॥ ता लालच मिटि जात घट, प्रगटे सुख रंगरोल ॥३९॥ धन मानत गिरि मृ-
 तिका, फिरत मूढ डुर ध्यान ॥ अखय खजानो ज्ञानको, लखै न सुख निदान ॥ ४० ॥
 होत न विजय कषायको, विनु इंडिय वश कीन ॥ तातें इंडिय वश करै, साधु सहज गुण
 लीन ॥४१॥ आप काज पर सुख हरै, धरे न कोसूं प्रीति ॥ इंडिय दुर्जन पर दहै, वहै
 न धर्म न नीति ॥ ४२ ॥ अथवा दुर्जन अँ बुरै, इह पर जव दुःख कार ॥ इंडिय दुर्जन
 देतु है, इह जव दुःख इक वार ॥४३॥ नयन फरस जनु तनु लगै, दहै दृष्टि विष साप ॥
 तिनसु ज्ञी पापी विषे, सुमरै करै संताप ॥ ४४ ॥ इच्छाचारी विषयमे, फिरते इंडिय
 ग्राम ॥ बश कीजै पगमें धरी, यंत्र ज्ञान परिणाम ॥४५॥ नूनमारग गामी अवश, इ-
 डिय चपल तुरंग ॥ खैची नरग अरण्यमे, लेइ जाय निज संग ॥ ४६ ॥ जे निजीक है
 श्रम रहित, आपहिमे सुखराज ॥ बाधत है ताकुं करन, आप अरथके काज ॥ ४७ ॥
 अंतरंग रिपु कटक जट, सेनानी बलवंत ॥ इंडिय कणमे हरतहै, श्रुत बल अतुल अ-
 नंत ॥४८॥ अनियत चंचल करण हय, पद प्रवाह रजपूर ॥ आशा गदक करतु है, तत्त्व
 इष्टि बल दूर ॥ ४९ ॥ पंचबाण इंडिय करी, काम सुजट जग जीती ॥ सबके शिर पद

वेतु है, गणे न कोसू नीति ॥५०॥ बीर पंच इंद्रिय लही, काम नृपति बलवंत ॥ कर
न संख्या पूरणी, सुन्नट सेणिकी तंत ॥५१॥ दुःख सबहि सुख विषयको, करम व्याधि
प्रतिकार ॥ तांकुं मनमथ सुख कहै, धूर्त जगत दुःखकार ॥ ५२ ॥ ठगै कामके सुख
गिनै, पाइ विषयकी नीख ॥ सहज राज पावत नही, लगी न सदगुरु शीख ॥ ५३ ॥
अप्रमाद पवि दंरुणें, करि मोह चक्रचूर ॥ ज्ञानी आतम पद लहे, चिदानंद जरपूर ॥
५४ ॥ जोके राज विचारमे, अबला एक प्रधान ॥ सो चाहत है ज्ञान जय, कयसे काम
अपान ॥५५॥ और ब्रांति मिटि जात है, प्रगटत ज्ञान नद्योत ॥ ज्ञानीकुत्री विषय ब्रम,
दिशा मोह सम होत ॥ ५६ ॥ दाखै आप-विलास करि, जूठेकुं नी साब ॥ इंजाल परे
कामिनी, तासूं तुं मत राब ॥५७॥ हसित फुल पल्लव अथर, कुच फल कठिन विशाल ॥
प्रिया देखी मत राब तुं, या विषवेली रसाल ॥ ५८ ॥ चरम मद्धित है कामनी, जाजन
भूत पुरीख ॥ कामकीट आकुल सदा, परिहर सुनी गुरु सीख ॥ ५९ ॥ विषय तजे सो
सुख तजै, पातक दोष वितान ॥ जलधि तरत नवि क्युं तोरे, तटिनी गंग समान ॥ ६० ॥
चाटि निज-लावा मिलित ॥ शुष्क हान जूषं श्वान ॥ तैसे राचै विषयमें ॥ जरु निज

रुचि अनुमान ॥ ६१ ॥ प्रूखन बहुत बनावत ॥ चढ़न चरचत देह ॥ वंचत आपहि
 आपकूं ॥ जग धरि पुदगल नेह ॥ ६२ ॥ डुर दमनके जय किये ॥ इंडिय जन सुख
 होत ॥ ताते मन जय करनकुं ॥ फरौ विचार उद्योत ॥ ६३ ॥ विषय ग्रामकी सीममें
 ॥ इछा चारि चरंत ॥ जिन आणा अकुंश करी ॥ मन गज बझ करो संत ॥ ६४ ॥ एक
 भाव मन पोनको ॥ ऊठ कहै भ्रंशकार ॥ यातें पवनहिंते अधिक ॥ होत चित्तको
 चार ॥ ६५ ॥ जामे राखे ताहिमें ॥ विरचै करि चित चार ॥ इष्ट अनिष्ट न विषयको
 ॥ युं निश्चय निरधार ॥ ६६ ॥ केवल तामें करमको ॥ रागद्वेष ते बंध ॥ परमें निज
 अग्निमान धरि ॥ कहा फिरत हौ अंध ॥ ६७ ॥ जैसें लखना लखितमें ॥ भाव धरतु हे
 सार ॥ तैसे मैत्री प्रमुखमें ॥ चित धरि करि सुविचार ॥ ६८ ॥ बाहिर बहुर कहा
 फिरे ॥ आपहिमें हित देखि ॥ मृगतृष्णा सम विषयको ॥ सुख सब जानि उबेखि ॥
 ॥ ६९ ॥ प्रिय अप्रिय व्यवहार निज ॥ रुचि रस साचौ नाहि ॥ अंगज बह्नुज सुत प्र-
 यो ॥ यूकादिक नहि काहि ॥ ७० ॥ हावत सुख नृप रंककुं ॥ नावत सुनत समान ॥
 इक जागे इक नाहिसो ॥ बढ्या चित्त अजिमान ॥ ७१ ॥ जगको सुख संकल्प जव ॥

कृत्रिम जिसो कपूर ॥ रजत है जन मुगधकूं ॥ वीजत ज्ञान अंकूर ॥ ७२ ॥ गुन मम
 कारन वस्तुको ॥ सो वासना निमित्त ॥ मानै सुतमें सुत अधिक ॥ दोरत है हित चित्त
 ॥ ७३ ॥ मन कृत ममता ऊढ है ॥ नही वस्तु परजाय ॥ नहि तो वस्तु विकायर्थे ॥
 क्युं ममता मिटि जाय ॥ ७४ ॥ जन जनकी रुचि भिन्न है ॥ भोजन कुर कपूर ॥
 भोगवंतुं जो रुचै ॥ करन करै सो दूर ॥ ७५ ॥ करन हसै नृप भोगकुं ॥ हसै करन-
 कुं भूप ॥ उदासीनता विनू नही ॥ दोनू कूं रति रूप ॥ ७६ ॥ परमें राचै पर रुचि ॥
 निज रुचि निज गुण माहि ॥ खेलै प्रभु आनद धन ॥ धरि समता गलि बाहि ॥ ७७ ॥
 माया मय जगको कह्यो ॥ जहां सबहि विस्तार ॥ ज्ञानीकु होवत कहा ॥ तहां शोक
 कोवार ॥ ७८ ॥ शोचत नाहि अनित्य मति ॥ होवत माल मलान ॥ भाने प्री शोच
 त भनै ॥ धरत नित्य अग्निमान ॥ ७९ ॥ कूट वासना मढित है ॥ आशा तंतु बितान
 ॥ वदि ताकुं शुभ्र मति ॥ कर धरि बोध कृपान ॥ ८० ॥ जननी मोह अंधारकी ॥ मा-
 या रजनी कूर ॥ ज्ञान जानु आलोकित ॥ ताको कीजै दूर ॥ ८१ ॥ उदासीनता मम
 न हुड ॥ अध्यात्म रस कूप ॥ देखै नदि कटु और जब ॥ तब देखै विज रूप ॥ ८२ ॥

आगे करी निसंगता ॥ समता सेवत जेहु ॥ रमे परम आनंद रस ॥ सस योगमें तेहु
 ॥ ८३ ॥ दंजहि जनित असंगता ॥ इह प्रवके सुख देत ॥ दंज रहित निसंगते ॥ कौ-
 न दूर सुख देत ॥ ८४ ॥ मत हो संग निवृत्तकुं ॥ प्रेम परम गति पाइ ॥ ताको समर
 तारंग पुनि ॥ कीनही कह्यो न जाइ ॥ ८५ ॥ तिसना बिडुम बद्धिघन ॥ विषय धु-
 मर बहु जोर ॥ प्रीम प्रयंकर खेद जल ॥ प्रवसायर चिक्कं नर ॥ ८६ ॥ चाहै ता
 को पार तौ ॥ सज कर समता नाउ ॥ शील अंग दृढ पाटिए ॥ सहस अठार बनाउ
 ॥ ८७ ॥ कुआ थंज शुभ्र योग परि ॥ बैढे मालिम ज्ञान ॥ अध्यातम सह बलै चले ॥
 संयम पवन प्रमान ॥ ८८ ॥ योगी जबहुं तप करै ॥ खाई जुरै तरु पात ॥ नदासीनता
 बिनु नसम ॥ हुतिमें सोझी जात ॥ ८९ ॥ ठूटै प्रवके जालेंध्र ॥ जे नदी तप करी
 लोक ॥ सोझी मोहै काहुकुं ॥ देते जनमको शोक ॥ ९० ॥ विषय उपइव सब मि-
 टयो ॥ होवत सुख संतोष ॥ तातें विषयातीतहै ॥ देत शांत रस पोष ॥ ९१ ॥ बिनु
 लायच बश होत है ॥ बसा बात यह साच ॥ यातें करै निरीहके ॥ आगे सम रति नाच
 ॥ ९२ ॥ दे परिमल समता लता ॥ वचन अगोचर सार ॥ नित्य बहिरि प्री जीहां बसे

बहुत प्रेम महकार ॥ ए१ ॥ सेना राखत मोहकी ॥ जीपै सुखें प्रबुद्ध ॥ ब्रह्म बानि क
लेइके ॥ समता अंतर शुद्ध ॥ ए२ ॥ कवि सुख कद्विपत अमृतके ॥ रसमें मूजत काहि ॥
अओ एक समता सुधा ॥ रति धरि शिवपद माहि ॥ ए३ ॥ योग ग्रंथ जलनिधि म-
यो ॥ मन करि मेरु मथान ॥ समता अमृत पाइके ॥ हो अनुभव रसजान ॥ ए४ ॥
बसातीनमति पुरुष जो ॥ समतानिधि शुभेवष ॥ गोरत ताकूं क्रोध किधु ॥ अपै कर्म
असेय ॥ ए५ ॥ शुद्ध योग अज्ञान धरि ॥ नित्य करमको त्याग ॥ प्रथम करे जो मूढ-
तो ॥ उन्नय ब्रष्ट निरजाग ॥ ए६ ॥ क्रिया मूढ ऊठी क्रिया ॥ करै न थापै ज्ञान ॥
क्रिया ब्रष्ट इक ज्ञानमति ॥ ठेवै क्रिया अयान ॥ ए७ ॥ ते दोनूयें दूरि शिव ॥ जे निज
बद्ध अनुतार ॥ मारग रुचि मारग गहै ॥ सो शिव साधनहार ॥ ए८ ॥ निवृत्ति ललना-
कूं सहज ॥ अचिरजकारी कोउ ॥ जो नहि याकूं रुचत है ॥ याकूं देखे सोउ ॥ ए९ ॥
मन पारद मूर्ति जयो ॥ समता ओषधि आइ ॥ सहज वेध रस परम गुन ॥ सोवन सिद्धि
कमाइ ॥ ए१० ॥ बहुत ग्रंथ नय देखिके ॥ महा पुरुष कृत सार ॥ विजयसिद्ध सूरि कि-
त ॥ समता शतको द्वार ॥ ए११ ॥ आवत जाकूं तत्त्व मन ॥ हो समतारस लीन ॥ ज्य

प्रगटे तूज सहज सुख ॥ अनुन्नव गम्य अहीन ॥ १०५ ॥ कवि यशविजयसुं शोख ए ॥
आप आपकुं देत ॥ साम्यशतक उद्धार करि ॥ हेमविजय मुनि हेत ॥ १०६ ॥ इति श्री
समताशतकं समाप्तम् ॥

अथ श्री परमात्म त्रयीशी.

॥ दृष्ट्वा ॥ परम देव परमात्मा । परम ज्योति जगदीस ॥ परम ज्ञाव उरआनि-
के । प्रणमत हुं निसदीस ॥ १ ॥ एक ज्युं चेतन डव्य हे । तामे तीन प्रकार ॥ वहिरातम
अंतर कद्यो, परमात्म पद सार ॥ २ ॥ वहिरातमताकुं केहे । लखे न ब्रह्म स्वरूप ॥ म-
गन रहे परडव्य में । मिथ्यावंत अनूप ॥ ३ ॥ अंतर आतमा जीव ज्यो । सम्यक् दृष्टि
होय ॥ चोथे अरु फूनि बारमे । गुणध्यानक लो सोय ॥ ४ ॥ परमात्म पद ब्रह्मको । प्र-
गट्यो सुद्ध स्वप्नाव ॥ लोकालोक प्रमाण सब । ऊलके तिनमे आय ॥ ५ ॥ बाहिर
आतम ज्ञाव तज । अंतर आतमा दोय ॥ परमात्म पद जजनु हे । परमात्म वहै सो-
य ॥ ६ ॥ परमात्म सोइ आतमा । अवर न हुजो कोइ ॥ परमात्मकुं ध्यावेता एह प-
रमात्म होय ॥ ७ ॥ परमात्म एह ब्रह्म हे । परमजोति जगदीस ॥ परसु जित्त निहारिहे ।

जोइ अलख सोइ ईस ॥ ७ ॥ जे परमात्म सिद्धे । सोहि आत्ममाहि ॥ मोहमयल-
 दग लगि रह्यो । तामे सृजत नाहि ॥ ए ॥ मोहमयल रागादिके । जां तिन किजे नास ॥
 ता विन एह परमात्मा । आपहि लहे प्रकाश ॥ १७ ॥ आत्मसा परमात्मा । परमा-
 तम सोइ सिद्ध ॥ विचकि दुवीधा मिट गई । प्रगट जई नीज रीढ़ ॥ ११ ॥ मेहि सिद्ध
 परमात्मा । मेहि आत्मराम ॥ मेहि ग्याता झंझो । चेतन मेरो नाम ॥ १२ ॥ मेहि अ-
 नंत सुखको धनी । सुखमे मोही सोहाय ॥ अविनासी आणंदमय । सोहं त्रिजुवन राय
 ॥ १३ ॥ सुद्ध हमारो रूप हैं । सोजित सिद्ध समान ॥ गुण अनंत करी सजुगत । चिदा-
 नंद जगवान ॥ १४ ॥ जेसो सीवये तहिव वसे । तेसो या तनमाहि ॥ निश्चयदृष्टि निहा-
 रता । फेर रंधक ज्युं नाहि ॥ १५ ॥ करमनके संजोगतें । भए तीन प्रकार ॥ एक आत्मा
 इच्छुकुं । करम नटावणहार ॥ १६ ॥ कर्म संघातें अनादिकें । जोर न कहु वसाय ॥ पा-
 इ कला विवेककी । राग द्वेष विन जाय ॥ १७ ॥ कर्मनकि जर राग हे । राग जरे जर जा-
 य ॥ परम होत परमात्मा । जाइ सुगम उपाय ॥ १८ ॥ कावैकुं भटकत फिरें । सिद्ध

मोहरूपी मेल दृष्टिमा लागी रहो छे तेथी युद्ध स्वरूप देखावु नथी

होनके काज ॥ रागद्वेषकु त्याग दे । जाई सुगम ब्रह्माज ॥ १ए ॥ परमातम पदको धनी ।
 रंक ज्यो बिललाय ॥ रागद्वेषकी प्रीतिसौ । जनम अकारथ जाय ॥ १० ॥ रागद्वेषकी
 प्रीति तुम । जुले करो जन रंच ॥ परमातम पद हांकके । तुमहि किये तिरयंच ॥ ११ ॥
 जप तप संजम सब ज्ञे । राग द्वेष यौ नाहि ॥ राग द्वेष जो जागते । एसब ज्ये ज्यु-
 नाहि ॥ १२ ॥ रागद्वेषके नासते । परमातम परकास ॥ रागद्वेषके जासते । परमातम
 पद नास ॥ १३ ॥ जो परमातम पद चढ़े । तो तु राग निवार ॥ देखी संजोग सार्मि-
 को ॥ अपनै हिये विचार ॥ १४ ॥ लाख बातकी बात इह । जोकु देइ बताय ॥ जो पर-
 मातम पद चहें । राग द्वेष तज जाइ ॥ १५ ॥ राग द्वेष त्यागा विनू । परमातम पद ना-
 हि ॥ कोटि कोटि जप तप करे । सबे अकारथ जाय ॥ १६ ॥ दोष आतमाकुं इह । राग-
 द्वेषको संग ॥ जेसे पास मजिठमें । बल ओर हि रंग ॥ १७ ॥ तेसे आतम ड्यकुं । राग-
 द्वेषको पास ॥ कर्म रंग लागत रहें । केसे लई प्रकाश ॥ १८ ॥ इण करमनको जीतवो-
 । कठिन बात दे वीर ॥ जर खोदें विनुं नहि मिटें । दुष्ट जात बे पीर ॥ १९ ॥ लखो

पत्तो के कीयो । ए मिटवैके नाहि ॥ ध्यान अगनी परकाशके । दोम देहिते माहि ॥ ३० ॥
 ज्युं वारुके गंजकुं । नर नहि सके उगाय ॥ तनक आग संजोगें विन एकमे उरु जा-
 य ॥ ३१ ॥ देह सहित परमातमा । एह अचरीजकी बात ॥ राग द्वेषके त्यागसें । करम-
 शक्ति जरि जात ॥ ३२ ॥ परमातमके जेद छय । विकल सकल परमान । सुख अनंतमे ए-
 कसें । कदेवे कें छय थाने ॥ ३३ ॥ जाइ एह परमातमा । सोहि तुममे याहि । अपणि
 नक्ति संभारके । लिखावग देताहि ॥ ३४ ॥ राग द्वेषनुं त्यागके । घरी परमातम ध्यान ।
 युं पावै सुख सास्वतें । जाइ इम कढ्याण ॥ ३५ ॥ परमातम उत्रीसीका । पढियो प्रीति
 संभार । चिदांनंद तुम प्रति लखि । आतमके उदर ॥ ३६ ॥ इति परमात्म उत्रीसी
 समाप्ता ॥

श्री शत्रुंजय महातीर्थ कल्पः

सुप्र धम्म कितिअं तं, तिअं देविंद वंदिअ अणिमो, पाहुए विज्जाणं, देसिअमे
 गवीसनामं जं ॥ १ ॥ विमल गिरि मुत्तिनिलत्त, सिंजुजो सिद्ध खित्त पुंनरिउ, सिरि सिद्ध
 सेहरो, सिद्ध पव्वन सिद्धरत्त अ. २. बाहुबली मरुवेवो, जगीरहो सहसपत्त सयवत्तो,

कूटस्थश्च अटुत्तरो, नगाहिरानु सहस्र कमला. ३ ठंको कोमि निवासो, लोहञ्चो तालऊनु
 कयंबुत्ति, सुर नर मुणि कय नामो, सो विमलगिरि जयन तिष्ठं. ४ रयणायर विवरो
 सहि, रस कूविज्जुआ सदेवया जस्थ, ठंकाइ पंचकूमा, सो विमल ५ जो अरय ठंगमि
 अत्ती, सत्तरि सठ्ठीअ पन्न बार जोअणए, सग रयणि विद्धिन्नो, सो विमलगिरि ६
 जो अठ जोयगुञ्चो, पन्ना दसजोयणे अमलुवरिं, विद्धिन्नो रिसहजिणे, सोविमल ७ जहिं
 रिसहसेण पमुहा, असंख तिष्ठयंकरा समोसरिआ, सिद्धा अ सिद्धसेले, सो विमल ८ तह
 पन्नमनाह पमुहा, समोसरिस्संति जस्थ जावि जिणा, तं सिद्ध खिन्न नामं, सो विमल ९
 ए सिरि नेमिनाह वज्जा, जस्थ जिणा रिसह पमुहा वीरंता, तेवि समोसरिआ, सो
 विमल १० मणि रुप कणय पन्निमं, जस्थ रिसह चेइअं अरह विहिअं, सडुवीस जिणा
 ययणं, सो विमल ११ वाहुवलिणा न रम्मं, सिरि मरुदेवाइ कारिअं अवरणं, जस्थ
 समोसरण जुअं, सो विमल १२ नसप्पिणीइ पढमं, सिद्धो इह पढम चक्को पढम सुने,
 पढम जिणस्स य पढम, गणहारी जह पंढरीनु १३ चित्तस्स पुत्तिमाए, समणाणं पंच-
 कोमि परियरिनु निम्मल जस पंढरिअं, सो विमल गिरि जयन तिष्ठं १४ नमि वि-

नमि खयरिदा, सह मुणि कोमिहिं दोहिं सजाया, जदि सिद्ध सेहरा सह, सो विमल
 १५ सव्वह सिद्ध पथम्, अतरिआ पन्नकोमि लख्खुदही, सेढोहिं अमंखाहिं, सो वि-
 मल १६ जअआइच्चजसाड, सगरता रिसद्धवसज नरिदा, सिद्धि गया असंखा, सो
 विमल १७ वासासु, चनुम्मास, जअ विआ अजितसंति जिण नाहा, विअ सोल धम्म
 चक्की, सो विमल १८ जहिं रामाड तिकोमि, इग नवइ नारयाइ मुणि लस्का, जायान
 सिद्ध राया, सो विमल १९ नेमि वयणेण जत्ता, गएण जदि नदिसेण गणिवइणा,
 विहिउ अजिअ संति यउ, सो वि २० पळुन्न संव पमुहा, कुमर वरा सह अठ कोमि
 जुआ, जअ तिवं मंपत्ता, सो वि २१ अन्नेवि-अरह सेलग, आवचा सुअ सूआइ असंखा,
 जहि कोमि कोमि सिद्धा, सो वि २२ असखा उवारा, अतंख पन्निमानु चेइअ असखा,
 जहि जाया जयउ तयं, सिरि सत्तुजय महा तिअ २३ कय जिण पन्निमुठारा, पंनवा
 जअ वीस कोमि जुआ, मुत्ति निळयंमि पत्ता, सो विमल २४ अरह कराविअ त्रिंवे,
 चिह्न तलाइ गुदा विइ नमंतो, जदि दोइ इगवयारी, सो विमल २५ दहिफल फलय
 समीये, आलख केउली परिसर पएसे, सिव वारं पिववारं, जीइ गुहाए विहामेउ. २६

अथम तवेण तुघो, कवमि जखो जहिं ज़रह पमिमा, वंदावइ जयउ तयं, सिरि सत्तुं
 जय महा तिछ्यं. १७ संपइ विक्कम बाहड, दाल पलित्ताम दत्त रायाइ, जं उद्धरिहंति
 तयं, सिरिसत्तुंजय महा तिछ्यं. १८ जं कालय सरि पुरो, सरहिं सुदिढी सया विवेहेवि,
 इणमिअ सक्केलुत्तं, तं सत्तुंजय महा तिछ्यं २ए जार्वमि बिंबुद्धारे, अणुपम सरम जिअ
 चेइअ ठाणे, जहिं होइ जयउ तयं, सिरि सत्तुंजय महा तिछ्यं ३० मरुदेवी संति ज़वणं
 उद्धरिदी जथ्थ मेहघोस निवो, कक्किपपुत्तो तं इह, सिरि सत्तुंजय महा तिछ्यं, ३१
 पढिम उच्चार करो, जस्स विमल वादणो निवो होइ, दुप्पसह गुरुवएसा, तं सित्तुंजय०
 ३२ बुद्धिन्ने विअ तिथ्ये, होही पूअ जुअ मुसह कं जं, जा पउमनाइ तिछ्यं, तं सित्तुं
 जय० ३३ पायं पाव विमुक्का, जथ्थ निवासीअ जंति तिरिआवि, सु गइए जयउ तयं,
 सिरि सत्तुंजय० ३४ जस्स सत्थाइ कप्पे, वक्काए जाइए सुए सरिए, होइ सिवं तइअ
 ज़वे, तं सित्तुंजय० ३५ जल जलण जलहि रण वण, हरि करि विस विसहराइ कुड
 ज़यं, नासइ जं नाम सुइ, तं सित्तुंजय. ३६ इय ज़हबाहु रइआ, कप्पा सित्तुंज ति-
 छ्य माइप्पं, सिरि वइर पहुद्धरिअं, जं पालिचेण संखविअं, ३७ तं जइ सुअं पुअं

પઠત નિસુણંત સંત્રરતાણં, સેતુંજ કણ્ય ધૂતં, વેગ લહુ સેતુંજા સિદ્ધિ ૧૫.

અથ શ્રી સીમંધર જિન વિનતી રૂપ સ્તવન.

પ્રપ્તુ નાથ તું તિય લોકનો, પ્રત્યક્ષ ત્રિપુવનપ્રાણ; સર્વદ્ધ સર્વદર્શી તુમે, તુમે શુદ્ધ
સુખની યાણ ॥ જિનજી વીનતી ઠે એહ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ પ્રપ્તુ જીવ જીવન પ્રવ્યના,
પ્રપ્તુ મુજ જીવન પ્રાણ; તદારે દર્શણ સુખ લહું, તુંદિ જગત સ્થિતિ જાણ ॥ જિનજી વીનતી
ઠે એહ ૨ તુજ વિના હું ચિહું ગતિ પ્રમ્યો, ધરયા વેશ અનેક; નિજ પ્રાવને પર પ્રાવનો,
જાણ્યો નહિ સુવિવેક ॥ જિળ ૧ ધન્ય તેંદ જે નિત્ય પ્રદ સમે, વેલે જ જિન મુખ ચંદ;
તુજ વાણિ અમૃત રસ લહી, પામેતે પરમાનન્દ ॥ જિળ ૪ ॥ એક વચન શ્રી જિનરાજનો,
નયગમ પ્રંગ પ્રમાણ; જે સુણે રુચીથી તે લહે, નિજ તત્ત્વ સિદ્ધિ પ્રમાન ॥ જિળ ૫ ॥ જે
કેત્ર વિચરો નાથજી, તે કેત્ર અતિ સુ પસઁ; તુજ વિરહ જે કણ જાય ઠે, તે માનિયે
અકયક્ય ॥ જિળ ૬ ॥ શ્રી વીતરાગ દર્શન વિના, વીત્યો જે કાલ અતીત; તે અફલ મિદ્ધા
ડુકાડં, તિવિદં તિવિદની રીત ॥ જિળ ૭ ॥ પ્રપ્તુ વાત મુજ મનની સહુ, જાણોજ ઠો જગનાથ,

૧ અનુપમ ૨ પ્રગણ (રુદો) ૩ અઠતાર્થ (અફલ).

थिर ज्ञाव जो तुमचो लहुं, तो मिले सिवपुर साथ ॥ जि० ८ ॥ प्रभु मिले हुं शिरता लहुं,
 तुज विरहे चंचल ज्ञाव; एक वार जो तन्मय रमुं, तो करुं अचल स्वप्नाव ॥ जि० ९ ॥
 प्रभु अगो क्षेत्र विदेहमें, हुं रहुं जगत मज्जार; तो पण प्रभुना गुण विषे, राखुं स्वचेतन
 सार ॥ जि० १० ॥ जो क्षेत्र जेद टले प्रभु, तो सरे सधलां काज; सन्मुख ज्ञाव अजेदता,
 करी करुं आतम राज ॥ जि० ११ ॥ परपुंठ इहां जेहनी, एवनी जेठे स्वाम; हाजर हजूरी ते
 मिले, निपजे ते केटलो काम ॥ जि० १२ ॥ इइ चन्ड नरेन्दो पद, न मागुं तिल मात्र,
 मागुं प्रभु मुज मन थकी, न विसरो क्षण मात्र ॥ जि० १३ ॥ ज्यां पूर्ण सिद्ध स्वप्नावनी,
 नवि करी शकुं निज रिद्ध, त्यां चरण शरण तुम्हारो, एहीज मुज नवनिद्ध ॥ जि० १४ ॥
 म्हारी पूर्वे विराधना, योगे परम्यो ए जेद; पण वस्तुधर्म विचारतां, तुज मुज नही ठे
 जेद ॥ जि० १५ ॥ प्रभु ध्यान रंग अजेदधी, करी आत्म ज्ञाव अजेद ठेदी विज्ञाव अनादिनो
 अनुजनु स्व संवेद ॥ जि० १६ ॥ वीनवुं अनुजव मित्रने, तुं न करीश परस चाद; शुष्काल्म
 रस रंगी थई, करी पूर्ण शक्ति अवाह ॥ जि० १७ ॥ जिनराज सीमंधर प्रभु, ते लक्षो का-

४ अपेक्ष भावे. ५ स्वभाव (शुद्ध भाव).

रण शुद्ध, हवे आत्म सिद्धि निपाववी, शी होल करीये बुद्ध ॥ जिण १७ ॥ कारणे कारय
 सिद्धिनो, करवो घटे न विलब, साधवी पूर्णानदता, निज कर्तृता अविलंब ॥ जिण १८ ॥
 निज शक्ति प्रभु गुणमें रमे, ते करे पूर्णानन्द, गुण गुणी जाव अजेदन्नी, पीजीये शम
 मकरंद ॥ जिण १९ ॥ प्रभु सिद्धबुद्ध महोदयी, ध्याने थइ लय लीन, निज देव चन्द्र पद
 आदरे, नित्यात्म रस सुख पीन ॥ जिण २० ॥ विनती ते एह १ इति सीमंघर स्तवन संपूर्ण

श्री अजित जिन, स्तुति.

(चिदानंदजी कृत) पद पहेंलु

अजित जिणंद देव थिर चित्त ध्याइयें, थिर चित्त ध्याइयें परमसुख
 पाइयें, अजित जिण ॥ अति नोको जाव जल, विगत ममत मल, एसो

ज्ञान सरथी सुजल भर लाइयें. अजित जिणंद देव स्थिर ॥ १ ॥

ज्ञावार्थः—समस्त जगतना जय करनार जग जोहर रागादिक अतरंग शत्रुर्द्धनी
 अजित (नहिं जिताएया) तेमज ते रागादिक समस्त ओष समूहनो संपूर्ण कय कर-

वाणी अजित जिन एवा साधक नामने धारनारा जगवानने स्थिर मनथी ध्यावा योग्य
 ग्य ठे, जेथी पोते ध्यानार पण तेवोज अजित (कोइनाथी पण नहिं गंजवा योग्य)
 आय तेमज श्री अजित जिणंदनी पेरे अक्षय सुखनो जागी आय ते रीति, परमात्माना
 ज्ञातिमां रसिक ज्ञव्य प्राणियोना हित ज्ञानी चिदानंदजी महाराज परम करुणा रसथी
 आ स्तुतिमां बतावे ठे, ते ज्ञाति रसिक ज्ञव्यो हृदयमां धारी ते प्रमाणे स्व स्व वीर्यो-
 ह्वास जगावी वर्तो सदा सुखना भागी घातु ? . मिथ्या हुं अने मारुं (अहंता अने
 ममता) ते रूपी मल (कादव-कचरा) रहित अति निर्मल-शुद्ध ज्ञाव (परिणाम)
 रूप शुद्ध जळ सम्यक् (अध्यत्म) ज्ञान रूपी जळाशय सरोवरथी संपादन करी कथं
 चित् परमात्मा रूप-तुल्य पोताना आत्माने नवरात्री निर्मल (कर्म मळ रहित) करीये.
 केसर सुमति घोरी, जरी भावना कचोरी ॥ करी मन ज़ोरी अंग, अ-
 गियां रचायिये ॥ अजित जिणंदण ॥ ५ ॥

ज्वावार्थः-जली मति (सुवासना) रूप केसर घोळी अर्थात् उत्तम मति-वासना
 धारी, मैत्री करुणाविक उत्तम ज्ञावना रूपी कचोळी ज़री, मनने प्रफुल्लित (प्र-

सन्) करी जेम संयम शोभा वधे तेम खतयो (उत्साह पूर्वक) सडुधम करीये
जेथी शुद्ध आत्मभाव प्रगट थाय, तेवा अनेक उत्तम गुणो प्रगटपणे पामवा प्रयत्न करीये.

अन्नय अखम क्यारी, सीचके विवेक वारि, सहज

सुभावमें सुमन नीपजाइये, अजित जिणंदेव० ॥ ३ ॥

भावार्थ—आपणा आत्माने भवन्नय दली निर्भयता थाय तेवो अद्विसक (दया)
भावरूप क्यारो विवेक रूप जलथी संपूर्ण जरीने तेथी सहज उत्तम भाव रूप साचा
फूल नीपजात्री आत्मारामने निर्मल वासना वासित करीये, जेथी आत्माना अनादि वि-
भाव वासना जनित मलीनता दळे (दूर थाय).

ध्यान धूप ज्ञान दीप, करी अष्ट कर्म जोप, डुविध

सरूप तप नैवेद्य चमविये, अजित जिणंदेव० ॥ ४ ॥

भावार्थ—उत्तम ध्यान रूप धूप अने सम्यग् ज्ञान रूपी दीपक जगावी ज्ञा-
नावरणीयादि आठे कर्मोनुं स्वरूप यथार्थ जाणी ते सर्वेनो पराजय करवा योग्य सा-

मग्री सजी अर्थात् संयमरूपी हाथी उपर आरूढ थइ पंक्ति वीर्यरूप धनुष धारी, धर्म ध्यानरूप बाणोवने मोहादिकना मर्मस्थानने विंधी तेओना ओष रागादिक परिचारेने कपक श्रेणिरूप सेनाना बले, शुक्ल ध्यानरूप समशेरथी अखिल कर्म कटकनो जेर बोलावी (पराजय करी) पोते जय श्री वरे; तेमज बाह्य अने अर्न्थंतर बने प्रकारना यथार्थ तपरूप नैवेद्य चमावी आपणा आत्माने निरावरण-निर्मल-अणहारी गुण युक्त करीये. जेथी आत्मा पोताना सहज गुणोनो ज नोक्ता अइ रहे. परचाह कदी करेज नहिं. सहज अक्षय सुखनो प्राणी थाय.

लोजीयें अपमल दल, होइयें सरस फल. अक्षत
अखंन बोध स्वस्तिक लखाइयें, अजित जिणंदण ॥ ५ ॥

प्रावार्थ.—बली निर्मल दलवालुं, एटले निर्दोष एवुं सरस फल प्रज्जु पासे होकी (स्थापी) प्रधान—सर्वोत्कृष्ट शांत रसथी जगपुर मोक्षफल ज मांगीये, पण बीजुं कशुं (तुह धानुं) न मांगीयें. तेमज अखंन अक्षत (चोखा) वने स्वस्तिक (साथीयो) काढी (आलेखी)

केवल संपूर्ण बोधनी ज चाहना करीये, जेथी संपूर्ण लोकालोकेने हस्तामलकनी पेरे साक्षात् जाणी-जोड शके

अनुभव जोर न्यो, मिथ्यातम दूर गयो, करी जिन सेव
इम गुण फुलो गाईये, अजित जिणंद देव स्थिर चित० ॥ ६ ॥

भावार्थ-आ प्रमाणे स्वभाव तरफ उपयोगपूर्वक आत्मानो वीर्य व्यापार अता, जिनसुझाना दर्शन पूजादिक पुष्टांवन योगें, अनंत ज्योतिमय शुद्ध आत्मा रूप सहस्रकिरण (सूर्य) ना साक्षात् देखवा-अनुभववाना मूल कारणभूत चतुर्थोदिक गुण स्थानक (सम्यक्त्वादिक) प्राप्तिरूप अनुभव प्रज्ञात थये ठेत्ते अवश्य मिथ्यात्व अंधकार दूर जाय अने अते सर्व लोकालोकेने प्रगटपणे प्रकाशवा समर्थ अनंत ज्ञान दर्शनादिक अनंत गुण ज्योति सहित परमात्म स्वरूप साक्षात् प्रगट थाय आ प्रमाणे पोतपोताना अविकार मुजब श्री जिनेश्वरनी इयें अने भाव सेवानुं स्वरूप सारी रीते जाणी-आदरी जेम पूर्वोक्त गुणोनी प्राप्ति सुलज्ज थाय तेम परम कृपालु परमात्माना आझाना बहुमानपूर्वक तेनो आदर करवो.

इण विध ज्ञाव सेव, कीजीयें सु नित्य मेव, चिदानंद
प्यारे इम ।शवपुर पाड़्यें, अजित जिणंद देवण ॥ ७ ॥

ज्ञावार्थः—आ प्रमाणे मलीनारंज्नी गृहस्थोने इव्य पूजापूर्वक ज्ञावपूजा अने नि-
रारंज्नी मुनिवर्गने केवल ज्ञावपूजा निराशीज्ञावे निरंतर करतां बतां जो ज्ञव्य बंधुओ !
अनुक्रमे अवश्य निर्मल अने अखंड ज्ञान—विदासना स्थानरूप मोक्ष नगर पहुँच्य विना
न रहीयें. मोटे रागादिक ज्ञाव वैरीओधी नहीं जीताएला एवा अजित जिननी स्थिर
चित्त राखी सेवा करवी, अने जेम बने तेम ज्ञव भ्रमणकारी विषय सेवाधी विमुख र-
हेबुं. केमके आपातमात्र रम्य एटले जोगवती वखतज कण मात्र मनोहर एवां विष-
यमुख किंपाक फलनी जेम परिणामे बहुज दुःखदायी नीवर्द्धें, तेथी ते विश्वास कर-
वा योग्य नथी; किंतु तेथी ज्ञवज्जीरू प्राणीयोने विरमबुंज योग्येबे, एम महाज्ञानी पुरुषो
पोताना शुद्ध अनुज्ञवधी कहेबे. आवां शुद्ध अनुज्ञवी तीर्थकरादिक महा पुरुषो-
नां वचन उपर पूर्ण प्रतीति राखी जेमणे आ कृणिक विषयमुख, प्रिय मनो-
हर अने स्वाधीन बतां पण बेम्भ्यां तेवा धीर अने वीर पुरुषो ज आ महा ज्ञयंकर ज-

वनिधि एक हेलामात्रमा तर्या अने जेओ उत्तम सामग्री पाम्या वतां पण तेनो सम्य-
क उपयोग करी नहि शक्या या केवल विषय जवाब (कचरा) माज खुब्या तेओ तो
वापमा अनाथ-अशरण थका चतुर्गतिरूप चोराशीना फेरामाज पम्या एम समजी
अनादिनी पर आशा तजी स्वहित साथी लेवा तत्पर रहेवुं

पद बीजुं,

निरपक्व विरला कोइ, अवधु निरपक्व विरला कोइ, देख्या जग स-
ब जोइ, अवधु निरपक्व ए आंकणी.

सम रस भाव भला । चत्त जाके, थाप ज्याप न होइ, अविनाशीके
घरकी बातां, जाणेंगे नर सोइ, अवधु निरपक्व विरला कोइ ॥१॥

भावार्थ-जगत्मात्र दुंढीने ओयु तो तेमां वस्तुने वस्तुगत्तें जाणी ते प्रमाणे वर्त-
नारा (स्वभावने ज आदरनारा अने विभाव मात्रने तजनारा-उबेखनारा) उत्तम प्रकार-
नी मध्यस्थताने धारी जनतथी उदासी रहेनारा एवा नररत्नो कोइक विरलांज देखा-

ये. तेवी उत्तम दशाने धारनारा घोर वीर पुरुषनुं लक्षण कहेहे. जेना चित्तमां उत्तम प्रकारनो मध्यस्थ ज्ञाववतीं रह्यो होय, तेथी जेनुं चित्त मर्कटनी पेरे चपल होतुं नथी, स्व उत्कर्ष अने पर अपकर्ष करवा दोस्तुं नथी, स्वस्तुति अने परनिंदा करवा तत्पर शतुं नथी, तेवी तुह बावतोमां केवल उपेक्षा बुद्धि धारेहे, तेज नररत्न अविनाशी (सर्वज्ञ-वीतराग परमात्मा) ना घरनी वातो यथार्थ जाणवानो, पण बीजा दोढ माह्या जाणी शकवाना नाहिं.

राव रंकमें जेद न जाणे, कनक उपल सम लेखे, नारी नागिणीनो नाहिं परिचय, सो शिवमंदिर देखे; अवधु निरप ॥ ५ ॥

जे महात्मा राजा अने रंकने गुणनी अपेक्षाथी सरखाज लेखेहे, विषमता ज्ञाव-ता नथी, तेमज सुवर्ण अने पृथ्वरने पण उपाधिनी अपेक्षाथी तुह्य ज गणेहे अर्थात् जेम पृथ्वरने तेमज सोनाने उपाधिरूप समजीने ज परीदरेहे; सुवर्णादिकने उलटा अ-नर्थकारी जाणी वीलकुल आदरता नथी; अने असमाधिना कारणभूत नागणीनी पेरेंज

મનુષ્યાદિકનો નારીને લેલી તેનાથી તદ્દન દૂર રહેવાયત્ન કરે છે, દૂર રહી પોતાના સંયમ પ્રાણનો વચાવ કરેલે; તે જ મહાપુરુષ એકાતિક અને આત્યંતિક (સર્વથા) મોહરૂપ પરમ નિરુપદ્ય સ્થાન પ્રતિપામી શકેલે, પણ વીજા ઉધમ્મક નહિ.

નિંદા સ્તુતિ શ્રવણ સુણીને, હર્પ શોક નવી આણે; તે જગમાં જોગી-સર પૂરા, નિત્ય ચમ્તે ગુણઠાણે, અવધુ નિરપદ્ધ ॥ ૩ ॥

જ્ઞાવાર્થ-જે મહાશય કાને નિંદા ગર્જિત વચન સાંજલી દીલગીર થતો નથી, તે-મજ પોતાની સ્તુતિવાતાં વચન સાંજલી સુત્કર્પ આણતો-નથી તે જ લેરો અને પૂરો યોગીશ્વર નિરતર ગુણસ્થાનમાં આગલ વધતો જાણવો, પણ જગતમા લોટા ધતિંગ ચલાવનાર નહિ

ઘંડ સમાન સોમ્યતા જાકી, સાયર જેમ ગંજીરા, અપ્રમત્ત જારંદ પેરે નિત્ય, સુરગિરિ સમ શુચિ ધીરા, અવધુ ॥ ૪ ॥

જ્ઞાવાર્થ-જેનું મુજા શાતરસથી ઝરેલી હોવાથી સમાગમમા આવતા મન્ય પ્રાણી-

रिहं सिद्धा यरिया, नवजाया साहुलो य सम्मत्तं । नाणं चरणं च तवो, इय पय नवगं
 मुखेयव्वं ॥ ए ॥ तच्छरिहंतेऽगारस, दोस विमुक्के विसुद्ध नाणमए । पयमियतेत्ते नयसुर,
 राए झाएह निच्चं पि ॥ १० ॥ पनरसत्तेय पसिद्ध, सिद्धे घण कम्म बंधण विमुक्के । सि-
 द्धान्त चनेक्के, झाएह तम्मयमणा सययं ॥ ११ ॥ पंचायार पवित्ते, विसुद्ध सिद्धंत देस-
 गुज्जुत्ते, । पर नवयारिक्कपरे, निच्चं जाएह सूखिरे ॥ १२ ॥ गण तित्तिसुनिज्जते, सुत्तञ्च
 झावणंमि नज्जुत्ते । सझाए लीणमणे, सम्मं झाएह नझाए ॥ १३ ॥ सव्वासु कम्म भूमिसु,
 विहरंते गुण गणेहि संजुत्ते । गुत्ते मुत्ते झाएह, मुणिराए निद्धिय कसाए ॥ १४ ॥ सव्वन्नु
 पणियागम. पयमिय तत्तञ्च सद्धहण रुवं । दंसण रयण पईवं, निच्चं धारेह मण भवणे
 ॥ १५ ॥ जीवा जीवाइ पयञ्च, सत्थ तत्तावबोह रुवं च । नाणं सब गुणाण, मूलं सि-
 र्केह विणएणं ॥ १६ ॥ असुह किरियाण चाओ, सुहासु किरियासु जोय अपमाओ । तं
 चारित्तं उत्तम गुण, जुत्तं पालेह निरुत्तं ॥ १७ ॥ घणकम्म तमोन्नर हरण, ज्ञाणुभूयं
 दुवालसंगधरं । नवरमकसायतावं, चरेह सम्मं तवोक्कम्मं ॥ १८ ॥ एयाइ नवपयाइ, जि-
 एवर धम्मंमि सार भूयाइ । कट्ठाण कारणाइ, विद्धिणा आराहियवाइ ॥ १९ ॥ एहिं

नवपएहि, सिद्धं सिरि सिद्धकमानन्तो । आराद्धंतो संतो, सिरि सारिपालुव लेंदइ सुहं
 ॥ २० ॥ सेस तिन्नेवेहिं मणुएहिं, विदियारिहाइ ठाणेहिं । अज्झिज्झइ जियगुत्तं, ते अ-
 रिहंते पणिवयामि ॥ २१ ॥ जे एग ज्वंतरिया, रायकुले उत्तमे अवयरति । महसुमिए
 सूइय गुणा, ते अरिहंते पणिवयामि ॥ २२ ॥ जेसिं जम्मंमिं महिमं, विसाकुमारीओ
 सुरवरिदा य । कुवंति पहिठमणा, ते अरिहंते पणिवयामि ॥ २३ ॥ आजम्मं पिहु जेसि,
 देहे चत्तारि अइसया हुति । लोग्गेरय जूया, ते अरिहंते ॥ २४ ॥ जे तिहुनाण समग्गा,
 खीण नाऊण जोग फल कम्मं । पन्निवज्जंति चरिंत्तं, ते अरिहंते ॥ २५ ॥ जवज्जता अ-
 पमत्ता, सियझाणा खवगसेणि दयमोदा । पावंति केवलं जे, ते अरिहंते ॥ २६ ॥ क-
 म्मस्सयया तइसुर, कयाय जेसि च अइसया हुति । एगारस गुणवीसं, ते ॥ २७ ॥
 जे अठ पान्निद्धरेहिं, सोदिया सेविया सुरि देहिं, विहरंति सयाकालं, ते ॥ २८ ॥ पणती-
 स गुणगिराए, जेय विवोदं कुणंति ज्ञाणं । मद्धिदीढे विहरंता, ते ॥ २९ ॥ अरिहंता
 वा सामान्न, केवली अकयकय समुग्धाया । सेवेसि करेणं, होऊणमजोगी केवल्लिणो ॥
 ३० ॥ जे डुचरममि समये, डुसयरि पयनिओ तेरसय चरमे । खविऊण सिंव पत्ता, ते

स वर्गं, ते हं ज्ञाएमि उज्ञाए ॥ ५६ ॥ जे दंसण नाण चरित्त, रुव रयणत्तएण इक्केण ।
 साहंति मुक्क मग्गं, ते सव्वे साहुणो वंदे ॥ ५७ ॥ गय उव्विह उव्वझाणा, जे झाइअ धम्म
 मुक्क ज्ञाणाय । सिक्खंति उव्विह सिक्खं, ते सव्वे साहुणो वंदे ॥ ५८ ॥ गुत्तित्तएण गुत्ता,
 तिससुव्व रहिया तिगारव्व विमुक्का । जे पालयंति तिपइं, ते सव्वे साण ॥ ५९ ॥ चउविह
 विगह विरत्ता, जे चउविह चउकसाय परिचत्ता । चउहा दिसंति धम्मं, ते सव्वे ॥ ६० ॥
 उज्झिय पंच पमाया, निज्झिय पंचिदियाय पालंति, पंचेवय समिइओ, ते सव्वे ॥ ६१ ॥
 उज्जीव काय रक्खण. निउणा हासाइ उक्क मुक्का जे । धारंति य वयउक्कं, ते सव्वे ॥ ६२ ॥
 जे जिय सत्तन्नया, मय अठमया नववि वंजगुत्तिओ । पालंति अप्पमत्ता, ते सव्वे ॥
 ६३ ॥ दसविह धम्मं तह, बारसेव पमिमाओ जे अ कुब्बंति । बारस विदं तवो विअ, ते
 सव्वे ॥ ६४ ॥ जे सत्तर संजमंगा, उव्वुहा ठारस सहस सीलंगा । विहरंति कम्मजूमि-
 सु, ते सव्वे ॥ ६५ ॥ जं सुव्व देवगुरु, धम्म तत्त संपत्ति सहइण रुवं । वन्निज्झइ सम्मत्तं,
 तं सम्म दंसणं नमिमो ॥ ६६ ॥ जावे एग कोमि कोमि, सागर सेसा न होइ कम्मवि-
 इ । ताव न जं पाविजइ, तं सम्म ॥ ६७ ॥ ज्ञाण मव्व पुग्गल, परियट्ठवसेस ज्व नि-

वासाणं । जं होइ गंठिजे, तं स० ॥ ६८ ॥ जं च तिहा उवसमिअं, खनवसमिअं व-
 खाइयं चेव; जणिअं जिणिंद समए, तं सम्मं दंसणं नमिमो० ॥ ६९ ॥ पण वारा उव-
 समियं, खओवसमिअं असंखतो होइ । जं खाइयं च इक्कंसि, तं सम्म० ॥ ७० ॥ जं घ-
 म्म डुममूलं, जाविज्झइ धम्मपुर पवेसं च । धम्म जवण पोढं वा, तं स० ॥ ७१ ॥ जं घ-
 म्म जयाहारं, उवसम रसज्जायणं च ज विति । मुणिणो गुणस्यण निदिं, तं स० ॥ ७२ ॥
 जेण विणा नाणं विहु, अपमाण निष्फलं च चारितं, सुक्कोवि नेव लप्पइ, तं स० ॥
 ७३ ॥ जं सइहाण लक्खण, भूतण पमुहोहिं बहु अ नेएहिं । वन्निज्झइ समयंमि, तं स० ॥
 ७४ ॥ सच्चु पणीया गम, जणियाण जइडियाणं तत्ताणं । जो सुबे अवबोहो, तं सन्ना-
 णं मह पमाणं ॥ ७५ ॥ जेण जस्का जस्सक, पिज्जा पिज्जा अगम्म अविगम्म । किञ्चाकिञ्च
 नज्झइ, तं सन्नाणं मह पमाणं ॥ ७६ ॥ सयल किरियाण मूलं, सब लोयमि तीइ सबाए ।
 जं किर हवइ मूलं, त सन्नाणं ॥ ७७ ॥ जं मइ सुय उदि मयं, मणपज्जव रूवं केवल
 मयं च । पंचविहं सुपसिद्धं, तं सन्नाणं ॥ ७८ ॥ केवल मणोहिणं पिहु, वयणं लोयाण
 कुणइ उन्नयरं । जं सुयमइ रूवेणं, तं सन्नाणं ॥ ७९ ॥ सुयनाणं चेव डुवालसं, गरु-

हुंति निम्नमलप्पाणो । ते चेव नवपयाइं, नवसु पये सु च ते चेव ॥ १०४ ॥ जंझाया जायं-
तो, अरिहंत रूव सुपय पिंरुछं । अरिहंत पयमय चिय, अप्पं पिक्केइ पच्चस्कं ॥ १०५ ॥
रूवाइय सहावो, केवल सन्नाण दंसणाणंदो । जो चेवय परमप्पा, सो सिद्धप्पा न संदे-
हो ॥ १०६ ॥ पंच पथ्याण मयायरिय, महामंत जाण लीणमणो । पंच विहायार मओ,
आयच्चिय होइ आयरियो ॥ १०७ ॥ महा पाण जाय डुवाल, संग सुत्तथ तडुन्नय रह-
स्सो । सजाय तप्परप्पा, ए सप्पाचेव वजाओ ॥ १०८ ॥ रयणत्तएण सिवपह, संसाहण
सावहाण जोगतिगो । साहु हवइ एसो, अप्पुच्चिय निच्चमप्पमत्तो ॥ १०९ ॥
सोहस्स खओवसमा, सम संवेगाइ लक्खणं परम । सुह परिणाम मयनिय, मप्पाणं वं-
सणं मुणह ॥ ११० ॥ नाणावरणस्स खओ, वसमेण जहडियाण तत्ताणं । सद्भावबोह
रूवो, अप्पुच्चिय बुच्चए नाणं ॥ १११ ॥ सोलस कसाय नव, नो कसाय रद्धियं विसुद्धले-
सागं । ससहावठिय मप्पा, ए मेव जाणेह चारित्तं ॥ ११२ ॥ इद्धा निरोहओ सुद्ध, संव-
रो परिणओअ समयए । कम्माइ निजरंतो, तओ मओ चेव एसप्पा ॥ ११३ ॥ एवं
च ठिए अप्पा, ए मेव नव पयमयं वियाणिता । अप्पंमि चेव निच्चं, लीणमणा होइ नो

नविया ॥ ११४ ॥ जहा जियंतरागारि जणे सुनाणे, सुपान्हिराड सय प्पद्दाले । संदेह
 संदेहरयं हरते, जाएह निचंषि जिणारिद्धते ॥ ११५ ॥ दुब्ब कम्मावरणप्प मुक्के, अ-
 एंत नाणाड सिरि चउक्के, समग्ग लोगग्ग पयप्पसिद्धे, जाएह निचंषि मणंमि सिद्धे.
 ॥ ११६ ॥ न तं सुद्धं देइ पिया न माया, जं दिंति जीवाणिह सुरिपाया, तम्हाते चेव सया
 मेहेह, ज मुक्कसुक्काड लहु लदेह ॥ ११७ ॥ सुत्तच्छ्र संवेग मयस्सुएण, सं नीर खीरामय
 विस्सुएण, पिणंति जे ते उवझाय राए, झाएह निचंषि कय प्पसाए ॥ ११८ ॥ खंते य दंतेय
 सुगुत्ति गुत्ते, मुत्ते पसंते गुण जोग जुत्ते, गय प्पमाए हय मोह माए, झाएह निचं मुणिराय
 पाए ॥ ११९ ॥ जंदव ठक्काड सु सव्वाणं, तं दसणं सव्व गुण प्पद्दालं, कुग्गाह वाही उ-
 वयंति जेण, जहा विसुद्धेन रसायणेण. ॥ १२० ॥ नाणं पद्दालं नय चक्क सिद्धं, तत्ताव
 बोद्धिक्क मयं पसिद्धं, घरेह चित्ता रसदे फुरंत, माणिक्क दीवुध तमोद्धरंतं. ॥ १२१ ॥ सु
 संवरं मोह निरोद्ध सारं, पंच प्पयारं विगयाड्यारं, मल्लोत्तराणेग गुणपवित्तं, पालेह
 निचंषि हु सच्चरित्तं. ॥ १२२ ॥ वझंतरा जितर ज्ञेय मेयं, कयाड दुज्जय कुक्कम्म ज्ञेयं, दुक्क
 रकयण्यं कय पावनास, तव तवेहा गमियं निरासं. ॥ १२३ ॥ एयाइं जे केवि नव प्पयाइं,

आराह्यंतिष्ठ फल प्याइं, लहंति ते सुखपरंपराणं, सिरि सिरिपाल नरेसरुह.
 ॥ १२४ ॥ (१) उप्पन्न सन्नाल महो मयाणं, सपामिहेरासण सुविआणं, सदेसणाणं
 दिअ सज्झाणाणं, नमो नमो होउ सया जिणाणं. (२) सिद्धाण माणंद रमावयाणं, नमो
 नमो नंत चउक्कयाणं; (३) सूरीण दूरीकय कुग्गहाणं, नमो नमो सूर समप्पप्पाणं;
 (४) सुत्तथ विथारण तप्पराणं, नमो नमो वायग कुंजराणं; (५) साहूण संसाद्धिअ
 संजमाणं, नमो नमो सुद्ध दया दमाणं; (६) जिणुत्त तत्ते रुइ लक्कणस्स, नमो नमो नि-
 भ्मल दंसणस्स; (७) अन्नाण संमोइ तमोहरस्स, नमो नमो नाणं दिवायरस्स; (८)
 आराहि आखंनिय सक्खियस्स, नमो नमो संजम वीरिअस्स; (९) कम्म उमुम्मल्लण
 कुंजरस्स, नमो नमो तिच्च तवो ज्ञरस्स ॥ इय नव पय सिद्धं, लद्धि विज्जा समिद्धं, पयन्निअ
 सरवग्गं 'हीतिरेहा समग्गं, दिसिवइ सुरसारं खोशिपीढावयारं, तिजय विजय चक्कं
 सिद्ध चक्कं नमामि. इति श्री नव पद (सिद्धचक्र) माहात्म्य गर्जित स्तुतिः संपूर्णा.

अथ श्री सिद्धचक्र स्तवनम् (श्री पद्मविजयजी कृत)

सिद्धचक्र वर सेवा कीर्ति, नरपुत्र लाहो लोर्जेजोरे ॥ विधि पूर्वक आराधन करता,

नव नव पातक ठीजें ॥ नविजन नजियेंजीरे, अवर अनादिनी चाल, नित्य नित्य तजि-
येजीरे. ए आकली ॥१॥ देवनो देव दयाकर ठाकर, चाकर सुरनर इवजी, त्रिगमे त्रिभुवन
नायक बेठा, प्रणमो श्री जिनचंद, नविजन नजियेजी. २. अज अविनाशी अकल अज-
रामर, केवल दंसण नाणीजी, अव्यावाध अनंतुं वीरज, सिद्ध प्रणमो गुण खाली न-
विजन ० ३ विद्या सौभाग्य लक्ष्मी पीठ, मंत्र राजयोग पीठजी ॥ सुमेरु पीठ ए पंच प्र-
स्थाने, नमो आचारज इष्ट. नविजन ० ४. अंग उपग नंदी अनुयोगा, ठ ठेदने मूळ चा-
रजी, दस पयमा एम पणयालीस, पाठक तेदना धार, नविजन ० ५ वेद त्रणने हा-
स्यादिक पट, मिथ्यात्व चार कपायजी, चठद अभ्यंतर नवविध बाह्यनी, मंथ्री तजे सुनि-
राज. नविजन ० ६ उपशम क्षय उपशम ने क्षायक, दर्शन त्रण प्रकारजी, अक्षापरिण-
ति आत्म केरी, नमिये वारंवार, नविजन ० ७ अठावीश चउदने पट डुग एक, मत्पा-
दिकना जाणजी, एम एकावन जेदें प्रणमो, सातमे पदवर नाण, नविजन ० ८ निवृत्ति ने
प्रवृत्ति-जेदें, चारित्र ठे व्यवहारजी, निजगुण स्थिरता चरण ते प्रणमो, निश्चय शुद्ध
प्रकार. नविजन ० ९ बाह्य अभ्यंतर तप ते संवर, समता निर्जरा हेतुजी, ते तप नमिये

प्राव धरीने, प्राव सायरमां सेतु. प्राविजन० १० ए नव पदमां पण ठ धरमी, धर्म ते वरते चारजी, देव गुरुने धर्म ते एहमां, दो तिन चार प्रकारे, प्राविजन० ११ मारग देशक प्राविनाशीपणुं, आचार विनय संकेतेजी, सहायपणुं धरता साधुजी, प्रणमो एहीज हेंते. प्राविजन प्राजियेंजी० १२ विमलेश्वर सानिध्य करे तेहनी, उत्तम जे आराधेजी, पद्मविजय कहे ते प्रावि प्राणी, निज आतमहित साधे; प्राविजन प्राजियेंजी. अवर अनादिनी बाल, नित्य नित्य तजीयेंजीरे ॥ १३ ॥ इति. ॥

श्री अरिहंतादिक नवपदने हृदय कमळ मध्ये ध्याइने श्री सिद्धचक्रनुं उत्तम महा तम कंडक कहुं. ओमो महानुप्रावो ! आ दुर्लभ मनुष्य जन्म, उत्तम क्षेत्र अने कुलादि, तेमज सद्गुरुनी सामग्री पुन्ययोगें पामी, महा हानिकारक पंच विध प्रमादने शीघ्र वर्जी सद्धर्म कर्मने विषे सम्यग उद्यम करवो जोइयें; ते धर्म सर्व जिनश्वरोए दान, शील, तप अने प्राव जेदें चार प्रकारनो उपदिश्यो ठे. तेमां पण प्राव विना दान खेरखर सिद्धि सुख मेळवी न आपे. शील पण प्राव विना निष्फळ आय. प्राव विना तप पण विरुबना रूपज आय ठे मोटे पोतानो प्रावज सुविशुद्ध करवो जोइयें.

१
 त्राव पण मन साथे संबंध धरावेढे, अने मन कंड पण आलंबन विना वश करवुं अति
 दुर्लभ ठे माटे ते मनने नियममा राखवा सालंबन ध्यान कहां ठे. जो के शास्त्रेने
 विये बहु प्रकारना आलंबनो बताव्या ठे, तो पण तेनुमा नव पंद ध्यान श्रेष्ठ ठे, एम
 जगत्गुरु जिनेश्वरो कहे ठे ! अरिदंत १ सिद्ध, ३ आचार्य ४ उपाध्याय, ५ साधु, ६
 सम्यक्त, ७ ज्ञान, ८ चारित्र, ९ अने तप ए नव पंदो जाणवा. ते नव पदमा पंदले
 पंदे अठारे दोपोथी रहित, विशुद्ध ज्ञानमय, प्रगटयां ठे जीवाजीवादिक नव तत्त्वो
 जेणो, अने नम्या ठे इंद्रो जेने एवा अरिदंत देवने नित्य ध्यान गोचर करो. बीजे पंदे
 सर्व कर्म बंधन मुक्त श्रवाथी प्रगट थया ठे केवळ ज्ञानादिक अनंत चतुष्टय जेमने एवा
 पंदर जेदे प्रसिद्ध सर्व सिद्ध जगवानेने तन्मय मने सदा ध्यावो. त्रीजे पंदे ज्ञानादि
 पंचाचारवने पवित्र विशुद्ध सिद्धतनी देशना देवा नजमाल अने परोपकारैक तत्पर
 एवा श्री सूरित्रोने नित्य ध्यावो चोथे पंदे गह्वनी सारणादिक करनार सूत्रार्थ शीख-
 ववामा नजमाल अने स्वाध्यायमां लीन ठे मन जेनु एवा उपाध्याय जगवंतनुं सम्यग
 ध्यान करो. पाचमे पंदे सर्व कर्मजूमिने विये विचरता, अनेक गुण समुदाये करी सं-

युक्त गुप्तिवन्त निष्पशिग्रही, ह्य पमान्वा ठे कषायो जेमले एवा मुनिराजोने ज्ञो
 ज्ञव्यो ! सदा ज्ञो. ठेवे पदे सर्वज्ञ प्रणीत आगममां कहेला जीवादिक तत्त्वो विषे स-
 म्यक श्रद्धान ठे लक्षण जेनुं एवा दर्शनरूप रत्नदोपकने नित्य प्रति मन मंदिरमां स्था-
 पो. सातमे पदे जीवा जीवादिक पदार्थ समूहना यथार्थ अवबोध रूप अने सर्व गुणोना मूल
 ज्ञानने, ज्ञो ज्ञव्यो विनयवेने शिखो. आठमे पदे अशुभ क्रियान्तना त्याग अने शुभ क्रिया-
 न्त विषे अप्रमादरूप उत्तम गुण युक्त चारित्र्यने, हे महानुभावो ! तमे महा प्रयत्नशी पालो.
 नवमे पदे महा आकरा कर्मरूप अंधकार समूहने हरवा सूर्य सदृश, कषाय तापशी रहित
 बार प्रकारना तपने, हे ज्ञो ! ज्ञावशी सेवो. आ नव पदो श्री जिन शासन विषे सारजुत
 अने महा कल्याणकारी ठे माटे कल्याणना अर्थी ज्ञव्योए विधि पूर्वक आराधवा योग्य
 ठे. आ नव पदोवेने सिद्ध एवा श्री सिद्धकने उपयोग युक्त ज्ञाव पूर्वक आराधता ठता
 श्री श्रीपालनी पेरे ज्ञव्य प्राणी अवश्य स्वर्गापवर्ग (स्वर्ग-मोक्ष) सुखने पांमे. शेष
 ज्ञाव ज्ञाकता अरिहंतादिक (वीश स्थानक) नुं आराधन करवाशी जेमले जिन नाम
 कर्म उपाज्युं ठे ते अरिहंतोने त्रिविध प्रणाम करुं. ठेला जेने महा स्पष्ट संचित

उत्तम राजकुलभां अवतरे ठे ते अरिहंतोने प्रणमुठुं, जेउना जन्म तेसये ५६
दीक्षा कुमारीनु तथा देनदे महा दर्प नेर मदिमा को ठे ते अरिहंतोने प्रणमुठुं ज-
न्मयो मासीने जेउना विषे असाधारण चार महा अतिशयो होय ठे ते अरिहंतोने प्र-
णमुठुं जेउं त्रण क्षाने सहित उता, जोगावळी कर्म क्षोण अयुं जाणी चारित्र अगी-
कार करे ठे ते अरिण चारित्र धर्ममाज उपयोगी अप्रमत्त, अने शुक्ल ध्याने कपक-
श्रेणी आलढ अइ मोहने इशी जेउ केवलज्ञान पामेठे ते अरिण कर्म क्षयशी एकादश
अने देवकृत दुगणीश अतिशयो जेमने होय ठे ते अरिण आठ प्रातिहार्योधी शोजित
अने देनदेणी सेवित जेउं सदा विचरे ठे ते अरिण पांजीश गुणयुक्त वाणीशी पृथ्वी
तळपर विचरंता जेउं ज्ञव्य प्राणीजेभ विवोध करे ठे ते अरिण अरिहंतो के सामान्य क-
यलीनु, कयों के नथी कयों केवळीसमुद्घात जेमणे एवा, शैलेशी करणवने अयोगी
केवळी अइ जनु ठेला वीजे समये ७७ प्रकृतिनु अने ठेले समये १३ प्रकृतिनु खपावी
शिव सुख पाम्या ते मिइ जगवानो मने सिद्धि सुख आपो चरम शरीरनी त्रिजाग
ऊली ठे अवगाहना जेमनी एवा जेउं एक समयमा लोकने अंते पहेंच्या ते सिद्ध ५-

નુબ્યમાંથી બૂટલાં બાણની પેરે પૂર્વ પ્રયોગથી, તથા કર્મમલના અન્નાવે તુંબાની પેરે અસંગતાથી, તથા ઇંદ્રના ફલની પેરે બંધન હેદથી, તથા ધૂમાદાની પેરે સ્વપ્નાવધીજ જે-તેની કુર્ધવગતિ પ્રવર્તે છે તે સિદ્ધ જગવાનો મને સિદ્ધિ સુખ વક્ષો. સિદ્ધ શીલાનો ઉપર એક યોજન વિષે લોકના અંતે જેમની સ્થિતિ પ્રસિદ્ધ છે તેજે જેનું અનંત, અપુનર્જીવ, અશરીરી, આવાધા રહિત અને સામાન્ય વિદ્યેષ ઉપયોગે સહિત છે તેજે જેનું અનંત ગુણ યુક્ત અથવા રજો તમો અને સાત્વિકરૂપ ગુણ ત્રયથી રહિત હોવાથી વિગુણ, અથવા ૩? ગુણ યુક્ત અથવા ૮ ગુણ યુક્ત, સંપૂર્ણ પ્રગટયાં છે કેવલજ્ઞાનાદિક અનંત ચતુષ્ઠય જેમને તેજે જેમ સ્વેચ્છ નગરના ગુણોને જાણતો હતો પણ કહેવા અશક્ત હોય તેમ જ્ઞાની પણ જેમના ગુણોને જાણતા હતાં પણ કહી શકતા નથી તેજે હવે શ્રી આચાર્ય મહારાજને પ્રણમું. જે જ્ઞાનાચારાદિક પંચવિધ આચારને સદા પાલતા હતા ત્રવ્ય પ્રાણીનના અનુગ્રહાર્થે પ્રકાશે છે તે આચાર્ય જગવંતને હું પ્રણમું. દેશ કુલજાતિ રૂપાદિક બહુ ગુણ સમુદાયથી સંયુક્ત હતા જેનું જુગ પ્રધાન છે તે આચાર્ય મહારાજને હું પ્રણમું. જેનું નિત્ય અપ્રમત્ત, વિકૃત રહિત કષાય વર્જિત, અને કુર્મોપદે-

શમા આસક્ત છે તેણે સારણા વારણા ચોયણા અને પદ્મિચોયણાવડે જેનું પોતાના ગહની
 સારવાર કરે છે તેણે જાણ્યો છે સૂત્રસાર જેમણે અને પરોપકાર કરવા તત્પર હતા જેનું
 તત્ત્વોપદેશનું ધાન દે છે તે આળ જિનેશ્વર પ્રત્યુરૂપ મહા પ્રતાપી સૂર્ય આશ્રમ્યે ઠેતે અને
 સામાન્ય કેવલરૂપ પરમ ઝીતલ ચંદ્ર પણ અસ્ત થયે ઠેતે પ્રવીણની પેરે જેનું અર્હા પદા-
 ર્થો પ્રગટ કરી વતાવે છે તે આળ મહા પાપના નારથી નર્ચા હતા સંતારરૂપી મહા અથ
 કુવાની અદર પદતા જીવોનો જેનું નિસ્તાર કર છે તે આળ જેનું માત તાત અને વાંધવ
 પ્રસુલથી પણ અધિક અર્હી હિત કાજ સાધે છે તે આળ વહુ લલિત સંપન્ન, અતિશયવાલા
 હતા શાસનની પ્રત્તાવના કરતા રાજાની જેમ જેનું નિશ્ચિત રહે છે તે આળ હવે શ્રી ન-
 પાધ્યાય મહારાજનું ધ્યાન કરુંતું. જેનું દ્વાદશાગી મૂલના પારગામી તેમજ તેના રહસ્યા-
 ર્થના ધારક તથા તે વંતેને વિસ્તારવામાં રક્ષા એવા ઉપાધ્યાય મહારાજને હું ધ્યાવુંતું.
 પાપાણ સરીલા પણ શિષ્યોને સૂત્રવાચારવડે જેનું નવપદ્મવ કરી સકલ જનને પૂજવા
 યોગ્ય કરે છે તે ઉપાધ્યાયને હું ધ્યાવુંતું. મોહરૂપી સર્વે મસી નટ કર્યું છે આત્મજ્ઞાન જે-
 ણુંતું એવા જીવોને વિપવૈદ્યોની પેરે જીવાડે છે (ચેતન આપે છે) તે ઉપાધ્યાય અજ્ઞાનરૂપ

व्याधिवने विवहल थयेला प्राणीने जेउ श्रुत रसायणनो सार आपी मद्दा वैद्योनी पेरे
अत्यंत हित करे ठे ते उ० जेउ सदा प्रव्य प्राणीने, गुणवनेने प्रांगता मनरूप मय-
गळने दमवा अंकुश सरीखुं ज्ञान दान आपे ठे ते उ० शेष (वाकीना) दानेने दिवस
मास के जीवित पर्यंतज पदोचनारा (सुख आपनारा) जाणी जेउ सदा मुक्ति सुधी
पदोचे (मोक्ष सुख मेळवी आपे) तेवुं ज्ञान दान आपे ठे ते उ० अज्ञानवने अंजाइ
गयेला लोकोना लोचनोने जेउ प्रशस्त शास्त्ररूप शस्त्रना मुखवने सारी रीते उद्यानी
नांखे ठे ते उ० बावन (५२) वर्णोरूपी बावना चंदनना रसवेने जेउ अज्ञानी लोकोना
पाप तापने एकाएक उपशमावे ठे ते उ० जेउ राजकुमार सुद्वय मुनिगणनी सारणा-
दिक चिंतामां तत्पर अने आचार्य पदने योग्य ठतां शिष्य वर्गने वाचनादान आपे ठे
ते उ० हवे श्री साधु मुनिराजोने वंदन करुं. जेउ एकठा सम्यक् दर्शन, ज्ञान
चारित्ररूप रत्नत्रयीवने मोक्षमार्ग साधे ठे ते सर्व साधुने जावधी नडुवुं. आर्त अने
रौड बे मागा ध्यान रहित अने धर्म शुद्धरूप बे उत्तम ध्यानने ध्याता ठता जेउ प्रहण
अने आसेवनारूप बे शिकारने शिखे ठे ते सर्व साधुने वंदन करुं. त्रण गुप्तिउवने

ગુપ્તા ત્રણ શબ્દ્ય રહિત અને ત્રણ ગારવ મુક્ત થતા જેનું રત્ન ત્રયને સાચવે છે તે સર્વ
 તાથુ જેનું ચાર પ્રકારની વિક્રધાથી વિરક્ત અને ચારે પ્રકારના ચારે કપાય રહિત થતા
 ચાર પ્રકારનો ધર્મ ઉપદિશે છે તે સર્વ જોમણે પંચે પ્રમાદ વર્જ્યા છે અને પંચે ઇન્દ્રિયોને
 જીતી જેનું પંચે સન્નિતિનું પાલે છે તે સર્વ પટ્કાયની રક્ષા કરવામા નિપુણ અને હા-
 સ્યાદિક પટકથી મુક્ત થતા જેનું ઠગ વ્રતો પાલે છે તે સર્વ જિત્યા છે સાત ત્રયો જોમણે
 અને શ્રાવે મદ મુક્ત (રહિત) થતા જેનું નવે બ્રહ્મ ગુણનું (વામ્નો) અપ્રમત્તપણે પાલે છે
 તે સર્વ વશવિધ યતિ ધર્મને સેવતા થતા જેનું વારે પદ્મિમાનું તેમજ વાર પ્રકારના તપને
 પણ સેવે છે તે સર્વ જેનું સત્તર પ્રકારના સંયમવંત થતા અઘાર હજાર શીલાગને ધારી
 કર્મજૂમિને વિષે વિચરે છે તે સર્વ હવે સમ્યગ્ દર્શનને નમસ્કાર કરે છે. શુદ્ધેવ, ગુરુ
 અને ધર્મરૂપ તત્ત્વ સંપત્તિની શ્રદ્ધા રૂપ જે સમ્યક્ત્વ કહેવાય છે તે સમ્યગ્ દર્શનને અમે
 નમિયે ઠીએ. જ્યાં સુધી એક કોના કોની સાગરોપમ શેષ 'આયુર્વર્જિત સાતે કર્મોની
 સ્થિતિ ન થાય ત્યા સુધી જે પમાય નહિ તે સળ અર્થ પુન્નલ પરાવર્તથી વધારે સંસાર સ્થિ-
 તિ જેમને રહી નથી તેવા મન્ય જીવોને ગંઠી (રાગદ્વેષ મય ઘાટી ગાંઠ) મેદ થયે વતે

જેની પાસિ ઘડ શકે છે તે સઠ જે ઉપશમઃ કયોપશમ અને કાયક એમ ત્રણ પ્રેદે જિન શાસનમાં વચ્ચાણું છે તે સઠ ઉપશમ સંમકિત પાંચવાર, કાયોપશમિક અસંખ્યવાર, અને કાયક જે એકજવાર પ્રાપ્ત થઈ શકે છે તે સઠ જે ધર્મ વૃક્ષનું મૂલ ધૂત છે, ધર્મ નગરના દરવાજા રૂપ છે, અને ધર્મ મહેલનો પાયો ગવાય છે તે સઠ જેને ધર્મરૂપ જગતનો આધાર ઉપશમ રસનું જાજન, તેમજ ગુણરૂપી રત્નનો નિધાન મુનિજનો કહે છે તે સઠ જેના વિના જ્ઞાન પણ અપ્રમાણ છે અને ચારિત્ર નિષ્ફળ થાય છે અને મોક પણ ઘેલવી શકાતો નથી તે સઠ જે સદ્દેહણા, લક્ષણ અને મૂપણ પ્રમુખ વધુ પ્રેદે કરી સિદ્ધાંતમાં વર્ણવેલ છે તે સમ્યક્ત્વ રત્નને હું પ્રણમું. હવે જ્ઞાન પદનું કીર્તન કરે છે. સર્વજ્ઞ પ્રણીત અગમમાં કહેલા યથાસ્થિત તત્ત્વોનો જે શુદ્ધ અવવોધ તે સમ્યગ્ જ્ઞાન મોરે પ્રમાણ છે. જે વર્તે પ્રત્યયા પ્રત્યય, પેયોપેય, ગમ્યાગમ્ય, અને કૃત્યાકૃત્ય જાણીયે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન મોરે પ્રમાણ છે. સકલ ક્રિયાનું મૂલ જે શ્રદ્ધા તે શ્રદ્ધાનું પણ જે મૂલ છે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન જે મતિ શ્રુત અવધિ, મનઃ પર્યવ અને કેવલ એમ પંચ પ્રકારે પ્રસિદ્ધ છે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન કેવલી મનઃ પર્યવ જ્ઞાની કે અવધિજ્ઞાનીનાં પણ વચન, મતિ શ્રુતરૂપે લોકોનો ઉપગાર કરે છે તે

સમ્યગ્ જ્ઞાન જે શ્રુત જ્ઞાનજ દ્વદશાંગીરૂપ લોકને નુપગારકારી પ્રરૂપેલ છે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન તેટલા મટેજ નવ્ય પ્રાણીયો જેને ત્રણે છે, ત્રણાંવે છે, દે છે, સાંત્રલે છે, પૂજે છે અને લખાંવે છે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન મને પ્રમાણ છે. જેના વલે આજ પણ ત્રણે લોકના ત્રાવ હાથમા રહેલા આંવલ્લાની પેરે જાણી શકાય છે તે સઁ જેના પસાપે જનો લોકને વિપે પૂજવા યોગ્ય, પૂજવા યોગ્ય અને પ્રશંસવા યોગ્ય થાય છે તે સમ્યગ્ જ્ઞાન મને પ્રમાણ છે. હવે ચારિત્ર પદનો પ્રત્તાવ કહે છે. જે દેશવિરતિ અને સર્વવિરતિરૂપ અનુક્રમે ગૃહી અને યતિ જનોને હોય છે તે ચારિત્ર જગતમા જયવંતું વર્તે છે જ્ઞાન અને ંર્ગન પણ જેનાથી પરિવર્યાં ઉતા પ્રાણીયોને પરિપૂર્ણ ફલ આપે છે તે ચારિત્ર જે સામાયકાદિક પંચ પ્રકારે યતિ જનોને યથોત્તર (અધિક અધિક) ફલ દેનારું જિન આગમમાં સુપ્રસિદ્ધ છે તે ચારિત્ર જેને જિનેશ્વરોએ પોતે અંગીકાર કર્યું, પાઢ્યું, અને સસ્યક પ્રરૂપુ તેમજ અન્ય મોહાર્થી ન્રવ્યોને આપ્યુ તે ચારિત્ર જગતમાં જયવંતું વર્તે છે. ં સંદોની અલંન રાજ્યલદમી ંમીને ચક્રવર્તીનું જેને સમ્યક્ અંગીકાર કર્યું તે ચારિત્ર જગતમાં જયવંતું વર્તે છે. જે (ચારિત્ર રત્નને) પામ્યા ઉતા ત્રીશ્વરી જેવા પણ પ્રાણીયો ત્રણે

લોકને વિષે સકલ જનને પૂજવા યોગ્ય થાય છે તે ચારિત્ર જે (ચારિત્ર) ને પાલતા મુનોશ્વરોના ચરણો પ્રતિ દેવેંદ્રો અને દાનેવેંદ્રો આણંદ સહિત નમે છે તે ચારિત્ર જે જાનંત ગુણવાલું ઠતાં સિદ્ધાંતને વિષે મુનિવરો એ સત્તર પ્રકારનું કે વશ પ્રકારનું વર્ણવ્યું છે તે ચારિત્રનું મને શરણ છે. પંચ સમિતિનું અને ત્રણ ગુણિતરૂપ અપ્રે પ્રવચન માતા, ક્રમા આદિક દશ વિધ યતિ ધર્મ, અને મૈત્રી, પ્રમોદ, કરુણા, માધ્યસ્થ્ય આદિ જ્ઞાનના-નું જે ચારિત્રની સિદ્ધિ સાધે છે તે ચારિત્રનું મને શરણ છે. હવે તપ પદને વંદન કરે છે. જિન જ્ઞાસન વિષે જે વાહ્ય અને અર્ચ્યંતર મઠી વાર પ્રકારનું યથોક્તર ફલદાયી વચ્ચા-પયું છે તે તપ પદને હું શ્રાદર પૂર્વક વંદું. તેજ જ્ઞે પોતાની સિદ્ધિ જાણતા એવા શ્રી ક્રષ્ણનાથ આદિ તીર્થંકરોએ જેને આદર્યું તે તપ પદ ક્રમા સહિત જેના સેવનથી નિ-કાચિત કર્મોનો ક્ષણવારમાં કય અફ જાય છે તે તપ પદને હું પ્રણમું. જેમ અગ્નિવદ્ને સુવર્ણશ્રી કીટી (મેલ) ફિટ્ટી જાય છે તેમ જેનાવદ્ને જીવ શ્રી કર્મમલ તત્કલ જૂદા અફ પડે છે તે તપ પદ આશંસા (નિયાણા) દિક રહિત કેવલ કર્મના કય માટે જે કર્યું હતે મહા સિદ્ધિ પેદા થાય છે તે તપ પદ જેના પસાયે ચરેચર આમો-

सही प्रमुख बहु प्रकारनी लब्धिनु प्रगटे ठे ते तप० कष्टपवृद्धनी जेस आवी सुरंवर
 अने नरवरनी श्रेष्ठ संपदरूप जेना फूल ठे अने मोक्षरूप फल ठे ते तप पदने अमे
 प्रणमियें ठीये. अत्यंत असाध्य (साधी न शकाय) एवा सर्व लोकना कार्यो जेनावने
 गीघ सीक्षे ठे ते तप पदने हुं प्रणमुं. दहिं दुर्वादिक मंगलिक पदार्थोना समूहमा लो-
 कने विपे जे पदेलु मंगल गवाय ठे ते तप पदने हुं प्रणमुं. हे ज्ञव्य ! आ नव पदोनुं
 मद्वात्म्य आतो अल्प मात्र कह्यु जे कारण माटे आ नव पदनुं आराधन सर्व सुखोनुं
 मूळ ठे. आ नव पदोनुं आराधन प्राणीयोना केवल शुभ भाववने दाय ठे अने ते शुभ
 ज्ञाव खरेखर निर्मल आत्मानुने दोय छे पण बीजा (मलीन आत्मानु) ने दोतो नधी
 जेनुं संकल्प विकल्प वर्जित निर्मल आत्मानु ठे तेनुं नव पद ठे अने नव पदोने विपे
 तेनुंज कारण के ध्याता (ध्यान करनार) पिंरुस्थ पदस्थ अने रूपस्थ अरिहंत परमात्माने
 ध्यातो वतो साक्षात् अरिहंत पद मयज पोताना आत्माने देखे पिंरु जे शरीर तेना विपे
 रइ ते पिंरुस्थ, अहं इत्यादिक पदोनु ध्यान पदस्थ, सर्व अतिशयो सहित समवसरणमा
 विराजमान अरिहतनुं ध्यान ते रूपस्थ ध्यान समजनुं. रूपातीत (अरूपी) स्वभाव ठे जेनो

અને કેવલ (પરિપૂર્ણ) સદ્જ્ઞાન અને દર્શનનો છે આણંદ જેને એવો જે પરમાત્મા તેજ સિ-
 હ્દાત્મા કહેવાય. એમાં સંદેહ નથી. પંચ પ્રસ્થાન મય, મહા મંત્રના ધ્યાનમાં લીન છે મન
 જેનું અને પંચાચાર મય આત્માજ આચાર્ય હોય. મહા પ્રાણ (ધ્યાન) વર્તે ધ્યાયા છે
 છાદશાંગી સૂત્ર અર્થ અને તદુત્તર્ય રહસ્ય જેણે અને વાચનાદિક પંચપ્રકારના સજ્ઞાયમાં
 તત્પર છે આત્મા જેનો એવો આ આત્મા પોતેજ નિપાધ્યાય છે. સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન અને
 ચારિત્રરૂપ રત્ન ત્રયીવર્તે મોક્ષ માર્ગ સાધવા સાવધાન છે મન વચન અને કાર્યારૂપ ત્રણે
 યોગો જેના એવો નિત્ય અપ્રમત્ત આત્મા પોતેજ સાધુ હોય. મોહના કય નિપદામવર્તે, શમ
 સંવેગાદિક લક્ષણવાળા પરમ શુભ પરિણામ મય પોતાના આત્માનેજ દર્શન જાણ. જ્ઞાના
 વરણના કયોપશમવર્તે યથા સ્થિત તત્વોનો શુદ્ધ અવબોધરૂપ આત્મા પોતેજ જ્ઞાન ક-
 હેવાય. સોલ કષાય અને નવ નોકષાય રહિત, વિશુદ્ધ લેહ્યાવંત, અને સ્વ સ્વભાવમાંજ
 રહેલા પોતાના આત્માનેજ હે જ્ઞવ્ય ! તું ચારિત્ર જાણ સમજ. ઇચ્છાના નિરોધ થકી શુદ્ધ
 સંવરમાં પરિણમ્યો અને સમતાયે કરી કર્મોને નિર્જરતો આ આત્માજ પોતે તપ સમજો.
 આ પ્રમાણે હોવાથી પોતાના આત્માનેજ નવપદમય જાણીને જો આત્મા

વિવેક નિત્ય લીન મનવાળા થાઉ ! યથા-જિત્યા ઠે કામ-ક્રોધાદિક અંતરંગ વૈરિ
 જેમણે, उत्तम છે જ્ઞાન જેમનું, સત્પ્રાતિહાર્યોદિક અતિશયોવને પ્રધાન અને સંશયોના
 સમૂહરૂપ રંજને હરણ કરતા એવા શ્રી અરિહંત જગવંતને નિરંતર ધ્યાવો. હુટ એવા અઠે
 કર્મોના આવરણોથી સર્વથા મૂકાણા, અનંત જ્ઞાનાદિક લક્ષ્મી ચતુષ્કવતા, અને સમગ્ર
 લોકના અતે બ્રહ્મરૂપ રીતે સિદ્ધ થયેલા સિદ્ધ જગવંતને નિત્ય પ્રતિ મનમંદિરમાં સ્થાવી
 ધ્યાવો આ સત્તાર વિષે પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજાનું જીવોને જેલું સુખ હે છે તેલું સુખ
 નથી દેતો પિતા કે નથી દેતી માતા, માટે તે આચાર્ય જગવંતને સદા પૂજો કે જેથી
 મોક્ષના સુખ શીઘ્ર મેળવો સ્વાદિષ્ટ નીર, કીર અને અમૃત તુલ્ય સુત્ર અર્થ અને સંવેગ
 મય શ્રુતવને જેલું જગ્યોને પ્રસન્ન કરે છે અને કયો છે પસાય (અનુગ્રહ) જેમણે એવા
 નપાધ્યાય મહારાજાનું નિરંતર ધ્યાવો કાત, દાત, સુગુપ્તિ ગુપ્ત, નિર્લોપી, પ્રજ્ઞાત,
 અનેક ગુણ યુક્ત, પ્રમાદ રહિત, અને હણ્યો છે મોહ અને માયા જેમણે એવા મુનિરાજો-
 ના ચરણોને નિત્ય પ્રતિ ધ્યાવો જીવાદિક પટક્યો વિગેરેની જે શુદ્ધ શ્રદ્ધા તે સર્વ ગુ-
 ણોમા પ્રધાન દર્શન જાણો જેમ નિર્મલ રસાયણવને સર્વ રોગો હે છે તેમ દર્શનવને

કદાગ્રહ માત્ર ટલે છે. નિર્મલ નિષ્પક્ષપાત મતિ જાગે છે. તે દર્શનને હે પ્રવ્યો ! તમે પ્રાણા
 જ્ઞાવશી જ્ઞજો. નૈગમ આદિક નયોના સમૂહશ્રી નીપજેલા અને તત્ત્વ જ્ઞાન એક છે સ્વ-
 રૂપ જેનું એવા પ્રધાન જ્ઞાનને અંધકાર પ્રતિહરતા માણિક્ય (રત્ન) ના દેદીપ્યમાન દી-
 પકની પેરે તપ્તારા મનમંદિરમાં ધરો. જેથી અનાદિ અજ્ઞાન અંધકારનો તર્વથા નાશ
 થાય. ઓ પ્રવ્યો ! જ્ઞલો છે સંવર (આશ્રવ ત્યાગ) જેમાં અને મોહનો નિરોધજ છે સાર
 જેનો, સામાયકાદિક પાંચ છે પ્રકારો જેના, અતિચાર લગણ રહિત, મૂલ અને ઉત્તર અનેક
 ગુણોવને પવિત્ર એવા ઉત્તમ ચારિત્ર ગુણને તમે નિત્ય પ્રજો. વહી હે પ્રવ્યો ! કર્પો છે શ્રુતિ
 હુર્જય હુર્જર્મોનો જય જેણે, હુઃલ માત્રનો હય કરનાર અને પાપ માત્રનો નાશ કરનાર
 એવા આગમ નિરૂપિત બાહ્ય અને અન્યંતર પ્રેરૂ પ્રિય તપને નિરાશી પ્રોવે (આશંસા રહિત)
 સેવો. જેથી સર્વ કર્મ કદમલ (કલ્પવર-કચરા) ના સર્વથા વિનાશથી આત્માનું શુદ્ધિ-
 દરૂળ સહજ પ્રગટે. આત્માના સર્વ પ્રદેશો અનંત શાંતિ પ્રસરે. હે સંવેગ રંગ રંગિત જનો !
 શ્લ ફલને આપનારા આ અનંતરોક્ત નવ પદોને જે કોઈ મહાનુભાવો આશાધશે તેણે શ્રી
 શ્રીપાલ અને મયણાસુંદરીની પેરે સુખની પરંપરા પામશે. એમ સમજી આ પંચમલા-

लने विषे पण प्रगट कळपवृक्षना। पर अनुपम अमृत फलने आपी सर्व (वाह्य अने
 आंतर) व्याधिनेने सर्वथा अपहरनार श्री सिध्दचक्र महाराजने सर्व प्रमाद परिहरी
 हे भव्यो पूर्ण प्रक्तिप्रावथी भजो, जेशी सर्व पाप तापना विनाशथी अक्षय मोक्ष सं-
 पदा सहजे पामो. (१) उत्पन्न थयेला उत्तम (केवल) ज्ञान-ज्योतिमय, अने अशोका-
 दिक प्रातिहार्य समेत सिंहासनपर सुस्थित थया ठता उत्तम पुष्करावर्त मेघनीपरे-(३५)
 वाणीना गुणोश्री अलंकृत) देशनावने आणंदित कर्यो ठे सज्जनो जेमणे एवा जिनेश्व-
 रोने सदा नमस्कार नमस्कार हो. (२) सहज आणंद रमा (लक्ष्मी) मा ज रमण
 करनारा एवा केवलज्ञानादिक अनंत चतुष्क समेत सिध्द भगवानेने वारंवार नमस्का-
 र हो. (३) दूर कर्यो ठे कदाग्रह मात्र जेमणे अने सूर्य समान प्रतापवंत श्री सूर्यव-
 रोने वारंवार प्रणाम हो. (४) सूत्र अर्घ अने तडुभय विस्तारवामा तत्पर एवा वाच-
 क श्रेष्ठोने वारंवार वंदन हो. (५) सम्यग् रीते सेव्युं (आराध्युं) ठे संयम जेमणे ए-
 वा शुठ दया अने, निर्मल आचारने सेवन करनारा साधु मुनिराजने वारंवार प्रणाम
 हो. (६) जिनेश्वर देवे कहेला तत्त्वो विषे रुचि (श्रद्धा) ठे लक्ष्ण जेनुं एवा निर्मळ

દર્શનને વારંવાર વંદન હો. (૭) અજ્ઞાન અને મહા મોહરૂપ અંધકારને હરનાર જ્ઞાન-
જ્ઞાનને પુનઃ પુનઃ નમન હો, (૮) પ્રગટ કરી છે આત્માની અનંત શક્તિ જેણે એવા સં-
યમ વીર્યને વારંવાર વંદન હો. (૯) જ્ઞાનાવરણીયાદિક કર્મરૂપી વૃક્ષને બુન્મૂલન ક-
રવા કુંજર સદૃશ એવા મહા આકરા તપના સમૂહને પુનઃ પુનઃ પ્રણામ હો. આ પ્રમાણે
નવ પદોથી નિષ્પન્ન શ્રી સિદ્ધચંક્રજી મહારાજને હું નમુંદું. જેનું મહાત્મ્ય અનંત હોવા-
થી કેવલ જ્ઞાની મહારાજ પણ પોતાનું આયુષ્ય પરિમિત હોવાથી સંપૂર્ણ કહેવાને સમર્થ
નથી તો બીજા અલ્પજ્ઞનું તો કહેવું જ શું? મૂલ કૃતિને અનુસાર સ્વપરના હિતાર્થે
સિદ્ધચંક્રજી મહારાજના જે ગુણ ગાયા તે વર્તે મુજને પ્રવોચન સદ્વૌધિ રતની પ્રાપ્તિ
થાતે એજ અન્યર્થના.

શ્રી સિદ્ધચંક્ર આરાધન વિધિ

ગુણ સંહ્યા.

પદનાં નામ.

- (૧) ઠુંજી નમો અરિહંતાણં
- (૨) " " સિદ્ધાણં

૧૨

૮

(३)	"	आयरियाणं	३६
(४)	"	उवझायाणं	४५
(५)	"	लोए सद्य साहूणं	४७
(६)	"	दंसणस्त	६७
(७)	"	नाणस्त	५१
(८)	"	चारित्तस्त	७०
(९)	"	तवस्त	१२

आनो तथा चैत्र शुद्ध ७ श्री प्रारंभी शुद्ध १५ सुधी अनुक्रमे ए दिवस सुधी आ नवपदोनुं आराधन करनार ज्ञाग्यशाली ज्ञव्य झाड़ या वहेन, दिन प्रति उन्नय वेला प्रतिक्रमण प्रतिलेखन उपरात देववदन त्रणवार करे. निर्मल मन राखी शीलव्रत पाले, जीवदया, सत्य भाषण, न्यायवृत्ति, अने संतोषादिकनो विशेषे खप करे. कटुक भाषण न करे, निंदादिक सर्व पाप व्यापार विशेषं वर्जे. मद, विषय, कमाय, निश अने विक- या रूप पांचे महा पापी प्रमादो परीहरी प्रसन्न चित्ते शुद्ध श्रवणें दिनप्रति अनुक्रमे

અરિહંતાદિકના ગુણો પ્રમાણે પ્રદક્ષિણાનું દે તથા ક્ષાણસગ્ગ પણ તેમજ કરે. શુચિ શ્રદ્ધ મન વચન અને કાયાની એકાગ્રતાએ અરિહંતાદિકની શક્તિ અનુસાર અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરી ગુણગ્રામ-ચૈત્યવંદન કરે. સ્થિર મને પદ દીઠ વીશ વીશ નવકારવાલી ગણે. સર્વ ક્રિયા સદ્ગુરુના વહુમાન પૂર્વક કરે, આપ મતે ન કરે, ગુરુન્નક્તિ કરે. કોઈને પાપોપદેશ ન દે. સર્વને મિત્ર કરી લેલે. ગુણીને દેખી પ્રમોદ ધરે. ડુઃખી જીવની વનતો સહાય કરે. નપેક્ષા ન કરે. ધર્મમાર્ગમાં સીદાતા સાધર્મીની વિશેષ સહાય કરે. મહા પાપી નિર્દય નીચ મનુષ્ય પ્રાણીપર પણ દ્વેષ ન ધરે તેમજ રાગ પણ ન કરે. મધ્યસ્થ રહે. સંસારની અનિત્યતા જાણે દેહાદિક પુન્નલ જ્વળની અસારતા વિચારે. કુટુંબાદિક સંયોગનું ક્ષણિકપણું સમજી તેમાં મોહ મમત વર્જી એક ધર્મનેજ અશરણ શરણ ધારી અવલંબે. ગમે તેવા કષ્ટ સમયે પણ અદીનપણે ટેકથી સર્વ ડુઃખ સહન કરતો ઠતો ધર્મ ન તર્જે. ધર્મ પણ સર્વેજ સમય સંમત સદ્ગુરુદ્વારા યથાર્થ સમજી આદરે પણ આપમતે નહિં. તે પણ આદેશા (પુન્નલિક સુખની વાંઘા) થી નહિં પણ નિઃકામીપણે એટલે જન્મ જરા સ્પર્ણાદિક ઉપાધિ ટાલવા માટે. નિરંતર ગુરુ મહારાજની હિતશિક્ષાને અમૃત જેવી મી-

७१ मानी हृदयमा धारी यथा श्रवसर तेनो अमल्य करतो रहे, श्री सिद्धचक्र महाराज-
 ना गुणोत्तुं नित्य स्मरण कर्षो करे. क्षण एक पण विसरे नहि. एवा जीवो निःसंशय
 संसारनो अंत करी शके. आ प्रमाणे नवपदजीनु आराधन ॥ वर्ष सुधी अखंरु करे ते-
 ना सर्व विघ्न विमलेश्वर यद्ग अपहरी मनवंछित पूरे. दरेक नुलीमां नव नव आईवि-
 लो गलतां सर्व मली ७१ आईबिलो आय. ते तपनुं संपूर्ण आराधन करी यथाशक्ति न-
 यापन (उजमणुं) करे. तेनो विधिशास्त्रा जी जाणवो. शक्ति न होय ते करनारनी अ-
 नुमोदनादिक करे, अने शक्ति प्राप्त छेय उते सर्व यथाविधि करवा नाव राखे. जेटलुं
 येने तेटलुं निष्कपटपणे ज करे. गह्वरीया प्रवाहे मात्र देखादेखी या मात्र लोक रंजना-
 र्थ न करे. अर्थात् जे सत्कृत्य करे तेनो परमार्थ सद्गुरु पासे पूढी निर्धारी आत्मकडया-
 ण अर्थ के जे देखी बीजा पण तेनी अनुमोदनादिक करे. जेथी शासननी उन्नति थाय.
 श्री सिद्धचक्रजीना प्रज्ञावध्री पूर्ण आस्तावंत प्राणीयोना श्रीपाल कुमारनी पेरे रोग न-
 पड्यादिक सर्व शांत थाय. यावत् मंगलिक भाला पामे. आराधक प्राणी अचिंत्य श-
 क्ति मेखेवे. आ लोक अने परलोकमां उत्तम एवी सुखसंपदा पामे. श्री श्रीपालनी पेरे

तेने कोइ गंजी शकै नहिं. तेनो सर्वत्र विजय थाय. अहाँ निरंतर सुख सौभाग्य विल-
सी अंते मुक्ति कमला बरे. ज्यां नथी आधि, नथी व्याधि, नथी संयोग, नथी वियोग,
नथी जन्म जरा के मृत्यु एवी निरुपाधिक अनंत अक्षय सुखमय अवस्था सदा काल दि-
लसे. परम सिद्ध दशा अनुभवे. चराचर लोक तेमज अलोकना त्रिकालवर्ती सर्व भावो-
ने संपूर्ण रीते जाणे-देखे. सहज आत्मिक निरवधिक सुखमांज रमण करे. उत्तम कारण
योगेंज उत्तम कार्य वनेठे. विना कारणे कार्य वनेज नहिं. आनंदधनजी मद्दाराज केहेठे के
“कारणयोगें हो कारण नीपजरे, एमां कोइ न वाद॥ पण कारण विण कारण साधिंधरे,
ए निजमति उन्माद॥संप्रवण” मोट अनादि परिचित विषय तृष्णा तजी संतोष प्राप्त ज-
जी आवा निष्पन्नगुणी अरिहंतादिक पंच परमेष्ठीनुं तेमज ते महाशयोए सेवेला-आदरे-
ला अने ते द्वारा अनंत चतुष्कादिक प्रगट करी सम्यक् प्ररूपेला सम्यग् ज्ञान दर्शन चारित्र
अनंत तपरूप शुद्ध आत्मधर्मनुं तन्मयपणे सेवन करता बत्ता प्रव्य सत्वो अनंत दुःखोदधि
तरी शाश्वत शिवसुखमां कायम मोटे विआंति अवश्य पामे,

ॐ ब्रह्म

अथ आत्म प्रबोध प्रबंधः

श्री जिन शासन नम्रमणि, वर्धमान जिनभ्राण ॥ प्रणमी पद्मकज तेहना, तिम
गौतम वरनाण. ॥ १ ॥ बहु उपगारी श्रुतधरा, प्राचीन अर्वाचीन ॥ सश्रयो शास्त्र जल-
निधि जिणे, वंडुं पूर्णाकीन ॥ २ ॥ अर्वाचीन पण आगला, गुणमणि रयण भंमार ॥
रुचि यशप्रिजयजी जगजयो, 'न्याय विशारद' धार ॥ ३ ॥ सूत्रधार बहु शास्त्रना,
उपगारी कलिकाल॥जसु आलंबन नविजना, जाले कर्म जंजाल ॥ ४ ॥ शुद्ध प्ररूपक
गुण वस्यो, गतक समाधिकार ॥ तिमहीज समता शततणो, कहंहुं अल्प विचार. ॥५॥

“ सहज समाधि विचार ”

श्री शात रसने चखारुनारा श्री वृष्टिचंइजी गुरु महाराजने त्रिविध प्रणाम
करीने आ आत्मबोध सबधी प्रबंध रचवा उत्साह वरंहुं. आशा ठे के तेथी शांत रसनी
वृद्धि थसे जेथी भव्य प्राणीयोनी भव ताप टळसे अने सहज अनंत सुख मलसे, आ-

आत्मबोध एव श्रेष्ठ मोक्ष मार्ग है. तेषां जेनी रह लागी तेज जाव साधु, बीजो नहिं. जेम बालकने विषय सुखनी खबर न पढे तेमज आत्म अनुभव विनानो पण केवल शास्त्र वांचवा मात्रथी खरुं सुख (शांत रस) न मेलवी शके. तथा जेम तरुण वयवादी विषय सुखनो अनुभव करी शकैते तेम आत्म अनुभवी धर्म यौवनवंत शांत रसमां मग्न थइ जारे उत्तम सुख मेलवी शकैते. आत्मज्ञानने विषे मग्न थयेला पुरुषो आ सर्व जगतना खेलने इंज्जाल जेवो लेखैते जेथी तेने विषे तेनु मग्न थइ जता नथी. आत्म अनुभव-ज्ञान विनानो बहारावो व्यवहार तेमने लुखो लुखो लागैते. पवित्र धर्म कार्य करतां ठतां पण आत्मज्ञान विना तेषां चित्त बेधाइ स्थिर थतुं नथी, जेथी शांत सुखनी लहेजत पण आवती नथी. माटे आत्मज्ञान अवश्य मेलववुं जोइयें. जेम अनुभव विनानो अज्ञ जीव काचने रत्न मानी ले पण अंते काच ते काचज ते तेम आत्मज्ञान-विवेक पाम्या विनानो पोते केवल कष्टकरणेने भले मोक्ष फलदायी माने, पण ते कष्ट-करणे एम कष्टहरणी भवानी नथी; माटे आत्मज्ञान सारी रीते ज्ञानादिक लक्षणोथी न-लखी, निर्धारी, तेनी पूरी श्रव करी, ते ते आत्मगुणोने संपूर्ण प्रगट करवा खातर श्री

वीतराग वचन अनुसारे ज तप, जप, ज्ञान, ध्यान, सहित पवित्र संजमनुं सेवन करवुं
 हितकारी ठे आगम (सिद्धांत) समुद्भूतं मथन करी जेअणें अनुभव अभूत मेलवुं ठे
 एवा मंहाशय गुरु महाराजना चरणकमलमां भ्रमरनी पेरे निरंतर वसी जेटलो वने
 तेटलो गुण मकरंद पीवो-गुण मकरंदना पानथी पोताना आत्मानी सहज सुखवने
 पुष्टि करवी, पण तेवा परम उपगारी गुरु महाराजथी दूर रही मद-मत्त वनी स्वहंद-
 पणे संसार अटवीमा परिभ्रमण न करवुं. जे साचो आत्मज्ञानी होय ते तो पोताना
 आत्माना कल्याण करवारूप साचा ध्यानमां ज राचे. तुशी थाय, कोइ पण प्रकारना
 पंचेंद्रिय-संवंधी विषयनी वांठना न करे, अने केवल शांत रसमांज लयलीन थइ रहे.
 कोइपण प्रकारनी उपाधि-असमाधि स्थाने न जेजे आत्माना सुख्य त्रण प्रकार ठे.
 १ बहिरात्मा २ अंतरात्मा ३ परमात्मा. तेमा देहादिक जन अने कणजंगुर पदार्थोने
 विषे पोतापणानी बुद्धी हुं अने मारापणुं माननारो बहिरात्मा समजवो. आत्मा अने
 जन्म (पुद्गल) गुण अने दोषने जूदा जूदा त्रिन्न त्रिन्न लक्षणोथी समजे अने समजी-
 ने निर्बोप-निर्मल आत्मानुं आलंवन लेइने पोताना अनादि पुद्गल संबंधी लागेला

દોષોને દુર કરવાં સ્વર્પી થાય તે અંતરાત્મા અને સંપૂર્ણ રીતે સર્વ દોષોથી મુક્ત થયેલો આત્મા પરમાત્મા સમજવો. એ ત્રણે પ્રકારનાં આત્માનનાં ટુંકાણમાં લક્ષણ કહ્યાં. આમ સામાન્ય રીતે પણ આત્મજ્ઞાન વિનાનો બહિરાત્મા પોતાના આત્માની નહિં એવી ધન કણ કંચનાદિક વસ્તુને વિષે અહં બુદ્ધિ (મમકાર-મમતા) ધારે છે. અહંપદ ધારી અજ્ઞાનતાથી કલેશ પામે છે, પણ અંતરાત્મા વિવેકવર્મે તેવું દુઃખ પામતો નથી; કેમકે તે તો રાજહંસનો પેરે ગુણદોષની વહેંચણ કરી શરીર પ્રમાણ વ્યાપી રહેલા પોતાના આત્માના સહજ જ્ઞાનાદિક નુત્તમ ગુણો પ્રગટ કરવા જ પોતાનો લક્ષ્ય કરે છે જેથી અંતે તે આત્માની અનંતી ક્ષિદિ પ્રગટ કરે છે અને તેથી અનંત અદ્વય અને અનુપમ સુખનો સાક્ષાત્ અનુભવ કરી શકે છે. બહિરાત્મા તો બાહ્યદૃષ્ટિ હોવાથી આ મારો શત્રુ, આ મારો પુત્ર, એવી કલ્પના કરે છે; તથા દેહ એજ હું પોતે, એમ માને છે; તેમજ આત્મો મારુંજ અને આત્મો પરાયુંજ એમ નિશ્ચય કરી રાખે છે અને આત્મજ્ઞાની તો જાગતને વિષે કેવલ શુદ્ધ સ્વભાવને જ ગ્રહણ કરવામાં સંતોષ માને છે. આ મારું અને આ પરાયું એવી વિકલ્પા-વાસના પણ અજ્ઞાન રૂપ જ છે તો અનેક વિકલ્પોવાળી ભ્રમજાલ તેતો મહા ભંડા અંધારા કુવા જેવી જ છે. આથી જ પુત્ર

કલત્ર (સ્ત્રી] આદિ પરિવારની કલ્પના તથા દેહને ત્રિપે મારા પણાના વ્રમરૂપી મોટી
 મૂલ થાય છે, ઠતાં મૂઢ પ્રાણી આ સર્વ વસ્તુને સુલ સંપત્તિ ગણે છે, અહા મોહનું કે-
 ટલું જોર છે ! જેથી દારી પોતે પોતાનુ જ્ઞાન પણ મૂલી ગયો છે અને એક ઠાકડાની પેરે
 કેવલ જ્ઞાની-વિવેકી પુરુષોની નજરમાં દયામણી સ્થિતિને જોગવતો ફરે છે. વ-
 હિરાત્માના આવા બેહાલ, મોહવને ઘેરેલા જોડ પરમ પુરુષ-પરમાત્મા યથા અવસર પ્રા-
 વા જીવોને નહરવા માટે મિષ્ટ વંચનથી નિર્પેદશ આપે છે જો પ્રજો ! આ વ્રમ મતિને
 હવે તજી દેડ અંતર દૃષ્ટિથી દેલો-જુલ, જો મોહદટ્ટિ (મારા તારાપણું-મમતા જાલ)
 તજીયે અને યોગ્ય વિવેક આટરીયે તો સદ્જ આત્મગુણોનો સમૂહ પ્રગટ-થાય. વલી હે
 પ્રજ ! આ પ્રત્યક્કરૂપ વિગેરેનું દેલવું કહેવું, કે કહેવરાવવું સર્વે સ્વેદું (આરોપિત) છે. આ
 સર્વ, પાંચે ઇંડિયો તથા મન વચન અને કાયાના વલે લુંટાલુંટ છે અર્થાત્ તેમ
 કરવા આનંદ પોતાની તાકાત હોય ત્યા સુધી મથે છે. અને આત્માનું ધન લુંટે
 છે આ વાત જો આત્મા સમજે-લક્ષ્ય નિર-લક્ષ્યને તે સર્વે સ્વદંડી લુંટારાગ્રેને સ્વા-
 ધીન કરે તો પોતાની અન્યથા થતી આટલી વધી વિનંતના થવા ન પામે, તે સર્વે અટકે

अने सहजे पोतानुं अनंत सुख प्राप्त आय. पण प्रमाद शत्रुनो पहेलो पराभव करी
 आत्मानुं स्वरूप उबखी आत्मवीर्य फोरवाय तोज. चिदानंद धन (अनंत ज्ञानानंद)
 रूप पोतानुं शुद्ध स्वरूप मूकी आत्माने पर-जन्म वस्तुना संयोग मात्राची तेने जन्मरूपज
 कहेवो कारववो योग्य नथी ज. शुद्ध आत्मा नहिं ग्रहण करवा योग्य पर ज्ञावने ग्रहण
 करे नहि तेमज ग्रहण करेला पोताना शुद्ध स्वप्नावने तजे नहिं अने सर्व स्वप्नावने
 जाले तेथी स्वपर प्रकाशक कहेवाय ठे. हे ज्ञे ! जेम कोइ जन्म-अज्ञ रूपाना भ्रमशी
 सीपमां (सीप लेवा) प्रयत्न करे ठे तेम आ देहने विपे आत्म भ्रम-पोतापणुं मानी
 लेवाथी आ तारो खोटो अभ्यास पन्थो ठे तेमज हे ज्ञे ! जेम सीपमां रजतनो भ्रम
 जागतांज कोइ तेमां प्रयास करता नथी तेम आ देहादिक परवस्तुमां पण पोतापणा-
 नो भ्रम जाग्याथी अज्ञ रहेवानुं. माटे हे ज्ञाई ! वस्तुने वस्तुगते लाणवा प्रयत्न कर एट-
 ले ज्ञे भ्रमभ्रमणकारी आवो महा भ्रम मटी जाय. आवा सम्यग् (उत्तम) ज्ञान दिना अ-
 ज्ञानताना जोरे झयेला महा भ्रमने योगे चारे गतिमां अरहो परहो बहुअथमायेठे, पण
 जलहलता सूर्य जेवा सम्यग् ज्ञाननो प्रकाश थावाथी हे ज्ञे ! सहजें मोक्षसुखनी प्राप्ति

૩૫ શકે છે. જેમ જ્યાં સુધી સોનાને પીતલ જ જાણ્યુ હોય ત્યા સુધી તેનો આદર પ-
 ણ ન કરાય તેમજ તેનું ફલ પણ ન મેલવાય; પણ ધ્રમ પ્રાગતાં સુવર્ણરૂપ જ ઓલવ-
 તા તેનો તરત યોગ્ય આદર પણ કરાય છે, તેમજ તેથી યોગ્ય ફલ પણ મળે છે, તેમ પ્રા-
 ત્માને આત્મરૂપે યથાર્થ પીઠાનતા સહજ સુખ યોગ્ય આદર-સેવનથી મલી શકે છે. આ-
 ત્માનું યથાર્થ સ્વરૂપ જાણી પોતાનું સહજ સ્વરૂપ (ચિદાનંદધન) પ્રગટ કરવા પોત પો-
 તાનો પુરુષાર્થ ફોરે છે તે તે પુરુષ પુષ્ટાલંબને અવશ્ય પોતાનું અલ્પ સ્વરૂપ પ્રગટ પણ કરી
 શકે છે, માટે કાપરતા પરીહરી પુન્નલિક વસ્તુની લાંબા વંશતેની લાગી રહેલી લાલસા
 લેતેની હે પ્રજ્ઞ ! સહજ અકુય સુખ સ્વાધીન કર, પ્રમાદશીલ (સુખશીલ) પ્રજ્ઞ અનંત સ્વ-
 પ્રાપ્તિક સુખને જલાજલિ ન દે ક્ષણિક સુખ-પ્રોગની લાંબા અનુપમ સુખ દારી મ જા.
 જ્ઞાની (અંતરાત્મા) નું દેખવું, પ્રાપ્તિ કે કરવું સર્વ આશ્ચર્યકારી છે, કેમકે વ્યવહારે
 સર્વ કંઈ કરતો દેખાય છે. પણ નિશ્ચયથી તો પોતાનાં સ્વપ્રાવમા સ્થિર સ્થંભ છે-તેને
 દૃઢતર અવલંબી રહ્યો છે, અર્થાત્ પોતાના સમતામય સ્વપ્રાવને વાધક ન આવે તેમ ય-
 ત્વથી પ્રવર્તે છે. વીજા પ્રવાહિનંદી યા પુન્નલાનંદી જીવો પેરે પોતાનું ઘર જાય તેમ મોહ

मदिरानी नीशामां धुर्मित अइ नथी देखतो, नथी ज्ञावतो के नथी कहुं करतो. आथी मोह नीशाथी मल धयेदा मूढ जीवोने तो ते गांमां जेवो लागेवे पण तेवा जीवोनी ते कंड दरकार करतो नथी. तेमने तो आ स्वप्नाव कामी अंधप्राप (आंधळा जेवो) ज लेखेवे. पोते पोताना खरा निज्ञानपर बराबर लक्ष्य राखेवे. निज्ञान चूकतो नथी. आ-म तत्त्वज्ञानीने जगत्तनी साथे खरी रीतें जोतां कोई संबंध नथी, पोतपोताना इष्टका-र्थमां मशगुल रहेवे. आ जे ज्ञाननुं माहात्म्य वर्णव्युं ते व्यवहारे, निर्विकल्प उपयोग (आत्मानी शुद्ध निश्चय दशा ज्यां विकल्प पण सहजें टली जाय ते वखत) वर्ततां तो द्विधाज्ञाव (आलंबनादिक बीजा) नी जरुरज नहिं. पोते तेवे समये शुद्ध आत्म दशाने ध्यातो ठतो पोताना शुद्ध आत्मस्वरूपने साक्षात् अनुभवे. परमानंद पामे. सर्व उपाधिना विरहथी उत्कृष्ट सहज समाधिनुं सुख प्रत्यक्ष अनुभवे. वे धनीनी अंदर के-वलज्ञान-दर्शनेने प्राप्त करे. आ प्रमाणे बहिरात्मपणुं तजी, अंतरात्मा अइ (सद्बिवेक-धारी) सर्व विकल्प बागुरा (जाल) तोमी निर्विकल्प अइ परमात्म स्वरूप (दशा) ज्ञाववी एज परमृतत्वाज्जिवाथीने खास कर्तव्य ठे. परमार्थ ज्ञावनायुक्त सोह्ने (ते अ-

નંત ચિસ્ટાક્તિ સયુક્ત પરમ પદારૂઢ પરમેશ્વર પરમાત્મા-હું પરમપદ કામી) એવી જે
 મજબૂત વાસના-વારણા તે અવશ્ય પરમાત્મપદને આપવાવાલી છે. જેમ એલ ખમરીના
 ધ્યાનથી ખમરીરૂપજ થાયતે તેમ જિન (વીતરાગ-પરમાત્મા) મા અન્નેદ બુદ્ધિ કરવા-
 થી અવશ્ય પરમાત્મજ્ઞાવ પ્રગટ થાયતે. કારણ સરીઠું કાજ એ ન્યાય છે. માટે અહો
 ચતુર શિરોમણિ ! નક્ત પરમાત્મપદની પૂર્ણ કામના સહી વીજો સર્વ ધંધ તજી એક
 પરમાત્મ જ્ઞાવમાંજ પૂર્ણ આકીનથી લક્ષ્ય વે અને પરમ સુખવાયી તે પરમપદ પ્રાપ્ત કર
 જેથી એકી સાથે જ્ઞાનદલતો અનંત ગુણ-નિધાન પ્રગટ થાય. હે જ્ઞ ! જ્ઞારેમા જ્ઞારે જ્ઞ-
 યનુ ઠેકાણું તેજ છે કે જે જનુ-પુજ્જને ત્રિપે વિશ્વાસ (આસ્તા-આશા) વાધવો નક્ત
 જનુ જ્ઞાવથી જે નરતું-ચેતતુ રહેવું તે જ આ આત્માને અજ્ઞય સ્થાન સમજવું. જનુ વ-
 સ્તુપરથી મમતા વોનવી એજ આત્મજ્ઞાવ-પરમાત્મ જ્ઞાવ પ્રગટ કરવાનો ચેરેલરો સહી
 સલામત જરેલો રસ્તો છે, માટે જેમ વને તેમ પર આશા તજી સ્વજ્ઞાવ કામીજ થા
 ઇંડિયોની પોતપોતાના વિષયોમા થતી પ્રવૃત્તિને વીતકુલ રોકી દેશ, તેમજ તે વિષયોમાં
 પ્રવર્તતાં થતી રાગદ્વેષાદિકની પરિણતિ અટકાવી, અતર આત્મા જે ચોર પ્રંતર્નિરીક્ષણ

(અંતઃદેષ્ટિ) કરી નીહાલે ત્યારે તેને જે સૂચે છે તે પરમાત્મજ્ઞાવ પ્રગટ કરવાનો એ અતિ ઉત્તમ રસ્તો છે. વિવિધ વિષયો થકી પૂર્ણ વૈરાગ્યથી નિવર્તી અતિ ઉત્તમ નિદાસીન દશા ધારી આત્મસ્વજ્ઞાવમાં જ મગ્ન થનાર જરૂર પરમાત્મપદ પામે છે. માટે પરમાત્મપદકામીએ અવશ્ય વિષય વિમુક્ત થવું ઘટે છે. તે મહાશય ધારે છે કે હું (શુદ્ધ આત્મદ્વય) દેહ ધન કુટુંબાદિકથી ન્યારો હું અને તેનું મારા આત્માથી ન્યારા છે. આવી આ શુદ્ધ જ્ઞાવના પરમાત્મપદ પ્રાપ્ત કરવામાં પુષ્ટિ આપનારો છે, એમ જાણી તત્ત્વમય પણે તેને આદરે છે. ક્રિયા કષ્ટ માત્રથી સુખદાયી જ્ઞેદ જ્ઞાન (સમ્યક્ત્વ-વિવેકરત્ન) ની પ્રાપ્તિ થતી નથી અને એ જ્ઞેદ જ્ઞાન વિના અનેક પ્રકારનો તપ કરતાં ઠતાં તેના ખવ (સંસાર) નો અંત આવતો નથી. તત્ત્વજ્ઞાની (વિવેકી) ને દેહાદિક પુદ્ગલિક વસ્તુનું વિષે યોગ્યો આગ્રહ (મમત્ત્વ) કરવો કેમ ઘટે, તેવા પુરુષ વિશેષને તો આત્મ-અનુજ્ઞવ પ્રગટ થતાં ગુણોનો પણ મદ રહેતો નથી તો પછી જન વસ્તુથી ક્ષો મદ કરવો હોય. સહજ સુખ નિર્મલ નમ્રનેજ સંજોગે છે. હે જ્ઞે ! આત્માનો સહજ (સ્વજ્ઞાનિક) કાયક (અનંત ચતુષ્ઠયરૂપ) ધર્મ પ્રગટ થતાં ક્રમાદિક દશ વિધ ક્રયોપશમિક યતિધર્મ પણ

वूटी जायते, केमके कार्य सिद्ध थये ठते कारणनी जरूर रहे नहि तो हे जोइ ! आ
 कृष्णभंगुर संसारना पदार्थोथी तुं केम विरक्त थतो नथी ? हे भद्र ! आ सर्व अनित्य अने
 असार ससारिक वस्तुथी वैराग्य धारण करी तारो अभूष्य मानव भव सार्थक कर, व-
 करीना गलामाना आचलनी परे आ नरभ्रवने व्यर्थ म गुमाव अज्ञानवने रज्जुने विपे
 थयेली सर्पनी आति रज्जुनुं साचु ज्ञान थये, ठते मटेवे, तेम सत्य आत्मज्ञान (विवेक)
 जाग्ये ठते अज्ञानवेडे पर (जरु) वस्तुनुं विपे मानी लीधेलुं मारापणुं मठी जायते.
 अरूपी आत्मधर्म प्रगट करवा कामी (खपी) अंतर्दृष्टि प्राणीये पर पदार्थपर खोटी
 ममता करवी घटे नहि. एवा कर्णिकसुखमा विवेकदृष्टि ने सुझावुं योग्य नथीज, एम
 ज्ञानी पुरुषोनी हितशिक्षा ठे. मटे परमात्म पद कामी प्राणीने परम शुद्ध आत्म स्व-
 भावमाज लीन थनुं घटेवे ज्यारे राग द्वेष मोहादिक मोटा भारे दोषो वूर करी सहज
 (आत्माना स्वभाविक) गुणोनी खोजना करे त्यारे पोताना आत्माभाज चिदानंदनी
 मोज (मजा) प्रगटे. हे भद्र ! रागादिक संल्लिष्ट परिणामवाला आत्मोने अनंत (काल)
 संसार परिभ्रमण जाण, अने ते रागादिक दूषणोथी रहित आत्माने परमपद (परमा-

ચી. બે ધમ્મીમાં શુદ્ધ આત્મ અનુબ્રવ થવાનો. પળી તો તે મહાપ્રાગ્ય તે પરમાત્મપ્રાવેને
 અંગાંગીજ્ઞાવે વલગી રહેવાનો અને અનંત અક્ષય અને અપ્રતિમ સુખનો સ્વાદ કાયમ લે-
 વાનો. આજ હેતુ માટે શુદ્ધત્ત્વ રસિક આત્મા, મોહ રાજાની ખાસ માનીતી અને જગ-
 ત્માત્રને નવ નવ વેશે નવાવતી—હુઃખ દેતી મમતાદેવીનો સંગ સર્વથા તજી કેવલ ધ-
 મ્મ મહારાજાની વહાલી-વહ્નુજા ! અને આત્માનંદી પ્રવ્યોના પ્રવહુઃખોને કાપતી સમતા-
 સખીનોજ સંગ સજવા સદા ન્તુસુક રહેઠે, અને મિથ્યા મહત્વ વધારી વિમ્બના કરના-
 રી વીજી ગુણ વિનાની પદવીનુંની ચાહના પણ કરતો નથી. સારા ક્ષયોપશમને બલે
 દેહાદિક જન્મ પ્રાવથી નિત્ર જ્ઞાનાદિક આત્માના ગુણોનો અનુબ્રવ કરતો હતો કોઈ
 કર્મયોગે ઐયેલી વિષય વાસનાવદે વિચ્રમમાં પડી જવાથી આત્માના ગુણો થકી ચૂકેઠે
 અને પાળો રાગાદિક દોષોથી મલીન થયો થકો પ્રવચ્રમણ કરેઠે. માટે શુદ્ધ આત્મ
 સ્વપ્રાવના કામીએ વિષય વાસનાને નિર્મૂલ કરી શુદ્ધ અનુબ્રવ રસ ચાખેવો. જાગતી
 વિષય વાસના હઠાવી કાઢવા માટે પેહેલેથીજ પ્રયત્ન કરવાની જરૂર છે. અન્યથા પાળા
 પમવાનો પ્રયત્ન છે, અને વિષય વાસના નાબૂદ થયા બાદ પોતાના પરમાત્મ પદ પ્રાપ્તિના

प्रयासमां सद्गुरु कृपाथी ते अवश्य फावेंगे-फतेह पामेंगे. हे जे तुं चक्षु-
 वने देखेंगे ते ते पुन्रलिक-जन्म वस्तु ठे. चेतन (आत्मा) तो चक्षुवने देखी शक्तातोज
 नथी, तो तुं आपणी मेलें विचार करी जो के रोप-तोप (राग ने रीस) कोनीपर तुं
 करे ठे? खरेखर मार्गमा चातता अथम्माता थोमा जेवा जन्म पदार्थपर रीस करनार प-
 ण जन्म ज (मूर्ख ज) गणायेंगे, तेम आ देहादिक जन्म पदार्थों देखी रोप-तोप करवो
 ते पण जन्मने उचित ठे पण माझ [विवेकी जन] ने उचित नथी ज. जेम विज्ञाव-
 न्नपयोगमां वर्ततो जीव जन्म-वस्तु साथे अग्रमायेंगे अने वली तेनीपर रीस आदि पण
 करेंगे तेम स्वप्नावमां स्थित (रहेलो) आत्मा करतो नथी. माटे हमेशां विज्ञाव-न्नप-
 योगने वमी स्वप्नाव सन्मुखज रहेवा प्रयत्न सेववो, जेथी शोभाज वखतमां सारी
 फेरफार अनुभववो मूढ (बहिरात्मा) त्याग के ग्रहण बाह्यथी करेंगे अर्थात् पुन्रलिक
 सुखनी आशायी बहिरात्मानुं प्रवर्तवुं-कंइ वस्तु तजवी के आदर्शी-आयेंगे अने कुशल
 (विवेकी अंतरात्मा) अंतरगथी करेंगे. जेम अंतरंग शुद्धि थाय तेमज अंतरात्मानुं वर्तवुं
 -त्यागवुं के ग्रहवुं-आयेंगे. सिद्ध भगवानने तो प्रयोजनने अज्ञावे हवें कंइ करवुं कार-

खुं वेज नहिं, संपूर्ण अंतरंग शुद्धि थड चुकनापीज पूर्ण-शिव-परमात्म उगा प्रगट भड
 हे, तेमज राग द्वेषादिकना अग्रंत क्षयथी संपूर्ण मिठ दगा पसुटावना पण तय नई
 ज, जो जइ ! मोदनीय कर्मरुदे यनी अनुकूल वचन गान्तवनादि नरा चापुकार
 अनुकूल विषय सेवयादिकमां गात्री बंराण्यी प्रीति तजो थड नै-अग्रय दगा नई
 मनने विविध विषयमां जडकतुं अडकावी आस (अप्ययम्) ज्ञानमां जेमां देवान
 आवे तो शुभ अनुग्रहने जगावै तेवी शुभ गुणवासना प्रगट रह सोन, जेवी विज्ञान-
 वासना स्वतःशांत प्राप, मोटे गुन अनुभवना लयी आत्माण् सांसारिक योगीनां नरा-
 खता तजो, शुभ मार्ग ज्ञानया प्रयत्न करी, जार्णी, तन्मयपणें तेनुं अ आग्रयन मरगा
 तत्पर रहवुं जेवी अवश्य अनुग्रह जागरानो, शुभ गुण वासनां तेनुं प्रगट निरुद भम-
 जवुं, हे जइ ! मन वचन अने कायात्स ग्रणे योगीयेदं पुनश्चिद व्यापारत्त करनारम्भ
 जो के बद्वारथी सुख प्रति जामिंजे तोरण अंतर (आत्मनि निश्चि) जो कदाय पणिलिनी
 अवश्य दुःखज प्रागेले, अनं ते मदान्मा आ ग्रणे योगीने यदा कौट अपरा जेने नरा
 कर्पां हे तेने बद्वारथी तो दुःख रेखायेठ पण मोरे (अंतरण्टमां) तो शांति पभरवावी

સહજ સમાધિસુખવને લીલા લહેર વતેલે. માટે હે સ્વખાધ સુખ કામિન્ન ! મન વચન અને
 કાયાની ચંચલતા તજી સ્થિરતા કર અને અનુપમ એવું સહજ સમાધિ સુખ સદ્જગાં
 સ્વાધીન કર. હે જ્ઞ! જેવને આપણું અનાદિનુ અજ્ઞાન ટલે અને નિર્મલ જ્ઞાન ગુણ પ્રગટે
 તેવું જ કથન કરવું, તેવી જ પૃથા કરવી (પૂર્વવું પણ તેવું જ) અને તેમા જ ચિત્તવૃત્તિ
 સ્થિર કરી રાખવી. જેથી આપણી અનાદિની ખૂલ ખોલ અને સત્ય
 માર્ગ સંજ્ઞે હે જ્ઞ! આ પાંચે ઇન્દ્રિયોના શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને સ્પર્શ
 રૂપ વિષય તેવનમાં આપણા આત્માને કઈ પણ દિત-સુખ નથી, તતા વિષય બુદ્ધ્ય જીવે
 મોહ મહા અંધકારમાં અંજાઈ જઈ તેમાં જ રહનયા કરે છે, કેવલ વિષયની જ ખીલ
 માગ્યા કરે છે, પણ ગમે તેવા જોખન (રુતાં) વિષય ખોગ પરિણામે મહા હુલ્લસાથી
 હોવાથી હાલાહલ ફેરની પેરે જ્ઞાની પુરુષોએ વંદવા યોગ્ય જ કહ્યા છે. આ વિષય વા-
 સનાને મારીને સર્વ વિરતિરૂપ સફરી વહાણ પર આરૂઢ થઈ અનેક જ્ઞવ્યો જવજત તર્યા
 છે, અને પરમ શાંતિ જનક શિવ સુખ વર્યા છે, તો પણ આ વિષયવાસના મૂઠ (વહિરા-
 ત્મા) ને વિષે વધારે આકરી હોય છે. તે મોહના જોરે પોતાની શુદ્ધ બુદ્ધિ છોડી દેઈ દેહ

धन कुटुंबादिक पुद्गलमां पोतानापणुं मानि ममतांनुं दासपणुं करतो मरे ठे. आवा जीवने अंतकाल सुधी पोतानुं ज्ञान आवतुं नथी. जेना मन वचन अने कायारूप त्रणे योगोशत्रु-नी जेवा अशुभ-अवला वर्ते ठे तेने बुझववानो श्रम निष्फल ठे. योग अवंचक (साचा-शु-भ) थाय तो तेथी क्रिया अवंचक (साची) थाय अने तोज फल अवंचक (साचुं-अ-पवर्ग-मोक्षरूप) थाय. अन्यथा नहिं. माटे मोक्ष सुखना अर्थीए योग अवंचकज करवा जो-इये. हे ज्ञे ! परने बुझववा कर्तृत्व धारवुं ए तने गुणकारी नथी. तुं पहेलां पोतानुं तो सं-ज्ञाल. ज्यां सुधी प्राणी मन वचन अने कायाने, पवित्र आगम वचननो अनादर करी-ने आप मतिए प्रवर्तवि ठे त्यां सुधी तेने संसार भ्रमण मटतुं नथी अने ज्ञेद ज्ञान (समकित) प्रथम प्रगटयुं होय ते पण जतुं रहे ठे. जेम कपडुं सूक्ष्म (सुहातुं) के झीणुं वारीक) अथवा घाटुं, जीर्ण के नवुं होय तेमज आ देह आश्री पण समजवुं. जेम वस्त्रनो नाश थयां ठतां आपणा देहनो नाश थतो नथी तेमज शरीरनो नाश थयां ठतां आ चेतन (आत्मा) पण नाश नथी पामतो. अचल (अखंड) वन्यो रहे ठे. व-धतो घटतो नथी. एम समजी पंम्मित (विवेकी पुरुषो) देह ते हुं अने देहनो स्वप्नाव

તેજ મારો સરનાવ એમ લેખતા નથી. દેહાદિક જન્મ પદાર્થોને આત્માથી વિરુદ્ધ સ્વનાવિ-
જ્ઞાના સમજે છે, અને સમજાને પોતાનું અનાદિનું અવરાડ ગયેલું સ્વરૂપ પ્રગટ કરવા વ-
નતા સામનો સેવે છે, સેવીને સ્વકાર્ય સિદ્ધ પણ કરે છે જે મહાશય કર્મ-રૂપાધિને સંબંધ
અતી જગતના જીવ માત્રની જુદી જુદી અનસ્થા નહિ દૃઢતા, સર્વે કોઈ આત્માની શુદ્ધ
સત્તાને જ વિચારી, કર્મની વિપમતાથી થતી વિચિત્રતા જાણતા ઠતા હવેલો, સર્વે જન્મ-
જ્ઞાપર લક્ષ્ય નહિ દેતાં, અણ્ણ આત્માની સત્તાપર જ લક્ષ્ય રાખી, આ ચરાચર જગ-
તને એક સરસું લેખે છે. રાવ રંકાદિક વિષે પ્રેરનાવ રાખતો નથી, કેનલ આત્મસંપત્તિ
હાથ કમ્બાજ પ્રવંચક યોગે કરી પ્રવંચક ક્રિયા અતિ આદરથી કરે છે તે મહાત્મા અવશ્ય
સમતરૂપી અમૃતનું પાન કરી પોતાની સર્વે જ્ઞાનાદિક ઉત્તમ સપદાને પામે છે, યાત્રા અજ-
ર અમર થાય છે. જે મહાત્માનું મન મંતોપવૃત્તિથી સ્થિર થઈ રહ્યું છે તેથી મુક્તિ દૂર નથી અ-
ને અવિરતિ યા અસંતોષથી જેનું મન અત્યંત અસ્થિર છે, તેનાથી મુક્તિ સદા દૂરજ છે એમ
ચોક્કસ જાણ. સાચી (નિષ્કપટ) વિરતિ સંતોષનો જ પરિણામ છે અને તેનું ફલ પણ
અમોઘજ (નિશ્ચિત સ્વર્ગ મોકરૂપ) થાય છે. માટે ઉત્તમ ફલના કામો એ અવશ્ય અવિ-

रति-असंतोष तज्जी विरतिरूप उत्तम संतोष धारी शाश्वता सुख स्वाधीन करवा चूकबुं नहिं. सर्व विरतिरूप उत्तम संतोषवृत्तिने धरनारा अने जगत्मात्रना जीवोने मित्र जेम लेखनारा मुनि महाराजा, जेशी पोताना मन वचन अने कायारूपी योगोनी चपलता आय तेवो लोक परिचय अवश्य तजे. केमके लांवा परिचयश्री रागादिक दोषो पण पे- दा थइ निर्मल चारित्र्यने दूषके, यावत् तेशी रसगारवादिकवने विविध विषयजालमां गुंथाइ जरूर महा हानि पामे, यावत् चारित्र्यश्री चूके अने धर्मनी पण अपत्राजना क- रावे एवो परिणाम न आवे मोटे लोक परिचय न थाय तेम प्रमादरहित तप संजमने बाधक न आवे तेम भिन्नभिन्न स्थले प्रतिबंध रहित केवल मुक्ति-वधु वरवा उत्कंठित एवा मुनि महाराजानेने विचारबुं उचित ठे. भवन्नीरु गीतार्थ समत-पुष्ट कारण विना एकज स्थले लांवा वखत रहेतां भवन्नीरुमुनिनेपण अनेक आपदानुं कारण आय तो बीजानुं तो कहेबुंज शुं ? मोटे भवन्नीरु गीतार्थो तेमज तेमनी पवित्र निश्रामो रहेता मुनिराजो जेम उक्त दोषो नहिं अवा पामतां छलटी धर्मनी विशेषे पुष्टि आय तेमज इव्य क्षेत्रकाल अने ज्ञान रूपी-चारे प्रकारनी वीतराग शासननी नीति विचारी

પ્રતિબંધ રહિત સમાધિ યુક્ત ચિંતે પરમાત્મ પદના પૂર્ણ અન્નિલાપી મુનિને વસતિ, ગ્રામ
વસ નગર ચિંતેતો કલ્પવી એ વ્યાજવી નથી. આત્માનુભવી મદાત્માને તો પોતાના જ
પ્રસંખ્યાતા પ્રદેશોમા સ્થિતિ (સ્થિરતા) કરવી યુક્ત છે. સર્વત્ર પોતાના શુદ્ધ સ્વરૂપ
સામેજ દ્રષ્ટિ રાખી અપ્રતિવધપણે સર્વથા પ્રમાદ તજી પોતાના સ્વભાવમાજ રહેવું-વિચ-
રવું એ સ્વરા આત્માર્થોનું લક્ષણ છે. શરીરાદિક જન પદાર્થોમા મમત્વ (મારાપણ) મા-
નવું) જવન્નમણનું કારણ છે અને શુદ્ધ અસંખ્યાત પ્રદેશી આત્મા હો અને શુદ્ધ જ્ઞાનાદિ
ગુણો જ મારા આવી બુદ્ધિ તે પરમાત્મ પદ પ્રાપ્તિનું કારણ છે હે જ્ઞાન્ય ! જો આપણો
આત્મા પરમપદ સાધવા ચરાત્ર નજમાલ થાય તો આ આપણો આત્માજ આપણને શિ-
વ (મોક્ષ) પદ મેલવી આપે છે માટે સાચી રીતે પરમાત્મ પદ સાધન સન્મુખ થયેલો
આપણો આત્માજ ગુરુ (નિયામક) છે. પણ અવંચક યોગત્રય વડે અવંચક ક્રિયા કર-
નારને જ આ લાગુ પડે છે. જ્યાં સુધી આવી નહીં હૃદ આવી ન હોય ત્યાં સુધી નત્તમ
ગુરુ મહારાજની-અવશ્ય સેવા કરવી યોગ્ય છે. કાર્ય સાધવા માટે કારણની જાણ જરૂ-
ર છે. નત્તમ કારણ વિના નત્તમ કાર્યની સિદ્ધિ શક્યનારની મોટી ખૂલ છે, માટે આત્મ-

स्मिद्धि इच्छनारे अवश्य उत्तम साधनो गवेखवां. पोताना शुद्ध स्वरूप सामेज दृष्टि देइ एटले पोतानुं शुद्ध स्वरूप लक्ष्मी-तेनेज प्रगट करवा जे व्यवहार मार्गने आदरे ठे तेने कंइ प्रीति नथी. जन्म चेतनेने यथार्थ उलखी जे व्यवहारमां जागृत रहेठे तेने अंतर (अध्यात्म) ज्ञानना बले देहादिक जन्म वस्तुपर वैराग्य जामवाथी स्व-स्वरूपमां तेनो अचल दृढज्ञाव थायठे. आत्मज्ञान पाम्यानी शरुआतमां तो जगतना लोको जन्मत्त (गांमा) जेवा लागेठे पण आगल दृढ अभ्यासने बलें उत्तम वैराग्य (उदासीनीनता) जागवाथी जगत ज्ञानी दृष्टि नहिं देतां केवल पोतानुं हित साधवामां तत्पर रहेठे. हे ज्ञान ! देहादिक जन्म पदार्थोंने आत्माश्री एवा तो जुडा करी लेखवा के स्वप्नने विषे पण आ जन्मावोंने पोताना न मनाय न आदराय. व्रत पञ्चस्काणथी पुण्य अने अव्रत अपञ्चस्काणथी पाप बंध आयठे, ते पुण्य अने पाप बनेना त्याग (नाश-क्षय) थी मोक्ष सुख मले ठे माटे खरा शिवसुखना रसियाने तो अंत अव्रतनी पेरे व्रत पण तजवा योग्यज ठे. परंतु परमभाव (निर्विकल्प दशा या असंग वृत्तिरूप परम अप्रमत्त हृद) न पमाय त्यां सुधी अव्रत (हिंसा असत्यादिक) तजी अवश्य आहिंसादिक व्रतो धार-

જો. એને તે જ જગમ (સુંની) હૃદ પામીને ઘત પળ અતતનો પેરે તજતાં હાનિ ન હોય.
વાર્ષે નિહ ખંપે એન સામ્પની જનર ન રહે. અતતનો ત્યાગ કરી તતનો હૃદ અપ્યામક-
શાનો મુલ્ય નેનુ પિરદા જાન તોમગનો દોયેઘે. તે પિરદા જાન તૂટી તો સરુધાર્ય
નિહ ખંપે એન તતનો ૧૬ જનર રહી નહિ, નેતો રીતે અતતનો ત્યાગ તેવીજ રીતે વતનો
મામ સમગત પળ અતના ત્યાગથી અતતનો પ્રાર કર્યો નમજનો નહિ. તેનો તો જ-
નર ત્યાગ હોયત. પિરદા જાન તૂટાથી વત પળ નહિ એન અતત પળ નહિ. આનથી
ર્ષી એન આ રૂપે એવો પિરદા તેની યજા થયે દોયજ નહિ. તે મદાત્મા શ્રોતાન વચ-
તતનાં કોત્ર જ્ઞાનાદિક અક્રય સંપદા અવદય પામે. નેને કેવલ સ્વજ્ઞાનુયાયી અસંગ
ક્રિયા (સદગ-અગાધિરદિત યની રહેઘે તેને સર્વ અક્રય મુલ દસ્તગત જાણયું. પ્રથમ
તો આતો જીવ તતની ચાહના કરી વત પ્રાદેરે એને વતી, તે સંધવી જ્ઞાન યા
ત્રામજ્ઞાન તેમજ તેથી પિજાય ત્યાગ છારા સ્વજ્ઞાવ રમણ સુલ એ વંનેને અ-
તિયર તેમજ આદર. યામ આતમજ્ઞાની (અતરાત્મા) પરમાત્માના જ્ઞાનથી ત-
નપ નરયોગી એને પિજાય અગાધિના અત્યંત દુષ્કથી તેમજ સંપૂર્ણ સ્વજ્ઞાવ

રમણથી અવશ્ય પરમાત્મપદ પામે છે. રજોહરણ મુહપત્તિ પ્રમુખ યા જન્મૂતિ (જન્મ) વિગેરે લિંગ (સાધુ આદિકની નિશાની) દેહ આશ્રિત છે અને દેહ તે જન્મનું કારણ છે માટે જે લિંગ આશ્રી કદાગ્રહ (एकांत આગ્રહ) ધારે છે તે આ જન્મ (સંસાર) નો અંત કરી શકે નહિ. તેમજ ભૂચ નીચ જાતિ પણ દેહ આશ્રિત જ રહે છે અને એ દેહ જન્મનું કારણ હોવાથી જેનું એકાંત જાતિના આગ્રહમાં પડે છે તેનું પણ મોક્ષસુખથી કમનશીવ રહે છે. મોહજાલમાં પડી જન્મ જરાદિક અનંત ડુઃખના જાગી આવે છે. શિવસુખ કેમેં ચાંચી શકતા નથી. એમ જાણી લિંગ જાતિ આદિકનો એકાંત (મિથ્યા) આગ્રહ આત્માથી જીવોએ અવશ્ય તજવો ઘટે છે. જેનો જાવ ચોક્કો નિર્મલ છે તેનું લિંગ (દ્રવ્ય) પ્રમાણ છે. ગુણોની ચેવના વિના કેવલ લિંગનો જ આદર રાખવો તેનો મહા હવરૂપજ દેખાય છે. અને ગુણ વિના કેવલ બાહ્ય લિંગનો ચોટો હવ તાણવો એ માત્ર દંત્રરૂપ હોવાથી મહા ડુઃખદાયી છે. માટે રજોહરણાદિક બાહ્ય લિંગધારીને ગુણનો ચપ કરવો ચાસ જરૂરનો છે. સાચો અંતરનો જાવ ગુણ તે જાવ લિંગ કહેવાય છે તેને માટે જ આ રજોહરણાદિક દ્રવ્યલિંગનું ધારવું કહ્યું છે. તે જાવ લિંગ પ્રગટ થયે તો જ અન્ય

લિંગાદિક (૧૫ પ્રેદ) સિદ્ધ થાયઠે માટે શુદ્ધ નિશ્ચયનયથી વિચાર તો આત્માને લિંગ,
 જાતિ કે વેદ નથી વ્યવહારનયથી તે સર્વ કહેલું ઘટે છે જેમ પાંગલો અમુક સ્થાને પ-
 હ્નિચવા અંગ માણસની સદાય લેતો ઠતો પોતાની દૃષ્ટિ (ચક્ષુ) તે અંગેને આપી દેતો
 નથી પણ તેને દૃષ્ટિના વલે માત્ર માર્ગ વર્તાવે છે તેમ મોક સાધક પુરુષ સર્વ કર્મ મ-
 લનો અંત કરવા માટે શરીરની પણ સદાય લેતો ઠતો તે શરીરને વિષે આત્મ બુદ્ધિ
 સ્થાપી વેસતો નથી. તેને પોતાનુ માની લેતો નથી. પોતાના કાર્યની સિદ્ધિ સુધી તટસ્થ
 (મધ્યસ્થ) રહો તેની સહાય માત્ર લીધા કરેઠે એકમેક થઈ જતો નથી. અર્થાત્ શરી-
 રમા દૃઢ રાગ ધારી તેમાં મુંઝાઈ જતો નથી નિર્લેપ રહેઠે વ્યવદાર નય, સ્વપ્ન અને વિ-
 કલ્પતા (મૂઢતા) વાલી વશને વ્રમરૂપ જ માને છે અને નિશ્ચય નયતો મૂલથી ધોપના
 કય વિના સદા વ્રમરૂપ જ માને છે વહિરાત્મા કંઈક ગ્રંથો પઢી અનેક કષ્ટો કરતો ઠતો
 પણ અવથી ઠૂઠે નહિ અને મોહરહિત શુદ્ધ આત્માનુજીવી નિગ્રથ સહજમા પ્રવનો અંત કરે
 જો મનનો ચાર મટયો નહિ-મનની વોનાદોમ મટી નહીં તો ગ્રંથ પઢવામાત્રથી શુ વલ્યુ ?
 જેમ ઘાણીનો વલદ ગમે તેટલુ ચાલે ફરે તોપણ તે વાપમાનો અંત આવે નહિ. તેમ પ-

રમાર્થ ધૂન્યપણે ગમે તેટલી કષ્ટ કરણી કરે તો તેથી શું વલવાનું ? સાધ્યદૃષ્ટિ રાખી સહુધમ કરતો હતો સહજમાં કામ કાઢી લે. જે બાવતમાં માણસની બુદ્ધિ લાગી હોય છે તેમાંજ તેની રુચિ અને સ્વન નેતે છે. આત્મ-મતિ અને આત્મ-રુચિ જીવને બીજું કંઈ ગમતું નથી. પોતાનું શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રગટ કરવાજ જે ગુજમાલ હોય તે બીજામાં કેમ મુંઝાય ? તે ગુજાણી બીજી સંસારિક બાવતનો આદર નહિં કરતાં આત્માનું સ્વાત્ત્રાત્મિક સુખ સેવવાજ સ્વપ્રકરવાનો. પ્રમાદશીલ થઈ પડી રહેવાનો નહિં. કેમકે મૂલ્ય લાગ્યા હતાં મલતું ઘેવરનું ખોજન કોણ ખૂલે વાર ? આવા સહજ સુખના રસિયા જીવો જેમ જ્યોતિને જોગે બલિ જ્યોત રૂપ થાય છે તેમ પરમાત્મ સ્વરૂપનું જ સેવન કરતાં અવશ્ય તડૂપ થાય છે. આત્માની સહજ અનંત જ્ઞાનાદિક અક્ષય-અલંકાર જ્યોતિ જોગે છે. આપ આપણા આત્મામાં સ્થિર થઈ એક તાનથી પરમાત્મ સ્વરૂપની એકતા કરતાં હતાં, જેમ માંહોમાંહે વૃક્ષોના સંઘર્ષણથી (અરણી આદિક કાષ્ઠ અસ્પર્શ ઘસાતાં) સહજ અગ્નિ પ્રગટે છે તેમ સહજ આત્માની અલંકાર-પરમાત્મ જ્યોતિ પ્રગટે છે. જેવે લોકલોકનું ત્રિકાલવર્તી સ્વરૂપ એક સમયમાત્રમાં સંપૂર્ણ સમજાય છે. હે મન ! વચન માત્રથી વર્ણવી

न शकाय एवु-आ परमपद (परमात्म स्वरूप) ज पामबु सार ठे एम समजी जो अ-
 होनिश तेनीज जावना करीयें तो एवी सदज ज्योति पामीयें के जेथी फरी आ संसा-
 रमां अवतार लेवो पमेज नहिं निर्जय अइ रहे जेना घटमां सम्यग् ज्ञान प्रगट्युं तेने
 मोक्षसुख नियमा (चोक्त) मलवानु तेथो तेने कइ दुःख नथी. प्रगट सुखकारी अनु-
 भव अये ठेतें तेने सर्वत्र कल्याण ठे. कोइ स्थले लगार मात्र जय नथी. जेम स्वप्ने
 विषे देखेला (अनुभवेला) सुख आख उघमता ज नाश पामे ठे पण तेमा लोको दुः-
 ख मानता नथी केमके तेसु खरेखर समजे ठे के ए तो स्वप्नना सुख साचा सुख नहि,
 तो तेने विरहे दुःख शानुं मानबु तेम आ कृष्णगुर संसारना सुखना विजागे माहा बि-
 वेकी) शोक करता-आणता नथी समयना जाण संयोग वियोगमा समजावे रहें
 वैराग्य जाव आणी धर्मकार्यमा विशेषे सावधान आयेते सुखशील (प्रमादी) माणस
 दुःख-आपदा समये पोताना ज्ञाननो उपयोग करी शकतो नथी, पोतानुं ज्ञान आवरा-
 इ जाय ठे; जेम मालती जेवु कोमल फूल सखत तापमां टकी शकतु नथी, सूकाइ
 जाय ठे, तेम बहु दुःखमा आवो सुखशील जीन पण वधारे वखत टकी शकतो नथी,

ज्ञान अने क्रिया उन्नयने आराखे ते तत्त्वज्ञानी जाणवो, पण केवल ज्ञान या क्रियाने ज स्थायी बीजाने उत्थापे ते तो मिथ्यादृष्टि (अंध) ज ठे एम समजलुं. ते योग साधन त्रण प्रकारनुं ठे (१) इच्छायोग (२) शास्त्रयोग अने (३) समर्थयोग. पूर्वोक्त योग व्यवहार सेवन उचित कालादि आदर रहित ठतां ते योग व्यवहारने सेवनार नी कथाने विषे प्रीतिवंत अर्थात् तेवा योग साधकनी श्रद्धावने अनुमोदनादिक करनारने प्रथम इच्छायोग कहेवाय. शास्त्रयोग ते पवित्रशास्त्र वचनने अनुसरी गुणस्थाननो पूर्ण विधि सहित आचार. प्रथम योग प्रकारमां अनुमोदनादिक द्वारा जेनी इच्छा जागृत अइ हती ते ते सदुपआचारोनुं पूर्ण विधिशी सेवन करनारने आ द्वितीय योग कहेवाय. जे निरुपम कार्य सिद्धि माटे उक्त सदाचारनुं पूर्णआकीनथी सेवन कलुं ते पदातीत (परमात्म) अनुन्नवनो साक्षात्कार ते तृतीय योग समजवो. विशेष गीतार्थ गम्य. य-आशक्ति पूर्वोक्त योगमार्गने अनुसरवा पूर्वक श्री जिनेश्वर प्राप्ति सर्व नयोनो सार (ज्ञा-वार्थ) ग्रहे (विवेकथी आदरे) ते अवश्य जाव जैनपणुं पामे. तेने मिथ्याचार (मि-थ्यात्व-कदाग्रह) गमेज नहिं. शुद्ध श्रद्धान आदिक गुण नूषित होय. खरो जैन (जिन

—સેવક) તેજ કહેવાય જેના શ્રદ્ધાસે કરી પ્રાણી खरा धर्म-मार्गेने पामी शके तेवी
अनुकूल क्रिया करनारने कुयुक्तिउ करी जे प्रतिषेधे (नियेध करे) ते मूर्ख समजवो
तेमज जे गुणविना मिथ्या आभंवर रची जगतने उगे-अम उपजावे-गुणी तरीके ज-
णवे ते पण आ ज्ञेवोदधिमा चारंवार नटकवानो केमके दंज रची धर्मेने बाने जगत-
ने उगवा जेवुं एके श्रुंतुं नथी माटे खरा गुण रागी जनोए कदापि पण लवमात्र कप-
ट पाटव करवुं नहिं तेमज अनुक्रमे जे क्रियानुं सेवन करी ते सत्यमार्ग पण पामी
शकशे ते क्रियामां कुयुक्तिवने मिथ्या दोषोनो आरोप करी तेने ते शक्री च्काववो नहिं
पण बने तो तेमा तेनी विशेषे अभिरुचि थाय तेम करवुं. पोताना उता दोषो गोपववा
खातर बीजाना उता गुण गोपववा जेवुं एके पाप नथी. बीजाना उता गुणोनो साचा
मने बखाण करवा ए आपणा उता दोषोनो दूर करवानो उत्तम इलाज ठे, उता तेथी
विरुद्ध वर्त्तवुं ते ज दान ठे दंजसेवनना विपाक (फल) बहु करवां ठे उता मूर्ख जीव
पोताना उता दोषोनो ढाकवा (बीजा न जाणे माटे) पोतानी पूजा तथा गौरव थाय
माटे दंजसेवन करी आगलपर बहु बहु दुःखी थायठे. सुखनो सरल मार्ग सरलता (निष्कण्ट-

ग्यशास्त्री, ज्ञानी रीति मनमां धरी आदरे त अवश्य आपणुं कळ्याण करे. कळ्याणाना अर्थी ज्ञव्योए आ परमार्थ परम सुखदायी मानी बहु आदरथी सेववो जेभी ज्ञवताप टली निरूपम सुख शांति प्रसरे. इत्यलम् ॥ इति सहज समाधि विचार समाप्त. ॥

अथ समता—संबंध.

प्रस्तावना.

आज काल केटलाक बाह्य दृष्टि जीवो दृढयोगव्रमे समाधि प्राप्त करवा यत्न करता जणाय ठे जेमां अत्यंत कष्ट सहन करतां उतां पण अंतं संपूर्ण—निरवधि सुख स्वाधिन थइ शकतुं नथी. कारण के खरी रीति जोतां दृढयोग उक्त सुख संप्राप्त करवानो सिद्धो अने सरल (सुखालवो) रस्तो नथी. उक्त निरवधि सुख संप्राप्त करवानो अष्ट रस्तो सहज समाधि योग ठे अने ते श्रीमद् यशोविजयजी उपाध्याय महाराजे पूर्व आचार्य प्रणीत समाधि तंत्रादिकने अनुसारे स्वकृत समाधि शतक ग्रंथमां स्फुटतर वताव्यो ठे तेनो लेशमात्र स्वबुद्धि-क्षयोपशम अनुसारे आ प्रस्तुत प्रबंधमां प्रदर्शित कर्यो ठे. विशेष जिज्ञासु जनोए तेनो विशेष रहस्यार्थ विवृज्जनोने पूछी निश्चय करवो. एटलुं ज नहिं

७) पण तेनुं वरावर मेनन कर्या वाद सधिवेकवने जेम साक्षात् सहज समाधि सुख सपन्न
 अवाय तेम यथार्थ प्रयत्नशील अवा चूकवुं नहि अथवा अल्प कष्टे अल्पकाले अनुकूल से-
 वावने जो आवो महात् लाभ हासल यतो होय तो कोण मुमुक्षु जन तेनो अनादर करी
 महा कष्टे अने लावो काल सुधीकंढालो आपे तेवो मिथ्या अम उपान्तावता फलमा सविग्ध
 रहे या प्रमाणमा अति अल्प ज फल पामे तेवो हठयोग साधवा ज सन्मुखता भजे? माटे
 युक्त ठे के जाग्यशाली भव्यो उक्त वीतराग वचनामृतनुं अति आदरथी पान करी न-
 म्यग् ज्ञाननी पुष्टि करी सहज समाधि सुख मम थाय तथास्तु !

समतारूपी गंगामां अहोनिश स्नान करवाथी प्रगट अथेली उदासीन दशावने वे
 घनीनी अंदर भिर्मल केवलज्ञानने प्रगट करे एवो साक्षात् अनुभव आनंद जयवंत व-
 र्तो. १ चिदानंदरूपी चंद्मानी निर्दोष अमृत सुखने झरनारी कलाने मात्र अनुभवी ज
 जाणी शके ठे पण तेने वर्णववा तो कोइ पण समर्थ नथी. ३ तो पण अनादि कयाथा-
 दिक् आश्रय-तापने शांत करवा माटे अमृतना विंडु सरीखा ते संवधिज वचननी वृ-

ષ્ટિ કરું. ૪ ઉદાસીનતાની દશા જાગવાથી જે જ્ઞાન ધ્યાનમાંજ એક રતિ-પ્રીતિ થવી તે જ મુનિના અષ્ટાંગ યોગનો ધરો તત્ત્વ નિર્ચોલ છે. ૫ હવે ઉદાસીનતાનું લક્ષણ કહેશે —પાંચે ઇન્દ્રિયોનો વિષય સુખમાં અનાસક્તિ (નિર્લેપ બુદ્ધિ) જેમ આત્માના જ્ઞાનાદિક સહજ ગુણોને બાધક કરનારા રાગ દ્વેષાદિકનો ઉછેદ થાય તેમ વિવેકથી વર્તેલું અને આત્માના સહજ જ્ઞાવમાં જ મગ્નતા થવી તેનું નામ ઉદાસીનતા. ૬ તેવી ઉદાસીનતાનું મૂલ કારણ નિર્મમત્વપણું છે. મોહનું જોર ઘટવાથી અને વિવેકદૃષ્ટિ જાગવાથી એમાં જેનું મન રમ્યું છે તે સાધુ નિર્મમ આણંદને અનુભવતો હતો સ્વજ્ઞાવમાં સ્થિત થાય. ૭ પરપ્રાવ વિષે રાચવા માચવા માનવારૂપ મમતા આત્માના સહજ ગુણને ઘાત કરનારી હોવાથી પ્રતિકૂલ છે અને નિર્મમતા સર્વ સુખનું મૂલ હોવાથી અનુકૂલ છે. ૮ શુદ્ધ વૈરાગ્ય પ્રાવરૂપ અમૃતના સિંચનથી મમતાનું ફેર હઠી જઇ આત્માના અંતરંગ જ્ઞાનાદિક ગુણોનો સમૂહ વિનાશ પામે છે. ૯ વિષયોશ્ચકી વૈરાગ્યપ્રાવ આ સંસારરૂપ મહા વૃક્ષને મૂલથી નુકસાન નોંધવા તીવ્ર કુહાળા જેવો જો પ્રગટ થયો તો તેની પાસે મમતારૂપ વેલની બાપની ફી રીતે ટકી શકે. ૧૦ અર્થાત્ વૈરાગ્યના બલે મમતાનો તો અવશ્ય નાશ થાય. મોટા સ્વેદની

वात ठे के मोहनी वासना पंक्ति पुरुषोंने पण प्रतिकूल नीकमे ठे. श्रुत
 केवली चौद पूर्वधरने पण अहंकार-अंधकारमा अंजावी दे ठे. ११ जेम रोगी-
 माणसने दूध अने घी जेवा सरस पदार्थो पण त्रिदोष-संनिपात करे ठे तेम मोहथी
 मुंझाली ठे मति जेनी एवा माणसने श्रुत (ज्ञान) पण मद ज्ञय अने रोप (क्रोध)
 रूप त्रिदोष पेदा करे ठे १२ माटे मोह-ममत्वने तजवा अने वैराग्यज्ञावने तजवा शा-
 खकार खाल उपदिशे ठे-हे ज्ञव्यो ! अनादि असंतोष अग्निथी नोकलती तुल्यारूप झा-
 लथी थपेला महादाहने शात करनार अने अनादि विषय पिपासा (तृष्णा) ने हरनार
 तेमज ममत्तारूप पंक (कादव) ने शोपवनार एवी वैराग्यनी लहेरीनुने तमे जावथी
 जजो. १३ वली हे ज्ञे ! रागरूप विषयरनुं विष हरवा समर्थ एवा विवेकरूप सिद्धम-
 जने हृदये धारो, जेनी शक्ति आ जववनने उहेदी नाखवा स्फूरी रखी ठे. १४ जेने झा-
 नी पुरुषो अतर-आत्मा विषे प्रकाश करनार अजिनन सूर्य के अजिनन लोचन कहेठे
 ते विवेकने बीजो सर्व कष्ट व्यापार तजी आदरो जेथी आ ज्ञयकर ज्ञय अटवीथी त-
 मारो वेगे पार धायं. १५ सद्विवेकवदे जेम राग तेम देखने पण दूर करी चिंता जा-

લથી મુક્ત થાનું. ૧૬ મહા ધૂર્ત વેદ્યા જેવી પ્રવ-વાસનાને કોણ વશ કરી શકે ? વિ-
ચિત્ર પ્રાવને પ્રજનારી એવી જેને મુનિ પણ વશ થઈ ગયા. ૧૭ જ્યાં સુધી મોહની પ્ર-
વલતાથી પ્રવની વાસના જાગતી રહેતે ત્યાં સુધી પ્રાણીને શ્રેષ્ઠ એવો નિર્મમપ્રાવ રુચતો
નથી. ૧૮ પ્રવ વાસનાના વિષમ તાપવર્મે મન વચન અને કાયાના ત્રણે પ્રકારના દોષો
રૂપ ત્રિદોષ પ્રગટે છે અને ક્રોધાદિક કષાયોરૂપ કવાથ (ઝકાલા) ના સેવનથી તે ત્રિ-
દોષ પ્રવલ થાય છે અત્યંત વહેંકી જાય છે. ૧૯ માટે હુષ્ટ એવા ચારે કષાયોને વેચે ઢતે જ
પોતાનું દિત્ત-થવાનું છે એવી શુભ પ્રાવના નિરંતર નિજ હૃદયમાં ધાસ ધારી રાખો. ૨૦
પ્રથમ તો હે પ્રવ્યો ! મોહનાજ ઘર રૂપ આકરા ક્રોધ રોગને શાંત કરવા એક ક્રમા રૂ-
પી સિદ્ધ ઔષધીનું સેવન કરો. જેથી ક્રોધ મહાજ્વર બતરી જડ સહજ શીતલતા પ્રસ-
રે. ૨૧ આ ચેતનને એક અત્યંત કોમલ અને મનોહર ચિદાનંદમય દેહ છે તે ક્રોધના
તાપથી ક્ષય પામી જાય છે. ૨૨ માટે ક્ષમારૂપી શ્રેષ્ઠ ચંદનના રસવર્મે તમારા પવિત્ર
ચિત્તને સિંચો અને વ્યારૂપ વેલના મંદપતલે રહી હે મિત્રો સહજ શાંતિ-સુખને અનુ-
પ્રવો. ૨૩ જેની પાસે સહજ ક્રમાનું જોર છે તે મહાશયને ક્રોધ શું કરવાનો છે ? અપ-

કાર, અપકાર, વચન અને ધર્મ એમ પાંચ પ્રકારે ક્રમા થાય છે તેમા વીતરાગ
 પ્રત્નના વચન અનુસારે ક્રોધથી જ્ઞાતિ દુઃખ અને ક્રમાથી સુખ સમજી જે ક્રમા ધારવી
 તે વચન ક્રમા અને આપણા આત્માનો ધર્મ (સ્વભાવ) જ ક્રમા કરવાનો છે એમ અનુ-
 બ્રવ સિદ્ધ થવાથી નિર્વિકલ્પપણે જે જે દુઃખો પડે તે સર્વે મેરુની પેરે નિઘ્રકંપપણે સ-
 હન કરવા તે ધર્મ ક્રમા. ગજસુકુમાલ, મૈતાર્યમુનિ અને ચઘક આદિકં મહા પુરુષોની
 પેરે અદીનપણે જે સદ્ગન કરે તે સદ્ગ જ્ઞાતિ ક્રમા કહેવાય ૧૪ ચેદ્રદિતેતવી ઉત્તમ ક્રમા-
 ધારનારને સુખ પણ તેવાજ ઉત્તમ અને અલંક મલે છે જેવું કારણ તેવું જ કાર્ય થાય. ૧૫
 હવે માનને માલવાનો ડપાય દર્શાવે છે. જેમ પર્વતના શિખરપર ચંદ્રલો માણસ મોટો
 બતા ઘોટો દેખાય છે તેમજ ગર્વમાં ચંદ્રલાનુ પણ સમજવું ૧૬ અને તેથી ડલડું ય્યા
 લઘુતા ય્યા પ્રમુતા, યલી જ્યાં પર્વતનું એક પણ શિખર આનું આવતું હોય ત્યાં સૂર્યાદિ-
 ક્રનો પ્રકાશ આવી નહિં શકવાથી અધ઼ાર ટલતો નથી. અહીં તો માનરૂપી મહાન પ-
 વર્તના આવે મદરૂપી આવ મોટા શિખરો આપા આવી રહ્યા છે તો તેને પરવડા પમેલા
 પ્રાણીયોનો અજ્ઞાન અંધકાર જી રીતે ટલી તેમને સદ્ગ અનુબ્રવ સૂર્યનો પ્રકાશ મલો

માટીને ધન માનતો હતો ડુર્યાન ધ્યાતો ધ્યાતો ફિરે છે પણ સર્વે સુખના કારણજૂત જ્ઞાનની અકૃપ્ય સ્વજ્ઞાનને પિઞ્જાનતો નથી. હવે ઇંદ્રિયોના જય આશ્રી નિપેદેશ આપે છે. ઇંદ્રિયોને વશ કીધા વિના કષાયનો વિજય કરી શકાય નહિ માટે આત્માના સહજ ગુણોમાં લીન સુનિન પાંચે ઇંદ્રિયોને વશ કરવા અવશ્ય પ્રયત્ન કરે. પાંચે ઇંદ્રિયો ડુર્જનોની પેરે પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા માટે સામાના સુખને ધક્કો પહોંચાવે. કોઈની સાથે તત્ત્વથી પ્રીતિ ન ધરે. ધર્મ અને નીતિથી વહાર વર્તી નિરંતર સંતાપ ડપજાવે. અથવા સ્વર્ગી રીતે જોતાં ડુર્જનથી પણ વધારે દુઃખ દેનારી તે છે. કેમકે ડુર્જન અહીં જીવમાં એકજ વાર દુઃખ દેશે અને તે (ઇંદ્રિયો) તો આ જીવ અને પરજીવમાં દુઃખ દે છે. પાંચે ઇંદ્રિયોનાં વિષયો દૃષ્ટિવિપ સર્પ કરતાં પણ ખૂંટા છે કેમકે દૃષ્ટિવિષ સર્પ તો જ્યારે તેના નયનનો સ્પર્શ સામા પ્રાણીના શરીરે લાગે ત્યારે જ તેને બાલે, નહિ તો ન બાલે, પણ આ વિષયો તો સંજ્ઞારવા માત્રથી સંતાપ કરે છે. પાંચે ઇંદ્રિયોનો સમૂહ પોતપોતાના દૃષ્ટિવિષયોમાં સ્વહૃદયે ભટક્યા કરે છે તેને જ્ઞાન-વૈરાગ્યને બલે વશ કરવા ઘટે છે. નહિ તથા કરેલી ઇંદ્રિયો તુલ્ય ધોમ્પાની જેમ અવલે રસ્તે દોરી જઈ નરક નિજાનમાં સેવેલી

જાપ છે જે આપણા આત્મામાં જ સહજ સુખ રહ્યું છે તે સુખને વાધા કરવા તે (ઈન્દ્રિ-
 યો) પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા મથે છે. કામ ક્રોધાદિક અંતરંગ શત્રુત્વના કટકના જન્મ-
 ર આગેતાનો આ ડહિયો છે તે દુણવારમા અતત અનુપમ શ્રુત (જ્ઞાન) વલને દરી લે
 છે. ગ્રામ આ પાંચે ઇન્દ્રિયો મહા મડોન્મત વનો તત્ત્વદૃષ્ટિના વલને દૂર કરે છે. દ્વયે કા-
 મની વ્યાખ્યા મહે છે કામ સુન્નટ પાંચે ઇન્દ્રિયોરૂપ પંચ વાણવને જગત્તને જીતી સર્વના
 શિરપર પગ દે છે કોઈથી પણ વીતો નથી. કામ ભરી મહા વલવંત રાજા પાચ ઇન્દ્રિયો
 રૂપી પાચ વીર સુન્નટોવને કોડનાથી પણ ગજ્યો જાતો નથી. વિષય-સુખ સર્વે હુલ
 રૂપ છે. કર્મ રૂપ વ્યાધિને વવારવાનો ઉપાય છે ઠતા તે, ઘૂર્ત (ઊગ) અને જગતમાત્ર-
 ને હુલવાયી કામદેવ, સુગ કહો સુગધ મૃગના જેવા મોહમૂઢ પ્રાણીયોને મહા મોહ-
 જાલમા ફનાવી નાલે છે. ઊક્ત કામથી ઊગાણો ઠતો તુહ વિષય સુખને પામેલો જોવ
 તેમા લોન્નાંધ વની સદ્જ સમાધિ સુખને સદ્ગુરુની શિક્ષા પામીને મેલવી શક્તો ન-
 થી. પણ જ્ઞાની (પંક્તિ-વિવેકી) પુરૂષ તો અપ્રમાદ (સહ્યમ) રૂપ વલ્લંકનથી મો-
 હને ચક્રચૂર કરી ચિદાનંદથી ખરપૂર પોતાનું શુદ્ધ સ્વરૂપ સુખેથી મેલવી શકે છે. પ્રદો

મ્રવ્યો ! આ કામદેવની અજ્ઞાનતા તો હુનુ ! જેના રાજ્યતંત્રમાં પ્રધાન સ્થાને તો અવલા
 છે. હતાં તે જ્ઞાનનો જય કરવા હશે. જ્ઞાનનો પ્રકાશ થયે તો વીજી વ્રાતિનું ટલો જાય
 છે. તો પણ જ્ઞાનીનું પણ વિષય-દ્રમ વિગમ્હ કરી નાંચે છે. હવે કામિની (સ્ત્રી) ને
 ત્યજવાં નપવિશે છે. જે બાહ્ય હાવજાવ વિલાસવદ્ જૂઠી વાતને પણ સાચી કરી દેશાને છે
 તેથી ઇંડજાલ જેવી કામિનીને વિષે હે મુગ્ધ તું મ રાવ. હે મ્રવ્ય તેણીને એક રસાલ
 વિંપનો લેલમી આ પ્રમાણે સમજ. જેણીને હાસ્યરૂપી ફૂલ છે, નેટરૂપી પદ્મન (પાનમ્)
 છે, અને વિશાલ તેમજ કઠીન સ્તનો રૂપી ફલો છે. એવી વિપવેલી સમાન સ્ત્રીને દેહીને હે
 મોલા તું મૂલાવો મ યા. વલી મૂત્ર અને વિષ્ટાનું જ જ્ઞાન, કામ કીટક (કીમ્) થી
 પ્રેરેલું પણ ચામદાથી મેંહેલું છે અંગ જેણીનું એવી કામિનીની કામના હે મુગ્ધ તું કર-
 તો ના. સદ્ગુરુની સારી શિખામણ દિલધરી તેને ત્યજી દે. જેણે વિષય ત્યજ્યો, કામ જિ-
 ત્યો તેણે સર્વ દોષોનો જય કર્યો, કેમકે જે દરીયો તર્યો તે ગંગા જેવી નદી તરતાં કે-
 મ મરે ? જેમ શ્વાન શુબ્ક હામને યાવા ધાતાં યાદ નહિ શકતાં તેને વલાત્કારે ઢાંતો-
 વદે જાંગવા યત્ન કરે તે અને તેમાં ઢાંતો જ જાંગવાથી યા મલમાં વાગવાથી રુધિર

नीकली हारुपर पड़े ठे ते रुविर के पोतानी लाळा चूसी-चाटी सुख माने ठे, तेम
 जन्म प्राणीयो पण विषय विषे स्वहृदपणे प्रवर्ती केवल विटवनाना ज ज्ञागी थाय
 ठे मूढ जीवो रति श्रमने ज सुखरूप माने ठे. जन्म जीवो आ पुज्जलपर स्नेह धरी ना-
 ना प्रकरना भूषणो बनावी, चंदनादि शीतल द्रव्योवर्मे देहने चची पोते (आत्मा)
 पोताने ज उगे ठे केमके आत्मानो स्वभाव तो पुज्जल (जन्म) श्री न्यारो ज ठे तेमां
 पोतानुं हित नथी तेथी विवेकवतने तेमा रति-प्रीति करवी उचित नथी. हवे मननो
 जय करवा शास्त्रकार उपदेश करे ठे मननो जय करया विना इडिय जन्म सुख पण
 होतुं नथी मोटे हे जव्यो मननो जय करवा दृढ विचार करो. ए मन रूपी मतगज
 (हाथी) विषय ग्राम (समूह) नी सीममा स्वहृदपणे परिभ्रमण करे ठे तेने श्री जि-
 नेश्वर प्रभुनी आज्ञारूपी अकुशवर्मे हे संतो ! वशमा आणो. मन श्रमे पवन एक सर-
 खां वेगवाला ठे, ए बात जूही ठे, केमके पवनथी पण अधिक मननी दोम देखायेठे, श्र-
 नुत्तयाय ठे. ज्यारे जे विषय रूचे त्यारे तेमा चरी पठो तेथी विरमे (निवर्ते) ठे तेथी
 विषय (वस्तु) पोते इष्ट के अनिष्ट नथी एम निश्चय करी माने. मात्र राग द्वेषवर्मे तेमा

प्रवततां कर्मनो बंध आय ठे तो परमां ममता धारी हे मूढ तुं शा माटे व्यर्थ दुःखी था-
य ठे कामिनीनुनी विविध चेष्टानुमा बहु आदर्शी तुं लीन अइ जाय ठे
तेम मैत्री प्रमोद-करुणादिक आत्म कळयाणकारिणी सद्भावनानुमां केम प्रेम धा-
रतो नथी तेवी उत्तम ज्ञावनानु चित्तमां धरी हे ज्ञव्य ! तुं सद्दिचारो कर. हे ज्ञाइ ! तुं
बहु बाह्यार शा माटे फिरेवे. स्वस्वज्ञावमां ज रक्षेवामां पोतानुं हित समज. सर्व विषय
सुखेने मृगतृष्णा (झांझवाना जल) समान लेखी तेनी उपेक्षा कर. पोतपोतानी रुचि
प्रमाणे मानेलो प्रिय अने अप्रिय व्ययवहार साचो नथी. केवल मन कळिपत ठे माटे.
नाहिं तो पोताना अंगथी थयेलो पुत्र वद्दालो थयो अने तेज अंगथी थयेली यूका (जू)
केम दवली (अप्रिय) अइ ? नोवत सांजलतां सुख तो राजा अने रांकने सरखुं आय
पण राजा तेने इद्या मुजव जोगववाथी मनमां मारापणानुं अत्रिमान लावे ठे. आ सं-
सारनुं सुख मन कळिपत ठे. जेम कृत्रिम कपूर अज्ञानी-मुग्ध जनने रंजन करे ठे तेम
अज्ञानना वले मुग्ध जीवो खोटा-मन कळिपत संसारिक सुखमां मग्न अइ जाय ठे.
तेने ज साचा-तात्त्विक सुख मानी बेसे ठे. जेथी साचा सुखने माटे ते वापदानुं उद्य-

મ કરી શકતા નથી મમકાર (મમતા) કંઈ વસ્તુ સ્વપ્નાવ નથી તે તો મિથ્યા વાસના (પૂ-
 ર્વ સંસ્કાર) નિમિત્તે પ્રગટે છે. જેમ અમુક પુત્રની સહ્યામા કોઈ પુત્રને અધિક માને છે
 અને તેના હિતપ્રણી ચિત્ત વિશેષે દોષે છે શ્રાવી મને કહ્યેલી મમતા જૂઠી છે તે વ-
 સ્તુ સ્વપ્નાવ નથી. જો એમ ન હોય તો વસ્તુ વેચવા માત્રથી કેમ મમતા મટી જાય છે?
 માટે સિદ્ધ થાય છે કે મમતા સ્વપ્નાવિક નથી પણ વિપ્રાવિક છે. ત્રિવ્ર જિન્ન જનની રુ-
 ચિ પણ ત્રિવ્ર હોય છે. જે ઉત્તમ પ્રોજન પ્રોગવંતને રુચે છે તેજ વસ્તુ ઝંટને પસંદ નથી
 દોતી. ઝંટ રાજપ્રોગને હસે છે રાજા તેના પ્રોગને હસે છે સમપ્રાવ વિના વેમાથી એકેને સ્વરૂં સુખ
 નથી જે પુરુષાનંદી જીવે તે જ પુરુષલિક વસ્તુના રાચે છે, પણ જે આત્માનંદી છે તે તો પોતાના
 સહજ ગુણોમાજ રાચે છે, અને શ્રાવો અતિ ઉત્તમ મહાશય સમતાના સમે મહા આનંદ-
 સુખને અનુભવે છે જ્યાં આ સર્વ સંસાર-પ્રપંચ જ્ઞાની-વિવેકી જનને ઇંડજાલ જેવો જ
 પ્રાસી રહ્યો છે ત્યાં તેને શોકનો સંપ્રવ જ ડાનો? ઇષ્ટ અનિષ્ટ સંયોગ વિયોગે સમપ્રાવી
 હોવાથી તેને લગારે હુલ નથી. તે તો સમતા રસમા જ ફીલી રહ્યો છે, માટે જેના મ-
 નમાં (અંતઃકરણમા) સંસાર-પુરુષ જાવની અસારતા-અનિત્યતા સમજાઈ રહી છે તે-

વા ધીર-ગંજીર આશય સમ્યગ્ દૃષ્ટિ મહર્ષિક દેવ યા દેવેન્દ્રને મંદારમાલા મ્લାନ થયે
 હતે પણ શોચ (શોક) થતો નથી અને એક પુગ્ગલને જ સારજત માની લેનાર જીજ્ઞાસીને
 તો માત્ર માગવાનું રામપાત્ર પ્રાગવાથી પણ મહા શોકાનલ (લેહ-અગ્નિ) પ્રગટ થાય છે.
 હે પ્રજ્ઞ! હે શુભ્રમતિ ! ચોટી (મલીન) વાસના (અધ્યવસાય) જ નિત્ય આશા જા-
 લેને હાથમાં સમ્યગ્ જ્ઞાન રૂપી કરવાલ (તલવાર) હાથમાં લેઈ છેડી નાંચ, જેથી તેમાં ફસાઈ
 નવચ્રમણનાં અનંતા ડુઃખો પ્રોગવવાં પડે નહિં. મોહ રૂપ મહા અંધકારને પેદા કરના-
 રી માયા રૂપી કાલ-રાત્રિનો સમ્યગ્ જ્ઞાન-વિવેક સૂર્યનો પ્રકાશ થતાં જ હમેશને મા-
 ટે અંત થાય, આ પ્રમાણે અનુક્રમે જ્ઞાન અને વૈરાગ્યની પુષ્ટિ થતાં શ્વાસીન ડગ્ગા ઘાડ
 જવાથી વીજું કંઈ નહિં દેખતાં જ્યારે મુમુક્ષુ અધ્યાત્મ-રસમાં મગ્ન થાય છે ત્યારે તે પો-
 તાનું સહજ સ્વરૂપ દેખી-અનુભવી શકે છે. નિસંગતાને આગલ કરીને જે મહાત્મા સ-
 મતા (સમપ્રાવ) પ્રજે છે તે સત્ય (સાચા-અમોઘ) મોક્ષ સાધનથી અચૂક પ-
 રમ આનંદ સુખ પામે છે. કપટથી કરેલી અસંગતા કદાચ આ લોક સંવંધી સુખ
 આપે પણ દંત રહિત સેવેલી અસંગતા સર્વોત્તમ સુખને સંપ્રાપ્ત કરાવે, માટે જો શાશ્વત

એવા અનુપમ મોક્ષે સુખનીજ ચાહના હોય તો પાપી દંખને તજી નિર્દંખ થઈ અસંગપણે
 સમયરિણામે રત્નત્રયીનું આરાધન કરો પરમ પ્રેમ (ઉત્કૃષ્ટ અધ્યાત્મ રાગ) ની રીતિ સ-
 મજી જે મુમુક્ષુ પર પુઞ્જલ-સગત જે છે તે મહાત્માના સમતા-સુખનું કથન કરવું મુ-
 શ્કેલ છે. હવે સંસારનું કંડક સ્વરૂપ કહી તેથી તરવાનો નપાય કહે છે જેમા તૃણા
 રૂપ વિદુમ વહ્ની (વેલમ્ની) વિંટાણી છે, વિવિધ ધુમરનું અતિ જોર છે અને અતિ ન-
 યંકર ડુ.લ-જલથી ચારે વિશે ખેરેલો એવો આ સસાર સમુદ્ર છે તેનો પાર પામવા ઇચ્છા
 જાગૃત થઈ હોય તો અઢાર હજાર શીલાગ પાટીયાથી મજબૂત એવી સમતા નાવને
 સજ્જ કરો. શુભ્ર યોગ રૂપ કુઆ સ્વપ્નપર સદ્બોધને મુખ્ય કરીને સ્થાપો
 જેથી અધ્યાત્મ સઢને વલે અનુકુલ સંયમ-પવનને યોગે આ ખવ-સમુદ્ધનો પાર વેગે
 થશે આમ સમ્યગ્ જ્ઞાન સદાચાર સદ્ ગત સેવનાર સદાશય આ અતિ પ્રયત્નકર ખવ
 નિધિને એ કહેલા એ તરી જાય છે. હવે અજ્ઞાનપણે તપ કષ્ટરૂપ થાય તે જણાવેલે કોઈ
 વાલ યોગી ગમે તેવો આકરો તપ કરી પારણે પણ સરસ આહાર નહિ લેતા નીરસ
 પ્રાય આહાર લેતો હોય તો પણ खरी જ્ઞાન દશા વિના તે સર્વ રાખમા ઘી રેખવા વરા-

વર ધાય. જે તપ વદે પ્રાણીયો ઝવ-જાલથી હૂટે છે તેજ તપ મોહ-અજ્ઞાનને યોગે મુ-
 ગ્ધ જીવોને ઝવ-ઝમણ કરાવે છે. જ્યારે સુખદાયી સંતોષ સંપ્રાપ્ત થાય છે ત્યારેજ સર્વ
 વિષય નપડવ શાંત થાય છે માટે તે (સંતોષ સુખ) વિષયાતીત છે અને નિત્ય પ્રતિ
 શાંત રસની પુષ્ટિ કરે છે. નિરીહ (નિરીહક-નિરાશી) મહાશયની પાસે હમેશાં સમતા
 શચી નાચ કર્યા કરે છે. અર્થાત્ સમતા સતી તે સત્પુરુષનો સંગ સદા સેવે છે. એક ક્ષ-
 ણત્રર પણ તેનો વિદ્યોગ સહન કરી શકતી નથી. આ સમતા રૂપી સુર-લતા (કલ્પેવ-
 લી) ની સુગંધ મુખે વર્ણવી ન શકાય તેવી અપાર અને શ્રેષ્ઠ છે, જેના પ્રભાવે નિત્ય
 (જાતિ) વૈરવાદા પ્રાણીયો પણ પોતાનું જાતિ વૈર તજી પરસ્પર પ્રેમ મહકાર (સુગં-
 ધ) લેતા હતાં સાથે વસે છે. સમતાવદે જેનું અંતઃકરણ શુદ્ધ છે તેવો સદ્જ્ઞાની બ્રહ્મ
 (જ્ઞાન) રૂપ વાણવદે મોહ-રાક્ષસની સેનાને સુખે જીપે છે. હે પ્રજો ! કવિ મુખ ક-
 લિપત અમૃત રસમાં કેમ મુંઝાનહો ? હે પ્રવ્યો પુગલ પિપાસા (તૃષ્ણા) તજો; અને કે-
 વલ સહજ આત્મસુખમાં પ્રીતિ બાંધી એક સાચી સમતા સુધાને જ સેવો પ્રજો. હે શુ-
 બ્ર મતિવંતો ! મન રૂપ મેરુને મંથન કરી યોગ શાસ્ત્ર રૂપ સમુદ્રનું મંથન કરો અને

સમતા રૂપ અમૃત પામો (મેલવો) શુદ્ધ આત્મ અનુભવ રસમા લીન થાનું. જે સમદ્ધ-
 ણિ, સમતા નિધિ અને સદાચારી સત્યુરૂપ છે તેને ક્રોધ શત્રુ પોતાની મેલેજ તજી દે છે,
 જેથી અતે સર્વ કર્મનો પણ એજ પરિણામ આવે છે, અર્થાત્ નિષ્કર્મો (કર્મ રહિત)
 સિદ્ધ બુદ્ધ, નિરંજન થાય છે. શુદ્ધ યોગ (નિશ્ચય-માર્ગ) ની અદ્વા ધરી આવશ્યકાદિક
 નિત્ય ક્રિયાનો પ્રથમથીજ જે મૂઢ ત્યાગ કરે છે તે કમ નસીવે ડગ્ગણ થાય છે, બેથી
 ચૂકે છે. નિશ્ચય માર્ગ (શુદ્ધ-યોગ) પામવા મુહ્ય સાધન ઝૂત વ્યવહારનું સેવન કરી
 શકતો નથી અને તે વિના નિશ્ચય માર્ગ પણ પામી શકતો નથી. શુદ્ધ કાર્યના અર્થી
 જીવોએ આસ આગમ કથિત તત્કાર્ય સાધક શુદ્ધ નિમિત્તો સેવવાની યાત્રા જરૂર છે તે
 વિના તેની સિદ્ધિ નથી. કેવલ જ્ઞાની (સર્વજ્ઞ) પુરુષો એ આત્માનું શુદ્ધ સ્વરૂપ પામવાનો
 ઉપાય સમ્યગ્ જ્ઞાન સાથે સત્ ક્રિયા દર્શાવેલ છે યતઃ-કિમોક્તરોર્વિજિં॥ અર્થ-મોક્ષ મહા
 વૃક્તિ વીજ શું ? ઉત્તર. સમ્યગ્ જ્ઞાન ક્રિયા સદ્ધિતમ્ પણ સમ્યગ્ જ્ઞાન વિના કેવલ
 અથ (વિપ, ગરલ, પા અનનુષ્ઠાન) ક્રિયા મોક્ષ સાધી શકે નહિં તેમજ સત્ ક્રિયા વિર-
 હિત કેવલ (એકનું) જ્ઞાન પણ મોક્ષ સાધી શકે નહિ. મોક્ષ સાધવા ઇચ્છનાર મુમુક્ષુ

जने सम्यग ज्ञान अने क्रियाने उन्नयने साथे सेवानी जरूर ठे. जेम पंखी बे पांख विना उम्मी शकतुं नथी अने रथ चक्रद्वय विना चाली शकतो नथी, तेम सम्यग ज्ञान क्रियाना युगपत् आराधन विना मोक्ष सुखनी प्रप्ति कदापि थंड शकती नथी. मोट मोक्षना अर्थीए आ उन्नयनुं सम्यग आराधन करवुं. पण स्वहृदपणे वर्ती तेमांना को-इतुं विराधन करवुं नहिं; एवी श्री जिननी आज्ञा ठे. तेशी विरुद्ध बोलनारा अने चालनारा श्री तीर्थंकर गणधर जेवा महा पुरुषोनी महा आज्ञातना करनारा समजवा. आशा-तनानुं फल मिश्याल्य ठे. मोटे सत्य आत्मार्थी जेने श्री जिनाज्ञा (जिन आगम-वचन) अनुसारे पोतानी मति स्थापी वर्तवुं पण स्वहृदपणे एकांत-आग्रह (कदाग्रह) कदापि न धरवो, ते मोटे शास्त्रकार पोते ज आगल फरमावेठे. केवल क्रिया मूढ प्राणी क्रिया करीने राचे ठे, ते विरुद्ध ठे, केमके शास्त्रकार तो कहे ठे के-“पढमं नाणं तज्ज दया” अर्थ पहेलुं ज्ञान अने पढी अहिंसा. तात्पर्य के अहिंसा-दयानुं स्वरूप जाण्या विना ते शी रीते आचरशे. जेवने ते अहिंसादिकनुं स्वरूप सारी रीते समजी शकियें ते ज ज्ञान. वतां ज्ञानने अवगणी जे केवल क्रियामां ज राचे ठे ते हितकारी नथी. तेमज क्रियामात्रनो अनादर करी जे ज्ञा-

નમાત્રથી પોતાનું દિત માને છે તે પણ ઠીક નથી કેમકે સિદ્ધાંતકાર તો આમ કહે છે કે “સમ્યગ જ્ઞાન ક્રિયાઓં મોક્ષ.” તથા “જ્ઞાનસ્ય ફલં વિરતિઃ” અર્થ-સમ્યગ-જ્ઞાન અને સમ્યગ ક્રિયા ઉત્તર્યવને જ મોક્ષ છે, જુદા એક એક માત્રથી નથી. જેમ સમ્યગ જ્ઞાન વિનાની કેવલ (એકલી) ક્રિયાથી મોક્ષ નથી તેમજ સત્ક્રિયારદિત એકલા જ્ઞાન માત્રથી પણ મોક્ષ નથી ઉત્તર્ય મલે મોક્ષ આય છે તથા જ્ઞાનનું ફલ વિરતિ અશુભ માર્ગથી નિવૃત્તિ અને શુભ માર્ગમા પ્રવૃત્તિ રૂપ છે તે વિરતિ રૂપ ફલ પામ્યા વિના જ્ઞાન નિ-ફલ-નિરર્થક-નિષ્પ્રયોજન આય તેમ શું ન જોડયે જ્ઞાનવને આપણે હેય જ્ઞેય અને ઉપદેય વસ્તુને સમજી શકિયે ઠીએ તજવા યોગ્ય તે હેય કહેવાય. જાણવા યોગ્ય તે જ્ઞેય કહેવાય અને અંગીકાર કરવા યોગ્ય તે ઉપદેય કહેવાય સોમલ આદિક તૌકિક જ્ઞેયો ત્યજવા યોગ્ય જાણી જેમ તજિયે ઠીએ, તેમજ સમ્યગ જ્ઞાન વલે ક્રોધાદિક લોકોત્તર યા ભાવવિપ જાણી તેને અવશ્ય ત્યજવા જોડયે જેમ લૌકિકમા મનાતા પશ્ય ઓજનને આપણે જાણીને ગ્રહણ કરીયે ઠીએ તેમ લોકોત્તર માર્ગમા રુમા (વચન રુમા યા ધર્મ રુમા) સરલતા, મૃડુતા અને સંતોષ આદિક ઉત્તમ પશ્ય-હિત

मार्ग सम्यग् ज्ञानने बले जाणी विवेकवंते अवश्य आदरवा जोइयें. जे करवाशी आप-
एने आ लोकमां प्रत्यक्ष अप्रयश आदिक हानि आय तेथी आपणे नुसरी जेम वर्ततां
प्रत्यक्ष लाभ थतो देखाय तेल व्यवहार नीतिने अनुसरी समजीने चालीयें ठोए तो
पणी केवल निःस्वार्थ बुद्धि साथे परम करुणा (उपगार) बुद्धिशी आपणा एकांत लो-
कोत्तर कळयाणार्थे सर्वज्ञ प्रभुए जे सूरुत वचनो कह्यां ते जाण्यां ठतां ते प्रमाणे वर्तो
आपणुं जाणपणुं सार्थक-सफल न करीयें तो आपणा जेवा धृष्ट (निर्लज्ज) बीजा को-
ण ? आपणे आपणा हितकारी मात पिता के वनील भाईनी आझा पूज्य बुद्धिशी पा-
लवा प्रयत्न करीयें ठोए तथा एक राजा गकोर के अधिकारीनी आझा लोपतां मरीये
ठीयें तो परम हितकारी त्रिजगत् गुरुनी आझा लोपवी ए केवमो मोटो अन्याय ? मा-
टे मोक्षार्थी सज्जनोने उचित ठे के तेउए प्रथम तो शुद्ध देव गुरुने पवित्र आगम वच-
नशी बराबर उल्लखवा अने उलखी तेमनी आराधना करवा माटे तेमनी निःस्वार्थ अने
एकांत हितकारी आझानुं सदा सेवन करवुं पण कदापि स्वच्छंद मतिवमे विराधन करवु
नहिं. एक सामान्य राजा के अधिकारीनुं अपमान करवाशी बहु दुःख पात्र प्रत्यक्ष अ-

બું પને છે તો પરમ કરુણાલુ શાસનપતિ શ્રી જિનેશ્વર દેવ યા શાસનાધાર ગણધર આ-
 ચાર્ય પ્રમુખ પરમ હિત કર્તાના વચન વિરાધનારને કેટલું હલમું પડશે ? મોકનો એટ
 નપાય એ છે કે શુદ્ધ દેવ ગુરુ ધર્મનો દૃઢ શ્રદ્ધા કરી, વિવેક પૂર્વક વીર્યોદ્ધાસવને તેમનું
 યથાર્થ આરાધન કરવું. તેજ વાવતની શાસ્ત્રકાર પુષ્ટિ કરે છે કે જે મૂઢુ મતિ અંધ શ્ર-
 દ્ધાથી એકાત્મમાર્ગ ગ્રહી આપમેતે અવલા ચાલે છે તેવા મંદ મતિથી માંક માર્ગ દૂર છે
 અને જે અમૂઢ દૃષ્ટિ મોક માર્ગને યથાર્થ સમજી તેને વિષે દૃઢ શ્રદ્ધા-આસ્તા રાખી યથા
 શક્તિ તેનું સેવન આરાધન કરે છે તે શુભાશય પ્રાગ્યશાલી અવશ્ય શિવ સુખ સાધી
 શકે છે. પણ ઠતી સામગ્રી એ મોક માર્ગનું જાણપણું જોડ કરતા નથી અને એમજ ગ-
 દ્ધરીયા પ્રવોદે પ્રવેતે છે તેનું તેમજ જેને તેનું કંઈક જાણપણું ઠતા જોરે કર્મોપણથી
 તેની યથાર્થ પ્રતીતિ—અર્થ નહિ વેસવાથી તે માર્ગનું સેવન વીલકુલ કરતાજ નથી તેનું
 તેમજ પાસઠ્યાદિકની પેરે મંદ પરિણામી તથા વોટિક-દિગ્બરની પેરે અતિ પરિણામી
 અર્થાત્ અતિ પ્રમાદના જોરે ગલીયા વલદના જેવા સુલ્હશીલ અર્થ પાસઠ્યાદિકની પેરે
 ઠતી શક્તિયે શિથિલ આચારી અથેલા યા ક્રિયા કાંઈક માં મંદાદર (આદર રહિત) વનેલા

તથા આત્મિનિવેશિક મિશ્રયાત્વને ઉદયે થયેલા કદાપ્રહને જોરે શિવમૂર્તિ બોટિકની પેરે હવ્ય ક્ષેત્ર કાલ જ્ઞાવને અનુસરીને ચાલવારૂપ શ્રી જિન આજ્ઞાને અવગણી શ્રી સદ્ ગુરૂનું અપમાન કરી આગલ નમ્રી ન શકે તેવું શક્તિ ઉપરાંત વિવેક વિકલ અતિ પરિણામીપણે કામ કરનારા અનુપમ અને અદ્વય મોક્ષનાં સુખ સાધી શકતા નથી. વલી દશ દૃષ્ટાંતે હૃલ્લેખ મનુષ્ય જન્મ નિષ્ફલ ગુમાવી ત્રિચિત્ર અશુભ પરિણતિને જોરે પરાધીનપણે પરલોકમાં પરમ દુઃખની પાત્ર થાય છે. પણ જો અનાદિની પ્રિયા (વહાલી) એવી કુમતિ (હુમતિ) નો સંગ, ઉત્તમ શાસ્ત્રોનું શ્રી સદ્ગુરુ સુખથી શ્રવણ કરી યા અધ્યયન કરી, તજ્યો હોત અને સમતા સુધાને સિંચી સદા સાચા સુખને સાધી આપનારી સુમતિ સહીનો સંગ સાચા દીલથી પ્રજ્યો હોત તો અહાહા ! કેટલો વધો અનુપમ લાજ હાંસલ કરી શકત. જેમ ચર (ગર્દજ) ઉપર શીતલ ચંદનનો માર મર્યો હોય તતાં તે વાપરનાં સદ્વિવેક વિના કંઈ પણ શીતલતા વલતી નથી. તલટા માર ચાવા પડે છે, તેમ ગમે તેટલું જ્ઞાન પામ્યા તતાં તે જ્ઞાનના ફલરૂપ વિવેક ધારી ઉત્તમ એવી ચારિત્ર ક્રિયા તે નથી જેણે સેવી અને સાચું મોક્ષનું સુખ મલવાનું નથી. માટે જ્ઞાણ જ્ઞાની

पुरुषोऽप्येव मध्यस्थपक्षे मोक्ष मार्गं समजो निर्धारो, अर्वाध्य (अमोघ) फलेन आपनारी सत् किं
 या अवश्य सेववी तेमज क्रिया रूचि जीवोऽप्ये श्री सद्गुरुनी चोखा दीलधी सेवा करी गुरु
 सेवाना अनंतर फल रूप सम्यग्ज्ञानने संपादन करी विवेकबेने ससार संवंधी दुराशा तजो
 पुनर्लोक सुखनी बांठा वमी, अनादि संबद्ध कर्म बंधन तोम्बा अने अंते सर्व कर्म उपाधि मु
 क्त अद् केवल निरुपाधिक शिव सुख वरवा काजे, आप्त अधिकार अनुसार श्री सद्गुरु वचन
 वशा वर्ती अक्षय सुख संपदोने स्वाधीन करी आपनारी सत् क्रियाने तेना पवित्र हेतु
 समजो-लक्ष्यमां राखी सदा जजवी. आम सम्यग ज्ञान सद्गत सत् क्रियां अर्वाध्य सत्
 फल आप्या विना रहे नहि एवो दृढ निश्चय करी यथाशक्ति (शक्ति गोपब्बा विना) श्री
 सर्वज्ञ आप्तित सर्व विरति अने देश विरति धर्मेने विषे निष्कामी (निराशी जाव-मोक्ष
 विना कोइ पण पुनर्लोक सुखने नहि इच्छता निरिच्छक) पणो सर्व प्रमाद परिहरी दृढ
 प्रयत्न सेववी. जेथी अप्रमत्त जावनी वृद्धि अता शिव वधू वेगे वरमाला नांखे. यावत् पर-
 मानंदनो पूर्ण प्रसंग थाय. अहा ! ए दिवस क्यारे आवे ? आ निरुपम निवृत्ति कन्यानु
 आ कंठ नवीन (आश्चर्यकारी) काम ठे के तेणी पूर्ण उदासीनुनेज बरे ठे, जेनी दशा

आ मुजब होय के—“मान अपमान चित्त सम गणे, सम गणे कनक पाषाणरे, निंदक
 वंदक सम गणे, इस्यो होय तुं जाएरे; सर्व जगजंतुने सम गणे, सम गणे तृण मणि
 ज्ञावरे, मुक्ति संसार बहुत सम गणे, मुणे जल निधि नावरे.” तेवा पूर्ण अधिकार
 (योग्यता) प्राप्त, सहज पूर्णानंद विलासी, पूर्ण समाधि संपन्न शांत महा सागरनी
 परे परम शांतिश्री शांतरस निमग्न, निर्विकल्प. निःशेष उपाधिरहित एवा परम पुरुष-
 ने ज तेणी पसंद करे ठे. हे शुभ्रमति ! तेणीनो संग सजवा सज्ज था. तेवी पूर्ण यो-
 ग्यता पैदा करवा प्रयत्न कर. महा शत्रुघ्नत सर्व प्रमादने परिहर. अने अप्रमत्तगिरिना
 उच्च शिखर पर स्थिति करी निर्भयपणे मोहादिक कर्मशत्रुनु साथे संग्राम करी तेनुनो
 पराजय कर. तेनुनो आत्यंतिक अने एकांतिक कृप कर. अने सर्व अकृप ज्ञानादिक
 अनंत स्व-संपदा स्वाधिन कर. हे भोला, भद्र ! ते सर्व गफलतमां गुमावीश नहिं. रा-
 धावैध साधनारनी परे अत्यंत सावधानता भ्रज. तैल पात्रधरनी परे एक कृण मात्र
 पण प्रमाद न कर. पाते अनेक सदगुण गणालंकृत वतां तेनो जरा पण गर्व नहिं क-
 रतां अन्य सदगुणी विषे सदा राग धर. आवा अपूर्व सदगुणोथी लोभाइ निवृत्ति कन्या

स्वयંવरा आवी तारा कंठमा वरमाला नाखंडो.

इति समता-संबंध संपूर्ण.

समतारूपी औपधीने योगें मनरूप पाराने भार्यो एटले सहज-समाधि या शुद्ध आत्मानुभव जागवानो, ते सहज समाधिरूप वेधक रसयोगे आत्मानु-परम कळयाण नीपजवानुं, ए निःसंशय वात समजवी हवे ग्रंथनो उपसंहार करता थका ग्रंथकार कहें ठे के महा ज्ञानो पुरुषोए रचेल्या अनेक ग्रंथोना रहस्य जोड्ने श्री विजयासिंदूसूरि महाराजे समता शतक नामा अति अमूल्य ग्रंथ रच्यो जेना मनने तेनुं तत्त्व-रहस्य रुच्युं ठे ते समता-रसमां लोन थइ साक्षात्-अनुभव गम्य सहज समाधि सुखने सपूर्ण प्राप्त करवानो ज ए समता-शतकनो आ प्रमाणे (सरलप्राया-पद्यवर्मे) मुनि श्री हेमविजयजीने हेंते उद्धार करी श्रीमद् यशोविजयजी उपाध्याय महाराज पोते पोताने सुशिक्षा दीए ठे. आ उच्चम शिक्षा (शिखामण) समतादिक गुणना खर्पी आत्मारथी-उए हृदय-पटपर कोरी राखवा योग्य ठे. श्री सद्गुरुनी कृपाथी आ हित-शिक्षा सफल थान. अने अनुपम अभूतना सिंचनथी सर्वत्र सहज समाधि सुख प्रसरो ! जेथी ज

व्योत्रिविध तापथी मुक्त अइ परम शांतरस अनुभवो ! परम निरुपाधिक निर्द्वंद्व सुख पा-
मो ! अने नव-व्रमण निवारी शिव-वधूनी संगे अनंतकाल परमानंद विलास-करो ! आ
वने शतकोनुं यथामति विवरण करतां जे कइ मूल-ग्रंथकारना आशय विरुद्ध कहेवाणुं
होय ते संबंधि मारुं दुष्कृत मिथ्या आउ !

अथ श्री सिद्धचक्रस्य स्तुतिः

सिद्धचक्र सेवो सुविचार, आणी हेम हर्ष अपार, जेम लहो सुख श्रीकार; मन
शुद्ध नव नली कीजें, अहोनिश नव पव ध्यान धरीजें, जिनवर पूजा कीजें; पद्मिक्कम-
णां दोय टंकनां कीजें, आठे शोयें देव वांटीजें, जूमि संथारो कीजें; मृयातणो कीजें
परिहार, अंगे शील धरीजें सार, दीजें दान अपार. ॥ १ ॥

अरिहंत सिद्ध आचार्य नमीजें, वाचक सर्व साधुने वंदीजें, दर्शन ज्ञान गुणीजें;
चारित्र तपनुं ध्यान धरीजें, अहनिश नव पद गणणुं गणीजें, नव आंबिल पण कीजें;
निश्चल राखी ने मन इश, जपो पद एक एकने इश, नवकारवाली वीश; बद्धे आंबिल
पण कीजें; सत्तार जेदी जिन पूजा रचीजें, मानव नव फल लीजें. ॥ २ ॥

सातसैं कुष्ठीना रोग, नागा नवणुं लही संयोग, दूर हुवा कर्मना भोग; कुष्ट अ-
हारे दूरें जाय, दुःख दारिद्र्य सभी दूर पलाय, मन वंछित सुख थाय, निर्धनीअने दे बहु
धन, अपुत्रीअने पुत्र रत्न, जो सेवे शुद्ध मन, नवकार समो नहिं कोई मंत्र, सिद्धक
समो नहिं कोई जंत्र, सेवो प्रवियण एकंत. ॥ ३ ॥

जो सेव्यो मयणा श्रीपाल, उबर रोग गयो ततकाल, पाम्या मंगलमाल, श्रीपाल
पेरें जे आराधे, तस घर दिन दिन दोलत बाधे, अते शिव सुख साधे; विमलेश्वर जद
सेवा सारे, आपदा कष्ट सभी दूर निवारे, दोलत लक्ष्मी वधारे; मेघविजय कविरायनो
शिष्य, हयने प्राव धरी जगीश, विनयविजय निशदिश. ॥ ४ ॥ इतिशाम्

शुद्धिपत्रिका.

न्याय०
॥११८॥

पानुं. पृष्ठ. लोटी. अशुद्ध.	शुद्ध.	पानुं. पृष्ठ. लोटी. अशुद्ध.	शुद्ध.
१ १ १० करशो	करशो	ए १ ११ गृणा	“ गृणा
३ १ ३ १॥	१॥ (अध्यात्म- सार)	” १ १२ गुरु	गुरु”
५ १ २ यत्तिम्	यत्तिम्	” २ ६ वेतो	वे तोपण
” १ १० सीस्सस सो- हाविनए	सीस्सस सो- हाविनए”	” ७ लान्नश्री	लान्नश्री
७ १ २ स्किन	स्किन	१० १ ए ज्ञान	ज्ञानसार
” ३ ३ सौम	सौम	११ २ क्रिया	क्रियां
” ४ लख	लख	” १२ भू	भू
” ६ सुमि	सुमि	१३ १ शाकात्	साकात्
		” २ गौदानादि	गौदानादि
		१६ १ ए धर्म	धर्म

पञ्चमः, पृष्ठः, नीली, अशुद्धः	पञ्चमः, पृष्ठः, नीली, अशुद्धः	पञ्चमः, पृष्ठः, नीली, अशुद्धः
११	११	११
१२	१२	१२
१३	१३	१३
१४	१४	१४
१५	१५	१५
१६	१६	१६
१७	१७	१७
१८	१८	१८
१९	१९	१९
२०	२०	२०
२१	२१	२१
२२	२२	२२
२३	२३	२३
२४	२४	२४
२५	२५	२५
२६	२६	२६
२७	२७	२७
२८	२८	२८
२९	२९	२९
३०	३०	३०
३१	३१	३१
३२	३२	३२
३३	३३	३३
३४	३४	३४
३५	३५	३५
३६	३६	३६
३७	३७	३७
३८	३८	३८
३९	३९	३९
४०	४०	४०
४१	४१	४१
४२	४२	४२
४३	४३	४३
४४	४४	४४
४५	४५	४५
४६	४६	४६
४७	४७	४७
४८	४८	४८
४९	४९	४९
५०	५०	५०
५१	५१	५१
५२	५२	५२
५३	५३	५३
५४	५४	५४
५५	५५	५५
५६	५६	५६
५७	५७	५७
५८	५८	५८
५९	५९	५९
६०	६०	६०
६१	६१	६१
६२	६२	६२
६३	६३	६३
६४	६४	६४
६५	६५	६५
६६	६६	६६
६७	६७	६७
६८	६८	६८
६९	६९	६९
७०	७०	७०
७१	७१	७१
७२	७२	७२
७३	७३	७३
७४	७४	७४
७५	७५	७५
७६	७६	७६
७७	७७	७७
७८	७८	७८
७९	७९	७९
८०	८०	८०
८१	८१	८१
८२	८२	८२
८३	८३	८३
८४	८४	८४
८५	८५	८५
८६	८६	८६
८७	८७	८७
८८	८८	८८
८९	८९	८९
९०	९०	९०
९१	९१	९१
९२	९२	९२
९३	९३	९३
९४	९४	९४
९५	९५	९५
९६	९६	९६
९७	९७	९७
९८	९८	९८
९९	९९	९९
१००	१००	१००

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.	शुद्ध.
१० व्यापी	व्याप्त
४० १ १ पदमां	जवमां
४० २ ८ ऊर	ऊर
४१ १ २ धर्मते	धर्मने
४२ ४ कायाने	कायाना
४० (मारनार)	मारनार
२ ८ करीने	करीने ते
१२ कदी	संताप
ए जगत	जगत
१० स्वप्नावधी	स्वप्नावमां
४५ २ ५ तोन	तोने

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.	शुद्ध.
२ १ सच्चं	उ सच्चं
६ आत्मानु	आत्मानुं
७ सोअं	उ सोअं
६ अकिंचन	ए अकिंचन
१३ वंज	१० वंज
१ कर	करे
८ आकार्य	स्वकार्य
१० समथ	समता
७ नवो	जेवो
८ अविवेक	अविवेकी
ए विशेष	विशेषे

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.

शुद्ध.

एवा

एवो

१ करे

करेवे

२ अने

बिपे

३ शुभो

शुभा

ए शुभ

शुद्ध

११ पर

पार

२ ज्ञान, शुभ

ज्ञानी, शुद्ध

स्वरूप

स्वरूपना

५ चारित्र

चारित्र लक्षण

७ प्राणी

सतो

४७ १ १० नदितो

नदितो ते

पानुं. पृष्ठ. लीटी अशुद्ध.

शुद्ध.

१९ लक्ष्यो भूमी लक्ष्य-भूमि

१३ दुकृत

दुकृत

२ तेवी

तेवीज

५ तेने

तेना

४८ १ वने

वने सजो

॥ विरति (सर्व-

कदेश) तीक्ष्ण तीक्ष्ण

॥ धारावेडे

धारा

७ युक्त

युक्त करेला

॥

अडोलपणे अडोल-निर्भ-

(निर्भयपणे) यपणे

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.

२ २ मेळीन

४ ४ हुताशन

१ ८ स्तुति

२ ५ वडे

५० १ ज्ञान

२ २ वद्धि थी

२ २ उपयाग

२ २ रुपी

५० १ आत्माना

५१ १ हुंकडा

२ ३ ज्ञान

शुद्ध.

मेळीने

हुताश

स्तुति

वडे तथा

ज्ञान रूप

वद्धि (अग्निथी)

उपयोग

बलें

आत्मानो

हुंकडो

ज्ञान

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.

५२ २ १० कट

५३ १ ७ यू

५५ २ ५ कहे

५६ १ ३ कंचनको

२ २ ए श्रीमद्

५७ २ २ झटाल

२ २ ए सीचौ

६० १ १ वीजत

२ २ कारण

२ १ सप्त

२ २ निसंगतें

शुद्ध.

कूट

युं

कह

कंचनके

श्रीमद्

ज टाले

सीचौ

वीजित

कार न

सत्य

निसंगता

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.

" ३ देत,

" १० देते

द२ १ १ जे

" २ ७ जोकु

द३ १ ६ जक्ति

" २ ३ विज्जुआ

" ७ सिद्ध

द४ २ १० सथाइ

द६ १ ५ स्तवन संपूर्ण स्तवन संपूर्ण

" २ १ जगवानने जगवान

द७ १ ३ विवेक विवेक

शुद्ध.

देत

देत

जो

तोकुं

शक्ति

विज्जुआ

सिद्ध

सथाइ

स्तवन संपूर्ण

जगवान

विवेक

पानुं. पृष्ठ. लाटा. अशुद्ध.

द७ २ ८ फल.

" १२ आलखी

द८ १ २ शके.

" २ २ शिव

द९ १ २ सम्यक

" ८ चित्त

" १२ जनतथो

७० २ मान्य

७१ २ १ अह

" २ महात्म्य

७३ १ ८ विहराण.

शुद्ध

फल,

आलखी

शकिये.

शिव

सम्यग्

चित्त

जगतथो

मान्य

अह

महात्म्य

विहराण,

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.
शुद्ध.
आराधतां वतां

२	१०	आराधतां	वतां
२	१३	सचित	जेने
२	११	जने	शीलानी
२	६	करेते	तेनेज ते.
२	१०	तेनेज	(समज)
२	११	समज	ज्ञानने,
२	३	ज्ञानने	अंधकार प्र-
२	३	अंधकार प्र-	तिहरता

पानुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध. शुद्ध. पंचिंदियाय	२	६	पंचिंदियाय	रक्षण,	जावेगकोम्ना-
२	२	७	रक्षण.	कोम्नि,	व
२	२	१२	जावएगको-	मिकाडि,	ए व
२	२	६	ए सप्या	करतां	हे
२	२	१	करता	प्रकार	कहं
२	२	१	व	प्रकारे	२
२	२	२	प्रकारे	कहां	२

पानु. पृष्ठ. लाटा। अशुद्ध

८६ २ ११ धर्म

८७ १ १० अर्थे

" २ ११ अनंत

८८ १ १२ टळडा

" २ ३ न मेळवी

" १ ४ धर्म

" ७ "

८९ १ ९ प्रकारनी

" ४ धारेठे

" १२ विकडपा

शुद्ध.

धर्म

अर्थेज समा-

चरे

अन

टळडा

मेळवी न

धर्म

"

प्रकारनी

धारेंठे

विकडप

पानु. पृष्ठ लाटा. अशुद्ध शुद्ध.

ए१ १ ४ सहज सुख सहज सुख,

" ५ पोते पोते

" २ ३ तो आ स्व- तो, आ स्वप्ना-

भावकामी वकामी,

" ४ आंधळाजेवो आंधळाजेवा

ए३ १ ४ आत्मज्ञान आत्मज्ञान

ए४ १ १३ ठटी ठूटी

" २ ५ वल्लभा ! वल्लभा

ए६ १ ५ झूल झोग झूल झोगे(टळे)

ए७ १ ३ उपाधिने उपाधिना संबंधे

" १ १० तेथी संबंध

" १ १० तेथी तेनाथी

पातुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.	शुद्ध.
२ ८ त्रिन्नात्रिन्न	त्रिन्न त्रिन्न
ए८ १ १ विगरे	विचरे.
" १ १ वसति	अमुक
" २ विगरेनी	विगरेनी वस-
" २ लक्ष्मी-	ति-(स्थिति),
" २ लक्ष्मी-	लक्ष्मी-(ध्यान-
" ११ अंत	मां राखी),
" ११ अंत	अंते
१०० १ १० कंडक	कडक
१०१ १ ६ पण तेमां लो-तेमां लोको सु-	
	को दुःख मा-ख मानता पण
पातुं. पृष्ठ. लीटी. अशुद्ध.	शुद्ध.
नता मश्री	नथी
२ १ ज्ञान गमे तेबुं ज्ञान, गमे तेबुं	
" ८ सुकोमल	सुकोमल
१०३ १ ११ दान	दंन
१०४ १ २ पुष्टिकर आवी पुष्टिकरवी	
" २ १ त	ते
" १ अंत	अंते
१०५ १ ४ कष्टे	कष्ट
" २ इंडियोनो	इंडियोना
१०६ २ ४ दोपा	दोपो
१०७ १ २ वृकनो	वृकनी

पातुं. पृष्ट. लीटी. अशुद्ध
 १०ए १ ७ ते शुद्ध
 " ७ ७ आतिष्ठ तेने
 " ५ ५ ज्ञव्य ! आतिष्ठ
 " ६ ६ आ प्रमालो ज्ञव्य !
 " १० १० तेने प्रमालो
 ११० १ १३ माते तेणीने
 ११० ७ ५ वाद्दार मान (समत्त)
 १११ १ ६ ज्ञिन्न वद्दार
 " १० प्रपंच ज्ञिन्न
 " १० प्रपंच प्रपंच,

पातुं पृष्ट लीटी. अशुद्ध शुद्ध
 " ७ ४ ज नित्य जन्य
 " २ ५ हाप्रमा स- सम्यग्
 " २ ६ पेदा पेदा
 ११२ १ ३ संगत जेठे संग तजेठे
 " ५ धुमर धुमर
 " ११ ए कहेला ए एक हेलां
 " २ ५ सती शची (इंझाणी)
 ११४ ७ ३ आदरवा आदरवो